

ప్రీతః.

శ్రీమతే హయగ్రీవా యనః కి

శ్రీమత్తాంచీనరవాస్తవ్యేన శ్లేషయమకచక్రివర్తినా
శ్రీవేంకటాచార్యయజ్ఞనా

ప్రణీతః

విశ్వగుణాదర్శాఖ్యోయంగ్రంధః

మధుకనుబ్ధానాస్త్రీకృతయా
భావనర్పణాఖ్యయా వాఖ్యయాసాకం

మహిషాసురాఖ్యరాజధానీవిరాజమాన

వాణీవిలాసముద్రాశాలాయాం

ముద్రితోవిజయతేతరామ్.

౧౮౮౬ సం॥నవంబరు.

ఖనః కణాటభూభృద్గురో స్తాతార్యస్యకగంతకాంత యశసోయంభాగి
 నేయంవిషః । అస్తోకాభ్యరకతురప్పయగురోరన్యైష విద్యన్మణేఃపు
 త్రశ్రీరఘునాథ దీక్షీశకవిఃపూనోఽనుకైరేభతే ॥ ౨ ॥ తత్సుతస్తక
 బేదాంత తంత్రవ్యాకృతిచింతకః । వ్యక్తవిశ్వగుణాదర్శనం విభత్తైసేం
 కటాభ్యరీ ॥ ౩ ॥ పద్మయద్యపివిద్యతేబహుసతాం హృద్యంవిగద్యం
 నతద్దద్యంచప్రతిపద్యతేన విజహత్పద్యంబుధాస్వాద్యతాం । ఆభత్తైహి
 ష్ట్రస్య మండనస్య భూషణస్య మఖనః ప్రకస్తయాగ కతుః కణా
 టభూభృతః కృష్ణరాయస్య గురోః పంచ సుసూరకతుః, దిగంతేషు
 కాంతయశసః, తాతాదార్యస్యయం అప్పయగురుం, భాగినేయంస్వ సృ
 పుత్రం, విషః, జనాగ్రతిశేషః, అస్తోకానా మిగ్వరాణాం గానసేయపాం
 డరీకాదీ గాంతతుః, విద్యన్మణేః అస్యప్రప్పయస్యనామగురోఃపుత్రః, శ్రీ
 రఘునాథ దీక్షితౌ నామకః, గుణైః సూణాస్యక, ఏభతే వధతే,
 శామూల విక్రీడితం వృత్తం ॥ సూర్యాశ్చైన్ద్రకాశజాస్త్రస్తాస్సగురవ
 శ్శామూల దిక్రీడిత మితిలక్షణాత్ ॥ ౨ ॥ తదితి ॥ తస్య ॥ రఘునాథ
 స్య మతః తకః, బేదాంతః, తంత్రం మీమాంసా, వ్యాకృతి వ్యాక
 కరణం లేషాం చింతకః అన్యేతా, వేంకటాభ్యరీ నామకః, విశ్వస్య
 ప్రపంచస్య గుణానామాదశమివఅదశంతస్ప్రతిపాదకంతన్నామకం
 చంపూప్రబంబధం వ్యక్తం, విభత్తైకరోతి, శ్లోకపృత్తం, పంచమం లఘు
 సర్వేషు సప్తమం ద్వివతుర్థయాః షష్ఠం గురుదనశ్చేషా మేతచ్ఛ్లోక
 స్యలక్షణం ॥ ౩ ॥ పద్యమితి ॥ యద్యపిలోకే బహుపద్యం శ్లోకకావ్యం
 విద్యతే, తథాపివిగద్యం చూడాకారహితం తత్ పద్యంసతాంసహృ
 ద్యంన మనోజ్ఞం, విజహత్పద్యం గద్యం, కావ్యం, చకారోష్వధః, బు
 ధానాం సాహితీ కుశలాణాం ఆస్వాద్యతాం రుచ్యత్వంన ప్రపద్య
 తే, తయో రుభయోగేద్య పద్యయోః ప్రకపేణ యోగోత్తేతి ప్ర
 యోగః చంపూప్రబంధః, అశాదిత్వాదత్, ఆమోదభూముః సంతో

తయోఃప్రయోగఉభయో రామోదభూమోదయంసంగికస్యహినస్వదే
తమనసేమాధ్వికస్యద్వికయోః || ౪ || విశ్వావలోకస్సృహయాకదా
చిద్విమానమాయశ్చాసమానవేషం | కృశానువిశ్వావసునామధేయంగం
ధగ్వయ్యగ్మంగగనేదచార || ౫ || తత్త్రి || కృశానురకృశాసూయేపురొ
భాగిపదంగః | విశ్వావసురభూద్విస్వ గుణగ్రహణకౌతుకీ || ౬ ||

గద్యం || అథపురతస్సమాసతంశమరమిందబాంధవ మవలోకయన్న
మాతీయస్య, ఉదయం ఉత్పత్తిం, ఆఫత్తై కరోతి, సతామితీయోజ్యం,
మాధ్వికమ్పద్వికయోః మాక్షికద్రాక్షయోః సంగిః వస్తుపివేషః, పూర్వ
వదజంతః, కస్య మనసేన స్వదేశనిరుచ్ఛేత, సవనస్తాపి రుశ్యేతైవే
త్యభాః, దృష్టేతా లంకారః, చెన్బింబ ప్రతిబింబత్వం దృష్టాంత స్త
దలుకృతి రితి లక్షణాత్, శామాకల వికీడితంవృత్తం || ౪ || స్వకావ్యా
భిధేయ ప్రయోజకం వస్తు నితీసతి || విశ్వేతి || సమానవేషం సద్వశవే
షం కృశాను విశ్వావసు నామధేయం గంధవయోర్మగ్నం, కదాచిద్వి
స్వస్య దరాచరాత్మకస్య, అవలోకస్సృహయాదిదృక్షయా, విమానం
దేవయానమావహ్య, గగనోదచార, ఇంద్రోపేంద్ర వజ్రాలక్షణవత్త్వా
దపజాతిర్వృత్తం, స్యాదింద్రవజ్రాతత జాస్తతోగాః ఉపేంద్రవజ్రాజత
జాస్తతోగా విశిష్టయోలక్షణం || ౫ || తత్రైత్యుత్తరేణాన్వయః || కృ
శానురితి || అస్మిశా లసల్పా అసూయాగుణేషు దోషారోపణం యస్య
సః, అతఏవ కృశానుః గంధర్వః, పురోభాగినః దోషైకదృశః, పదంస్థా
నంగతోభూత్, దోషైకకృష్ణురోభాగీత్యమరః, విశ్వవిషయఇతి శేషః,
విశ్వావసుస్తు విశ్వస్య గుణానాంగ్రహణేజ్ఞానేవిషయే కాతుకీఅభూత్ ||
౬ || అథేతి || అథగ్వయో రుక్తావస్థా పాప్రస్థనంతరం ఆగమానాం వే
దానాం సారస్య పారంమృతం పశ్యంతి, దృశేంతః, అమదతనవస్తృ
తవాక్ || సమసాగ ర ప్రకారమాచ, బ్రహ్మేతి || కోకినంతితేచ్ఛక్రవా
కబృందస్య, బ్రహ్మచర్యవ్రతస్య మరతరాహిత్య నియమస్య ఉత్సరణ

తే మరగింపదాం భవని వేదినిం కరిణి! కృణుః ప్రకోధాఃకా ॥ ౧౦ ॥ పృథ్వీః
 భువ్యధీభికారదయ్యయం దృష్టిం సతీభృష్టిమతి కృష్టి దాగ్నివైశిష్టి శృష్టి
 ము శృష్టౌఽధ్వా తుపివజ్జీర్ణతం ॥ సోఽన్ధానా నచసగదాహింకగదనుజుం
 పహ్యగృహాన్దాహిసం కౌనస్తైతలం వై నాక సుహృదంశోభ్య భూషణం
 న్నూషణం ॥ ౧౧ ॥ అపహసవత్సృతికహా నుచకానం కళంబనాద్రతక భ
 యంతికాదికాంః భూవోర్భూహానాశ్చర్యంఽత్రోగ బూషణ తాతహంభోజ
 జాన్బానరౌతాన్దూహా నుచలత్రతాత ॥ ౧౨ ॥ ఇతి అతే, హాసం
 బోధనోద్భవే భక్త్యహంబో భూమయం ॥ శ్లో ॥ దుష్పల్లిచగిణానంభభూ
 కానామంగళింగం ॥ కెల్లొచ్చామి బృందవనవాశోన్మనవాన్మనోజేనవ
 చ కేనభగవత్పద్మాభోకానరూపితం ॥ ౧౩ ॥ దృష్టిమతి ॥ యహ్నూర్భృ
 భుశ్శిథిః కింధ్యో పృష్టిమతం ల, లరిపల్లి గురయిశ్నూః మత్రయోభిరా
 దల్లపిపి లిల్లిపిపిపి మంకవ్యో మంకపీత్రినైదే, జాతే తుస్తింసు
 లోపి, సరిప్ర్యో జనయలి, నృజతేయకాన్దాహిటూహం, యోస్యతాం
 దృష్టిమ నేత్రయ, కృష్టిం పిషయచకానానామభ్యూంశిసప్తపీషయలి,
 స్థిం, క్షాంతం క న్దా, పిష్టివాచయలి, శ్రాభానాం క్షాంతాం, అపవ
 గ్నా మోత్రయాకాం కంకలాంశితతి దాహితీతద్దం ॥ శ్లో ॥ క్షావి
 భూషణమహాకామార్యంబంబంభేనా ॥ రియాగపిథిక స్త్రీమూర్తాకో
 సరావృత్తమృతవర ఇత్యాగమూపిథిభామ ॥ పద్మాయాః లక్ష్మ్యో
 గృహాన్దృష్టాసిత, పద్మకాసకమిళయాపల్, అలపిత సమస్తాక
 సుగ్ధం, దోష్టకాపణం ఆకాశాలంకారం, అయి హాపణం మార్యం,
 కోశ్తలి, సర్వోగ్నిస్తృత్యదేవ్యభక్తి, కామాకల పిక్రిదితంవృత్తిగంత్రి
 యశలి ॥ యోగాయన్దీకాదీ, జనాః, తనా నిబిదికానం రవింసూర్యం
 సవస్థలి, లతనినం, మదికానంభయంలి, మోహ్యమైహ్ని టిదికాన
 మిత్యమృతి, అసారపి, సకలగతాంభికాం, లంభాజానాంశతిం న
 మాహం, ధిసాతి పీణయతి, దేహభృకాం మమహ్యతాం, రోగేబు

తతఃసరోగతాం॥౧౩॥లపిదః॥ఆశాపా లేమపాశా యథాయమవలభిన్తారు
 లేశాదికేషుపాగ్రయోధూయన్సుజాగ్రత్స్వపిదహేతయా భానురాభూ
 నురాద్యాః॥యస్యైకాలత్రయేషిద్రుతిదినసగమీకుర్వతేఘ్నప్రదానం
 నైశాత్రయ్యైవపిద్వ్యతపతిరవిసూయీసర్వలోకాన్సునానా॥౧౪॥జనాను
 ద్విశ్యక్తృత్యత్యైశాపక్షంకృతరథాంగసంతోషణంపిశావకులభీషణం॥వృ
 ధుతమశ్చటాపేషణంవిశుద్ధ్యైశావోషణంపిహితవారిజోన్మేషణంనకన్తై
 రుతపూషణంసూరభద్రైస్సలీళూషణం॥౧౫॥ఇత్థంపిశ్వావనుర్విభావనును
 హితాస్సరోగః॥తేషాంభావస్తత్తాతా, రోగమిత్యర్థః, ధునోతవార
 యతి॥శ్లో॥ ఆరోగ్యంభాషరాజ్యేత్ ఇత్యగమాదిభాషః, వంశ
 స్థవృత్తి, జతౌతునాకన్తం దీర్ఘజరాపితిలక్షణాత్॥౧౬॥ఆశేషః॥శుచిత
 యాచిత్రశుభ్యాభానురాః, అశుభానురాద్యాః విప్రక్షుతీయ వైశ్యాః,
 పాశాయథయమవలభిన్తారుతే శాదికేషు, వరుణయమేంద్రవాన్యై
 శానాదిషు, భూయన్సు, ఆశాపా లేమ నికా లేమ, జాగ్రత్సువతమా
 నేమసశ్శస్వపి, యస్యైశూర్య జేవతాయావద, కాలత్రయేషిఅఘ్నప్ర
 దానం కుర్వతే, నైషారపిమయాత్రయీవిద్యైవ॥శ్లో॥ ఇలివేదా
 స్త్రయస్త్రయీత్యమరః, సర్వలోకా వునానా పశిత్రయంతీసతీ, తప
 తివకాశతే, సద్గరాపృతం॥౧౭॥కృతేతి॥కృతత్రిదశపోషణంవసం
 తాదికాలవిధానద్వారాయాగ ప్రయోజకత్వాదితిభావః, కృతరథాంగ
 సంతోషణం, ఖన్నచక్రివాక సంతోషకరం, పిశావకులభీషణం తస్యా
 హ్నిసంచారాభావాదితిభావః, వృధుతమశ్చటాయాః బహుళతిమిరసం
 భుస్యపేషణం నాశకం, విన్మూణాం సమస్యతాంగ దశోషణం రోగ
 నివారకం, పిహితం కృతంవారిజానా మున్మేషణంవికాశః యేనతం,న
 భద్రస్సలీళూషణం పూషణం సూర్యం, ననుజనాయాయం సమస్కరు
 తే, పృథ్వీపృతం॥౧౮॥ఇత్థం॥ఇత్థముక్తప్రకారేణ, విశ్వావసుః,
 విభావనుంసూర్యం, అభిష్టువక స్త్రాతం కుర్వత్సక, ద్వాదశాక్షానం

భిష్టవక్తా పాంజలిః కృతానునానహద్వాదశాత్త్వానంగమయా గమయా
 మాస విమానమనమచ్ఛతద్భింబ మధ్యధామానమతి మానహ హిమానం
 పరమాత్మానం || ౧౬ || ప్రశస్తగుణ సింధవే ప్రపదన స్పృశాంబంధ
 వేస్వతోపహతపాపృత్యైకల దేహినామాత్మానై | ననఃకమలవాసినై
 నయనసౌఖ్యసంధాయై నైతమశ్యమ విధాయై నైతరణిమండలస్థాయినై ||
 ౧౭ || సునస్సభర్తృవైశం || భానుభానుదళదజ్జలౌచనం భక్తలౌకభవ
 సమయానుర్యస్యసమీపం, అభితః పరిత్యక్త్యా దినాన్వతియా, గమయా
 మాన, ప్రాసితవా తస్యనూర్యస్య బింబమధ్యధామయస్యతం, అతి
 మానః ప్రమాణాతీతః మహిమాయస్యనం, పరమః సర్వోత్కృష్టః ఆ
 త్మాప్వరూపం యస్యతం, అనమత్ సమస్కృతవాక్ || ౧౮ || ప్రశస్తై
 తి || ప్రశస్తాః పసిద్ధాఃగుణాః భక్తపాలనాదయః తేహంసింధవే సము
 ద్రాయ, తత్పరిపూర్ణాదమేతి యావత్, ఏవమగ్రేపి, ప్రపదనం రక్ష
 ణాధం ఆత్మార్పణం స్పృశంతి మర్షంతీతితత్స్పృశాంశరణాగతానాం
 బంధవే గంగతకాయ, స్వతః స్వభావాదేవ అపహత పాపృతే నివోహ
 సాయ, సుగంధాం దేహనాం తరీరధారిణాం అత్మనే జీవస్వరూపా
 యః అనేననేనాత్మనాన చవిశ్వేత్వాద్ ప్రతేతి, కమలవాసిన్యాః ల
 త్మాః నయనసౌఖ్యస్య సంధాయై నైఘటయై, తమనః అజ్ఞానస్యశమం
 నాశం విధత్తత్తి విధాయై నైతమః తిమిరువా యదాదిత్యగతంతే జో
 జగద్భాసయై నైఘట మిత్యాగమాదిభావః, తరణేః సూరస్యమండలస్థా
 యనే భగవతే, నమః, ధ్యేయస్సదా సుతత్వమండల వాధ్యవర్తి నారా
 యిణ ఇత్యాగమాదితి భావః పృథ్వీవృత్తం || ౧౯ || భక్తిః పూజ్యేష్వసు
 రాగః తస్మాడన్తేషేణ వికాసేన సహితం యథాతథా ప్రాప్తేతి యో
 జ్యం, ఏవమగ్రేపి || భావతి || భానుభానుభిః సూర్య కిరణైః దళతివిక
 సతి అజ్ఞై ఇవ లోచనయస్యతత్ భక్తస్య లౌకస్య జనస్యయోభవపా
 శః సంసారబంధః తస్యమోచనం నివాకరం, హేమవణంస్వర్ణచ్ఛా

[illegible]

నా హంతస్వయంనారకే యస్తాన్వాతయతిస్కంధాసతునశీం నారాయ
ణోనిఘ్నణః || ౨౧ || విశ్వావసుః || అహోరథవసుతిరతి స్థూలాయత్య
పరమకారుణీకం భగవంతం పంకజవాసినీ ప్రియనాభమపిస్సుశతిరహ
పాలంభః | అకణయేదం || ౨౨ || చిరాయసంస్మృత్యుధౌ సహజ
సంసమజ్జనంమజ్జన ఇత్యుధోక్షసః || దయాపయోధిః పరిగృహ్యమగ్నభంసి
జంపదం ప్రియమతిస్వయంప్రభుః || ౨౩ || కించ || లీలాభోలతమాంరమా
మగణయన్మీలామనాలోకయన్ ముగ్ధకాకించ మహీమహీశ్వరమయం

సన్నత ఏవసంలేత్యాశ్చ రేచై, స్వయమేవ, భవనః, సాంసారికజనాన్
అపథే దుష్కమణి, ప్రవత్యైయిత్యాకుభాతసతః మజనన్యకోపే
న, తాన్భవిణఃనారకే,పాతయతిదాధరశ్చక్రకాః, సనారాయణస్తునిఘ్నణ
ణోనశీం నిఘ్నణపితృకణః, అత్రినిరపరాధేపినంజనమితి విధావనా
లంకారేణ నిఘ్నణత్వసమథనా త్కన్యలింగభేదః || శౌకూలవి
క్రీడితం || ౨౧ || అహోరథః || అహోరథతిథేదే, మణిబుద్ధిః అతిస్థూలాఅతి
మూఢా, ఉపాలంభః సిందావాక్యం, స్మృతవాగ్దోషి, తమపినిందసీ
త్యకణః, ఇదంకారుణ్య ప్రఖ్యాపకం వక్షమాణభగవద్వచితం || ౨౨ || చి
రాయేతి || దయాపయోధిః, అతపః, అధోక్షజః నారాయణః, సంస్మృత్య
దధౌసంసారసముద్రే, చిరాయతస్మప్తి, సజ్జనైస భ్రమణైససహితంసమ
జ్జనం, నమజ్జనంసమంతంజనంభక్తం, మమసంబంధీజనోమజ్జన ఇతి, ప్ర
భుస్సర్వసమథః, స్వయంపరిగృహ్యస్వీకృత్య, మలభం నిజంపదం
వైకుంఠంప్రాపయతి, అత్రిదయాప్రభుశ్చయోః క్రమేణసం సారిణాంస్వ
జనత్వేన స్వీకరణవైకుంఠప్రావణ హేతుత్వాత్కన్యలింగభేదః, వంశస్థ
వృత్తం || ౨౩ || లీలతి || గ్రాహణమక రేణగహీత్ గ్రహణాత్ అర్థంగజం, కి
ముతమనుష్యం, గోవుంరక్షితుం, ఉచిశ్వరాతవిభావంతీత్వరాయన్యసః,
అతపః, శౌరినాగరాయణః లీలాభిశ్చంగారచేస్తాభిఃబోలతమాంఅత్యం
తనక్తాం, తిన్యష్టపీదుయోజ్యం, రమాణల క్షీంఅగణయన్ అవిచారయన్,

మదిరాదమస్త్రిలత్తంతుప్రకరఘట నాయానమసకృత్ || విషీదత్వాం
 చాలీపపదపనయైః ప్రణయనఃపటనాం నిమాణం పతగపతికేతోరవశునః ||
 ౨౬ || అపరంద || కాకశ్చోకంవ్యజహదమితం వృద్ధగృద్ధోవ్యనేకాకా
 లో కాకాలేభేషళమగమన్నవిషాదునిషాదుః | రాజ్యంప్రాప్తాకపిని
 శిచరో రాఘవత్వేయరాఠేషాఠేషాచంజయతికరుణాపశ్యపద్మానఖన్య ||
 ౨౭ || తదేవం దేవపరిబృథేదయాపయోనిధానపి ఉపన్యస్తం నైఘ్నన్యం
 తవతావదనైపుణ్యమపుణ్యఫలంబుధ్యైపిశునయతి || ౨౮ || శృణుతాపత్ ||

ద్రావిద్యాః, యావిపత్ వస్త్రావహగణరూపా, తస్యాః అపసయే నివార
 ణే విషయే, ఏకః సుఖ్యః, ప్రణయః ప్రేమ అస్యాస్తీతి తద్వతః, పతగ
 పతికేతోః భగవత్సంబంధి, వేదావయనదండః, తురి తంతువేష్టిత తి
 ర్భూక్ష్మచారు విశేషః, తులిపశ్చేతి, త్రయః పటకారణావి, తేషాం
 సంబంధోనాస్తి యస్మిన్ తాదృశం పటానాం నిమాణం సంపాదనం
 నః అస్తాకా, అవతురక్షతు, శిఖరిణీ శృత్తం || రనైరుద్రైశ్చిన్నా యవాన
 సభలాగ శిఖరిణీతి లక్షణాత్ || ౨౬ || కాకకృత్ || మురాఠేః, శౌరి
 వద్యా వ్యభేద్యం, రాఘవత్వే భగవతః శ్రీరామావతారే, కాకశ్చ
 యంతశ్చ, అమితం శౌకంవ్యజహత్ వృద్ధగృద్ధో జటాయుశ్చ అవే
 కాకాలోకాలేభే, నిషాదుః శ్వపడుః గుహస్వ నిర్విషాదం కుశలం అ
 గమత్, కపినిచరో నానరపిశాచా సుగ్రీవ విభీషణౌచ, రాజ్యంప్రా
 ప్తీ, యతస్తతః, పద్మానఖస్య భగవతః, కరుణాకృపా, వాచాంపారే
 జయత, వస్తుమతక్యేత్యర్థః, పశ్యేతివాక్యార్థ కమకం మందాకాం
 తా || ౨౭ || సనుజగత్సంహరణన్య ప్రళయస్య సరకపాతనస్య ద్వితి
 యస్యచ మాషణస్య నైఘ్నన్యప్రయోజకస్య నైతావతాపన్యమద్ధా
 రః చారుణేష్వపి స్వీయరక్షణస్య నైసర్గికత్వాదత్యంత ఆహ || తదితి ||
 తత్తస్మాత్, సరిబృథేప్రభౌ, ఏవముక్త ప్రకారం, చయావయోనిభౌ, ఉప
 న్యస్తం ఆరోపితం, నైఘ్నన్యం, కత్వం, అపుణ్యఫలం తవబుధ్యై అ

జీవానాంబృషదాదిమత్స్వమయతాం స్వగోపవగాఽస్పదం దేహందత్తే
 వత్తిత్రయఃపిషయ మేనైవాపరాసత్ప్రతిః । దుఃఖేజాతుచిదాగతేస్వక
 లితాద్వషకమణఃకక్రిమాన్నాథే హంః నిరాగసివ్యసాభినైఃఘృ
 ణ్యమారోప్యతే ॥ ౨౯ ॥ హంతజఃతమః పామరాః స్వాపరాధం పరమ
 కాచుణ్ణకేపరస్తిక బృహత్కర్మధన్యంతి ॥ ౩౦ ॥ తథాహి । క్షేత్యాగకృతే
 ర్పితేనకరణపూర్వహేన దేహేనచన్వానభంబతజంతు రాజాయతి
 చేన్మంతుర్నియంతుః కుతః । శస్త్రైశ్చద్రాజయాయనైజగురుణాదత్రైధ
 నైపుణ్యం మూఢత్వం, సిశునయతి సూచయతి ॥ ౩౧ ॥ జీవానామితి ॥
 దృవత్వాహణిఅదివసృభమఃయేసాంలేహం దేహానాంభావస్తత్త్వంపా
 సాణి ఇష్వాది దేహమిత్స్యభం, అయతాంస్యాన్నిచతాం, జీవానాం, స్వ
 గన్య అవవగన్య ఘోషస్య చలస్పదంసంపాదకం, కర్మజ్ఞానద్వా
 రైలిభావః, దేహంమహష్వరేరం, దత్తిపకళియః ప్రియతమే విషయే,
 ఉపకారిన్య తాన్విశ దేహదానరూపస్య స్త్రుతిః చింతా, నాస్త్యేవవృ
 త్త్యుత జాతుకదాదిత్స్వేన కలితాత్మతాన్వితక్రిమాత్ ఫలాభిముఖాత్
 దుష్కమణః పాపాత్, దుఃఖేజగతేసత వ్యసాభిః కోచద్భిఃకనైః, సి
 రాగసి నిరపరాధే, దుఃఖస్యస్వపాపజన్యత్వాదిలిభావః, నాథేజగధీష్వరే
 నైఘృణ్యంఆరోప్యతే, నపస్తుతోస్తీత్యర్థః, హంతేత్యాశ్చ ౨౯ ॥ హం
 తేతి ॥ పామరాఃనీచాః స్వేషాంబవరాధులినభంసంఘటనం, కరుణాశీల
 మన్యకాచుణ్ణక ఇతితక్ అభ్యస్యంతిఆరోపయంతి ॥ ౩౦ ॥ క్షేతేతి ॥ జంతు
 జీవఃజాత్యేకపదనం, క్షేతస్యసంసౌగంధఃఖస్యత్యాగకృతేనజనాథం,
 అపిలేనగత్రైసేగ్యభయత్రయోజ్ఞం, కరణానాం చక్షురాదీందిరియా
 ణాం వ్యూహేగసమాహేన, దేహేనస, స్వస్వేయంతినభంబుమకా
 మరూపం అజాయతేచేన్మంతు, కేయంశరీరపదంశి, నంబులిపరాధః,
 తతోభవతి, సమజాదిత్యుభావః, దుక్తాభేకృష్టాంబుహూనా ॥ శస్త్రైతి ॥
 పుత్ర్య, విజిగ్మయతిపక్షైఃస్త్రైఃగురుణాపిత్రా, కర్మాణాంజయాయనై

తేనైన ఐక్యత్రాహం తి నిజుశిరః కథయనోత్ర తాప రాధీతుః ॥
 ౩౧ ॥ కింబహునా ॥ శాస్త్రంభూరి నిజస్వరూపమతయే స్వారాధనా
 భావపుః స్వధ్యానాయమానశ్శబ్దమనఃసంబంధంబుంబతీథాదాకం ॥ త
 త్వాస్యస్వధ్యానదేవుముత్తమగురూకా దత్వానుగృహ్యంతిసంసారేతదపిభృ
 మేమణుదికిం కుర్వీతనర్వేష్వరః ॥ ౩౨ ॥ ఇతిపరికామకా కించిదుత్తర
 ముపసృత్యావస్తా దవలూక్యనఖే సకలపుష్పమార్గ సాధనానుస్థానస్థాన
 భూతంతావదవలూకయ భూలూకంస బహుమానం ॥ ౩౩ ॥ స్వగౌ
 కోభిరదోనివాసి పురుషార్థాతి శుద్ధాద్వర స్వాహాకారపక్షిగ్రయో
 ఖద్వైదైస్థితి, అధతేనఖద్వైదై, నిజమేవరిగః, నశుశత్యశిరః, హంతిచేత్
 భింతియది, తదా, తత్త్రపితృపుత్రయోషాద్యైకపరాధీకః కథయ. ॥
 ౩౪ ॥ బహునోక్తేనమిత్యధః ॥ శాస్త్రమితి ॥ సర్వేష్వరఃభగవాన్,
 నిజస్వస్వరూపస్యసర్వస్వపరిపూర్ణస్య మతయేవిజ్ఞానార్థం, భూరిశా
 స్త్రంశారీరకమాత్రాదిస్వస్య ఆరాధనాదాకం పూజనాయ, వపుః కర
 చరణాది, స్వధ్యానాయదమసి, అనిభూంబుద్ధింబుంబతీథాదాకం, త
 త్వానితిపరిపదాదీని ఉపదేవుమపిఉత్తమగురూకాదత్వాపిని ఆస్తాకాను
 గృహ్యంతి, తదపిఎవమనుగ్రహాకృతేపి, సంసారేభ్రమేమవతే మహి, య
 ది, తదా, సర్వేష్వరః కుర్వీత, తథాచజగత్సంహారనగక పాతాదినర్వం
 కర్మాయత్తంసభగవతగ్రాతమినితత్స్వనైఘృణ్యలేఖోపీతిభావః ॥ ౩౫ ॥
 ఇతితి ॥ ఇతిఉక్తైవ్విశేషః, ఏనమగ్రేపి, పరికామకావిమానంగమయకా,
 ఉత్తరంజేతముపసృత్యపాప్య, సకలాశ్చత్వరః పురుషార్థాః ధర్మా
 దయః తత్సాధనానాంకర్మాకాం అనుస్థానస్య స్థానభూతం ॥ ౩౬ ॥
 స్వగౌతి ॥ సగౌఃకః స్థానాయేమాం త్రైదేవైఃఅముష్మికాభూలంకే
 నివాసభిః పురుషైఃఅర్థేషు అనుష్ఠితేషు అతిశుద్ధేషు యజమానాపచా
 రాది దేవాషరహితేషు ఆధ్వరేషు యూగేషు స్వాహాకారపక్షిగ్రయో
 భ్యాం తదవలూకీతహావిస్త్రాగృభ్యాంఉద్ధృం స్వకీయాకృతం, స్వాదీయం

త్రయమృతంస్వాదీయయాదీయతే । అమృతప్రసాదైరలంకృతిజామే ము
ప్రేమమప్రేమభేః దివ్యత్రైలోకసరిత్వవిభవపుష్పే దైవైరతస్యైనమః
౩౩ ॥ కృతానుః ॥ ననుసనాకగలోభవాన్మమధ్యమలూకం ననుస్కృతుః
మహాత్మా ॥ ౩౪ ॥ జననమరణకర్మాధివ్యాధి ప్రభేదశుభేతరాకలనమనినాలో
కాశ్చోకాతురాశ్చ భువంగతాః । తపిహవదిభిః యుద్యైః ఛిద్యైః కమార్గ
ణతత్పరైః ప్రియభిగుణతత్త్వైర్మత్తైర్మబుధస్పృహయేతకః ॥ ౩౫ ॥
శీలం ॥ బాలత్వేనానిరుణిగనివాప్రాయకోవాధాకేవామృతామృతా
చిత్రయశుభతై మహాశక్త్యానానావర్జితైః । శ్రేయస్తేషామితవిపదాం

రుద్రం, అమృతంహరిః, ఆదీయశేషీకైరయతే, అమృతేషు వేదేషు
ప్రవణైఃవ్యద్యైః, తదధ్యయనతద్విహితకర్మానుసానతత్పరైరితియావత్,
శుభైః మమప్రేమః అలంకృతిజామే, దివ్యైః త్రైలోకైః బదరికేదాదాదిభిఃస
రిద్భిః గంగాదిభిః పవిత్రంపరిశుద్ధంవపుఃశరీరంయస్మాన్మనైర్మమప్రే
మభివైర్మ దేవైర్మనమః ॥ ౩౪ ॥ నన్నతి ॥ ననుసనభే, మధ్యమలూకం
భూలోకం, అహంతి అహంసీత్యధా, శేషేప్రభవశ్చితి భవచ్ఛబ్దయో
గాశ్చోకమపురుషః ॥ ౩౫ ॥ జననేతి ॥ యతఃభువంగతాః మనుష్యాః,
జననమరణభాగ్యాం కర్మాధిస్సంతాపశ్చ వ్యాధిప్రభేదాః జ్వరాదిరోగాశ్చ
శుభేతరాణి అశుభానిచ తేషాంఆకలనేనసంబంధేన ముచినాః, శోకేనా
తురాః పీడితాశ్చ, తత్తస్మాత్, ఇహస్వగేష్ఠితఃబుధః, నతుమూఢః, కః
పుమాః, యుద్యైఃఛిద్యైశ్చాం పరమార్థాం ఎకంముఖ్యం యథాత
థామాగణై అన్వేషణే తత్పరైః ఆసక్తైఃమదిభిః దురహంకారైః ప్ర
భుభిః ఉచితాక్షతిహానియకస్యా నైర్మత్తైర్మత్తైర్మభివైర్మస్పృహయేత,
స్పృహోరీప్సితశ్చితినువ్రజాన త్వాదృశుభే, హరిణీవృత్తం ॥ రనయ
గమయైశ్చిన్నాన్నామ్రాసనలహరిణీ గురురితిలక్షణాత్ ॥ ౩౬ ॥ బా
లత్వశ్చితి ॥ ప్రాయశఃశతసర్వత్రయోజ్యో, బాలత్వేనానిరుణిమనివాహ
ధాకేవా, మృత్యామర్త్యాః, యమభక్షైఃశుక్లమానానరకేషు బాధ్య

జీవతాం చాకిమాస్తై కస్మిన్ గామైమపునరసదుహం కషణం శ్రేణోసిః ||
 ౩౭ || విశ్వావసుః || సత్యమేవతథాసి సభేమహ్యశ్రయం మానుషజన్మ
 మాదుదుః || ౩౮ || రామః క్షైగున్యదాతాభువిసనుమనుజో రావణ
 స్యప్రమాతా తత్తానః కింనసుత్యః (స్త్రి)దశకులవత్తైర్దైత్యయుద్ధసహ
 యః || కృష్ణాన్యస్థోమదంయోహరణసరత యానశ్రుతః కింత్వయాసాకే
 నాదేవాః ప్రభావాన్వయమతిశయితామానవాద్దానవావాః || కిం చ ||
 మాంధాతాచభగీరథశ్చ సగరోమాన్యఃకకుల్ స్థారఘుఃపూరుస్సాపిపురూ
 రవాన్సచగివిఃపుణ్యశ్చకుక్తాంగదః | వైదేహానహుషశ్చ హేహయ
 వతిర్హిరోయయాతిగళః పాథక శ్రేణసృపాః (వశస్తయతసః) ప్రామ
 బభూవునగిం || ౪౦ || శృశానుః || సాధాంగీకారిం || కామంజనాః

మానాన్సంతః, వ్యథంతేదుఃఖాయంతే, కీచ, అమితవిషదాం తేషాంజీ
 వతాంవాసతాం కింశ్రేయః అస్తే, సకీమపీత్యర్థః, అనశుహంవృషభా
 ణాంలోకపూజ్యానాం కషణేనయః క్షతశస్త్యహానిః, కస్మిన్ గామైస్త్రి, స
 కస్మిన్నపీతిభావః మందాక్రాంతా || ౩౭ || సత్యమితి || సత్యమిత్యర్థాంగీ
 కారే || రామశ్రుతిభువిక్షైమస్య చాతారామోదాశరథిః, మానుజోనను,
 మానుజ ఏవేత్యర్థః, త్రిదశకులవత్తేరింద్రస్య, దైత్యయుద్ధసహాయః, తస్య
 రామస్యతాతః దశరథః, మత్యః సకిం, మత్యః ఏవేత్యర్థః, యఃకృ
 ష్ణః, వృష్ణః కింద్రస్య, మదంఅహరత గౌవర్ధకనొద్ధరణాది నేతిభావః
 అసాకృష్ణః సరతయా మనుష్యత్వేన ఉపలబ్ధిః, త్వయాశ్రుతఃసకిం, కే
 వాదేవాః, కేవాదానవాః, స్వయం ప్రభావాన్మానవాత్ అతిశయితాః
 సంజాతాతిశయాః, సకేపీత్యర్థః, అతోమనుష్యాదేవతుల్యా ఏవేతి జ
 రమాథః, సగధరా || ౩౮ || ననురామకృష్ణయోః భగవదవతారత్వాద్ద
 శరథస్య తపితృత్వాచచ్చిధాత్వైపి తదస్యేన తాన్యత ఇత్యాశం శ్వా
 రూ || మాంధాతేతి || వైదేహాః జనకః పాథకః ధర్మరాజః ఇత్యేతేప్రత
 స్తయతసః సృపాః, భువిసప్రాదుర్బభూవుఃకిం || ౪౦ || కామమితి || కామంశు

కెపిగుణాభిరామాః క్షమాతలైసంతయుగాంతరేమం । కలాయుగెస్త్రిశా
 గుణలేఖసంధ్యాః సర్వేపిశిర్వేతరవోషభాజః ॥ ౪౦ ॥ కించ ॥ మందేత
 రస్మరనలీమనమానసానాం మన్యుస్సృహదరభిమానమదాస్వదానాం ॥
 కాలకలౌకలుషతః కలితోదయానాం దోషాయదృష్టిరపి హంలవరిశ్వ
 రాణాం ॥ ౪౧ ॥ విశ్వవినుః ॥ తథాపిస్వధాంలిగా లికాఅపిమాను
 మానగూషిణీయాః । యతఃత్వకాలేపి కేదనసంశ్లేషసాధనః ॥ ౪౨ ॥
 పశ్య ॥ దురితభరితక్షిబక్షౌ ప్రప్రసాదకరాదరాః కమలనయనస్సైర్వరకీర్తి
 ణాభిరామాః కెపికణిచిన్దూంధాతా దయఃక్షమాతలేయుగాంతరేమం కృ
 తాదిమనంతు, అస్మికకలాయుగేనర్వేపిగుణలేఖేనాపి మంధ్యాఃశూన్యాః
 ఖర్వేతరాకామహతః దోషాక భజంతీతి తద్భజశ్చ అతఃపృథీవైక్యకో
 పిసస్పృహయేతేతి పూర్వేణ సంబంధః ॥ ఉపజాతీః ॥ ౪౦ ॥ మందేతి ॥
 మందేతరః అనల్పః స్మరః కామః లేనమలీమ సంమలినంమానసం మ
 వాయేషాంలేషాం, మన్యుః కోభః స్పృహలీలాభః మరభిమానః మో
 హః మదశ్చత దాన్వదానాం కలౌకాలె, కలుషతః పాపాత్, కలితోద
 యానాం భుటితజన్మనాం దుష్టానాం ఈర్ష్యరాణాం రాజ్ఞాం దృష్టిః ద
 శననుషి, దోషాయపాపాయభవతి, దుష్టత్వం మాత్సర్యం । వసంతతిల
 కాఉక్తానసంతతిలకాత భజాజగౌగ ఇతి లక్షణాత్ ॥ ౪౧ ॥ ౪౨ ॥ పశ్యేతి
 వక్ష్యమాణవాక్యాథకమకం ॥ దురితేనభరితానాం పూర్వానాంక్షిబా
 నాం మత్తానాం యోసానాం రాజ్ఞాం ప్రసాదేనిషయేనిరాదరాః, కమ
 లనయనఃపిష్టుః, కమలంసుగంగం నయతిహస్తం ప్రాపయతితికమలనయ
 నః శివశ్చ*స్యామృతం గెపికమలఇత్యమరఃతయోస్సైర్వరకీర్తిడా ఇచ్ఛా
 విహారాస్తదర్థంగృహపదాచరంత్యైగ్భుకయితాఃస్పృహుషాఃదహరాకా
 శాయేషాంలేసంతతహరిహరభ్యాసంపన్నాంతః కరణాఇశ్యథాః ఆత
 ఏవ నిమగ్నాః స్వయమాత్మనా, నిగమానాంపదవ్యోకర్మజ్ఞానమాగ్న
 యోః సిర్వాశయ లనుష్ఠానాయ,క్షిప్రాపుదితాః కృతేనః భుతలూ, కటకీ

కుతస్తైస్సనుష్ఠానస్యతికర్మకర్మలం॥౪౮॥విశ్వానమః॥అస్తస్మతానుహులమైవై
తద్భవతిభవదుక్తం॥౪౯॥యతః॥పరమసీమాయుతశ్చాత్పాప్తవైకుంఠసా
మ్యంపదమిదముపయాంతఃపండితాశ్చాంతిమంతః | ముహూర్తాసమయే
మస్మానసేతోస్సరోగాస్తవపిభృతమహాగాస్తాత్మైకతాఃప్రసాదాత్॥
౫౦॥ ఇతివిమానమన్యతఃప్రస్తాప్యసాంజలిబంధు ॥౫౧॥ సాకేతాయనమః
పురాయ భవతుస్తోకతరశీక్రపుచే నానాదోషముపేదదంతికబాచేన ద్వై
సరయ్యైనమః | యేమీతత్తటభూమిషుప్రవిలసమాహిష్టయాపాస్థిసితా
స్తైభ్యాభానుమనీనకీర్తితబలికౌవళుయితైభ్యానమః॥౫౨॥పునఃపురిం

కమతః, కుతఃకథం, అనుష్ఠానస్యతికర్మకర్మ సకాంతిన్నపి కమతానా
నస్యస్మాకమిత్యాదితిభావః॥సంకర్షం॥ ౪౮॥ లస్మదితి॥ ఏతద్భవతుః
క్తిం శిలాసమం హిమనాత్రైతివాక్యం, అస్మాకంమతే ఇష్టే బదరికా
శ్రమమహత్వైవిషయే అనుకూలమేవ ॥ ౪౯॥పరమేతి॥ పరమేణసాం
దేహిహి మేన, పరేణసర్వోత్కృష్టేన మహిమామాహుతైస్త్రినద,
యుతత్వాత్పాప్తవైకుంఠసామ్యం, ఇదంపదం బదరికాశ్రమం, ఉ
పయాంతః, శాంతిమంతః, పండితాః, యద్యపిఇహ బదరికాశ్రమే,
సమయేషుకమకాలేషు, స్నానస్యపాతాః, రోగశీతబాధాముహుః
తెనసహితాఃసరోగాః, సరోగదచ్చంతీనిసరోగాశ్చ, తదపి తహాపి,
తై, తాక్ష్యకేతేః విషేష్టాః, ప్రసాదాదనుగ్రహాత్ అరోగాః ని
శ్చీతాః, భవంతి, ప్రసన్నైభగవతికింబులభ మితిభావః, మానీనీవృత్తం,
ననమయయయతేయంమానీనీభోగిలోకైరితి॥ ౫౧॥ ౫౨ ॥ సాకేతాయే
తీ॥ స్తాకేతరామసల్పాంశ్రియ పుష్టాతితిపుచే, సాకేతాయపురాయఅ
యోధ్యానై, నమః భవతు, నానాదోషా కాపాపానిముష్టాతిహరితీతిము
షే, తస్యసాకేతస్య అంతికబాచేనమీపస్థితాయై, సరయ్యైనామనద్యై,
నమః భవతు, తత్తటభూమిషుప్రవిలసమాహిష్టయాపాః యేమీయాపాః యజ్ఞ
యవశుబంధదాహుతిస్థితాః, భానుచంద్రసూర్యకులేభవాఃభానుమనీనాః

నిరీక్ష్యసభప్ర్యున్నైషం॥౫౩॥ భవసాగరకోషణేనపశ్యద్ధృరణాంతఃపురజీ
వనాపథేన । రజసా రఘునాథపాదభాజారచితాంహః ప్రశమామిమాంస
మామి॥ ౫౪॥ ఉనస్సాసస్తరణలెమాందం॥ ౫౫॥ కల్యాణోల్లాససి
మాకలయతుకుశలంకాశ మేఘాభీరామా కాచిత్యాచేతథామాభవగహన
గతిల్లాంతిహరిప్రోణామా । సౌందర్యహీణకామాభ్యుజనకమతాసాదరా
పాంగదామాదిక్షుప్తభావతథామాదివిషదభిసుతాజేపతారామనామా॥
౫౬॥ సశాసనశాసనత్రినవజేషలోకవృథావిలోపకరకొవకొవనుమతి
సుతావల్లభః । కృపారసమపారసంస్మృతిపయోధీనిస్తారకంకృషీప్తసముషీ
ప్త కృత్కృపణతైకతానేషయి॥ ౫౭॥ సజయతచిత్రదరిత్రోయన్యహివ

రాజానః తెహంకీర్తితాయ ఏవలతికాః అలాస్తాసాముషమ్నః । అంతికాశ్ర
యాఇవాచరం చీర్మ్యపహ్న యితేభ్యోయమాపేభ్యోనమః॥౫౮॥ ౫౯॥ భ
వేతి॥ భవస్యేనసాగరస్యభోషణేన, పశ్యద్ధృరణస్యగౌతమసాన్వంతఃపుర
జాహల్యాన్జీవనాపథేనశాపపాస్త్రపాషాణభాస్యవారకేణరఘునాథపా
దభాజారజసా, రచితకృతః అంహసాంపాపానాం ప్రశమఃయయాతామి
మానుయోధ్యాంసమామి, డౌపద్భందసికంవృత్తం॥౬౦॥ పునరితి॥ అనుస్మ
రణం శ్రీరామధ్యానం॥ ౬౧॥ కల్యాణేతి॥ సీమామర్యాదా, సవస్సంసా
రవీవగహనం అరణ్యం తస్మిన్ గత్యాభిమేణయాన్లాంతిఃశ్రమఃతస్యాహః
రీనాశకః ప్రణామఃచన్యాసాస్స, సౌందర్యేణ హ్రిణః లజ్జితః, కామఃయ
స్యాస్సాతథోక్తాధృతంజనకమతాసీతాతస్యాః సాదరంయథాతథాలపాం
గదామకటాక్షపక్షిః, యయాసానిధోక్తానితమసిఖ్యాతః భూమాఅతిశ
యఃయన్యాస్సాదిషదః దేవాః, త్రైలభినుతా । అభిస్తుతా॥ రామఇతి నా
మఅభిధేయం యన్యాస్సాదేనతామశలం క్షేమంకలయతుఘటయ
యతు, సృష్టరా॥ ౬౨॥ చశేతి॥ దశాననస్యరావణస్యకుత్సితాత్ శా
ననాత్ త్రీనతోవిభృతః, అశేషస్యలోకస్యవృథాయానిలోపం నాశంక
రోతితితర్కః కోపఃయన్యసఃతల్కః, ముషీణాం ఇష్టకృత్, పనుమతి

౬౦ || కథంనానుశామగుద్రసనుజితకమాకాణనుప్యేవసీడిడిషే||౬౦|| వ
 వ్రీయూనపజునకీసమాచరొయతుస్ససత్త్వాదాబీసంపన్నంధహస్తివత్తి
 తుంజైస్సంత్వజ్యరాజ్యంజంవిండుకామంరథుసంపనంకథనుసానస్యా
 దయత్తక్రియాగవ్యంపద్దమపాస్యసాస్యతిజనకొహయనాగూరసం ||

ఘృణాశూయస్యతిథోక్తిః, ఉభయత్రైషీకకప్, పండభాక్తేతి, క్షుణం
 ఉదీలం, సుబీష్టమటవచ, స్వయం, విధూలాపాస్త్రా, పరాశ్రేష్ఠా, మృత్తి
 వైవకులికా, మేససం, అరాదిదకాగ్రీ, ప్రియద్వారాణి, అస్యసంత్యరి,
 తద్యక్రిందిసుటతం, చందిరంయేచసతథోక్తస్సకొకించ, క్రుధా, మంభస్య
 జనకంభుటకానణ, అన్యధాదాటకం, తకలయాంబుఖావ, ఖండితవాసతి
 యావత్తదిదం, పరమమద్భుతం, బ్రూహమేనదంపన, ఘటకామస్యత
 తస్మాగ్గ్రీమకన, విశ్వరూపము, సూచీవకేకాథా, వాస్తవస్తు, అభీష్టం
 భక్తకామితం, భుటయతస్తి, నీష్టమటకక, రామక, అతులాదిప్రిప్రఖాయస్య
 తాదృశంకేరండుచాపంభజణిపితచ్చాభితీదంక్షుణం, పునకింజ, సః
 అభీష్టేత్యాదివిశేషణ్యయాన్నితః, అతవీవ, స్వయంవిధూతాపరవా, అర్చి
 రావణకృతలొకసీతాయనసతథోక్తిః, శైషికకప్, విఘటితం అరిణాం
 ఖరాదీనాంచక్రంబృందంయేససతథోక్తస్వక, క్రుధా, మంభస్యరాక్ష
 సస్య, జనకంభుంభకణాంకకలయాంబుఖావేతి యత్తదిదంకర్మఅద్భుతం
 బ్రూమశ్చ, మంభకణాస్యదేవైరప్యజేయత్వాదిభాః ||౬౦|| కథంకుతః
 శూడిడిషే, శూడికుమిచ్చసి|| ౬౦ || వషీకయాః|| ౬౦ || వషికయాకజ్యేష్ఠో
 పిసక, నూతుస్ససత్త్వాదైకేయా, సతుమాతువా, తథాశ్వరాజ్య
 త్యాగోప్యవిప్రసరస్యాది, తిభావః, రత్నహాస్తిభిఃపత్తిభిః, సాదాతైతుర
 జైశ్చ, సంపన్నంసమృద్ధ, నిజంకుక్ర, మాత్స్యీయం, సత్వస్యదీయం, రా
 జ్యంసంత్యజ్యభుసం, వసంవిందకప్రాప్తవాకలసాజా, సకీసహచరఃరామః
 అయత్తక్రియఃకసుపితకమా, కథంసాస్యత్, స్యాదేవేత్యత్రదృష్టాంత
 మాహగవ్యమితి, గవ్యంగొసంబంధి, దుగ్ధంక్షీరం, అపాస్యత్యైవాయవా

౬౨||కించ || ధికక్రాత్యైవదశాస్యదశాదమనం ధీశాలినంవాలినంసోయం
రాతునవగణగ్రహకృతేనుగ్రీవమన్వగ్రహీత్ | తుంగవస్తరభంగలి
పురిహానిశ్శంకంతుటంకంత్యజ్ఞః సంకల్పంకలయేతపం కజవశౌదాన
వ్రసంగాయకః || ౬౩|| అపిచ || కృత్వాసేతులకీలజలనిధౌ ఖండయత్వా
దురధ్వాక్ లబ్ధ్వాదేపిస్ఫుట విదితసంశుద్ధిమగ్నిప్రవేశాత్ | భూయో
ప్యేనాం భువనజనసీం భూమిక న్మాచన న్యామంశిర్వత్నీ మనయేతవనం
హంతపాలస్త్యహంతా || ౬౪ || విశ్వాససుః || గుణిషు దేవాపావిషా రంక
భంకారమాచరసి || ౬౫ || గురావసత్సౌక్తికానపాతౌస్సురాజ్య
మగ్రోపిసరావచంధ్రః | తృణాయమేనైపుణాయ తేనఘణాభృది

గూరసంఉష్ణికాం, కేవాపాస్యరిసకేవీర్వ్యధః || ౬౬|| ధిక్రత్యైతి|| సా
యంరామః, రాక్షసానాంరావణాదీనాం వర్గస్యబృందస్యవిగ్రహార్థం
గ్రహకృతే, దశాస్యస్య రావణస్యదశాదమనం గర్వహంతారం, ధీః
జ్ఞానంతచ్ఛాలినంవాలినం, ధికక్రాత్యైవలనాద్యత్యైవ, సుగ్రీవం, ఆన్వగ్ర
హీత్ అనుగృహీతవాక్, తుంగవస్తరస్య కఠినపాషాణస్య భంగం భేద
నంలిప్సుఃశిశుః, కఃపుమాక్, టంకం పాషాణభేదకవాశీం నిష్కంకంత్య
జ్ఞానక్, పంకజపశస్య ఆదానంపాషాణభేదనాభం స్వీకారస్తస్యప్రక
షేణసంగాయ సంబంధుకతుణం, కియాభేత్వానాపతుర్థి, సం
కల్పమిచ్ఛాం, కలయేతకుర్వాదేవ్యధః, వృష్టాతాలంకారః || ౬౭|| అ
పిచ, కింఽక్రత్యైతి|| పాలస్త్యస్యరావణస్యహంతా రామః, జలనిధౌసే
తుంబధ్వాదురధ్వాక్మమూర్గాక్, రావణాదీక్ ఖండయత్వా, అగ్నీ
ప్రవేశాత్ స్ఫుటంవిదితాజ్ఞాపితాసంశుద్ధిపాలిత్రత్యంయస్యాస్తాం దేపిం
సీతాంలబ్ధ్వా, భువనజనసీమిశరావణస్యాపి మాతృసత్పుజ్యత్వం, భూమి
కన్యామితి అయోజితాన్వగ్రహేస్తరత్వం, అనన్యామితిఆత్మస్వరూపత్వా
త్యైగాయోగ్యత్వం, అంతర్వక్షీం గభిణీమితికారుణ్యం సూచ్యతే. ఏ
నాదసీతాం, అనయతప్రాపితవాక్ || ౬౮|| గుణిష్వు || గుణిషుః, త్రాజ్ఞాన

శోపిఫణాయతుంశం || ౬౬ || కింఛ || వాల్మీకిమూర్తిజాగ్రతి
 సుగ్రీవమగ్రహీద్యవయం ; అన్యశ్చుతిశతవిదితం సువ్యక్తం లేన దీనబంధు
 త్వం || ౬౭ || అపిచ || లక్ష్మీం వక్షసివిభ్రదప్యవిరతురామాకృతశ్శ్రీపతిః
 వృత్తిం కామపిమానుషీమభినయౌ వీరాగ్రయాయాప్రియాం; కల్యాణీం
 తుపనీమనీనయద హానా కస్యాన్యమృత్యున్యచో మేదివ్యామ వలూశీతః
 కిముపరో మానీపుమానీచ్ఛశః || ౬౮ || వస్తుతస్తు || గాతుంకళాప్తేశ్శిఖరా
 రణాదికల్యాణగుణవత్సు చోషిశ్వస్య ఆవిష్టారంతరౌపం, కథంకారం
 కథమిత్యథః || ౬౯ || గురాపి || అగ్ర్యః జ్యేష్ఠోపి, సరామచంద్రః, గురౌ
 పితరిదశరథే, అసత్యోక్తేపరద్వయా ప్రదానేనలితినిరాసః నివారణం
 త్రామాపాద్ధే తోః, స్వంతర్హాతేనస్త్వియగరాజ్యం, తృణాయశృణకల్పం
 మేనె, మన్యకః సుచిత్రాద్విదావతుర్ధి, శతః, ఫణాచ్ఛదీశః సహస్రముఖ
 శ్చేషోపి, తంరామచంద్రం, ఫణాయతుంస్తాతుం, సనపుణాయతెనకుశలీ
 భవతి, కిముతాన్యఇత్యథః || ౭౦ || ధిక్క్రత్యేత్యాదిమావణంపరిహరతి||
 వాలినీతి|| అయంరామః, బలస్యఠామిమావినసముద్రే, వాల్మీజాగ్రతి
 వతఃమానేనత్యపి సుగ్రీవమగ్రహీతియత్, లేనవాలినంత్యక్తాన్వసుగ్రీ
 వానుగ్రహణేన, శ్రుతిశతేనవిదితం ప్రసిద్ధదీనబంధుత్వంసువ్యక్తంభవతి
 గీతార్యా || ౭౧ || కృత్వాసేతుమిత్యాదిపరిహరతి || లక్ష్మీమితి || రామాశ్రీ
 రామకూపాకృతిర్మనుష్యశరీరయస్యసః, అతఏవశ్రీపతిర్విష్ణుః, వక్షసి
 లక్ష్మీం అవిరతుంశతతంవిభ్రదపిసకావిష్టారేషాన పాయినీత్యాగమాది
 భావః, కామపితైక్తకవేద్యామిత్యర్థః, మానుషీంవృత్తింరీతిం, అభినయౌ
 ప్రకలయౌ అతఏవకస్యాపిజ్ఞాతకులగౌరవస్య కిముతమహతఇత్యర్థః,
 పద, అపవాదవాక్యం, అన్యవ్యక్తాసాధానక, కల్యాణీం లోకోత్తరపాతి
 వ్రత్యశాలినీనుపి, తుశబేదాన్యథాకః, ప్రియాంసతుభార్యాం, విశేషణ్య
 యేనమానైకధనత్వంసూచ్యతే, పనీమరణ్యమనీనయత్రాపితవాక, త
 తః, అవరశ్శ్రీరామాదన్యః, ఈదృశః మానీప్రశస్తమానుపుమాక, వేది

మథద్భాగవతానుతానాం గణనాచరిద్భాగ్ । ప్రాచేతసాద్యోగవయోన
 వద్భాగముదేకదేహాబసేపినేహా ॥ ౬౮ ॥ తథామృతేయగుతాణానక
 న్నేకదేశకేకేకాదితమాంకకలామానమిదగుత్తభవతాశ్చోతనమ్ ॥ ౬౯ ॥
 కమల్స్థపలవర్యాంతుకలశాణానామౌత్తుభాగ ॥ కౌశ్యాద్విష్వసనౌత్తకల్ప
 కవనసవోదయాః ॥ ౭౦ ॥ ప్రాచేశ్వరాత్తే - రథాగారపరిసరం, రథాదిస్థానం
 జానతీలూచనద్వంద్వశ్చోదయానాం వర్ణనా ॥ ౭౧ ॥ సంసారమాగత
 సుచారశ్రాంతకామ్యమహిమం ॥ సద్వరాక్షసలతాభగనుచ్ఛాట
 న్యాంభుపి, అమృతేయపుష్పం, కమల్స్థపలవం, కమల్ ॥ మృతేయవి
 చార్పదానామృతభాగం ॥ గాతునితి ॥ కృతరామభద్రా, ప్రస్తా, రా
 మభద్రాశ్రయా, గణనాచరిద్భాగ, అనందభాగ, గుణానాంగభాగ,
 గాతుంసానుగృహీత కీర్తిమం, కవిప్రమాసీద్దేశకొన్నిత, సకేవీత్యభాగ,
 యోగ, ప్రాచేతసాద్యోగవాల్మీక్యావయో, అనవద్యోగనింద్యా, మహత్తా
 నోపీతియావత్, కవయో, యేషాంశ్రీరామ గుణగదానాం ఏకదేశస్యశీం
 చిదంశస్యాపితకలసేర్ణనాపీ, వేశానసమభాగ, అత్యోత్తరవాక్యభాగ
 స్యసానుపైన్యసశ్రీరామ గుణగదానాం సమభాగ త్వే హేతుత్వాద్వా
 క్యాభాగమేతుకంకావ్యలింగం ॥ ౭౨ ॥ తదీయేతి ॥ వీర్యాశ్రీరామసం
 బంధినః గుణావతరణాన్, రస్యకణానామేకదేశః ॥ చిదంశః తస్యకే
 టితమోగంశతస్యకళామోడతభాగం ॥ కన్యాత్రమిదంపద్మమాణ, అత్ర
 భవతాపూజ్యేనభవతా ॥ ౭౩ ॥ కమల్స్థా ॥ భగవాన్మహాదేశ్వరశ్చోదయా
 వాక్యం, కమల్ స్థస్యనానురాగం పులంధిశః పర్యాయా, ఏకాభాగద్భాత
 రంయస్యతస్యకలశాణానామృతాద్యైకామృతభాగం, ఏకదావ్యయో
 భాగపురేత్యంతవాక్యభాగమనన్వేషయోపకాలంకారం, కౌశ్యాత్తసాన్యః
 సుకృతప్రాతీపుణ్యగానీ, సునివకల్పకళ్యాన్యక, తస్యప్రసవోదయాపు
 ష్పాన్వయః ॥ ౭౪ ॥ ప్రాచదేవీపక్షి-రథాదశరభః, హరిస్మరకతం, చకోరః
 జ్యోత్సాన్నియా ॥ ౭౫ ॥ సంసారేతి ॥ ఛాయామహిరుహానమేయః వేతాళాః

నమాంత్రికః || ౭౩ || కనకాంబకకల్పంబకదంబచరుణాబయః | తపోధవజ
నాకాంక్షాభటాకనవత్తయదః || ౭౪ || విద్యావికరణోద్భావకనయాన్ధాన
మంటపః | సౌభ్యసౌభవోత్తమశుభావశనవేదనం || ౭౫ || సౌభ్య
వాదాన్ధికయోస్స మానాధికరణ్యమాః | సౌముఖ్యకూఞ్చికవనం సౌశు
దైకవిదానకా || ౭౬ || ప్రసాదలక్ష్యాత్రిప్రానాదః ప్రపన్యపరాగ
తిః | సౌభ్యప్రతిష్ఠాత్రిప్రానాదః ప్రపన్యపరాగ
సన్మద్ధినానువగాహనదిహికా | జంభకాననవేదానుజన్మగేహంజయ
శ్రియః || ౭౭ || మగ్ధాననానదాదీన్ద్రకన్ధీకరభగేన్ద్రకః తత్తాదృక్పాటకా
దేహధ్వారాజీవబాంధవః || ౭౮ || సుబాహునత్రమాతంసంహారవర
కేసరి | భాగావగ్రహచావాగ్నిసరిమాజననిర్భరః || ౭౯ || విరా

పిశాచభేదాః, నమాంత్రికభూగవైశ్యః || ౭౩ || కనకాంబకకల్పంబకదంబచరుణాబయః
తరంగనమూహాః, వరుణాబయః సుమద్రా, ఆకాంక్షాకామాః, ప్రేయదః
మేఘః || ౭౪ || విద్యేతి | సౌభ్యం సౌమ్యతా, పౌభవం ప్రభుత్వం, తమ
మగ్ధయోమిథోవిగుణ్యయో సమాదేశస్యవికత్రివాసస్య సవేశనంగృ
హం || ౭౫ || సౌజన్యేతి | సౌజన్యం సుజనత్వం వాదాన్ధికం ప్రదాతృత్వం
తయోస్సమానాధికరణ్యభూః, సహవాసవేశవికయోరపి విగుణ్యత్వాల్లా
కేంద్రరత్నం సూద్యతే, సౌముఖ్యం ప్రసన్నముఖ్యత్వం, సౌహృదకం ఆశ్రి
తప్రేమ, వితిదికా దేదః || ౭౬ || ప్రసాదేతి | గతిః ప్రాప్త్యస్థానం, క్లిష్టా
నాం క్షేపేషీతానాం మృతకల్పానామిగ్ధభాగః, ప్రాణానాం ప్రతిష్ఠాప్ర
తిసంధానం, ప్రసన్నానాం శరణాగతానాం పరమయనం ప్రాప్త్యస్థానం ||
౭౭ || అనపాయేతి | దీర్ఘికావాపీ, జంభకాననస్య ఇంద్రస్య రావణోపద్య
మో మృతప్రాయస్య, జీవాతుజీవనాపరం గేహంభూతం || ౭౮ || సు
ర్వారే || దర్పికరస్వరూపః, భగేన్ద్రకః గుణత్వా, ధ్యావలంకయః, రా
జీవబాంధవమాన్యత్వః || ౭౯ || సుబాహుతి | సుశంసరిగజః, కేసరి సిం
హాః, భాగావస్య పరశురామస్య, ఆగ్రహాః క్రోధాః, నిర్భరః ప్రహ

ధ్యాన్యమౌతంగకవిద్రావణమహాపదం । ఖరమానుకంపాకభంజనైకప
రశ్వసః ॥ ౧౦ ॥ మమోచనీదమూరీచకీచకజబలానలః । గృధ్రరాజస్య
నాకాదిలోకాక్రమణవత్కానీ ॥ ౧౧ ॥ కబంధమయకాపారకబలీకరణా
దరః । శబరీచిత్తమముదకారవజ్ఞోత్పన్నకేదయః ॥ ౧౨ ॥ సావమానియశఃకా
శ్రవకాశశరదాగమః । ప్రగల్భవాలిజీమూతప్రోత్సారణసమీరణః ॥ ౧౩ ॥
సుగ్రీవరాజ్యసామగ్రీమదినంకాననాకసామ్ । దుర్నిరోధఘనీనాథజాడ్య
రేవాగచిక్కినః ॥ ౧౪ ॥ ఉష్ణసక్తంవరస్తామధూమకేశువిజృంభణం । కుంభ
కణామహాంభోధీస్తంభనేకుంభసంభవః ॥ ౧౫ ॥ బలీయోరావణప్రాణ
పాషాణదళనావహః । విభీషణస్యసామ్రాజ్యవిశ్రాంతసురక్రమః ॥ ౧౬ ॥
అనౌధ్యాపురనారణామక్ష్మరత్యక్భ్రోతృనః । రమలమమతేజస్వీరా
మఃకామసమోహృది ॥ ౧౭ ॥ అతకిలపవిత్రీదరిత్రఃకల్పిద్విపశ్చిదజన్మ
నిర్భమసుసంధత్తై ॥ ౧౮ ॥ ధ్యాయామీకామకభిరామగిరామరందధా
మాః ॥ ౧౯ ॥ విరాధేః । మరాతంకన్యకుష్టరోగస్యవిద్రావణంనాశనం, కిం
పాకఃపిషకృవన్యకృపరశ్వధఃకతారః ॥ ౨౦ ॥ మర్త్యచైతిమర్త్యచఃమస్త్రజ్యై,
కీచకః । జేఘనిశేషః । వత్కానీపకపదీమాగః ॥ ౨౧ ॥ కబంధేతి ॥ కాసారస్య
శరసః, కబలీకరణంశోచణం, శబరీభక్తకాచిత్రారాతి, కుముదంశ్వేతో
త్పలం ॥ ౨౨ ॥ సావమానీతి ॥ సావమానిహానూమాక, కాశానిశరపుష్ప
జీజీమూతః । మేఘసమీరణః । వాయుః ॥ ౨౩ ॥ సుగ్రీవేతి ॥ సామగ్రీసాధనసం
పత్తిః, కాననాంసుకశముః, సుదినశ్చేయసూరనివసః, ఘనీనాథస్య స
మాద్రస్య శాడ్యం । మూఢత్వమేవ తైత్యరోగః, చికిత్సకవైద్యః ॥ ౨౪ ॥ మ
ష్టేతి ॥ ధూమకేయకత్పాతః । సవాంశుత్రం, కుంభసంభవః । అగస్త్యః ॥
౨౫ ॥ బలీయశః ॥ బలీయాకబలిష్ఠః । పపిషక్రాయుధం ॥ ౨౬ ॥ అ
యోధ్యైతి ॥ కామసమ । ఇత్యుపమా, రమతేజీదరి, సర్వదాతంభజామీత్య
థః ॥ ఉత్తదిశేషతానికమేణరామాయణకథాసూచకాః ॥ ౨౭ ॥ అత్యై
తి ॥ కల్పిద్విపశ్చితేతత్కావ్యకతా, ఏవమగేగిసి ॥ ౨౮ ॥ ధ్యాయామీతి

రామదమ్మమితరామమర్వైరామం । ఆరామమన్భుతతరామలసద్గుణానాం ఘోరామయఘ్నమనురామధవందితాంస్మిం ॥ ౯౦ ॥ దయాసముదయాలమెముదధికాననెకాననెసలా శనపలాయనప్రణయికాన్మృతేభామి౯కే । సమీరజసమీడితెచ్చివిశనిత్తమేసత్తమే చరీకృతవలీముభేమనుజధర్మణిబ్రహ్మణి ॥ ౯౧ ॥ ఆస్త్రాగ్రాసత్పణంపిరియాచిహిత్యణామాసస్త్రారేధాను దాదరామాసయినెగ్గిలాపిన్యవరామాసస్వయంపాదుకామల్యామాసమహాణవోపిః పయోయోధాంబళూపుస్తథాపాలస్త్య

అభిరామమూగరావాజ్ఞాఘర్యేణేభ్యఃకః, మరుదస్యహకరందస్యథారాయానగుహంతీతి మదఘ్నం, ఇతాప్రాప్తారామాసీతాయేనతం, అరేః శత్రోః, నాతావేకవచనం, పరామంనాశకం, అన్భుతతరాణాంఅమలానాంసతాంచగుణానాం ఆరామమాస్వదమిత్యథః ఘోరమానాయంసంపారరోగంకాంతితఘ్నం అనునైః మరైశ్చవందితాంస్మింధ్యాగూమి ॥ ౯౨ ॥ దమేతి గయాయాఃసముదయస్యరాశేఃఆలయేష్టానె, కాననెపిముదాధికం సర్వోన్నతమాననయస్సశస్త్రికా, పలాశనానాం రాక్షసానాం పలాయనెవిద్రావణే ప్రణయి సరిచయవత్ కాన్మృకం ధనుయస్యతస్త్రికాధార్మికే, సమీరజసమీడితేహనూనత్వత్తే, సత్తమే, చరీకృతాః వలీముఖాః కపయోదేనతస్త్రికా, మనుజధర్మణి బ్రహ్మణిశిరామే, మేచిత్తహేమదీమునుగః, స్రవిశ, తంభజేత్యథః ॥ ౯౩ ॥ ఆస్త్రామాసేతి హేభగవత్ శ్రీరామ, తవ, తృణం, ప్రియాధైపుత్సరీతి ప్రియావ్రుత్తతస్త్రికా కాకానురేవిషయే, ఆస్త్రామాస ఆయుధవదాచచార, అస్త్రాదిశబ్దాదాచారాథేః క్విపిఅనేకాత్వబ్లిట్యామాదేశేనాస్తే భావతేర్వానుప్రయోగః, స్మరారేధనుః శివచాపఃశృణామాన, శిలాపి, మునేగౌతమస్యదారామాస, పాదుకాత్వదీయా, స్వయం, సృవరామాన, రాజాబభూవ, భరతేనతస్యాం రాజ్యాపకణాదిలిభావః, మహాణవోపికుల్యామాస కపయోపియోధాం బళూపుః తథాతాదృశః, పాలస్త్యరావణి, మశగాంబ

మహావింశతిశ్చ మహానాన్ద్యం మానుసాహునిధాః || ౯౨ || అశిలాస్రావ
 దపై రచరాచరముక్తిః || అమృతగురూభయదైర్యేర్లభమరజ్జవై
 ౯౩ || అమృత్యస్త్రీకృతకృత్రేః పృథ్వీతరావణైః | అంకాలరదేవైస్తైర
 లంకాపురిసాధ్వైః || ౯౪ || ఇవిహానలపక్షిణంః పృథ్వాపయ || కృతానుము
 ద్విభ్య || ౯౫ || శిథిలతథవభే కాన్తిష్టవైమంతసాదాకృతవిషదపనోదాన్తిష్టచి
 ద్భాగినాచ | ఏకాదశాంకం గాఢశృతాంభోధిసం గాఢహితదలితభంగా
 వీక్ష్యతామత్రగంగా || ౯౬ || కృతాను || ఉపేక్షణీయావిభాగీభియానిసా
 గీయానికమితభిశ్చనీయాని || ౯౭ || యః || యేషాంజ్ఞశ్చరణతస్తుహరణ్య
 యాన, కింబహునా, త్వమానుసామాసథాః || ౯౮ || అశిలేతి || శ్లోకద్వ
 యమేనంచాకృత || ఏకాదశాంకం గాఢశృతాంభోధిసం గాఢహితదలితభంగా
 దృశ్యాచేదామానున్ద్యభాః || ౯౯ || ౯౦ || ౯౧ || శిథిలితే || శిథిలితః
 మోలితః భవంత్యంసారాత్ప్రేరణయయానా, శిష్టాత్యంతః ప్రాకులస్యపా
 దయయానా, కృతానుసామా అవనోదః వారణంయయానా, శిష్టానాంవి
 త్తస్యస్యసాదా హింసాహింసాస్యహం వైమంజ్యం చరతస్యతస్యవ శేన్ద్య
 భాః, విమలతరతరంగా, విశృతాంభోధిసం గాఢహితదలితభం
 గాయయానా, గంగా, అత్రాప్రవేశేనేవీక్ష్యతాం || ౯౬ || ఉపేక్షణీయా
 నీతి || ఉపేక్షణీయాన్ద్యవాచరియాని ఉపగమీపేక్షాక్షణీయాని దశాని
 యానీతి || ౯౭ || యేషామిత || యేషాం గాంగానాం వారాంజలానాం,
 జనిజాన్మను, హరణ్యహరణాః స్వర్ణాస్తైయః, చరణంకమణ, స్వ
 ర్ణాస్తైయః తస్మాత్త సాతకాల్, భూతామృసిద్ధ, బ్రహ్మణః బ్రాహ్మణ
 స్యఉత్తమాంక ధిమా శివశ్చేష్టామాతే, శురోరామాన్ద్యస్యదారాణాం
 విద్యా, అత్రవిమగోసాణాం సర్వేషాం అకరేణాన్తే సేనా, యేషాం, స్థి
 తివాసః, అగేతస్యయోగ సామక మద్ర్యత్వం ఉదానాం మూఢానాం
 మద్ర్యసింహవానియోవత్ తస్మిన్, యేషాం, నీయా శిలదేవైర్భామ
 త్తా లయః మైత్రీ, బ్రాహ్మణతయథాదోగం శిష్టానిహంజ్య, అనేనమ

హతుక గోక నాకి ర్లెగుడు దారపటెనమాళో | బ్రహ్మార్పణం భద్ర
 ఎవనహస్తితిశ్చ బ్రహ్మతొలయోజలభా కీలగాంగచాళం | ౧౮ || విశ్వాన
 సుతి ముందు తెలిం ముందు పా నారవిందమరంద భాగాధునిక పినిసి ||
 ౧౯ || పశ్య గాంగానాని సారిగుడుభవజహపవద్దా నావిభాభాపురపునకా
 పునరించ హరిం | ౨౦ || న్యువిక చిత్ర మమస్మితం నగనాన్వయం చనాతోధికం
 భువిపవిత్రతమం సమంవా || ౧౦౦ || సానగ్నలో ముఖసీరి ఓసిన రాగాం
 మూలక ర్విధేరిననిభా సకన్య లీచభేనస్త్వియాకానిజితశ్చరణారవిం
 చాదా బ్రాహ్మభూవచరమాకిల నావిపద్మాత్ || ౧౦౧ || అపిచ || భాగీరధీం పా

రాపానగసుద్యుతే, | భావమహాసాతక పంచకాశ్రయాని గంగాజలానీ
 తిప్రానీతికోథాః, వాస్తవస్తు, హిరణ్యోహిని, ల్యకశిపు నాకమైక బేతగ్ర
 హణం, తద్గుణకవిగ్రహే, పాహజ్జన, జిహ్వా క పాలధారిణి శ్చినస్య మా
 ధో, బ్రహ్మస్థితివల్లీపతీన సితాకలేణ సుహృద్ధితిస్సముద్ర వేళనమితి ||
 ౧౦౨ || ౧౦౩ || గాంగానీతి || గాంగా, నారిజలాని, కేళింతమిదం, గరుడ
 భవజహపవద్దా నావిగ్నభూపురి, ఇందు నూళింపునకి, అపునకాపవిత్రిచక్రః
 విచిత్రం దృష్టం, సకరసంకరాక్షాః, అన్వయంపుత్ర సమూ హామిశ్యభాః, అ
 మృతాన్వం, నవిద్యతే చరణాయాత్రేతిప్రత్యక్షైః, నిసుగ్రామ
 యామానుః, అత ఇతః గంగాజలేభ్యః, అధికంపవిత్రతమం, భువి నాస్తి,
 అతఃపిషాం, సార్వవిభక్తికస్తసిల్ సమగపవిత్రతమం నానాస్తి, కింశున్యా
 నాన్యేనాతస్సవాణీశ్యభాః || ౧౦౦ || సేతి || సర్వతోముఖంజలా, స
 ర్వతః చతుఃపాశ్చేదమ ముఖానిచతన్వతి, పుష్కరం సర్వతోము ఖమితి
 జలనరా గ్యయేకమరః, సాగాంగ, విధేబ్రాహ్మణసి, మూ తికాగ్నీరమివ,
 రాగేణతపశ్చైవ అనురాగేణచ సహితాః సరాగాం, సకన్యతీం నాననదీం
 వాణీంచ, విభుతీకచ, కింశ, అహర్వద్యయోః ప్రభూకం గా, నిలిజితఃవి
 గ్నోః, చరణారవిందా భుభూవహాణా, చరమా నాభిపద్మాత్ బ్రహ్మ ఇతిఇ
 యాకా ఏతా వాకా భేదావిశేషః || ౧౦౧ || భాగీరధీమితి || బుధాః కతకన్య

పృథుధాఃపిశ్యభ్యోజలాంజలిం సాదరమర్చయంతి | పాపానాశవాణిత
 తః పిశ్యణాం చవంత్యహేవావర్తజలాంజలిని || ౧౦౨ || భాగీరథీంయఃప
 టుధీరుపాస్తై యథాకర్మనూన్యాయవిషధశ్రుతిః | దేవత్వమేత్యత్తిదివేసు
 రాణాం భాగీరథీ పవ్యవదేశమేతి || ౧౦౩ || సరస్వత్యాన్జిష్ఠాసవిత్పశన
 యాలింగితయుగా స్ఫురద్భుచ్చిస్త్వచ్ఛాన్సకృతిరసభాగ్నిగుణభాగ్తథా
 ప్యేషాదోషా పనయశపటుస్సాన్స్వకలనయా సగల్భంసంసారంపశ్యత్య
 తికంసారిపశభూః || ౧౦౪ || గాంభీర్యేణగదాధరస్త్వహృదయం మాధుర్య
 కుశలాః, భాగీరథీం పార్వత్యపితృభ్యః జలాంజలిం నివాపాంజలిం, సాద
 రం యథాశక్తా, అర్చయంతి చ దత్తి, తతః నివాపదా నాశనవాణి పితౄ
 ణాంపాపాని, దత్తశక్యతః జలాంజలిః నాస్మాకం పితరస్సంబంధిన ఇశ్య
 త్సగజలః క్షేపః యోస్తవోక్తానిభవంతి, పిశ్యంత్యంత్యజంతీత్యధః,
 అహేవా ఇత్యర్శ్య రేయః || ౧౦౫ || భాగీరథీని || పట్టిసగభాగీర్యస్యసః
 యఃజనః, భాగీరథీనుపాస్తైభజతే- అరేపవధన్యస్సవిషః-యథాకర్మనూన్య
 యః యావైదేవతాముపాస్తైనైవభవతి తాన్యత్తకాల్- దేవత్వమేత్య
 త్రిదివేస్వగే- సురాణాంసంబంధినం భాగీరథీత్యాకారకం వ్యవదేశ
 శంప్రవహారం- సురాణాంమధ్యేభాగీఅమృతాదిభాగవా- రథీవిమాన
 వాంశ్చైత్యవదేశం, ఏతప్రాప్తోతి సుధాయాఇతిపాఠః కథంచద్యో
 జ్యః || ౧౦౬ || సరత్వరీతి || సరస్వత్యాన్జిష్ఠాసవిత్పతనయాయాయ
 మునయా నీలయాతలింగితయురాసంగశ్రవాహాస్ఫురకగుచ్ఛః కుసుమ
 పుంజఇవస్వచ్ఛాధనతా, ఏషాగంగాత్రిగుణాకాసత్వరజస్తమాం సేషు
 క్లపీతనీలవణాంశ్చ భజతీతితద్భాగ్ప్రకృతిస్సంసారకారిణీ మాయేవయ
 ద్యపిభాతి- తథాపిత్తైగుణ్యవత్త్వేపికంసారిపదభూత ఏవదోషస్య
 సంసారబంధస్యదోషాణాంచ అపనయనపటురేషా - స్వస్థ్యాంకలన
 యాసేవయాకరణేన ప్రకల్భం సంసారంప్రశమయతి || ౧౦౭ || గాంభీర్యే
 ణేతి తస్యగదాధరస్త్వహృదయంతీలితత్వదభివః- ఇమేవారాని చారాః

తస్యస్మిరం శ్వేతిమ్నా ద యశస్తదీయమనఘం శైతల్యతస్త్వస్మాపాం | నైమల్యా
 ల్యాతిశయేనతస్త్వనిషణాం నిత్యప్రసాదేనతద్వక్త్రం చానుసరంతి తత్ప్ర
 దభువా వారాశిదారాఇమే || ౧౦౫ || ఇతిబద్ధాంజలివిగ్రహోవలోక్యసా
 నందం || ౧౦౬ || కాశీన కాశీభవదంద్రగేహసాధాభాగాబహుసప్తినాదా
 ఇంద్రేమయాప్తేయమందకారభుత్వత్తికూన్యాశివశేఖరేందోః || ౧౦౭ ||
 కృతానుః || కిమరేవయన్యైషాపితవస్తవస్త్వవదం || ౧౦౮ || పశ్య | యేమృ
 ప్తాన్మభుజోగజోత్తమహయారోహన్సుగేహంతరేమత్తాభివాహితాభిర

గంగా-గాంధీ ర్యేణగదాధరస్యవిష్ణేశృదయం-మాధుర్యతమధురత్వే
 న-తస్యపిష్టేః గిరంబాచం-శ్వేతిమ్నాభావశ్యేనద-తదీయంతనఘంయ
 శః శైతల్యశైత్యే త్యేనతత్త్వస్మాం -నైమల్యా ల్యాతిశయేనతస్త్వనిషణాం
 బుద్ధిం-నిత్యప్రసాదేన అకులుషత్వేన సామ్యత్వేనదతద్వక్త్రం చ అనుస
 రంతి నర్వత్ప్రస్వీయం తేనయోజ్యం-అతిఅనుసరణం విష్ణుజన్యత్వప్ర
 యుక్తతదీయాంగగుణజన్యగుణ వత్త్వమితబోధ్యమ్ || ౧౦౫ || ఇతితి || ఇ
 త్యుక్త్యాగ్రతేనా వలోక్యబద్ధాంజలిస్సకాసానందం || ౧౦౬ || కాశీతి || సకా
 శీభవత్ సామీప్యేనవశమానం ఇంద్రగేహంస్వగః యేషాంతాదృశాః
 సాధానాం అగ్రభాగాః యస్యాంసా- బహువస్సప్తయః అశ్వాః తేషాంనా
 దః యస్యాంసా- శివస్యవిశ్వేశ్వరస్యశేఖరస్య శిరోభాషణస్య ఇందోః
 మయాప్తేః కిరణైః అంభకారస్యచ్యుత్పత్త్యాడదయేనకూన్యాఇయం కాశీ
 నామపురీ ఇంద్రే ప్రకాశతే || ౧౦౭ || కిమితి || అపిఃప్రశ్నే, నన్యైతియావత్పీ
 షాకాశీతవస్తవస్యవపదంవిషయఇతి కాకుః, కిమిత్యాశ్చ ర్యేతన్వాసత్త్వస్త్వ
 షానోవాదా మగోదరత్వాదితిభావః, ఇతివాస్తవాధః, ప్రాతీతికస్తున్న
 ప్రవీవ || ౧౦౮ || కాశీమరణాన్మక్తిగ్రత్యత్ర ముక్తిపదస్మి సారూప్యపరతా
 మాశ్రిత్యాహ || యఇతి || అత్ర కాశ్యాంయేజనాః, శృష్టంపశ్యసాపేతం అ
 గ్నంభుంజతఇతి తద్భుజః, ఆముక్తాః కృతాః ముక్తాస్యజః మాక్తికహారాయై
 స్మగజోత్తమహయారోహశ్చభవంతి, కించ, సుగేహంతరే మత్తాభిస్సాం

త్యవిమలతాత్మసంక్షయతాస్రజః । లేఖారాధిధరావిశాజదనసగ్ధా
హనిషాదరఃకోనప్రస్థంబిష్టవశాత్ శాసనలయానీదైవిశ్చైస్సమంజ
ంః ॥ అన్యద్య ॥ దత్తంపాఘముదయదేమపిత్తైః శ్రీభావాద్భవే
త్కామోకోటిసంభవాంతర ఇతిభ్యాసంతస్త్వయితోష్ఠయాచాసంపా
వ్యమహుర్భహూదదితో చాసాంసేజనాస్తంతరే ॥ కామాంతరజంతి
దిగ్విసనశాంసోకాశిశుభ్రంగమః ॥ ౧౦౦ ॥ వారాణసీర్వయన్తేవస
దర్శాదిగణతాభిచాహాళాభిరంగ నాభిస్సహ, నిహరంబి క్షణంతిలే
వసం విషయోసంక్రమంతా అపీలిచాస్తనాశాజనం, పశునాంరిణ్యఘోరా
ణిత్యంతరభీకరాణి అస్థిరరూపిత ధరాః, విగాజకాలసద్వాకాన్తరభా
వాహావాహనం యేషాంతే తథోక్తాః, అనాంతాన్తాః స్వరంత్రాశ్చే
తిచతుష్టయం విధేయం, సీచైఃపశ్చైస్సమం, శ్లోకాననిలయాస్సంభా, న
ర్తకవ్యంతి సృశ్యంకరిష్యంతి, అంతేతిశేషః, తాదృశున్నతానాసీదృశ్యే
చ్యకారిణీయమిత్రహిత మాషణం । వస్తులిప్త, ఈవృశదిశయోసరక్తవి
స్తానామపి శివసారూప్యగుక్తిసంపాదికే యశ్యగ్గన్త కిషపీన్యతాన్తే
మితిప్రతిలేవస్తునాంకారధ్వజః ॥ ౧౦౧ ॥ కర్తమతి హేకాశి, పకమ
పి, కిషులవ్వయాదికం, యత్ యజ్ఞాతీయం వస్తు, సాధోపాతస్యమ
దే, దత్తం, జనైస పుణ్యతైత్రీ ఇతిశేషః, లవ్వస్తు, తేత్రిస్య త్వదన్య
న్యవభావాద్భవాంతరే అన్యజన్త్రని, కానంభృశం, కోటిగుణం
కోటిసంఖ్యాకంసత్ భవేత్ గుణపద్భ్యో ఇతివదనాంతంభ్యాసంతంపురాణౌ
దావితిభావః, త్వయిరువానం ప్రాప్య, మహుః, అన్తయా ఆనక్త్యాబహూ
నివాసాంసేదనశాః, నాభ్యస్తాదృశురితిషుమ్నిషేధః, లోకాజనాః, జన్మాం
తరే, దిగ్విసనతాంసంభవత్సంభవంతేతిథేదేసుభ్యంసమ ఇతి ఫలవ
ధాత్యాన్త్రైస్సత్వమితిప్రతిపత్తః, శివసారూప్యచాయైస్సంభ్యంశుమి, హం
లేత్వం కేతిలిచాస్తం ॥ ౧౦౨ ॥ వారాణసీలిహావారాణసకాశి, యత్రీత్వ
య, సంశ్చస్తమోనివాసినాం, పులః బన్తాంతరేపి కిషుతాస్త్రిజాన్త్రని,

రోగభూమావారోగ్యభూమిరితి కామనుచీకవాదః | సంతస్తుషాంభవతయో
త్రవపున్నశూలం జన్మాంతరేపిజలభారవడుత్తమాంగం | ౧౦౧౦ || విశ్వావ
మః || అనిపుణానిషణ గుణోదయామసి కిమితిచోషీకరోషి | యదెతన్నగర
వాసినాభోగినాయోగినాం ప్రాప్యంశిసపారూప్యసూప్యతే || ౧౦౧౧ || అ
త్రదేహమపచిత్రీనుపాస్యన్నచ్చచ్చుత్పత్తివపుఃకిలయస్య | లోచనేశు
చిరవాప్తృటాలెనస్తకే చూచిసాంబుజటాలే || ౧౦౧౨ || అడుపురవాసినా

శివసామాప్యజన్మనిద, సకాలం చూలరోగైః భూలాంబుధేన చాన్వితంభ
వతి, ఉత్తమాంగంభిః జలభారః శైత్యరోగః గంగాజలాలిశయశ్చ తద్వ
ద్భవతి, యతస్తశః, సహారోగభూమాత్వయి, ఆరోగ్యజ్ఞాతాధూమిరితి
వాదః, కామంభృతం అలీకః మృషావాచప్రవాదః సరిగంగాప్రవాహం
గచ్ఛతి స్వాప్నీతీసరోగా, భూమిరితి, అంశస్థువిందుమాధనః, రేణలా
చనాగ్నినాయుక్తః ద్వివిధః విశ్వేష్వరః, తోగచ్ఛలీర్వరోగా, తస్యాః భావః
ఆరోగ్యం తేనయక్తా గూమిరితిచ, కామం, అలీకవాదాంతి కామః వాలీక
వాద ఏవేతివాస్తవాభావః అత్ర, యేన్మప్త్యాన్వితో కత్రయేవాద్యయాని
దయోక్తవిభక్తికృతీతే అన్వయజన్మచ్ఛరాలంకారః || ౧౦౧౦ || అనిపుణేతి || హ
ఆనిపుణాచణ మునబుద్ధే, గుణస్య శివసారూప్యాదేః ఉదయః యస్యాం
తాం వారణాసీం కిమితికుతో హేతోఃభోగినా విషయాను భవవతాపి,
ఏతన్నగరే కాశ్యాం వాసినా, యోగఃసూతాది తద్వతాం, పూర్వస్యంశివస్య
సారూప్యంసమానం ఉపాసిత దేవతాశుల్కగూపయస్యాంతస్యాభాస
స్సారూప్యం ముక్తిః || ౧౦౧౧ || అత్రేతి || అత్ర కాశ్యాం, అవవిశ్రిం మలమూ
త్రావిబంధురం, దేహం, అపాస్యక త్యజంత్యక, అచ్ఛం నిర్మలంభవశం
వపుఃశరీరం, ఋచ్చతి స్వాప్నీతి యస్యవపుషస్సంబంధిని, అవాప్తమా
శ్రితంనిటాలంఘంయెనతస్త్రిక, లోచనే, చుచిరగ్నిఃచస్తిజటాలెజటాయు
క్తై, మస్తకే, హరిశదే ఆకాశే అంబుగాంగంఅస్తి, తద్వపురితి సంబంధః, అ
పాస్యకా ఋచ్చతి తత్కమాన నిదేశేన దహత్యాగ సమకాలమేవశి

మహాస్థానాభానృపా ॥ ౧౦౪ ॥ ప్రజోపపత్వాస్త ఇహస్యమోష నహోంథ
 దారాభ్యుపేత హమంతే ॥ పృథావయస్త్రిషహ తాకతోనర్థవ్యతాగ్నృణాంక
 జానన్తాత్రదేవే ॥ ౧౦౫ ॥ ఇతిగంగాతీరః సమమంకృష్టేనువేష్యసాంజలి
 యంధం ॥ ౧౦౬ ॥ సూర్యశిషా శ్రవణాహ్వానీపారిభర్త్యాగా హం గాహంష్ట
 ద్విశేష్యత్రయోశ్చ ॥ అశ్వేషు హంభూమృదుమం పూజయన్మృగైస్తూ శాస్త్రభ్యో
 భావనాభ్యోనమోహ్య ॥ ౧౦౭ ॥ శృణూమః కిమతద్దైవానినోపిప్రాప్తా
 మసామాన్యైరగభిరేకా ॥ ౧౦౮ ॥ అపశ్యతిఅనుభూతా పురేకాశ్చాం
 మునినాం, అద్రాక్షత్ సామన్యమైకైరన్యథాన్యదైవైశ్చ ॥ ౧౦౯ ॥ పృ
 థోజుపయితి ॥ అమతోభావశక్తిం చురంతపాన్వరిరంభ కారిః, అన్యత్ర, అం
 భకాగ్ని, అర్చ్యన్యస్తేతి అంభకారీ, ఇతి పృథులనంనాహ, స్వాప్రః, పృథోమ
 సాయంకాలే ను, విలసతి, సనఃశిషి, శ్రవణావవల్, ఇహకాశ్చాంస్మ
 ణాం అంతేనమంసానై అన్యైరమిహం తే, కణ్డనభః పృథే, శోత్రవి
 వతాతన్వర్త్యనాంభగదే, అన్యత్ర, కింవాన్యోజ్జీవితకణ్డః వ్యాప
 త్తనభః పృథేకం లక్ష్మణ దారపవతారకః శ్చయనః, స్వాప్రఃకః, తస్మిన్
 దగ్ధతా దివ్యావైద్యశీభవతిః సర్వాక అకాశముకారంమకారంద
 ప్రికా, అన్యత్ర, తారకాభ్యోమిదైత్యుని ష్యతః మహాదాకాంతః, పృ
 తాకమంతి షడమంతి, అన్యత్ర, పృథివీ, అత్రైష్టవాః అత్రప్రాణేషా
 ర్శ్రుగమదేషా మద్యస్తారకంబ్రహ్మసదితీత్యగ్నితానోరామమం
 ర్శ్రాత్యాహన్య ॥ ౧౦౯ ॥ ఇతివిశ్వగ్నంబుత్తం, అనంబరాష్ట్రం ॥ ౧౦౬ ॥
 సూరవరి ॥ సూరసూర్యతఃత్వం సూరకాలే, శక్త్యా, జాహ్ను పీవారిగం
 గుజలంసాహంసాహం అమ గాహన్తికభీష్ట్యై ॥ ౧౦౭ ॥ స్తుప్తైరమన్తస్త్రితాని
 ర్వా క్రిచూన్యంభూతయః దైత్యైశ్చ, అన్యం పురాణం పూరుషం హ
 రిమహంబా, పుస్తైశ్చపూజయన్మృగైః అతపన సూతః ఆత్మాదేహః మనః,
 జీవోహదేహంతేభ్యో, బ్రాహ్మదేభ్యఃసమోస్తు ॥ ౧౦౮ ॥ కిమితి ॥ కెవల
 మత్యంతం, కరేన్యగన్యమాహత్యైవ కలితః సంగతః శాస్త్రీయాయాః

హతవిధిదుభయాలాఁక దూరశ్శోకయోగం || ౧౨౩|| నాథీలేశ్వరసామం
దిశశ్చిదధీతేశతేన సుసౌఖ్యం || పస్తరే, షుశ్రావ్యం దూరీకగుతే శుభ్రతి
ప్రసూతప్రాణం || ౧౨౪|| విశ్వానరుః || కష్టం దౌర్భాగ్యం దూరం || శ్వాంతః
కంచతే నమహృదయం || అన్తస్త్వయోపన్యస్తస్సుచర్యావిపర్యయః సుపశు
కలేరేనవోషేనానభ్యావృణానాం || ౧౨౫|| కలౌయగేకాతేయగంచా
రిత్యంకుత్యనామసంభాష్యతే || మరిలతకోశస్మాద్యితాత్మావజాయః
ఖలుకలిః || ౧౨౬|| హర్మ్యస్థానమకర్మకర్మకలతేంద్రకాంత సర్వాననంశా
న్త్రస్తామలలాటధూలిః లయశ్శాంతిస్సవానాకపి || సహాహ్నాయవ
స్సమాపనదినం సంస్థానదవాఁశ్చే రథాఁశాజనిధూరభూదిసానుహావ
థాన హూయంకలిః || ౧౨౭|| ఎతాన్యక్షేపలియగేశి శతేషుకర్మజ్ఞాతా

తదస్త్రవాణ- అతిప్రాతపదాక్షాన్యశోకచాసేషేషుత్వాత్సాన్యవింగం॥
 ౧౨౩॥ నెత్తిఅత్రశేషే-ద్యాఃక్లుణః-నాధీతపక్షమసీతిశేషః- శతేవానహ
 స్త్రీవాకశ్చిదక్షః- అధీతేయవి-తదా-చ-ప్తరె- మశౌరమాది నిమిత్తే
 మశ్రామ్యశి- అభ్యయ సే సశ్రాంతోభవతి- సౌమిస్త్ర్యుతీనాం సంబంధిః
 సుతకాణాశారీరకాదమహాబంధనాని-దూరీకుటతేనాధీత ఇత్యర్థః॥
 ౧౨౪॥ కష్టమితికష్టమిన్ద్రాంశ్చ-కతరేచేతి-కామాపి వికారజనకస్త్రీ
 తిశేషః॥ ౧౨౫॥ కలాపితికృతయశభవంకార్తయగం-కుత్రనామసంభా
 వ్యతేకేన సేతునా ఉత్పన్నతఇత్యర్థః యతః- చురితస్య దుఃఖ-మ
 ణపవలతికాయాః ఉపహూయితః అశ్రయవృక్షవదాచరిత ఆత్మాన్వరూ
 పం యస్యసంకలిఃమజాయఃఅసవార్యఃఖలు॥ ౧౨౬॥ హర్షేష్టి॥మహా
 తఃఅనధాణ-పక్ష్యమాణాణా ఆవహతిసంపాదయతీత్యావహః, ఆయం
 కలియుగం, సవిద్యుతేభ్యో హ్యుయేభ్యస్తైసాంకీర్మణాం పరకారభ
 నహరణాదీనాంపితేరాశేః,హర్మ్యస్థానంఆశ్రయశ్రేష్ఠమిత్యర్థః,ఏత
 దాదిఅర్థాశాసనిభూరిత్యంతంప్రత్యేకంవిధేయం,కర్తానస్యదురభిమాన
 స్వభర్తానసంస్వర్ణపీతం,లలా-భూలిపిః,ఆయుశ్చకాని,ఆహ్లాదయోవే

దరోజగతియః సుగ్రహిమాగణపః । యస్మిన్చిదాచరతి పాత్రమసాస్తతి
 నాంస్థాఘ్రిమితాసమపిరించు రోసంశ్చేత్ ॥ ౧౦౨ ॥ ౧౦౩ ॥ యేకాయ
 స్థజనాల్పయేన్మపసుతాచేదద్విజాన్యస్త్రీణః తేయత్నాదనుస్మత్వోదా
 యతయాశుష్కాకారుశుష్కాధిపాకా । జీవాభూమిసురాంశ్చపాంతి
 కృతినస్తేదేన్యపేషాస్సతే బ్రాహ్మణౌచిజహంజలిః కింసంప్రాజ్ఞైః
 ప్రదేయోభవేత్ ॥ ౧౦౪ ॥ నర్వతోభృష్టింసృసాచ్యనన్దాఘం ॥ ౧౦౫ ॥ ఆ
 క్కాళానువసుంభరాశుచిరచైరాసేకుశ్చేమాదలం విద్యాశైలితిభృ
 దః, అర్థావిధిఃపూజనం, సంస్థాసమాప్తిః ॥ ౧౦౬ ॥ ఏతాదృశతతి ॥ ఏతాదృశేణ
 క్రానేకానధావపేహిః, లెయూగైశ్చతేమలనేకతమః ధ్యేజగతిమర్త్యలూ
 కేయః కర్మిల్కాపిజనః, శుగ్రహిమాగణదేవోత్తమః, బాతాదరః,
 యస్మిన్చిత్తమగ్నాచరత్యేవేత్యత్వం తామోగయ్యవచ్ఛేదః, అసాయ
 త్రించితకమానుష్ఠాతాపి, స్తుతిగాం పాత్రమేష, కుతః మర్యాజకల
 దేశేమిలం అత్యల్పం ఆపం అహం సమూహః యస్మిన్, నరః అస్తిచేత్,
 తత్సరః నన్దాఘం కిం, నన్దాఘమేవేత్యథా ॥ ౧౦౭ ॥ ప్రాతఃకాలం తెతిమా
 వణమధరః ॥ యగితీ ॥ యేషురాంధ్రజనాః గౌరమాంధ్రయలేఖకజాతి
 యాః, యేదన్యపసుతాః రాజపుత్రజాతీయాః, యేనర్విజాన్యస్త్రీణః ఆ
 యుధోపజీవనః తెన్రివిధానిపి, యత్నాత్ మరుష్కపృథు సేవానుకూ
 లాస్సృజ్యస్పృశానాని వ్యాపారిమవలంబ్య, బృహ్లోపేపందమీ, నిదాన
 తయాశుష్కా నిమగ్నరూరసాకా, శుశుష్కాధిపాకా అనుస్మత్వ, దే
 వాకా భూమిసురాకాబ్రాహ్మణాంశ్చ, పాంతిరయంతి, కృతినః దుష్టసేవా
 మప్యంగీకృత్య దేవబ్రాహ్మణపూజనకౌసల్యమంశః, తేన్రివిధాః, గృహే
 మలనతేదేన్యపదక్రమోమలికయేనెతిభావః, తదాభువి, ప్రాజ్ఞైః బుద్ధైః
 బ్రాహ్మణౌచియ బ్రాహ్మణౌచాంతమణైః, జహంజలిః త్యాగస్థాపకజలాం
 జలిః ప్రదేయః చాతివ్యోభవేత్, యాజనాధ్యాపనప్రతిగ్రహణాం జీవి
 కాథానాంతురుషు ప్రభుత్వే ప్రసక్త్యభావాదన్యాని యజనాధ్యయ

భజే వికరుణేనిద్యానినారాయణేనిర్విక్షుప్తస్సరేకలావపిబలాన్మమం
 టకంవైనికం పంథానంకిలతత్ర తత్రపరిపాత్యేకోహిభాకౌత్తరః॥ ౧౩౧॥
 పునస్సన్దాభుం ॥ త్యజతువిహిత మేతద్దేశ వాసీ నిమిద్ధంభజతుతదపి లోక
 నాస్తిధన్యస్తదన్యః త్రియుగబదసఖశ్రీదత్తశుద్ధిర్నదాగైలగశేమరితభంకైల
 గ్నకోగాంగపూరః॥ ౧౩౨ ॥ పౌ ధేమగౌదేమదకాన్యకజైష్యగాధమే
 ధేమదమైథిలేమ | అన్యేహసత్స్వేపూబధేమధన్యేపవ్య్ర్యాపిజవంత్యధి
 దానానిస్వయమేన నిధిభవంతి నిధానానామితిభావః॥ ౧౩౩॥ అక్రాం
 తాస్త్విః॥ యవనైహిగామస్యసంబంధీతవలఃస్త్రామాదలం సేతుంచాభి
 వ్యాప్యత సేతుస్త్రామాదలం, అభివిధావవ్యయాభావః, వసుంధరాసుష
 ట్పంచాశద్దేశేమతక్రాంతానుసరీమ, ష్టితిశ్చద్దేశేరాజసం ఘేవిద్రాణే
 వలాయమానేనతి, వికరుణేతదవినారాయణేగ్రాతినతి, కలౌకలియు
 గే, నిర్విక్షుప్తస్సరేనిక్షుప్తిబంధక పృష్ఠత్తైసత్యపిలోక ఉత్తరః శ్రే
 ష్ఠఃవికోపి అస్తికః, తత్రతత్రదేశేబలాచ్చగ్ధానాపాద్వైదికం వేదవిహి
 తంపంథానం సత్కర్మపరిపాలయతి॥ ౧౩౪॥ త్యజత్విః॥ యద్యపివీతదై
 శవాసీజనః- విహితంవేదచోదితం కర్మాత్యజతు, నిమిద్ధంకర్మ భజతు
 కరోతు, తదపిలతథాపి, తదన్యః తస్మాదేనద్వైపాసినసంసన్యః ధన్యలోకే
 నాస్త్యేవ, యదంగైయన్యపిదైశవాసీనః అంగే, త్రియుగన్య విజ్ఞః పద
 నఖానాంశ్రియాకాంత్యాదత్తశుద్ధిః పరిశుద్ధః, దురితభంగైలగ్నకః జేహ
 శుద్ధినిశ్చయకః, స్వలగ్నకావృత్తిభువనత్యమరః, గాంగః పూరఃగం
 గాజలం, లగలగ్నీ భవతి, అత్రత్రిణీయుగానిభగవద్బాధాఃషట్ యస్య
 సఃశనివిగ్రహః, భగవద్బాధాస్త్రసూర్యస్తవప్రకరణేనిరుక్తాః॥ ౧౩౫॥ పౌ
 ధేష్వతి॥ పౌ ధేమపగల్భేమబిగాధమేధేమఅప్రమేయబుద్ధికాశలేమ,
 ఇదంవిశేషణవ్యయంత్రిస్వపియోజ్యం, గౌడకన్యాకుబ్జమిథిలానామజ
 నవదాస్తేమ భవేమ బుధేమఅన్యేమఉక్తాన్యదేశేమపాంచాలాదిషు స
 త్సుబుధేమ అద్యకలావపి, విద్యాస్సర్వాః, అధిధూమి ధూమా, జీవంతి

ధూమివిద్యాః || ౧౩౩ || ఇమంతానదవధాహి || ౧౩౪ || ఏతద్వైశ్యచృదురచరి
 తానన్యజేశస్థితానాం రోశంతేచెదధదమనసేమానవన్మాత్రోహనిఃప్రా
 జ్ఞాఃపుత్రాఃసంయత్యహృదేసశ్యయద్వత్స్వసంతే తద్వస్విద్వస్వపరమన
 సేతావతాకోత్రవోచః || ౧౩౫ || కించ || పాత్రశ్శేతజలేనమజ్జ్యవిబుధా
 నభ్యవకాయత్యుద్వక్తేరాగ్ర్యపద్యుషితం తు నాభ్యవహరశ్యంభః యద
 ధోవ్యసాః భాగేగోమయగిత్తపవచతేసుజ్ఞేచితౌన్యత్రచిన్సితం త
 ద్విజహతిభక్తినిఃసమోద్యుక్తఃస్వధూమానయాన్ || ౧౩౬ || ఇతివిమానం
 దూగతః పృష్ఠాగ్మసాంజలదాగ్ || ౧౩౭ || భువనసంసారా- ౧౪౪౪౪౪౪౪
 పృకాశంతవిన || ౧౩౮ || ఇమంతానదవద్వత్స్వమానమేవ అవధాహి,
 సావధానంశ్యః || ౧౩౯ || ఏతదితి||ఏతస్మిన్దేశభవావితదేశ్యానైసాం
 సంబంధీ పృదుగాణి పృసిద్ధాఃచరితాని అనారాః,అన్యదేశస్థితానాం
 మనసేరోచంతేః||చిద్వా,అధదబభవా,నూరుదన్వా,అక్రఉభయస్మిన్నపి-
 హానికా,నకాసీశ్యర్థః,పాగ్జ్ఞాఃపుత్రాః-జయిత్కామానాపిలోహృదే
 మనసేయజ్వత్ స్వదంతేయధారోచంతే, తద్వత్స్వరేహగమనసేనన్నద
 తిఎవతానతాపరహృత్సర్వాభాజేసలత్రపులేసు, కోదోమః-నకాసీశ్య
 థః-పావిద్వకపశ్య-ప్రశివస్తూపమాలంకారః || ౧౪౦ || పాగ్జ్ఞాఃచిత్తసాపేత
 దైశీయఃఆర్య-పాగ్జ్ఞాః||తేజలేగాంగైశ్యమజ్జ్యవిబుధాకాలిత్వాంవికావి
 ఙ్గోగనాథమకౌశ్వరా- అన్యచకాయతి-ఉద్వక్తేశ్యశం యథాతిం
 భఃపీడితాపిశక్-పద్యుషితంయ-తయ-మ- అంభఃఅస్మం-నాభ్యవహరతి
 నభుజ్జేగ్రాద్రావిడవచితిభావః గోమయతిప్రభాగవీవచతేభుజ్జేగ్రాచతతః
 ఉత్తదేశాదన్యోయదన్నచీతంతత్మనైస్సమాదాదితిశేషః-తనన్నంవిజ
 హతిధూమాన్ఇయాకభుక్తాభోజనేనియశిష్టదృష్ట-సకుత్రాపీశ్యర్థః
 తథాచ అనికారిపురుషేషూక్తంసన్యసామణంబ్రహ్మణ్య సంరక్షణేనగం
 గాస్మానేనచ సర్వధానిరస్తమికిణ్యైః || ఏవంతర్యావతకాదేశ్యగ్రంథ
 వివరణంఇతః మధ్యరాస్త్రగ్రంథః || ఇతి || ౧౪౧ || భువనస్థిమత్ప్రకాలో

ధృశ్యకమలిశాయుధః ॥ చకితగిరిపా ॥ నితా ॥ నిస ॥ నిష్ఠితకీర్తయే । వ్రస్య
మరమరున్నాట్యాచార్యప ॥ నితా ॥ కృతానుఃస్థాఘం ॥ పామరైరప్యపే
యానామిరాణాం పరిపాతరి । ఆశ్రయేజడజంతూనామానినం సాకంఠ
వ ॥ నితా ॥ మమత్వేధమానవరుష ఘోషైః తస్మిన్ రోషపివోన్మిష
తి ॥ నితా ॥ సంతతంక్రందతే సర్వోద్దీప్యమానాదరాగ్నయే । మహాపాయస

కస్య కదనెనజపాతాద్విభుంసనెన ఉత్ కున్యతః వృద్ధశ్రవణః ఇం
ద్రస్యకులిశంవజ్గింనానుఆముఖతస్మాత్ప్రకషేణదకితాసాంగిరీణాం
పక్షయక్తానాం పాగ్జానాం లాగ్జేన రక్షణే నవత్తిష్ఠితాస్థిరీకృతా కీర్తి
యాస్యతస్మై పశ్యేత్ సమంతాన్ సమస్తాన్ సమస్తాన్ సమస్తాన్ సమస్తాన్ సమస్తాన్
తీర్తాః తాండూలాః పిచయః, స్త్రీలింగాల్ (స్త్రీయశ్చయస్యతస్మై
మహితాయాః పూజ్యాయాః జనతాయాః జనసమూహస్య మాన్యాయ,
పూజ్యాయ, అన్యైరపి సాదధయేనమః ॥ నితా ॥ పామరైరితి ॥ పామరై
రజైరపి కిముతపాగ్జైః, అసేయానాం పాచుమయో గ్యానాం, నిషిద్ధ
త్వాన్లహంతాన్వచ్చేతిభావః, ఇరాణాం సరాణాం జలానాంచ, పరిపాతరి
పాయినీరక్షకేద, జడానాం మూఢానాం జంతూనాం చా మనుష్యాణాం, ల
డయోరభేదాజ్జలై జంతునాం మకరమీనాదీనాంచ, అశ్రయే నముద్యే
విషయే ఆనినం సాననసౌ తుమ్మిచ్చా, లెవకథమభూత్, ఇతితస్య స
ర్వకర్మాయోగ్యత్వాదిభావః ॥ నితా ॥ మమేతివిధమానః వధమా
నః పరుషః కరోతిః ఘోషః తరంగాఘాతజ్వలయస్య, ఏతస్మిన్ సమస్తా
దభావిషయే ॥ నితా ॥ శ్లోకేషాం వితాధాంతరన్యాసేనోక్తం సహభావ
తి ॥ సంపత్తిమితి ॥ శర్వోద్దీప్యమాన, మహాపాపాయసేషీరాగ్నే ముద్రా
భావగ్రహః యస్యతస్మై అభనా మాహాపాయసే విషయే ముద్రా రాతి
గృహ్యతీతి వాతస్మై అన్యత్రమహత్ ఆపంజలసమూహః యస్యతస్మై
సమద్రాయేతి విశేష్య, అతపితదీప్యమానః ఉదరేగభా అగ్ని జా

ముద్రాయ దరిద్రాయైవకుప్యతి || ౧౪౧ || సమృద్ధౌప్యమతిలుబ్ధశయా
 బుద్ధిపశ్యిరనాశృత్యః || ౧౪౨ || పశ్య || రత్నాకరౌపిచరమాభ్యుదయాలయౌ
 పిన్వగః స్థలీరధిగతోపబహూమికకోపి | తాన్మగ్ధనోపదయకృత్తణిప
 చారానోపైశ్యహేమి తరణిత్వస సాక దాపి || ౧౪౩ || సృష్టిచేవాస్యవి
 ఫలేతిమెదృష్టిః || ౧౪౪ || నిథాహి || నాస్యైషాముషయక్తతాతటతరౌస
 న్యోపయోగః కుతః సన్నానాయ చయోగ్యతాస్యపయసాంకానామపానా
 హాతా | ఉద్గజ్జంతనః సంతమంతగుషితైమజ్జగంశుభిభీషణం సగృహ్య
 రరః బాడబశ్చయస్యతిస్త్రికించ, సంతరంక్రందతే దేహిదేహిః కిమపి
 నాస్తి కింకరౌమీతివారుచలే శబ్దాయమానాయచ, దరిద్రాయ ఆన్యతి
 దుగతియేకుప్యత్యేన || ౧౪౧ || సమృద్ధిశ్చ || సమృద్ధస్సంపన్నోపి, అయ
 సముద్యః అతిలుబ్ధశయాహేతునా, అనాశృత్యః ఉపేక్షణీయః || ౧౪౨ ||
 రత్నేతరత్నానాం శ్రేష్ఠవస్త్రానాం చాకరః ఉత్పత్తిస్తాననపి, రమాయాః
 లక్ష్మ్యాః అభ్యుదయస్య వృద్ధాః ఉత్పత్తైశ్చాలయోపి, స్వణ మయాః
 శోభనంబణాః జలంతస్మయ్యాశ్చ స్థనీః ప్రదేశాక, అధిగతః సాగ్రస్తనా
 నపి, బహువ్యః ఉమీ కాః అంగుళియ్యకానియస్య సతథోక్తోపి అసౌ
 సముద్యః, తాదృశః ధనోపదయంబుభాన్మగ్ధింకరోతితితత్కృతః, తరణీ
 నాంనావాంప్రచారాత్, శనోపదయకృతాం వణిజాం సుబంధినీనాంచ
 వితరణిత్వం దాతృత్వంచ, కదాపి నాస్తి నసాగ్రోతి, అహేమాగ్రత్యా
 శ్చర్యే, పశ్య || ౧౪౩ || ౧౪౪ || నాస్తితి || అస్యసముద్రస్యవిహంపయసాంజ
 లానాం, పదత్రయమిదం అగ్రిమవాక్యదతుష్టయేపియోజ్య, తటేతరౌ
 వృక్షేపి, ఉపయక్తతా ఆనుకూల్యనాప్తి, సస్యేఉపయోగః కుతోస్తే, సన్నా
 నాయ, చకార్యోప్యథః యోగ్యతానాస్తి, పానాహతా కానామ, నా
 స్త్యేవేత్యథః, ఉద్గజ్జంతం శబ్దాయమానం అనంతం అపారం, అంత
 మజ్యేష్ఠమైస్థితైః దుజగంశుభిభీషణం, అముంజలానాం జడానాం
 చ ఆకయంష్ఠానం సముద్రసృష్ట్యంతః సగృహ్యబాహుణః ఆశయః అభిప్రా

స్సప్తపక్షోజలాశయముంకోవాశయః ధృతాం || ౧౪౧ || యస్యస్వ
 ణశ్చీయఉగుతరానిశ్రయమాయంత్రయతాంత్రై నస్వాయత్రయగుణత
 యానకియైతన్యయశ్చైత్ | వహ్నిగోసోభవతివిధిణోమంకనంబంధనం
 వాలక్ష్మీంప్రేషోస్కాగఽధిపతైరతగ్రసాక్షీనగన్వాక || ౧౪౨ || కుంభ
 జపీతోతస్సప్తశశిష్టైరస్పృశ్యగుణవముపేక్ష్య | ఉన్దశతృణోస్యస్తాదు
 దకం పాంధోజనానశృణోతి || ౧౪౩ || విశ్వపసుః || సఖేనశ్వగుణాకరః
 సరిశ్చరేషన దూపిణీయః || ౧౪౪ || తథాహి || ఉచ్చైశ్రవఃప్రవాతుర్న
 యఃకోవాకి ధృతాంకోపినాస్తీత్యర్థః, కిం వాయుశః ధృతామితీపాతాం
 తరం , ౧౪౫ || యస్యేతి || కిం చ, యస్యపుంసః ఉదతరాః అశి బహులాః,
 స్వగుణస్యకనకస్య కోభనస్య అణసు జలస్యదశ్రియః సమృద్ధయః, అ
 యత్నాత్ యశ్చవిన్దైవ, గ్యమాయాంతి, తేనలియత్న ప్రాప్యబహు
 భవతాతాదృశ జలవతాచ, స్వస్యతయతే లాభస్య అనుగుణతయాత
 మరూప్యేణవ్యయఃత్యాగఃసక్తియోశ్చేత్, విధితఃచైవాత్, శిస్య, వహ్ని
 గ్వాసోదాహః బడబానలభతుణంవా భవతి, లక్ష్మీంసంపదగ రమం
 సీతాగచప్రేస్యః ప్రాప్తుమిచ్ఛజగదధిపతేన్యసాత్ పిష్ణోశ్శీరామా
 చ్చ, మంధనం కతిసతాడనమంధనంచవాభవతి, చంధనంశృంఖలాభిః
 శైలైశ్చ బంధనంవాభవతి, అత్రఉక్తార్థే, సగిన్వాక సముద్రః, సాక్షీశృ
 స్టాంతః || ౧౪౬ || కుంభజేతి || కుంభజేన అగస్త్యైఃపీతంసత్ ఉత్సృష్టం
 మూత్రీద్వా రేణేతిభావః, ఉచ్ఛిష్టమితి వాపాతాంతరం అతవనశ్చిష్టైఃఅ
 స్పృశ్యం అణవముపేత్యమం సముద్రం ప్రాప్యఉన్దతతృణోపి పాం
 ణి జనః అస్మాశ్చముద్రాత్ ఉదకంనశృణోతి వస్తుతస్తులవణత్వాదితిభా
 వః || ౧౪౭ || ౧౪౮ || ఉచ్చైరితి || వృద్ధైరసాబధిశ్రవసీత్రోత్రైయస్య
 తస్మై కస్మైచిదింద్రాయచఉచ్చైశ్శ్రేష్ఠయోః శ్రవసాః ఉచ్చైశ్శ్రవ
 సానామ అశ్వస్య ప్రదాతుః, పునః కింద తస్యబధిరస్యశ ద్రస్యవఅనుజా
 యకిన్మైచిత్ వామాణ్డౌకాణాయ, విష్ణునేద, వామస్య విల్వదనస్యచం

ధృశ్యసే పునస్తవమజాయ | వాసువిలోచనజాతుర్వ దాన్యమస్మాదప్స
 దాన్యమహావతః || ౧౪౮ || అన్యశంవిబుధేభ్యోద్దాదభీష్టఫలచంతమంద
 థేనుంద | దిగ్వసనామసితాంశుకీడిత తతాదృశంపాదాతా || ౧౪౯ ||
 అముష్యఖలుభాగ్యవత్తాం శేషాదయోపి పుష్టమశతైః || ౧౫౦ || జహ్నాన్న
 రపత్వంజగతః పవిత్రాశ్చ త్రిక ధైస్తవయః కళాన్మా | కన్యాతుభన్యాక
 హలావిభాతిజామాన్మభావంజగదీశవ || ౧౫౧ || అన్యశ్చేదమన్యభా
 గధేయంవతాతే || ౧౫౨ || యద్విశేషుశ్చాత్మహస్తంవిషం యత్నాపసరికి
 న్నరపృష్ఠేస్థిర్నవ పృష్ఠిం భగవతస్సాన్నిధ్యార్థాన్యస్వపం అత్రత్విక్
 సలామసూక్త కరగలా ముక్తిస్త దాస్తాన హేమూదానా వినాకృ
 ద్దాన్యకన్యచ గాతః ఆస్మాత్ అణవరకేననుద్రాదన్యంవదాన్యందా
 రారం, వనఅన్యోస్థిరేరం భయేష్టకణః లంగః గన్యతతిపదగ రన్యా
 రితిభావః || ౧౪౮ || అమృతమితి || అన సుమద్రకీలుదేభ్యః జ్ఞానిభ్యః దే
 వేభ్యశ్చ, అమృతంమోక్షంపదాం, అభీష్టఫలపదమిగ్గిగ్గియోగ్రుభ
 న్వాః పశేషం తెనకల్పవృక్షం కామధేనుంశత్రుభాంపదాల్ గర్తనాన్
 దిగ్వసనాయ వస్త్రురహితాయ విదాయద, సితంశుకంసస్త్రం, సితాం
 శురేవసితాంశుకంపద్రుకీ, తంచఅదాల్, వితాదృశం సముద్రతల్యై కల్పి
 ద్దాతా, క్షిపాదృష్టః నకుత్రాపీత్యక్షః || ౧౪౯ || అముష్యేతి || అముష్యస
 ముద్రస్య || ౧౫౦ || జహ్నాన్మరితే || అన్యోభ్యైః సముద్రస్య కళక్రం భార్యాజగ
 తఃపవిత్రంజన్మాన్మనేః అసర్వంపుతీకంగా, తనయః కళాత్మావిద్యామయ
 శ్చందశ్చ, కన్యాతుభన్యాక హలాలక్ష్మీకింబమనా, జగదీశవిష్ణురేవజా
 మాన్మభావంమహీతృపతిస్త్వంవిభక్తిజామాతేత్కర్ణః || ౧౫౧ || అన్యరితి || భా
 గధేయంభాగ్యం || ౧౫౨ || యదితి || యస్యసమవిస్యతీరేదక్షిణై, భగవతః
 జగన్నాథస్యసాన్నిధ్యేన స్థిత్యాశాఖ్యాన్యపదం భగవత్సాన్నిధ్యమితిము
 ఖ్యాన్యపదమితేషాతేభావతేన్మిధ్యస్యం ఇత్యస్తాం, అతపవయ త్కాపురః
 కింసరాః ప్రేష్టామరస్యగాయై నైస్సైస్త్వైశ్చ క ధష్టితమాశ్రితంకదం

ప్రపద్యవికృతకాష్టాదివృత్తతి || ౧౫౪ || కించ || నివేదితస్యా తరమాస
 భాయసీచైర్ద్వ్యుతసాస్యసిరిదాననాదేః | భక్త్యాశనం హంకథవాణితా తా
 నాం మహాహంసానాశనమావసంతి || ౧౫౫ || సభక్త్యున్మేషం || చారు
 విసన్నిహితాయపాశ్చైర్ద్వ్యుతమశ్చ తేషాభేషహంవిః || శిశరాంసత్వరుచ
 దేషశుచయేరవయేయమద్యతాయనతిః || ౧౫౬ || ఇతి నమస్త్యుత్తమః భూ
 లమన్యతోవిమానంప్రథాప్యసన్దాఘం || ౧౫౭ || సభేషస్త్వంసంపదా
 మాస్పదతయహఃక్రిశాలయస్యాదేవఇవఘూజాంబదేశశ్చక్రుషోమ్యఖా
 కరోతి || ౧౫౮ || || అతిహి || శత్రూసంస్వాక్షకముకనవపీటీర సలసన్దు

పురుషోత్తమ స్థలంజనాః ధర్మైశ్చరిం, తిష్ఠతీతిశేషః, అత్ర ధర్మైశ్చ, అనూక
 ప్రాణాత్మకైః తాం దేహీనాం, ముక్తికరగతా, తత్ ఉక్తాశ్చ ర్యమ స్తం,
 దేహః పుత్రశరీరం దాహేన వివాక్యైః పదద్వైః సకైః, అవికృతైః శరణమ్
 ద్దంధాచిరహితః, కాష్ఠాదివత్ తిష్ఠతి, అహేనా ఇత్యాశ్చ శ్లో॥౧౫౪॥ సేవిత
 స్త్యతి॥ అత్ర ధర్మైశ్చ, రమా సఖాయ జగన్నాథాయ, స జేదితస్య, నీచైః కులశీ
 లాది నా అధర్మైః గమి శృతస్య బదనా దేః, భక్త్యా ఉపలక్షిత హృదయ సంభవతః,
 భవేన సంసారన్మత్స్య ఆర్జితానాం, మహతాం అంహనాం పాపానాం, నాశ
 సంనివారకం, ఆమృతం తిశ్చ ధ్యాయం తిశ్చిల, శిష్టా ఇతి శేషః, కిలేన చ సద్ధా॥౧౫౫॥
 దారుణీతి॥ దారుణి సన్నహితాయ కృత సన్నిధానాయ ప్రాజ్ఞైః యజ్ఞభిః
 మఖేషు యజ్ఞైః, హుతః హవిః అశ్నుతే గృణ్తే అన్యత్ర హవిర్భుజే ఇ
 త్యధః, వృత్తిరేక మాహ, శిశిరాయ కృష్ణయా శీతలాయ, నిత్యరుచయేశా
 శ్వతప్రభాయ శుచయే నిత్యశుద్ధాయ, యద్వా శిశిరాయ ఋత వేపిశుచయే
 గ్నిష్టఋత వేద్యతివిరోధః పరిశుద్ధాయేతి పరిహరిః, శుచయే అగ్నయే ఇత్య
 వ్రావిశేష్యం, సగోః సహ స్కారా, రచయేయం కుర్యాం, శుచిశ్చ ద్ధేనుప
 హతే శృంగా రాషా ధయో రపి॥ గ్రీష్మే హుతవహే పిస్యాతి విశ్వః ॥౧౫౬॥
 ౧౫౭॥ సఖ ఇతి॥ త్రిదశాలయస్య స్వగోష్ఠ్య ఆదిత్యైః ప్రతిదిగ్విశ్రుత ఇ
 త్యాదేః సూపాతరమివ స్థిత ఇత్యప్రోక్తా, సుఖాకరోతి మఖ జాయతి॥

ఖాస్సర్వస్థానాపద వివిధదివ్యాంబరధరాః । కనద్రత్నాకల్పాఘ్నముఘ్న
 మితదేహశ్చముఘ్నస్తేనృనానామోదాదంతే యువలిభిరమీతుల్యరతిభిః ॥
 ౧౫౯ ॥ ఆత్రవధూనానాశ్యన్యా దృశంసౌందర్యం ॥ ౧౬౦ ॥ తత్తస్యజ్ఞ స
 వణః మౌగకమిదంతాద్యోన్మమచ్ఛాధరః పాణీసాస్తనపప్రవాళసరణీ
 వాణీసుధాధోరణీ । వక్త్రంవారిజమిత్రమత్పలదళశ్రీసూచనెలోచనె కె
 వాఘూజ్జరసుభ్రువానావయవా యూనాంనమోహావహః ॥ ౧౬౧ ॥
 కృశానుః॥ సత్కమేవంతథాపి నైతెసారవస్తూపభోగచతురాః ॥ ౧౬౨ ॥
 ప్రిడామారవ్యతికరవత్త్విద్యదాభాకృశాంగీః క్రిడామోగ్యవ్యహా
 ౧౬౩ ॥ సకన్యాచేతి సకన్యా రాస్వాకుక్రిముకాచనవాపిటీతాంబూలంత
 స్యారసేంద్రజేంద్రసల్ముఖింవక్త్రంయేషాంశే, సర్వేషాంస్థానానామ
 దానిపాతాగ్నివివిధాని నానాజాతీయాని దిన్యాని అమూల్యానిచ లిం
 బరాణినస్తాని ధరంబీతిధరాః, కనఃతః ప్రకాశమానాఃగత్నమయాఃత్రక
 ల్పాఘ్నానామోదాదంతేఘ్నసృజైకుంకుమైఃఘ్నమేఘ్నమితవాసితఃదే
 హాయోషాంతేఘ్నోక్తాశ్చామీఘూజ్జరస్తాయవాసత్పూర్వరతిభిఃఅన్య
 నానురాగాభిః, యువళిభిః, రుచీభీస్సహ, మోదంతేరమంతే, అథభో
 గయోరైకాధికగణ్యస్యదలభాత్పదితిభావః ॥ ౧౬౪ ॥ అత్రేతి॥ అన్యా
 సృగనసదృశం ॥ ౧౬౫ ॥ తత్తైః॥ ఇదమేకదియఃఇదంసర్వత్రయథాలింగ
 పజనమస్సేతి, అంగమేవాంగకం, తత్తైసభుటపాకజోధితేనస్వణేనక
 నకెనసవణం సమానకాంతి, అధరతామ్రమృదుకోమలశ్చ, పాణీహ
 స్తాప్రాప్తనవానాం ప్రవాళానాం వల్లవానాంసరణిరీతియాభ్యాంతథో
 క్తా, వాణీవాక్, సుధాధోరణీ అమృతథారా వక్త్రంవారిజమిత్రంపన్ద్రు
 ల్యం, లోచనే ఉత్పలదళస్యశ్రియః కోభాయాఃసూచనేజ్ఞా పకెతస్తుత్యై
 ఇత్యధః ఘూజ్జరదేవస్త సుభ్రువాంస్త్రీణాం, కేలినయవాః, యూనాం
 మోహావహానభవం, సర్వేషాంసంతోషసంపాదకా ఏవేత్యుక్తః॥ ౧౬౬ ॥
 సత్యమితి॥ ఏతేఘూజ్జరదేవ్యాఃయావానః ఉపభోగిఅనుభోగి॥ ౧౬౭

సహయోగేహవీవశ్యజంతః | నిత్యాసక్తానిరుపమమణిశ్రేణివాణిజ్యలూభే
 బంభ్రమ్యంతే బహుదినపరిపూర్వదేశాంతరేషు || ౧౬౩ || పశ్వానసు||
 మందమనీషస్సపిషపురుషాణాంగుణపశేషవినతుదోషః || ౧౬౪ || దేశేదేశే
 శేకిమపికుతుకాదద్భుతం లోకమానాః సంసారైర్వివద్రవిణమమితం సర్వ
 భూయోవ్యనాప్య | సంయుజ్యంతే సుచిరవిరహేనాత్మకంతితాభిస్సతీభిస్సా
 ఖ్యంధన్యాః కీమపిదధతే సర్వసంపత్సమృద్ధాః || ౧౬౫ || అనెవంభావో
 పిపురుషాదమశ్వమావేదయతి || ౧౬౬ || తథాహి || ఆకించన్యాః తిప్పిచ
 వ్రేదేత || నిరుపమానాం మణీనాం శ్రేణీభిః రాశిభిః యద్వణిజ్యంక్రియవి
 క్రయవ్యాపారః తస్మాన్మౌళేములాధికధనః పాస్తా విషయే నిత్యాసక్తాః
 అతపవ్రతామారయోః లజ్జామన్మధయోః వ్యతికరః మేళనంతద్వతీః ము
 ధాఇత్యర్థః, నతుగళితయావనాః, విద్యుదాభానతుకురూపాః, విశేష
 ణద్వయం ఆత్మాజ్యతాంసూచయతి, గెహవీవశ్యజంతస్సతః, బహుభిః
 నతుచితత్వరైర్దివైః ప్రాప్యేషు దేశాంతరేష్వతి మా రెష్విత్కర్ణః బం
 భ్రమ్యంతే భృశం సంచరంతి, భ్రమతైర్వజిలత్ || ౧౬౩ || మందేతి || సమ
 షః అథాజగన్యాయ దేశాంతరేషు భ్రమణం || ౧౬౪ || దేశేదేశేతి ||
 యతపితే, దేశేదేశే, కిమపి నూహరం అత్యద్భుతం వస్తు, లోకమానాః
 పశ్యంతస్సంతపవ, అమితంద్రవిణం ధనం సంపాద్య, వాణిజ్యాదితిభావః
 సద్మాపిగృహం చ భూయః అవాప్య, సర్వసంపత్సమృద్ధాన్సంతః, సతీ
 భిః పతివ్రతాభిః, అతపవనుచరం విరహేణవియోగేన ఉత్కంతితాభిః ఇ
 ప్తాప్రాప్తిజనితవేదనాభిః, భార్యాభిస్సహ, కిమపి అనిర్వాచ్యం సౌఖ్యం
 దధతే || శ్లో || యదేవోపనతం దుఃఖాత్సుఖంతద్రవవత్తరం | నిర్వాణాయ
 తరుచ్ఛాయాతప్తస్యహి విశేషత ఇతీన్యాయాదితిభావః || ౧౬౫ || అనేవ
 మితి || ఏవముక్తవిధాభావస్సవ్యభావః దేశాంతర సంచారేణ ధనాదన
 రూపః ససభనతీత్యనేవంభావః గృహవపద్ధితీర్త్యర్థః || ౧౬౬ || ఆకించ
 న్యాదితి || అలసః, అతపవ గౌళిష్ఠా కూపేకూమ్రోస్సమానః ధర్మః

మూర్ఖుడు యెందుకొకప్పుడు మూఱోభూషణుని నాకు ననుసరణాన్నిభ్యదేవాభి
 లేభ్యుఁ | గౌతమీశ్వరమందిరమున మూలకూర్మమునకు సాక్షికింజునీ తెలు
 వనదరితరంఁగుంచుపభుత్వై || ౧౬౭ || తథాపా || వ్యాపారాంతరము
 ద్విగ్రహిక్షమూఱోనగూర్మము యెందుకొకప్పుడు మూఱోభూషణుని వారిసమర్థ
 లి || ౧౬౮ || ఇదంగానధీయతా || ౧౬౯ || ఇచ్చేగ్రహము భూపస్తుమనా
 గ్గేగ్రహాన్నిసభాం కల్యాణిం గిరిమేవనం నదిం దేతాకారేభూషదాన్తి
 తా || ౧౭౦ || అన్యశాద్ధనమాజకమోదకపతే రావజకమేద్వల్లభాకావర్షితో
 గన్యః కింజనస్యనమయే కస్యాపి నావక్రియాం || ౧౭౧ || అన్యచ్చేగమవధా
 యస్యనః, అతపవనాన్తి కింజనయస్య తస్యభావాదా కించనాన్తిద్వారి
 ద్యాన్తి, అతిపరిదయాద్వహేతాః జాయంతా భాగ్యముండపేక్షమూఱో
 కింద భూపాలానాం అననుసరణాత్ సమీపసంచారాభావాద్దేవోః, అభి
 లేభ్యుః, నన్యభిక్యోలగుషేభ్యురీష, విభ్యుల్ త్రస్యత్సక్, కుమతిః దుర్బు
 ధ్ధిః జనః, కింభువసేవర మానందరితం నృతాంతంజనీతే, కింసుఖంవాడ
 వభుత్వే, నాభయమపీత్యభగాః || ౧౭౨ || వ్యాపారేతి || యంకుబుద్ధిః, వ్యా
 పారాంతరం స్మయోజనం ఉద్విగ్రహావికృత్య, వభావభారాయాః ము
 ఖంబీక్షమాణస్యక్ గౌతమోద్రాత్యేన, సుమర్మతిః కుబుద్ధిః, గరిత్రా
 తిఅతి దరిద్రోభవతీయభగాః || ౧౭౩ || ౧౭౪ || ఇచ్చేగ్గి || యః కృతీకుశ
 లః, అగ్రహివ, అవనాభువి, సుఖంయథాతథా, నన్యంబుజీవితం, ఇచ్చేగ్గి,
 నకృతీ, రాజ్ఞః సభాంగచ్ఛేత్, సంసరిరాజనభాయాం, కల్యాణిం స్వప
 రాన్యతర సుఖకరీమేవగిరంజదేత్, కార్యేషు కార్యకారేషు, దద్యాత్
 రాజన్యభేభ్యోధనస్తాదిక మితీశవః, పుస్తసీరాజ్ఞిరాజన్యభాః అనా
 నజకనేకార్యాణివిఘటయంతితిభావః, ఏవంసరి, అన్యశాత్ క్షణంవిన్దే
 వధనమాజకయేత్, ధనాజక నానంతరిమసి, అధివతేః రాజ్ఞః, వల్లభాకా
 ప్రియాకా, అవజకయేత్ అనుకూలాకా కుర్యాత్, జనస్యహేవకృత్రి య
 భాగన్తి ఉపకారమేవ కర్విత కస్యాపిశక్రీంపీత్యభగాః, ఉపక్రియాంతవ

రణీయం || ౧౭౧ || అయుక్తగయుక్తం వాయదభి హితమజ్ఞేనవిభునాస్తుయా
 జేతస్మిత్త్వాజడమపిగురుంతస్య వినుయాత్ | వివిత్సునైస్సప్రహ్యంకథ
 మపినభాయామభినయేత్స్య కార్యం సంతుష్టేషీతి భృతిరహస్యైవకథయే
 త్ || ౧౭౨ || ఇశ్యలంప్రసక్తాసుప్రసక్తేతి దూరతో విమానమానయానా
 నందం సాంజలిబంధం || ౧౭౩ || కృష్ణాన్లైషవిశేషితాసితరుచే కాళిందితు
 భ్యంననుః కుంజేభ్యస్త్రితతావగాంబుకణి కాపుంజేభ్యవీషోంజలిః || గౌ
 పీభ్యఃపరిలిప్సయామురరిపోస్తేమస్థితాభ్యోనతి నాథా యాభిరుపాసితా
 కారంనజనయేత్ || ౧౭౪ || అన్యదితి || అవధారణీయం సావధానం శ్రోత
 వ్యం || ౧౭౫ || అయుక్తమితి || అజ్ఞేనసంపదన్మత్తేన, మాధ్యం రాజ్ఞాం అన్యప్రే
 నైసగికామితి భావః విభునా రాజ్ఞా అయుక్తం అనుచితం వాయుక్తం వాయ
 ద్వాక్యం, అభిహితం ఉక్తం, తదేతద్వాక్యం నిత్యంస్తుయాత్ సమ్యగుక్త
 మితిన్లా ఘేత, జడమపితస్య రాజ్ఞః గురుం వినుయాత్ స్తుయాత్, వివిత్సుః
 రాజ్ఞః అభిప్రాయంబుబం అలుబం వాచేత్సుమిచ్చుస్సక, నిస్సృహస్య
 భావః నైస్సప్రహ్యంకథమపి సర్వధానభాయాం, అభినయేత్ ప్రకటయే
 త్, రాజ్ఞాం శత్రుప్రాయత్వా స్పృవేశపవఅన్యధామలభస్సా దితిభా
 వః, ఊతిభ్యో రాజ్ఞానం శుష్టేనతస్మాను సరణేనేతి శేషః స్వస్య కార్యంప్రయో
 జనంరహస్యైవకథయేత్, కదాచిత్ప్రత్యాఖ్యానైవమాననస్యగోప్యత్వా
 దితి భావః || ౧౭౬ || ఇతీతి || ప్రసక్తస్యఘూర్జర దేశస్య దోషోద్ధారస్య అను
 ప్రసక్త్యా పురుషోత్తమాధుతత్వరూపజేన, అలంప రాస్త్రమిత్తుక్తావ్ ||
 ౧౭౭ || కృష్ణేతి || శ్రీకృష్ణస్యైషేషేణజలకీడాదా సంబంధేన ఆలింగన
 నచవిశేషితా బహుళితా అసితారుచి యస్యాస్తస్యాస్సంబుద్ధిః, హే కాళిం
 దియము నై కృష్ణాష్టమహిషీణాం అన్యత మేచ, తుభ్యంనమః, శ్రితాః సక్తాః
 తావగాంబుకణి కాపుంజాన్త్వదీయ జలకణరాశయోయైస్తేభ్యః కుంజే
 భ్యః ఎవః అంజలిః నను సాగరః మురరిపాః కృష్ణస్యపరిలిప్సయా ఆలిం
 గనైచ్ఛయా, తెమకుంజేమస్థితాభ్యః గౌపీభ్యఃగోపాంగనాభ్యః నతిః

యచనమోవాకానదీధీమహి || ౧౭౪ || కృతానుః || కృతంనభేజాగచార
 శిఖామణేః కృష్ణస్యజగదతీసంధాతురను సంధానేన || ౧౭౫ || తథాహి ||
 లుంటిత్యానవసీతనుస్యసదనేలోలెక్షణోభక్షయః గోపీభిఃపరికృప్యమా
 తృసవిధంసీలోముకుందస్తయా | లుంటిమా నవనీశమత్యగిహితోప్యేత
 ద్వ్యలుంటిః కిమిత్కుక్తోమాన వసీత మేవహృషమి త్యాగోజనన్యాంస్య
 థాత్ || ౧౭౬ || కింద || అంసెసలీలమధిరోప్యశుకంస్వహస్తాద్దోప్యాశ
 యాకులదృశోకుతుకీ ముకుందః | అంసంగతంశుకమిహాపనయేతివాచం

మసాగరః ఆభిః గోపీభిరుపాసితాయ సేవితాయనమోవాకా నన ఇతి
 వాక్యాని, అదీధీనుహిపుః పునరుచ్చరేను || ౧౭౪ || కృగమితి || జారా
 తాంచారాతాంచ శిఖామణేః శ్రేష్ఠస్రేష్ఠ్యధః, జగన్మాత్రస్య అతీసం
 ధాతుః నందకస్య, అత్యంతంసంధానం సంస్పృష్టిః పాలనంచ అతీసం
 ధానం తిరోధానుతత్త్రియకతుశ్చ, అనుసంధానేన, కృగం అలమిత్వ
 థః || ౧౭౫ || లుంటిత్యేతి || అన్యసదనెపరగృహే, నవసీతంలుంటిత్యా
 ముషిత్యా, లోలెక్షణః చార్యాత్కాశరాక్షః, భక్షయః, అతపీవపరికృ
 ప్య, గోపీభిర్మాతుర్యకోచాయాః సవిధం సమీపంగీతః, ఏషః ముకుం
 దఃకృష్ణః, నవనీతమాలుంటిః నాపహర, మానవైన్తతం నవనీతాలుంటి
 రిత్కుక్త ప్రకారం పూర్వం అభిహితోపి, మేకృష్ణ, త్వంఎతన్నవనీతం
 కింకుతః వ్యలుంటిఃహృతవానసేఇత్కుక్తప్రకారంతయామాత్యాడక్తస్స
 తాంప్రతి, మానవసీత మేవహృతం, నవనీశం మాహృతమితిచ, ఇత్కుక్త
 ప్రకారేణ ఆగః అపరాధం, జనన్యాంమాతరి, న్యథాత్, నిహితవా ||
 ౧౭౬ || అంసఇతి || సకృష్ణః, స్వహస్తాచ్ఛుకంకంచిత్, భయాకులదృశః
 గోప్యాః కన్యాశ్చిదంసేభుజాగే, సలిలంయథాతథా, అధిరోప్యనిధాయ
 అంసాభుజాగ్నితంశుకం అం, ఇత్కుక్తరేణ సంగతంశుకం అంశుకం
 సప్త్రంచ, ఇహఇదానీ అపనయనిస్సారయ, ఇశ్కుక్తప్రకారః, తస్యాః
 గోప్యావచనిశమ్బ, తథాకరోమీత్యుక్తావ తత్పూర్వోక్తంఅంశుకం

తస్యాశ్రయస్యసతదంశుకమాచకః || ౧౭౭ || అపిచ || సీత్వా రాధికయా
నిశాం మురరిపుః ప్రాతగ్మహానాగతస్త్వం మాధూరపరాధికః పునరితః
ప్రోక్తోపి పూర్వం మయా | కస్మాదేవ మధూరితి శ్రితరుషానిభిర్నిత్యోనీ
లయాత్స్వదస్త్వచైవ సరాధికౌచామితితాః వ్యామోహయన్మాయయా ||
౧౭౮ || విశ్వాసః || వయస్యమైవం వాదీః || సహిపరమపానః సకలజగదం
హస్సంహరణకృతేక్షతావతారో వందారుజనానందనాయమనందనః నిం
దాపదవీదపీయా || ౧౭౯ || అసత్త్వయాథాభ్యుదయస్యయస్యజగుత్పరి

అంవిష్ణుః ప్రతిశుకం, విష్ణుకిర్తనశుకంచ, ఆచకః, అపహరతీస్త్వ ||
౧౭౭ || సీత్వేతి || రాధికయా నామ గోప్యాసహనిశాం అత్యంతసంయో
గేద్వితీయా, సీత్వా, యావతీం రాతీం తామపభుజ్యేత్యర్థః, ప్రాతఃగృ
హాప్రాత్యాగతః || ౧ || గృహః పుంసీచ భూమ్యే వేత్త్యనుశాసనాత్, బహు
త్వేపుంస్త్యం, మురరిపుః శ్రీకృష్ణః, త్వం పునః, అపరాధః అస్యాస్సంభో
గః అస్యాస్తీతి అపరాధి- సమీప అపరాధికః, అపగతాం రాధికాయస్మా
త్సః అపరాధికఇతి చ మాభూః, ఇత్యుక్తిప్రకారం పూర్వం మయాప్రో
క్తోపి నక, కస్మాత్కారణాత్, ఏవం అపరాధికః ఇత్యుక్త్యా, శ్రితరు
షాన్మహితకౌపయా నీలయాదేవ్యా, నిభర్త్వితః తిజితస్త్వ, మా
యా అఘటిత ఘటనాపటియస్యా ఉపలక్షితః, హేనీలిత వవాచైవ అప
రాధికౌమాధూరిత్యాకారకయా అహంసరాధికఇతి, తాం నీలాం న్యా
మోహయత్ || ౧౭౮ || వయస్యేతి || హియస్మాత్ప్రమపావనః సకల
స్యజగతః అంహసాం పాపానాం సంహరణకృతైవారణార్థం కృతావ
తారః, వందారుజ నమస్తార్త్యూజనానానందయతీత్యానందనః, త
తః కారణాత్సః, నిందాయా ఏవపదవ్యాః మాగ్నస్యదవీయాన్ దూరేవ
తర్మానః || ౧౭౯ || నమనవాజ్మాత్రేణార్థం సిద్ధిరతతః || అసదీతి || అ
సతాం పాపానాం క్షయార్థః అభ్యుదయః అవతారః యస్య తస్య చరిత్రం చా
ర్యాది, జగతః పత్రం, జగతి కథయంతి స్మ సంశితా ఇతి శేషః, సమస్తై

త్ర్యంజగతః పవిత్రం । పునఃపరస్మై పురుషాయశ్చ సై నమస్తమ్యాయన
మస్తనామి ॥ ౧౦౦ ॥ అన్యథాల్పత్యభ్యుతాం చారిశ్రమాకణ్డతాం ॥ ౧౦౧ ॥
చోరస్యచౌర్యం జగతి పసిద్ధం చౌర్యస్య చౌర్యంతు నదృష్టపూర్వం । చౌ
ర్యాణి కా ర్యాణి బతశ్చ తాన్ కృష్ణస్య యస్త్వతిశమాంతమాంసే ॥ ౧౦౨ ॥
చిత్రం చిత్రం జృంభితే కృష్ణవే ఘేకం సంప్రాప్తాప్రాప లోపం సహస్రధీః
అసీద్యక్షం హాసదాఘవ్రశాంతిహంసాహింసామానశేకీతి రుద్ధా ॥ ౧౦౩ ॥
కంసంధ్యం సయ తే మః రంభిరయ తే హంసం తథాహింస తే బాణంక్షీణయ
తే బలం లఘయ తే పాండ్రం పరం బుంప తే । భౌమంక్షామయ తే బలాద్వ

మ్యాయనమస్తమ్యాయనమహాయ, తస్మై పరస్మై పురుషాయ, నమః సతిం
పునః, తనోమికరోమి ॥ ఉపేంద్ర ॥ ౧౦౦ ॥ ౧౦౧ ॥ చౌరస్యేతి ॥ చౌర్యం
జగతి చౌరస్య పసిద్ధం, చౌర్యస్య చౌర్యంతు, నదృష్టపూర్వం పూర్వం
కదాపి నదృష్టమిత్యధః కృష్ణస్య చౌర్యాదీని కా ర్యాణి శుశ్రావసం
త్యేవ నశుదృష్ట్యాని, లిమంసే హంసాని, మస్త్వంతిశమాం అతిశయేన చౌ
రయంతి, బతేత్యాశ్చర్యే, సైయంహ రేహారతియగ్న చనీత చౌర్యమి
త్యాద్యాం మాదితిభావః ॥ ౧౦౨ ॥ చిత్రమితి ॥ కృష్ణేనీలే మేఘకృష్ణవ
మేఘః తస్మిన్నేచ జృంభితేనతి, హేత్యానందాభిలాషకశృజ్జః, నిదాఘస్య
ఘృత్తస్యగ్రీష్టరౌర్వాప్యః వైణశాంతిర్నాశః, హానిదస్య అఘస్యనామా
సురస్యవ్రశాంతిశ్చ అసీదిణియత్ హంసః క్షీణమరశ్చ, హింసామానశేప్రా
ప్తవానితియత్, వాషి కావసరస్యహంసహింసాకరణత్వం ప్రసిద్ధం, కీ
ర్తిషంకః యశశ్చ, కీర్తి ర్భృశసేకదా మఇతి విశ్వః ఉద్ధాజాతేతిదయత్, త
స్సవం యుక్తమేవ, కింతు, కం ఉదకం సంప్రాప్తాసహస్రధీః, కంసం నా
మానురాంశం రాజానం ప్రాప్తేతిచ, లోపం నాశం ప్రాప్తేతి చయత్
తచ్ఛిత్రం చిత్రం అత్యంతాశ్చర్యం గ్లోకద్వయేపివిరోధాభాసః, అత్యై
మానుప్రాణిత ఇతిభేదః ॥ ౧౦౩ ॥ కంసమితి ॥ కంసాదిభౌమాంతాః అనురా
ధ్య సయ త ఇత్యాదిపరాకుర్వంత ఇత్యంత చతుర్ధ్యంతానాం నాశయత ఇత

లభికోగర్వంపరామర్శతేక్షిప్తశిష్టగణంప్రణమహసత్సృష్టాయతుభ్యం
సమః || ౧౮౪ || ఇతివిమానంసుదూరమాసయకవనజనపదసద్గిరి సృభ్య
తీనవేక్ష్యసవిన్మయమీశ్వరముద్ధ్య || ౧౮౫ || కత్యోపధీకతతరూక
లివామహిధ్రాక్షత్యంబధీకతనదీకతిపుంసవితా || కత్యంగనాస్త్య
మస్మజంకతినాథదేశాకవన్యేతివైషణహిమానహిమానబుద్ధా || ౧౮౬ ||
ఇత్యోగ్యతాగచ్ఛకపురతోవల్యోగ్యసంహుమానం || ౧౮౭ || సహారాస్త్రభి
భ్యోమధుర జలసాంధ్రోనికపమప్రకాశోదేశోయం సురపురనికాశోఽజ
యితే | గృహస్థాయతాగ్రమీగుణజలధయఃకేపివిభవైస్సన్మధాశ్శ్రద్ధాతో
ముహురతిధిపూజాంవిదధతే || ౧౮౮ || కృతానుః || సఖేకింప్రాకాశలికం
చారిత్రమధునాకథయసి | అధునాకిలకలిమాలిన్యాదీద్యోరీతిరేతద్దేశవాసి

భాగః, భూమేరవ్యంభావః, సరకాసురః క్లిష్టంచక్షేపీడితం, ప్రణమ్యం
ప్రణతం, శిష్టగణం అవతేరక్షమాణాయతుభ్యం సమః || ౧౮౪ || ఇతితి || వనాని
దండకాదీనిజనపదాః సహారాష్ట్రాదయః, సరితోనమకదాదయః, గిరయో
వింధ్యాదయః ఈశ్వరం ప్రప్తారం || ౧౮౫ || కతీతి హేనాథజగత్సృష్టత్వం, క
తికియతీ, ఓషధీ లతాసస్యాదీః ఫలపాకాంతాః అస్మజః సృష్టవానసిద్ధ
దంప్రతిద్వితీయాంతంయోజ్యం, హేధాతః సృష్టః బ్రహ్మక, తవసంబం
ధీ, ఏషః సహిమాసామశ్శ్యం, మమబుద్ధానమాతినమిశేతి, హిఖల్వథే
అప్రమేయత్వాదిభావః || ౧౮౬ || ౧౮౭ || సహారాష్ట్రేతి సధురజలసాం
ద్యః నిరుపహప్రకాశః, అతపవసురపురనికాశః స్వర్గతుల్యః, మహా
రాష్ట్రాభిభ్యః అయందేశః || ౧౮౮ || అభిఖ్యానామశోభయోఽతికోశః-విజయతే
సర్వోత్కర్షణవర్తతే, యత్ర మహారాష్ట్రదేశే, విభవైస్సన్మధాః
గుణజలధయశ్చ, అతఏవకేపి అనివచనీయమహిమానః, విశ్వగ్యమతై
మగుణలేశస్యాపి శశపిషణ ప్రియత్వాదిభావః, అమీగృహస్థానామ
బ్రాహ్మణాః సహారాష్ట్రాః అతీధీనాం పూజాం-శ్రద్ధాతః, శ్రద్ధయా ముహు
ర్విదధతే కువతే || ౧౮౮ || సఖి ఇతి || ప్రాకారః కృతాయ గాడి తద్భ

నామాసీత్ || ౧౦౮ || తథాహి || అపారైర్వాప్యపారైరహనయంతోదశ
 చిత్రస్యకస్మాత్సంతాస్సంధ్యాదికధతినజాతుస్వసమయే | త్యజంతస్సాస్వం
 వృత్తింద్విజకులభవా గామగణకీభవంతాహంతామీ కథమపి చ జీవంతిభ
 హుః || ౧౦౯ || కీచ || ఉపనయనవివాహపుత్రవైకప్రధానా కిలిపిభవత
 ఏహంకాలభేదాసభిజ్ఞా || విజహంతినకదాదిద్యేసపాత్రేకియోగ్యే వయసి
 చయసనానీవాచన్యాభ్యాసమేతే || ౧౧౦ || అపిచ || అజ్ఞానానావిరామతా
 కికవచాభాజామమీహంపునః మంత్రోచ్చారణపవనర్యశసేతం మకానవ
 పంపాకాల లికం || ౧౧౧ || అపారైరితి || ఇహమహారాష్ట్రే బహువోమీ
 గృహస్థాః అపారైరనం తైర్వాప్యపారైరాత్మీయైర్గామీ యైశ్చద
 శదిశాసుగ్రామ్యాసు సతుకృతే అహః ఆత్యంతనయోగేద్వితీయాస
 ర్వందివసమిత్యర్థః, నయంతేః యావయంతస్సంతః, అథసాయంకాలే,
 స్నాతాస్సంతః సంత్యాః తిన్యావిదధతి, జాతుకదాదిదశి, స్వసమయే
 యథాసమయం, సంధ్యాః నవిదధతినానుష్ఠాస్యగీత్యర్థః-కించ, సాస్వం
 స్వీయాంవృత్తిం యాజనాధ్యాపనప్రతిగ్రహత్తి కాంజీవి కాంత్యజంతేద్వి
 జకులభవాఅపి కేదనామీగ్రామేషు గణకీభవంతః, ఆయవ్యయ లేఖకీ
 భవంతస్సంతః, అతపి కథమపి అతినీదప్యత్యైర్వాప్యభాః, జీవంతి || ౧౧౨ ||
 ఉపనయనేతి || కలః కలియుగస్యవిభవతః హోత్యూత్, ఉపనయనవివా
 హం, కాలస్యభేదః విధిచోదిత కాలస్యభేదః విశేషస్తస్యనవిద్యలేఅభిజ్ఞా
 పిజ్ఞానంయథోస్తా త్రివరాది వాషికాకావిత్యర్థః, అతపవ ఏహంగృ
 హస్థానాం, ఉత్సవః, ఏకంముఖ్యంప్రధానం ప్రయోజనం యయో స్తథో
 క్తాభవః ద్వాపవీ విధివన్నకృతౌభవత్యతియావత్, కించైతేవేదస్యపా
 తే అత్యయనే విషయే ఏకంయథా తథా, యోగ్యేవయసియావనే, యవ
 నాన్యాః యవనానాంలిపేః వాచనస్య అధ్యయనస్య అభ్యాసం పానఃపు
 న్యేనపతనం, కదాచిపి, నవిజహంతినత్యజంతి || ౧౧౩ || అజ్ఞానామితి || అజ్ఞా
 నామతేవ అపిరామంయథాతదాతాకికపదాంసిదేశభాషావాక్యానిభ

తంకమను | గాగ్రూయవ్యయ లేఖనేనయతాంకాలానశేషానహా
పారంపర్యః ఈకృతామిహ సృణాం బాగ్మత్యణ్యమన్యోశ్చ శం || ౧౯౨ ||
అన్యద్యు కుక్షేః పూర్తైర్వయవనసృపతేర్భృత్యకృత్యానికతుం విక్రీ
ణీలేవపురపినిజంవేతనైరేతగాస్తాం | విప్రోభూత్వాప్యహగణనానై
పుణేర్వంచయిత్వా స్వణాదైయంరచయతిపునః స్వామినాంపాషకా
ణాం || ౧౯౩ || అహూబతకలిమహిమానదసద్వివేకవైధుర్యహుల
జనానాం || ౧౯౪ || యేషుష్టతీనిశ్రిప్తవిశ్వభవనంయేవాబలాత్కాననే
నైతేస్వామిశనూహరాలిననుతాన్నిందంతిచారాఇతి సద్యోహంతహరం

జంతి తద్భజామమీషాం గృహస్థానాం సంబంధిషు కమను, మూన
వ్రతం, మంత్రస్య తగ్మమాంకస్య ఉచ్చార్ణ వనపర్యవసితం, సమా
పితం, అన్యథాతమచ్చారణానుపపత్తైరితిభాషి, గామస్య ఆయవ్యయా
ఆదాయవ్యయాతియోలేఖనేన, అశేషాకాలానయతాంపారం
పర్యతః వంశాను పూర్వీతః ఈదృశాం గ్రామగణకాశాం, ఇహమహా
ప్రే సృణాంకృహస్థానాం బాగ్మత్యణ్యం అన్యాదృశం శూద్రత్వప్రాయ
మేవేత్యభాషః || ౧౯౨ || కుక్షేరితి అయంగృహస్థః విప్రోభూత్వా బ్రాహ్మ
ణస్సన్నపి, అహుపేత్యతిభేదే కుక్షేః పూర్తైర్వఉదరపూరణాయ, యవ
నసృపతేః భృత్యకృత్యానికతుం నిజంస్వీయంవపురపికిముతాన్యత్, వే
తనైఃభృతీభిః, విక్రీణీలేవిక్రయంకరోతీతయత్, ఏతత్ ఆస్తాంతిష్ఠతు, గణ
నానైపుణ్యైః సంఖ్యాయాంకాశలైః వంచయిత్వావ్రతార్య, పాషకాణాం, కి
ముతా, న్యైషాం స్వణాస్య భనస్యపైయం, రచయతీకరోతి, అహహ,
స్వామిద్రోహస్య మహానరక హేతుత్వా దితిభాషః || ౧౯౩ || అహూఇ
తి || వైధుర్యంరాహిన్యా || ౧౯౪ || యితి || యేజనాః, నిశిభవనం ప్రవిశ్యము
ష్ణంతి, యేవాకాన నేబలాద్దివాపి ముష్ణంతి, ఏతేఉభయేస్వామినః పాషకస్య
ధనసహరంతినముష్ణంతి, శథాపితానుభయాచోరాఇతి నిందంతి, నన్వీతి
ప్రశ్నే, లోకాఇతి శేషః, యేమీగృహస్థాః, సంఖ్యాంతయవ్యయగణనాం

తిసాషకధనం సంఖ్యం విపర్యస్యయోకప్తంతానపివంచకాః హపురనుక
 ర్వాంతి సర్వేజనాః || ౧౯౫ || అయం ఖలు అనుపమో దేశ ఇతి త్వం క్తం
 యుక్త మేవ యత్ర స్వల్పేనాపియ త్న నమహత్రివతీప్రాసిధ్యతి || ౧౯౬ ||
 వేదవ్యాససృజహ దశయో వేదవేదాక్షరాణి స్తోకం శ్లోకం పరిపఠత్యయః
 సస్వయం జీవమిదం అసంతంబస్స కిల కలయేత్సవ్యగౌపానసంయః కప్తంశి
 ప్తక్షతి కృతికతౌ కాన్యగ్నివృద్ధౌ తివిద్యా || ౧౯౭ || విశ్వావసుః కిమరే
 భూమి రేష్యేవ వోషయన్తోషయసి || ౧౯౮ || అత్రాపి సంపదహవః కలి
 తాగ్ని శాలాత్రాశ్చాస్త్రాధాబోధశుశలాః కిల శాంతి నంతః | అంతర్ము
 ఖాస్స శశమాత్మ విదోమహంతః : ధూతబాహు విషయానిగమాధ్వని
 విశ్వస్య. పాషకస్యధనం సద్యోహరం, హంతతాత్మశ్చర్యేవంచకా
 స్వామిద్రోహిణోపతానిహలాకేనర్వేజనాః పురుష ర్వాంతిమానయం
 లి, కప్తం అన్యాయమిగ్నిసః || ౧౯౫ || అయమితి యత్నై నప్రయాసేన ||
 ౧౯౬ || వేదేతి || ఇహ వేదే, యోవిషయ, దశవేదాక్షరాణి, వేదఅధీతవా
 సవేదవ్యాసపవ, భవతీలిపాదగ్రయేపియోజ్యం, యస్తైకం స్తోకం పరిపఠ
 తి, సఃస్వయంసాక్షాత్ జీవః బృహస్పతిరేవ, యఃబౌపాసనం అగ్నికా
 ర్వాంసవ్యకర-లయేత్- సఃఅపస్తంభః, కిలత్యనధారణే, శిష్టానాంక్షతిహ
 సింకరోతీతతక్రతి, కలాయుగే || విద్యాకాశ్యోఽక్షిణశ్చం, ఋచ్ఛం
 తిపాఘ్నమశి కప్తం || ౧౯౭ || ౧౯౮ || అత్రేతి || అత్రమహారాష్ట్రేజశే
 పి, గృహస్థేవపీతవా, బహవోబుధాః, శాస్త్రాశాం కమకాండానాం
 అథాబోధేషుశలాః, అతపననిగమాధ్వని వేదోక్తకమాణిః స్థాతసక్తిః,
 యేషాంతే, అతపవ, కలితాగ్ని శాలాత్రాః, అగ్ని శాలాత్ర పదం దశా
 పూర్ణమాసాదీనాముపలక్షకం, కించ, అంతః దహరాకాశస్థం జ్యోతిస్త
 త్ప్రతిముఖాః అభియతాః దహరోపాసకా ఇతి యావత్, అతపవ, సత
 తంత్రానంస్వస్వరూపం విందతిసాక్షాతుకర్వంతీతతద్విధిః, నిధూత
 తబాహ్య విషయాశ్చద్వాదివిషయ విరక్తాశ్చ, సంతి, కర్మిణోజ్ఞానశ్చ

స్థాః॥౧౯౯॥అన్యద్భ॥శుచీభూతాస్సాన్నినైశ్శుశ్రిహితపురాణోక్తనియమా
 దపూతానాం స్పృశానవహితహృదోమీవిజహతః॥ సురాభ్యర్చాంకృ
 త్వాశుచికృతమదంత్యన్నమనఘంమహారాష్ట్రేదేశేవిలసతిమహానేషహి
 గుణః॥౨౦౦॥కించ॥చమూనయమనేనవాజనపదాధికారేణవాద్విజవ్రజః
 పవ్రజఃప్రభుపదంమహారాష్ట్రజః॥ నవృత్తిమిహపాలయేద్యదిధరాసురా
 ణాంతతాభవేన్యవనవేష్టితంభువనమేతదబ్రాహ్మణమ్॥ ౨౦౧॥ యద్భదో
 మాంతరంభాషితంభవతాతవశేషఃపిసాధుజనోపకారేణ పరిహర్యతే॥
 ౨౦౨॥ అలంమయునంహతుమంహస్సుహస్రంసవీకోపివిప్రప్రవేశో
 ద్వయేవ్యత్రసంతీత్యథః॥ ౧౯౯॥శుచీభూతాశ్చ॥ నాన్యైశుచీభూతాః
 పవిత్రీకృతాః, శ్రుతినాంహితైః తదుక్తాథఃపరిపాదకైః పురాణైః శైవ
 వైష్ణవైః ఉక్తాత్నియమాత్ ఆచారాత్ అవహితశ్శుశ్రిహితః అపశ్చుత్తచి
 త్తాః, అతపవ, అమీగృహస్థాఃఅపూతానాంఅస్పృశ్యానాంస్పృశ్యాంకృ
 జహతస్సంతః. శుచిభిఃజనైఃకృతంపక్ష్వం, అతపవఅనఘం అన్నంసురా
 ణాంఅదిత్యాదినాంఅభ్యుచ్యాంకృత్యావోవేభో, నివేద్యేత్యథః, అదం
 తిభుంజతే, ఏషఉక్తః, ధి, మహాకృణః, మహారాష్ట్రేదేశే, హిరేవాధే, వి
 లసతి, నాన్యత్రేత్యథః॥౨౦౦॥చమిలి॥మహారాష్ట్రజః, ద్విజవ్రజః, బ్రా
 హ్మణ సమూహః, చమూనసేనాయాః నియమనైస ఆధిపత్యేనవా, జనప
 దన్యదేశన్యఅధికారేణవా, పృభుపదం పృభుత్వం, ఉపవ్రజకాప్రాప్నవకా
 సక, ధరాసురాణాంబ్రాహ్మణానాం, పృత్తింబ్రాహ్మణ్యం, ఇహమత్యక
 లోకే, సపాలయేద్యది, యవనైరేష్టితం ఉపకాతం, ఏతచ్ఛువనం, శు
 త్కలలోకః, అబ్రాహ్మణంభవేత్, మవన బ్రాహ్మణయోజనన్యః, రోధాది
 తిధావః॥ ౨౦౧॥ యచితి॥దోహంతరంచేకవిద్వాం విహయయవనవిద్వా
 భ్యాసాదిరూపం॥ ౨౦౨॥ అలమితి॥ నాన్యసిద్ధః ఏకాపి, విప్రప్రవేశస్య
 బ్రాహ్మణోత్తమస్య ఉపకారః మహారాష్ట్రజకృతః, పరివేశామత్తమోత్త
 మా ఇతీకోకః అంహసాంసహస్రం, మంతుసత్వరం, సంహర్తుంఅలం

పకారః । కరోరఃకుతారః క్షిప్రేకాపితిగోష్ఠివిభేదాన్తుమిష్టేవిచదూగన నే
కాకా॥ ౨౦౩॥ కృశానుః ॥ అస్మైవచుధాపి అత్రత్యానాంఆద్యే తరవరా
నాంపునరతిమస్సుహంఛేష్టితం॥ ౨౦౪॥ పశ్య॥ దేశే దేశేలంపటాః పర్యటం
తోభంజంభంజంబ్రాహ్మణౌదీనశేషాకాహారోహారంహంతాసర్వస్వమేషాం
పాపావితేనోద్వదరంఘోరయంతి॥ ౨౦౫॥ విశ్వాసనుః॥ సత్యమేవతిథాప్యే
తేషాంఛేష్టిశంసహ నీయం ॥ ౨౦౬॥ తథాహి ॥ మాయాచుంబితయాభ
యావమాగతిఃప్రశ్యాధి= పృథ్వీభుజాంమాహారాష్ట్రభటచ్ఛటారణపటు
నో=పర్యటలేర్విశత్ । దేస్సద్రాహ్మణవగణఃగ్రహకృతో దేశాన్తురు
షాఽఇమేనిష్పగ్రహాహమనోరథావితనుయన్తి దేశవభూమిసురాకా॥

సమర్థం, కఠోరోవృథం, తగ్గుచీడ్తుం, ఏకాపికుతారం, అనేకాకా విష
ద్రాక్ష, వినిభేదేస్తుం, ఈమైశకోష్టికీల, భుజంగప్రయాతం || ౨౦౩ || అ
స్త్వితి||అప్రణానాం పతిదైశభవానాం, అన్యత్ బ్రాహ్మణకులాదితరే
షాంవర్ణానాం శుభ్రయాదీనాం, చేష్టితంకమః, అతిమస్సహంత్యం
తలొకపీడాకరం||౨౦౪|| దేశేదేశభి|| లంపటాఃపగద్యవ్యాహరాల
నాః అతపవపాపా ఏలే అగ్రత్యక్షత్రియాదయః, దేశేదేశేప్రతిదేశం
పర్యటంతస్సంచరంతస్సంతః, బ్రాహ్మణాదీకా అశేషాన్సర్వాణాం, భం
జంభజంభజైర్వభక్త్యా, ఏషాంబ్రాహ్మణాదీనాం, సర్వస్వంఃఖలభనం
హరంహరంహృత్వాహృత్వా, స్వేషాంఉపరంఘారయంతి, హంతేతిభే
దే || ౨౦౫||౨౦౬|| మాయేతి || రణపటుః, మహారాష్ట్రే భవానాం మహా
రాష్ట్రాణాం భటానాంభటానమూహః, మాయయాచిసిద్ధతేష్వన మాయా
చుచితయాహేషునా, తేనితైత్తిత్త్యాదినా చుంచుస్సృత్యయి, సృత్యధిః
నా శత్రాణాంపృథ్వీభుజంగుగుమ్మ నృపాణాం, భయానహంతస్సతీ
నోపర్యటత్యేవచేత్, దేవానాం దేవస్థలానాంబ్రాహ్మణానాం దవగన్య
నిగ్రహంకుర్యంతీతి తత్కృణి, ఇమేచురుహగ్నిష్పృత్యాహః నివిక
భుక్తి మనోరథఃవక్ష్యమాణ విషయకః యేషాంతర్భోక్తాస్సంతః, దేశాకా

౨౦౭ || తతశ్చ || దేవత్యోణీసురహిణకృతే దారితంశ్చైవ చ పక్షైర్మృశ్యం స
హ్యకథమపి సహరాష్ట్రీయూధస్యచేష్టా | వ్యాధిపూర్వాప్రతిహతికృతాం
వ్యక్తముగ్రోషధానాం కామారోగ్యప్రణయిహృదయైః కాటనంమహా
ణీయం || ౨౦౮ || ఇత్యన్యతోవిమానంగమయన్నగ్రతోదృష్ట్యా || ౨౦౯ || క
ఇమేబహవస్సమవేతా మానుషా మాగానశేషానప్యశూన్యాయంతి ||
౨౧౦ || నిపుణంఙ్కూప్యసమ్లాఘం || ౨౧౧ || ఆంగాన్సంగాన్సగ్లింగానథ
మగధ కురూకాకౌసల్యా కెకయాన్వాకాశ్శ్రీరాక కుంతలాన్వాయన
జనపదాకీందపాంచాలదేశా నేపాలానే రథాన్వాకతిచన కృతినః
పాండ్యతుండిరదేశాక కణాటాక గౌడలాటాక వరగతిఘట నాలం
పటాంపర్యటంతే || కృశానుః || అయేషిమేతాన్నిందనీయానభినందసి || ౨౧౩
నానాజాతిభవాఇమేకలిబలాదేకీధవంతోనరావైరాగాఙ్మభినయంచిరా

సర్వాక, నిదేవధూమీసుర్భాక, వితనుయాః కుర్యురేవ || ౨౦౭ || తతః ఉ
క్తోపద్రవాద్ధేతోశ్చ || దేవేతి || దేవత్యోణీసురాణాం ఉధయేషాం హితక
రణాధాంహితకృతే కృచ్ఛబ్ధిః భావేక్విబంతః, దారితశ్చైవపక్షైః మ
హారాష్ట్రీయూధస్యచేష్టాకథమపి అతిప్రయాసేన మహ్యంసహ్యసహ
నీయా జనైరితిశేషః, కాయస్యశరీరస్య ఆరొగ్యప్రణయిపేమయుక్తం
హృదయమేషాంతైరోగిభిః వ్యాధిపూర్వాస్యరోగసమూహస్యప్రతి
హతికృతానాశకారిణాం, ఉగ్రాణాం తిష్ణానాం ఔషధానాం, వ్యక్తం
ఉబ్బణంకాటవం కటుష్ఠం, మహాణీయం సహనీయం || ౨౦౮ || ౨౦౯ || క
ఇతి || సమవేతాస్సంఘేధాతాన్సంతః, అశేషానగ్నిదేశీయా మార్గా
నపి, అశూన్యాయంతి సుకటికర్వంతి, ఇమేకే || ౨౧౦ || నిపుణమితిఙ్కూ
ప్యపరీక్ష్య || ౨౧౧ || అంగానితి || కృతినః, అతపవపరస్మిన్కాలేగతేస్సా
ఖ్యస్యఘటనాయాంలంపటాకతిచనకెచిద్వైరాగిణః, అంగదయదేశ
విశేషాః, తాకపర్యటంతేత్థిర్థయాత్కార్థమతిభానః || సద్ధరా || ౨౧౨ || ౨౧౩
నానేతి || నానాజాతిభవాఅపి, కలేర్బలాన్తావాత్మాదేకీధవంతః అత

ద్విదధతో వర్ణాశ్రమత్యాగినః | నిర్ధూతానఘవైదికపృణమనాఃస్మిం
చనానంచనాదత్తాదిత్తు నిదిత్తుకుక్షిభృతయేభిక్షాటనంకుర్వతే || ౨౦౪ ||
విమలచరితా విశ్వామిత్రాదయః పరమర్షయోబహుభీరకులై బ్రాహ్మ
ణ్యగయత్తపోభిరుపాజ్ఞయన్ | తదిహజహతో జన్మపాప్తంత్రీయావి
ముఖేష్వమీష్వహుకాకతిచిల్పావం డేమపృపిశ్యహతాజనాః || ౨౦౫ || వి
శ్వావసుః || కథమరేహారేభాకైషు విరక్తైష్వప్యమీమసన్నహ్యసి || ౨౦౬ ||
దోషేభ్యోనైవభేతస్యగదృథాచెద్భక్తిరచ్యుతే | తిమిరేభ్యోనహిభయం
దీపశ్చైల్లభ్యతేమహాన్ || ౨౦౭ || కించ || దుఃఖంచజన్మదురితంచదృథా
మవిద్యాంహంహంతహంతేపరమాహురిభక్తిరేకా | ఏకోపి రాఘవశరఃకిల

ఏవవర్ణానాం బ్రాహ్మణాదీనాం కులధర్మాణాం ఆశ్రమాణాం బ్రహ్మ
చర్యావ్య చితధర్మాణాం త్యాగః ఏషామస్తీతిత్యాగినః చిరాద్వైరా
గ్యస్య అభినయగ్రవకటనం విదధతః అతఏవ నిర్ధూతంత్యక్తం అనఘా
నాంవైదికానాం, ప్రణవసంనమసాగ రయైస్యై, నిష్క్రించనాఃపరిదాఃఅత
ఏవ, ఇమేనరాఃవైగిరాణఃవంచనాయాంపరిప్రతారణాయాదత్తాస్సంతః
కుక్షేః భృతయే పురారణాయ, దిత్తువిదిత్తు అవాంతరది శాసుచ, భిక్షా
భామలనంకుర్వతే || ౨౦౪ || వినులేతి || విమలచరితాఃవిశ్వామిత్రాద
యః, పరమర్షయః బహుభీరతులైర్మగరైస్తపోభిః యద్బ్రాహ్మణ్య
ముపాజ్ఞయన్, ఇహలోకే, జన్మనైససతుతిపోభిఃపాప్తం, తద్బ్రాహ్మ
ణ్యం, జహతః, కతిచిత్, త్రయీవియుఖేషు వేదబాహ్యేషు పాపం డేమ
శ్చౌతస్మాత్కభప్తేషు అమీషువైరాగిషు, ప్రవిశ్యతైరేకీభూయేత్యర్థః
హతాః బ్రహ్మైత్యర్థః, అహహ || ౨౦౫ || కథమితి || సన్నహ్యసిఉద్య
క్తోభవసిదూషయితుమితిశేషః || ౨౦౬ || దోషేభ్య ఇతి || అచ్యుతే భగవతి
శ్రీకృష్ణేదృథాభక్తిరస్తిచేత్, దోషేభ్యః ఉక్తైభ్యోనభేతస్యభయంనకా
ర్యమేవ, మహాన్ దీపః లభ్యతేచేత్, తిమిరేభ్యః భయంనాస్తిహి, ప్రతివ
స్తూపమూలంకారః || ౨౦౭ || దుఃఖమితి || పరమాదృథా, హరిభక్తిఃప్రకృత, అవి

సప్తసాలాః శైలంరసాతలమపిత్వరయాబిభేద ॥ ౨౦౮ ॥ అపిచ ॥ ధునో
తివిడంతమఃపలునాతి పాపాటపీంతనోతిచమ నొరథానుపదనోతి నా
నొత్సవాః । అనక్తివపుసఃపునసనుమనన్సుధాః యుక్తైర్వ్యసక్తిపరిప
క్తిమంవృషగిరీశభక్తిశ్శుభం ॥ ౨౦౯ ॥ కింబవూనా ॥ ౨౧౦ ॥ పూతాం
గానాంపుణ్యగంగాదిసింధుస్సానాన్నానాత్మత్రయాతాపరాణాం ॥ దా
రాగారాపత్యవైరాగ్యభాజాంసారాభిజ్ఞైరాదరఃకార్యవీషాం ॥ ౨౧౧ ॥

దాగ్ని అజ్ఞానం, రాఘవస్యశ్రీరాఘవస్యశరః, ఏకోపిసః, సప్తసాలాః,
శైలంతదాశ్రయం, రసాయాః తదాశ్రయభూమేఃతలం ప్రదేశమపి, త్వ
రయాబిభేదకిల, హంఃతేత్వభయత్రాశ్చర్యై ॥ ౨౦౮ ॥ ధునోతీతి ॥ వృషగి
రిః మొకటాచలఃతస్యేళశ్రీనివాసః, తస్మిన్భక్తిః, నృపస్యగిరిఃనందికేశ్వ
రానుజఃపర్వతః శ్రీశైలఃతస్యేశ్వరీకార్జునేభక్తిరితిచవృష ఇవగిరిభవ
శ్చైలఃకైలాసః, పృషగిరిరివశైలోన్నతవృషభ ఇత్యాదిబహుధావ్యుక్త
త్రయః అస్మిన్నథే హ్యుపపాద్యా ఇత్యపిపాహుః, భక్తిః సర్వత్రక్తిగ్
నివిడంతమః అజ్ఞానంధునోతి వారయతి పాపాటపీం పరితస్సనూలంలు
నాతిభిసత్తి, మనోరథాకామాః, తనోతివిస్తారయతి నానోత్సవాఃఉ
పదనోతివధాయతి, మనః, సుధాఃయుక్తైరమృతప్రవాహైః, పుషఃపు
నః, అనక్తిసంయోజయతి, శుభంప్రాక్తనాకమః, పరిపక్తిగుంథలాభి
ముఖంవృనక్తిస్ఫుటయతి, నన్విత్వామంత్రణే, అత్రాతనేకక్రియానము
చ్ఛయాత్ సముచ్ఛయాలంకారః ॥ ౨౦౯ ॥ ౨౧౦ ॥ పూతేతి ॥ నానాత్మ
త్రేమకాశీ కాంచ్యాదిమయాతాపరాణాం, అతవీపపుణ్యాసు గంగా
దిషు సింధుమ నదీమస్సానాత్, పూతంపరిశుద్ధిమత్ అంగవీషాంతేషాం
పునాతేభావేక్తాంతాదశః ఆద్యచ్, దారేషు భార్యాయాం అగారె
గృహే ఇతిధనమాతోపలక్షకం అవశ్యేపుత్రేచవైరాగ్యభాజాం, ఈ
షణ్త్రయరహితానామితియావత్ వీషాంవై రాగిణాం ఆదరః వీషువీ
తిరిత్యర్థః, సారానిత్యానిత్యావస్తు వివేకమభిజానంతీత్యభిజ్ఞాత్రైః, కా

ఇహిమానమన్యతస్సమానమన్ ౩పున నిరూప్య || ౨౨౨ || సుశోభనకృ
 మన్తరైస్సేదిలోజీవనాథిః ౩ | న ధృష్టబాడబో రాజత్వాగ్రధదేశోనదేశ
 వత్ || ౨౨౩ || కృపాసూరితమేకింప్రళంసస్యసయాతమర్భాదమముందే
 శం || ౨౨౪ || గ్రామేగ్రామేపిసతిసిరాత్స్వామిభావేనూద్యోభృత్యో
 భూత్వాసతతిగణనాం బ్రాహ్మణస్తస్యపార్శ్వే | వేదాధ్యాయా సరణవ
 వ రౌ క్వాపికిచ్చిద్యదిస్యాన్త్రామత్ప్రకరకరణవత్తే సామ్యుక్తః ||
 ౨౨౫ || కేదం మహారాష్ట్రేను దృష్టాదోపాతస్యత్యాగేప్రవ్యాః || ౨౨౬
 పిశ్వానసూ || వయస్యమైవంవాదీః || ౨౨౭ || మానామయత్వతమఘేనఘై
 ర్యోకతన్వయః || ౨౨౮ || ౨౨౯ || స్వీ || జీవనంస్పత్తిం ఉదకించలభయంతి
 కాంత్యంతగతిజీవనాథిః ౩, అతివినసుశేష్టానికోభనానియేభ్యస్తాన్
 క్రిమాన్ ఆచారాన్ కుర్వంతీతి సుకోభనకృమకరైఃజన్యైః, సుష్టుశోభా
 యేషాంతైఃసుశోభైఃనక్రైమకరైశ్చజలజంతువిశేషైశ్చ, సేవితఃఆశ్రి
 తః, మధ్యోష్ఠంతీతి మధ్యస్థాః పూజ్యాః బాడవాః బ్రాహ్మణాః యస్మిన్
 స్థో, మధ్యస్థః బాడబానిలః యస్యసగ్నిచ, అంధ్రోనామదేశః, నదేశవత్
 సముద్రగంగాజతీ, అథవాఆంధ్రదేశః, దేశవత్, అస్యదేశగ్రనరాజతి
 కింశుసర్వోత్తరస్త్వాభాతిత్కర్ణః | ఇన్యపిప్రాహుః, స్లిష్టోపమా || ౨౩౦ || అయే
 ఇన్ || అపయాగమర్గాదంతర్జన్యతాన్యమరితిం || ౨౩౧ || గ్రామగతి || సూ
 త్రాస్వామిభావేనపారపత్యేనఉపలక్షిః, గ్రామేగ్రామేపిస్సయాంస్వి
 భావనః, సిరాత్ నిసస్య, తస్యసూత్రస్యపార్శ్వే, భృత్యైః గణకసంఘ
 యాఉపలక్షితః సేవకః భూత్వా, బ్రాహ్మణః, గణనాం గ్రామాయస్యయస్యం
 ఖ్యాంపతతి, స రౌ దేశేనరణ్యస్వాపికుత్యాపి, వేదాధ్యాయా కశ్చిదేక
 స్వాధ్యదివతేతేచేత్, అసావేదపాతకః ఆత్రఆగ్రధదేశే, అమత్యా
 నాంమలినపాతాణాంప్రకరే సంత్రాశనె కరణేకవణి, నియుక్తస్సవ
 తన్తే అతినీదవృత్త్యాజీవతీగ్యధః || ౨౩౨ || ౨౩౩ || ౨౩౪ || మేతి || ఇ
 హాంధ్రదేశే అమీబ్రాహ్మణాదయఃత్రయోవర్ణాః, అసఘేమకఘైర్య

రిహామీమాచాధిగీషశవచాంసిచిరంగనాః । దేవేమభక్తిరవసీత్రికశేమచై
షాంవిశ్రాణనంచవిషిధాన్వసునాతిహోమాః ॥ ౨౨౮ ॥ పశ్యతావశేతేషాం
భాగ్యవత్తాం ॥ ౨౨౯ ॥ రోమావశ్యాతపనసుతయానన్యైశ్చరీద్యునద్యా
న్యూద్యాస్తుంగస్తనగిరిజుహోనాభివాపీనునోజ్ఞాః । భూమేర్ముతీకరివసు
మతీర్భూజతేభాగ్యవంశః క్షోణీపాలా ఇవయువజనాః కామమాంధ్యైఃపు
రుధీః ॥ ౨౩౦ ॥ శృణ్వేణిత్ ॥ ౨౩౧ ॥ కోవాకల్పశరౌసుణస్సుషనసాంయ
త్స్విశ్రితానానుసౌసారాంశాహరతఃప్రసహ్యమధుపాకధత్తైమహా

జ్ఞైర్మాయక్షతనయజంశు, నామేత్యనాపరే, సర్వతాతీనర్దైహాట్కం చ, చి
రంతనాభిపురాతనాని, వచాంసిదేవనాక్యాని, మాధ్యగీషతనపటంతునాను
తధాపి, దేవేమభిద్యానమభక్తిః, అననీత్రికశేమచైష్టాణేమవివరే,
విశ్రాణనందానంచవిషామాంధ్రదేశ్యానాం, సునస్తానోహాన్ సర్వాన్
పూర్వోక్తాన్, విధునాతివారయతి ॥ ౨౨౮ ॥ ౨౨౯ ॥ రోమావశ్యాతే ॥ ౨౩౦ ॥
ఉపమాప్రాయపాతాత్ తపనసుతయాయమునయేవేత్యవహిలోపి ఇవ
శబ్దానుషూజనీయః, రోమావశ్యా, రమ్యేణహారేణాన్యనద్యాగంగయేవే
త్పువమితసమానుః, ఏమగ్రేపి హృద్యాః నోజ్ఞాః, తుంశాస్తనాగిరి
వతేజుషంతఇతి తథోక్తాః, నాభిర్వాపీవతయామనోజ్ఞాఃవసుః కా, తిర్వ
సుధనంచతద్వతీః, అతపవభూమేః మూర్తిరివస్థితాః, ఆంధ్యైః ఆంధ్యదే
శజాః, పురుధీః భార్యాః, క్షోణీపాలా ఇవస్థిత్యాయువజనాః తరుణాః అత్ర
త్యాః, కామంభుంజలేఅనుభవంతి, అగ్నిత్యానాం (స్త్రీ) పుంసాంసౌంద
ర్యం లోకోత్తరమితిభావః, ఉపమానంకరిః ॥ ౨౩౦ ॥ ౨౩౧ ॥ కఇతి ॥ అసాక
ల్పవృక్షః, స్వకూత్తాహ, ఆశ్రితానాం, సుషనసాంపరుషాం దేవానాం పు
ష్పాణాంచ, సారాన్ శ్రేష్ఠే అంశాన్ ధనరూపాన్ ముకరందరూపాం
శ్చభాగాన్, ప్రసహ్యబలాత్పుత్ర్యహరతః, మధుపాక మధ్యపానినః
భృంగాంశ్చ, మహామోదతః అతిసంతోషేణ, ఉపలక్షితః, ధత్తైశిరసేతిశే
షః, సమ్మనయతీత్యర్థః, ఇతియత్ అసాశిరసే మధుపధాగిణం కల్పత

మోదగః | క్షణోత్పత్త్యానకీర్తిహానిసరతాకాలాంబుజేగజ్జనం నీరం
 ధ్రిపునరాధ్యదేశనృపతిష్వానైనఘంస్పృశనం || ౨౩౨ || సచంతా
 దవలోక్తి|| ౨౩౩ || వయస్యాత్యగోదావరీతిరేకేషాంచదేషామననీదివిష
 దామతి శివపూజాలోలుపతాంసశ్య || ౨౩౪ || గోదావరీవిమలతీర్థకృ
 తావనాహుతిం గెండునైకతమయేమశినంవిభావ్య | భక్త్యాశీలాక్షతనుమై
 రిపి బిల్వపత్రైరచామిహనమగః పరికుర్వతేషీ || ౨౩౫ || సభక్త్య
 ద్రేకం || ౨౩౬ || నమామిగిరినందనీరమణసాదస్త్రాజాహృతామితాఘనిక
 రాక్షకరాంవిశవరాత్నమాలాంత్సదా | అమూనమలచేతసశ్యమదమాది
 రౌకౌనాగుణః, నకోపి, కింతు దోషవేత్తృభావః, స్వసేవతైషిద్వర్ధనాప
 హరణస్య కిరాతరాజ | సాయతాసూదకత్వాదితిభావః, క్షణే సూర్యపు
 త్రేతుదాతరి, అర్జునాయాశ్శుభ్రాయాః అర్జునస్యసాధకస్యకీర్తే
 హానాపరత్యాసక్తిగిప్తి, అయందోసస్తస్మిన్నాస్తీశ్యభావః, ఏనమగ్రేపి
 కాలే అంబుదేవాపి కమేషే, గజ్జనాన్సకత్తనంస్తకత్తంచ, అస్తి, ఆం
 ధ్రిదేశనృపతిపునః నీర | ధం అవిచ్ఛిన్నం, స్పృశనం దానం అనఘం ఉ
 క్తదోషరహితంసత్, ఆస్తైజాగతి, న్యతిరేకాలంకారః || ౨౩౭ || ౨౩౮ ||
 సయస్యేలి|| అననీదివిషదాం బాగ్మణానాం, అశ్యంత్యంశివమాజాయాం
 లోలుపతాం అనక్తి || ౨౩౯ || గోదావరీతి || ఇహగోదావరీతీరే, అమీఅవ
 నీసురాః, గోదావర్యానామనద్యాః విమలతీర్థే జలేశ్వతా సగాహ
 న్సంతః, నైకతమయేషు సకతానిమితేహగిం గెషు శిశుభక్తకల్యాణ
 దాయినం, విభావ్యభావ్యాత్వా, భక్త్యైపలక్షితాః కలమిస్సైరక్షతైస్సమై
 పుష్పైః బిల్వపత్రై రవికరణైరర్పా పూజాం పరితఃకుర్వతే || ౨౪౦ ||
 ౨౪౧ || నమామితి|| గిరినందనీరమణస్య సాగ్యోపతేషాదయోః పూజయా
 హృతః అమితానాం అపరిమితానాం అఘానాం పాపానాం దుఃఖానాం
 వానికరం రాశిః యేషాంతా సదా, కరే అంబితా సంగతాపరాద అక్ష
 మాలా అకారాదిక్షకారాంతరణా ప్రితిః ఫిరూలా దుదాక్షస్వతి

యోగావహక్ శ్రుతేగుణనికాని కానుపరిపూతవక్త్రాః బుజాః॥౨౩౨॥
అహేమాకృష్టాగోదావరీచః ధ్యుచధ్యాసీనానామ మీషాంబైది కానామభి
నందనీయోయం సంప్రదాయః॥ ౨౩౩॥ నిగమపాఠనిరాకృతదుష్కృ
తానయవిదోబహవోత్రధరాసురాః ప్రతివసంతముపాత్తనుఖాస్సఖం
ప్రతివసంతముకుందపరాయణాః॥ ౨౩౪॥ అత్రత్యానామధికారవ్యాపా
ర నిరతానామపి అయంఖల్వపకళంకోన్యాయః॥ ౨౩౫॥ ఆశ్రయితవ్యోన
రపతిరాజః సత్యవ్యానిధూరివిత్రాని । ఆరంభవ్యంపతరణమానేతవ్యంయ
కోదశస్సపిదిశాను॥ ౨౩౬॥ సమంతావలోక్య కృశానుః॥ ౨౩౭॥ హం
తసంతతమరితనిరతాః సనాపితావదమీషు విషయేషు హ్యేషు ర్యతః
పర్యటంతివశ్యసఖే॥ ౨౩౮॥ అవనావతీతపవనాశ్వశోభినోభవనాగశాయ

కాదినిమిత్తాయేషాంతాః శ్రుతే ర్వేదస్య గుణనికయా అభ్యయనావృ
త్త్యానికానుమత్యంతంపరిపూతం పవిత్రీతంవక్త్రాంబుజం యేషాంతాః
అహలచేతసః, అతపితవః అంతరిందియ నిగ్రహః, దమః బాహ్యేం
ద్రియనిగ్రహః తావాదియేషాంతాదృశాః యోగాత్ముక్త్యసాయాత్
ఆవహంతి సుపాదయంతీతి తథోక్తానమూః గోదావరీతీరవాసినః, న
మామి॥ ౨౩౯॥ అహేమాశ్రితి॥ సంప్రదాయఆచారః॥ ౨౪౦॥ నిగమేతి॥
నిగయానాంవేదానాంపాఠేననిరాకృత దుష్కృతాః, నయవిదః శాస్త్ర
జ్ఞాః అతపనముకుందపరాయణాః, బహునః, ధరాసురాబ్రాహ్మణాః అశ్ర
గోదావరీతీరే, వసంతేవసంతేబుతప్రణివసంతం, ఉపాత్తనుఖాః కృతయ
జ్ఞాస్సంతః, సుఖంయథాతథాప్రతివసంతే॥ ౨౪౧॥ అత్రత్యానామితి॥ నియ
మః ప్రతినిష్ఠా॥ ౨౪౨॥ ఆశ్రయితవ్య ఇతి॥ నరపతిరాజా, ఆశ్రయితవ్యః,
భూరీణివిత్రానిధనాని ఆజయశ్చ వ్యాని, పితరణం దానం, ఆరంభవ్యంకత
వ్యం, యశఃదశసుదిశాను ఆనేతవ్యప్రాపయితవ్యం, ఇతినియమఇతీసం
బంధః॥ ౨౪౩॥ ౨౪౪॥ హంతేతి॥ మరితేదేవబ్రాహ్మణవ్యోహే, నిరతా
అత్యాసక్తాః, విషయేషు ఆంధ్రీదేవేషు హ్యేషు ర్యతః బాహు ల్యేన॥ ౨౪౫॥

భవనావమదీనః | నవనాదిధర్మాలవనాయదీక్షితాయననాశ్చరంతి భవ
నాతీభీషణాః || ౨౪ || విశ్వావసుః || సత్యమేవతథాప్యేతేషుశుభ్ర-
యవనాదిషుఅనన్యసాధారణవిక్రమగుణైశ్చ || ౨౫ || యుద్ధాయ
ప్రమిళంతుః || తపటవోయోధాస్సహస్రాగ్రిధికాయద్యేకోపిబలాత్తురు
షకాయవనేష్వారూఢఘోటోభటః | నిస్త్రింశంపరికంపయన్ స్వకటకా
న్నిష్ఠామృతికోగ్రధణఃసర్వేతేకృపణాస్తృణాన్యశరణాఃఖాదంతీసీదంతిచ ||
౨౬ || కించ || పిబంతు మదిరామమీపరితుదతు దేశానామహారంతు

అవనావితి || అతీతః వేగేననిజః తః పవనః వాయుః హైస్తైరశ్వైశ్చోభంత
ఇతికోభినః, భవన్యశిసన్యనాగశాయినః విష్ణోశ్చ భవనానాంతలయానాం
అవమదీనః హానితారః, నవనాదీనాంయజ్ఞప్రముఖానాం ధర్మా-
ణాం వర్ణాశ్రమధర్మాణాం అవనాయనాశాయ, దీక్షితాః క్షిప్తసంక
ల్పాఅతపవ భవనస్యలోకస్య అతిభీషణాః, యవనాః క్షైచాః, అననా
వాంధ్రదేశే సర్వత్రచరంతి || ౨౪ || సత్యమితి || తురుష్కశ్చయవనశ్చ
క్షైచ్ఛవిశేషా || ౨౫ || యుద్ధాయేతి || సటవః రణేసమథాః, సహస్రద
ధికాః పరసహస్రం, యోధాః తురుష్కయవనభిన్నజాతీయ్యాః, యుద్ధా
యయుద్ధంకర్తుం, క్రియాథేత్యాదినాచతుర్థి, ప్రమిళంతు సంగ
చ్ఛంతు, అతినర్గలోక, హంతేత్యాశ్చర్యే, తదా, తురుష్కేషు వావయ
వనేషువా, నిధానరణసప్తమీ, ఏకోపి, క్షిముతద్విత్ప్రదయః, భటః ఆరూ
ఢః ఘోటః అశ్వయేనసతధోక్తిస్సన్ || నిస్త్రింశంశతం పరికంపయన్ శ్చ
సకటస్వకటకాత్ స్వశిబిరాత్, నిషాగ్రిమతీగకచ్ఛతియది, ససంగ
చ్ఛత్రపి, తదా తెపూర్వోక్తాః, సర్వేభటాః, అశరణాః, రక్షకరహితాః, అ
తపవకృపణాః దీనాశ్చ సంశయ, తృణాః, ఖాదంతిభక్షయంతి సీదంతి విష
ణ్ణాభవంతిచ, తృణభక్షకాన్ వల్మీకారూఢాంశ్చ పీరాన్యజంతితి ప్రసి
ద్ధైతిభావః || ౨౬ || పిబంత్యేతి || యద్యపిఅమీతురుషకాయవనాశ్చ, మది
రామద్యంపిబంతు, దేశాన్ పరితుదంతు నాశయంతు, వరేషాం సుందరిః

పరమండరీరపలంతువేదానపి । తథాపిచమృథాంగణేత్యణవదేవముక్త్యా
తనుం హతాద్విధదతే మరుత్పురక వాటికోద్ధుటనం ॥ ౨౪౭ ॥ ఇతివ్యోను
యానమస్యఃస్పదయన్నగ్రతోదృష్టా ॥ సప్రభృభిజ్ఞః ॥ ౨౪౮ ॥ కణాట
టదేశోయః పూర్వంకణదేశమధూవయత్ । సపిషసాంప్రతంపశ్యచ
తనుమోహ్యషణాయతే ॥ ౨౪౯ ॥ లోచనాసేచనకంకిలదేశస్యాస్యరామ
ణీయకం ॥ ౨౫౦ ॥ ప్రతినగరమిహరామాః ప్రత్యా రామంపచేళిమాః కృ
ముకాః । పృసవాః ప్రతిక్రముక మప్యత్సర్వతి సుధుతతిః పృతిప్రసవం ॥
౨౫౧ ॥ పృతిసుధుబిందుమిళిందాః పేగిఖంతిప్రతిమిళింద మారావాః ।

అంగనాహరంతు, వేదాత్తమక్త కర్మాణి, అపలపంతు దూషయంతు
అపిస్సముచ్చయే, సర్వత్రా అతినగెలోట్ అతిసగః కామచాగాను
జ్ఞా, తథాపి, మృథాంగణే యుద్ధదేశే, తనుంశరీరం, చస్తవ్యధాః, త్యణమివ
త్యణవస్త్రక్త్యత్వక్త్యా, హతాత్ బలాత్, మరుత్పురస్యస్వగణస్యక
వాటికాయాః కవాటస్య ఉద్ధుటనం, విదధతే కుర్వంత్యేవ, ద్వావిమా
పురుషాలోకే ఇత్యాదినా అపరావృత్యయైధైశ్చతానాం స్వగణస్మ
రణాదితిభావః ॥ ౨౪౭ ॥ ఇతివ్యోనుయానం పియానం స్పందయన్
గమయన్, ప్రభృభిజ్ఞా అనుభూతాక్షణ స్మారక విస్తుదశనం ॥ ౨౪౮ ॥
కణాటైతి ॥ కణాటా నామదేశః, పూర్వం, కణదేశం హోత్రభా
గం-అభూషయత్ అలంకృశవాక్, హృతఇత్యర్థః, సపిషః కణాట
దేశః, చతుమోహ్యషణాయతే, దృశ్యతే ఇతిభావః, సాంప్రతమిదానీం
పశ్య, తమితిశేషః ॥ ౨౪౯ ॥ లోచనేతి ॥ ఆసేచనకం చిరందశనే పి
త్యస్తజనకం, తదాసేచనకం శృష్టైర్నాస్త్యంతోయస్యదశనా దిత్వ
మరః ॥ ౨౫౦ ॥ ప్రతినగరమితి ॥ ఇహకణాటదేశే, నగరేనగరేప్రతిన
గరం, పిషాయానుప్యయాభావః, పిషమగ్రేపిఆరామాః ఉద్యానాః,
వాక్యత్రయేపి విలసంతితి యోజ్యం, పచేళిమాః పాకాభిముఖాః కృము
కాః వృక్షాః, పృసవాః పుష్పాణి, మధుగః మకరందస్యగణిః బిందుస

ప్రత్యాగామనుదృశాంమదాడదారాః ప్రతిహదంమదనః || ౨౫౨ || కృ
 శానుః || హంతకథనభినందసిందనీయమముందేశం || ౨౫౩ || శ్రధాహి ||
 వేదవైదికవిద్వేదమాపితాభస్మరూపితాః | చందాస్సంశ్చిత్రపాషం
 డాలింగాలింగితవక్షసః || ౨౫౪ || ఆకణ్డయతావదన్యదస్యమీషామపచ
 రితం || ౨౫౫ || శిరఃపురా రెద్విజరాజపాదదివాన్యమైస్సన్తమీతి
 ప్స్యయేవ | శూద్రాభిమేలింగధరాస్స్వయంతత్స్వపాదతోయైస్సన్తప
 యంతిష్టం || ౨౫౬ || విశ్వానసుః || మైశ్రసంగరిష్ఠాః యదస్మిన్యద్యై
 లప్రభృతీదిన్యత్రైతాణిదృశ్యంతే || ౨౫౭ || దురితహవనతానాం దుర్ని
 రోధునిగుంధకా సేగమతిభిరతంద్రైస్సేన్యమానామనీంద్రైః | యదుగిరి
 మూహః || ౨౫౮ || సగతిః || మిలిందాః భృంగాః, పేంఖంతిభగ్మంతి, ఆ
 రావాః ధుంకారాః, ప్రభసంతితశేషః, ఉదారాః మహంతః, మదాః
 విలాసాః || ౨౫౯ || ౨౬౦ || వేదే || వేదేమవైదికేషు శదక్తకహంకరేషు
 చ విద్వేషేణమాపితాః భగ్మైః, భస్మనారూపితాః శిష్టాంగాః చందాభ
 యంకరాః, బిందైగాలింగితాః సంగతానినక్షాసీయేషాం తే, సాషండాః
 శ్రోతస్మాతకదూరాః లింగబలిజా ఇతిభాషానానా, అత్రకణ్డాటదేశే,
 సుతి || ౨౬౧ || ఆకణ్డయేతి || అనుషంపాషండానాం అపచరితం దూరా
 చారం || ౨౬౨ || శిరః || పురారేశ్వినస్యశిరః, స్విజరాజస్య బ్రాహ్మణ
 శ్రేష్ఠస్యపాదయోః పదస్యకిరణానాం పదినైర్వరమృతైర్జలైః సుధాభిశ్చ
 సిక్తమాద్రితం, ఇత్యుక్తప్రకార ఈష్టయా అనమానేనే వేద్యత్ప్రేక్షా
 లింగధరా ఇమేషాద్రాః, తత్శివస్వరూపాశిరః, స్వసాదతోయైః, స్వయం
 స్నపయంతి కష్టం అత్యంతాసుచితం || ౨౬౩ || వేతి || సంగరిష్ఠాః వద, య
 ద్యైః మేలుకోటేతి నారాయణపురమితిదధానామనీ || ౨౬౪ || దు
 రితమితి || అవసతానాం సమస్కన్దతాం సంబంధి, దుర్నివారం దురితం, ని
 గుంధకా నాశయక, అతఏవసితమతిభిశ్చుద్ధదిత్యైః- అతంద్రైః అప్రమాది
 భిః మనీంద్రైః, సేన్యమానాః, అయం యదుగిరిః- ఇంద్రైశ్చకాశతే, యశ్చ

రయమిందేమతః సారాయణాత్మానానతికిలమః కుటం నినిచే ఘోషాన
 ప=౯॥ ౨౫౦ ॥ సభక్త్యైశ్చైవం॥ ౨౫౧ ॥ యదగితితటాగారాస్సాన్వరా
 జమాళీపరిస్ఫురన్మరకతమఃకూఢాధారాః రాజతాంఘ్రినరోద్రహానసజ
 లధరాకారానారాయణాహ్వానభూషితాః సభిషయాసారాసారాజ
 తేవరదేవతా॥ ౨౫౨ ॥ పునస్సవిస్తయం॥ ౨౫౩ ॥ యః పృథ్వ్యాదవత్పాత్రభృ
 త్పురస్కృత్యపురాబభౌ । అథునాయావత్పాత్రభృదధఃకృత్యానభా
 త్యహే॥ ౨౫౪ ॥ సన్దామృ॥ ౨౫౫ ॥ భూభృత్యస్త్రిష్టక్షాజేనపూర్వం
 యమశైలేనారాయణాత్మాభగవత్స్వరూపః, నీలమేఘః, హర్షమానం
 దం-సప్రవర్ష-నివసతికిల- సోయమితిసంబంధః, అత్ర॥ శ్లో॥ మేఘకన్వ
 తయోరబ్ధిచంద్రయోర్ద్వైశ్చిరమ్యయోః । శిఖతోయఃచయోల్లోకే సిద్ధామై
 త్త్రిసంకరతః ఇత్యైవిత్యాన్వైశ్చేభ్యుత్పన్నాపదం భగవత్తత్తిభ్యయం ॥
 ౨౫౬ ॥ ౨౫౭ ॥ యద్వితీ ॥ యదగిరేస్తటంశిఖరం అగారంనివాసః య
 స్యాస్సా- స్వఃస్వగః స్వరాజాఇంద్రః శస్యమాళోకీనీపరిస్ఫురతాం
 మరకతానామహంసికేజాంసితేషాంధారయావరం పరయాః రాజితే
 కృతనీరాజనే అంపిరసరోహపాయస్యాస్సా, నమసాః ౬వేథాస్వీతి
 భావః, సపజలధరసేర్భవతకారః రూపంయస్యాస్వా-నారాయణ ఇత్యై
 వ్యయేనసామాభూషితా- సావ్రసిద్ధాః, ౬వ భిషయాసారా అపారకరు
 తారసా, పరదేవతా- రాజతే॥ ౨౫౮ ॥ ౨౫౯ ॥ యదగి॥ యః పృథ్వీనారా
 యణః- పుగాకృష్టాసతాకే యాదవత్పాత్రభృతః ఉగ్రసేనస్యపురస్కృ
 త్యాపూజయా అగ్నికరణేన ఉపలక్షితః బభౌయదుపసంశ్యానాయయాతి
 శాపాత్ భద్రాసనానహాత్వాదిత్యభావః - సప్రభుః అథున, యాదవ
 త్పాత్రభృతః యదశైలస్యచ అధః కృత్యాతిగ్రసగ్రణేన అధోభాగైకరణే
 నచ-ఉపలక్షిత భూతి- అహోఇత్యాశ్చర్యే, శ్లోషాను పాఠితోఽరోధా
 భావః॥ ౨౬౦ ॥ ౨౬౧ ॥ చూభ్యతీతి॥ అస్మిభూభృతీయదశైలే పూర్వం
 కృతయుగే, శ్వేతద్వీపాత్- పక్షిరాజేనగరుక్మతా ఆహృతాం-శ్వేతమృ

శ్వేతాక్షిసా హృదయశ్చైతన్యతాన్మితాన్ | ధన్యానిత్యంధారయంతోలలా
 టేమాలీనస్యంమానసానిర్మలజంతి || ౧౬౪ || విష్ణుపద్యాకలనయా వి
 శ్వుణోవిమలాశయః | కాసారోత్పత్తిరత్యేనకవికలసారిభాగివ || ౧౬౫ ||
 ఇవిమానంపరిస్థితుడయ్యాకాసానందం || ౧౬౬ || రజతపీఠపురంసనుకాంచ
 సశ్రియమిదంసహతేన హదచ్ఛతం | ఇహావసకశుభరీ తరహేనాబుధః ప
 రమయోగతపవవిరాజతే || ౧౬౭ || పునఃసన్దాఘం || ౧౬౮ || ఉచ్చైర్విద్వద్
 జేన్ద్రైరమృతాభిలాషాదాసేవితోభువ్యభిభావకీతిః | ఆనందతీర్దాహ్వా
 యమత్రశిచ్ఛిదస్వధాన్యావిరహాన్మనీంశ్చ || ౧౬౯ || కృతానుః || అస్తు
 తాన్మనీం తిరుమణితిభాషానామ-లలాటే-ధారయంతః-ధన్యాః మానసాత్
 మాల్వీమస్యంమానిస్యంపాపం-నిరూజంతి నివర్తయంతి || ౧౭౦ || విష్ణ్వీతి ||
 విష్ణుపద్యాగంగాయాః విష్ణేస్సంబంధినాంపద్యానాం ఆకలనయాసాం
 గత్యేన-విశ్వుణః ప్రసన్నో విమలఃవిమలః | ఆశయ్యతాభిసాయః యస్య
 అశ్రియమత్యైతే, కాసారః తీర్థాంకంసారిభాగహరిసేవకః కవిరిస, ప
 నాసాపంహరతి, స్లిష్టః శేషణేయమాపహం || ౧౭౧ || ౧౭౨ || రజతేతి || రజత
 పీఠంనానుపురం, నుపునూరితిభాషానామ, కాంచనస్యశ్రియం శోభాం
 కాంచనేతికామపీత్యధాః, పహతేతితియత్, తదిదంమహదచ్ఛతం, ర
 జతస్యస్వధాన్యాధారణం అత్యాశ్చర్య కిరమిత్యధాః, ఇహరజతపీఠ
 పురే, వసక, శుభారీతిః ఆరకూటంలూకం శీలంయస్యనా, అసాబుధః,
 ఆనందతీర్థఃపరంఅగ్నింతం అయసేఅశ్మసారేగతస్సనేన, పరమేణయో
 గేనఉపలబ్ధితే ఎవేతివ, సార్వవిభక్తిః స్తసేవిరాజతే, శ్లేషానుప్రాణితో
 విరోధాభాసః || ౧౭౩ || ౧౭౪ || ఉచ్చైర్విద్వద్విజేంద్రః పక్షిశ్రేష్ఠేబా
 హ్మణశ్రేష్ఠేశ్చ, అన్మతేజలేనాత్మైదఅభిలాషాత్, ఆసేవితః, భువి, అభి
 జాతాకీలిః పంకస్థలంయశ్చయస్యసః, అతపీవ ఆనందయతీత్యానంద
 తీర్థః గురురితచయఃఆహ్వాయః నానుతమస్వధాన్యాధాధాంకుం
 ర్వక, కశ్చిన్మనీంద్రయోగీ, ఆపరభూత్ ఆపరభూవా || ౧౭౫ || అస్త్యీతి ||

తావదధాన్యదసీయదశానానువర్తనాం నానాద్విజానామబహువ ఆక
ర్ణ్యంతామపచారాః॥ ౨౭౦ ॥ సతతమకృతసంధ్యోపాస్తరభస్మశాస్త్రస్సవి
తరితబాల్యే కాన్యసంధ్యాపాస్తైః దపిభువనమాయం శస్త్రేభ్యమ
న్యంత్యజతివిహింసానాత్పాన్యసంమాన్యసంఘః॥ ౨౭౧ ౧౩౦౬ ॥ గాయత్రీం
సహసాజహన్మగవతీం యజ్ఞోపవీతంత్యజన్ | ముంచకేంచ శిఖావిరక్తజ
వయః సంప్రాప్తతుర్యోమః | ఆయాధన్యతురం తయానమభయోహా
హంతదేశా తతేష్వథానాముపసంగ్రహాయచరత్యేషోప్యమీహంగు
రుః॥ ౨౭౨ ॥ అసోమామహనేషవ్యామోహోవిమహమపికలిమహత్త్యా

అముష్య ఆనందతీర్థస్యసంబంధి అదసీయదశాసంశాస్త్రా అనువర్తం
త ఇత్యనువర్తినాం, అపచారాః దురాచారాః ॥ ౨౭౦ ॥ సతతమితి॥ మ
ధ్య ఇత్యానందతీర్థః సైవ నామాంతరం, తస్య మేమాధ్వాః తేషాంసం
ఘః, అకృతాసంధ్యాయాః పాస్త్రసాధా ఉపాస్త్రసప్తానం యేనసతథో
క్తస్సన్నేవ, సతతంప్రతిదినం అభ్యస్తశాస్త్రస్సన్, సపతరిసూర్యే, గతబా
ల్యేనతి, కాలేషాః ఉచితాంకాల్యాం సంధ్యాం ఉపాస్తై, తదపిత
థాపి, అన్యమతాంతరస్థం, భువి, ధన్యంబుధంమాన్యం నమన్యతేనభా
వయతి, కిం, విహితస్యవేదచాదితస్యనైత్యకాగ్నిహోత్రాజేహానా
త్త్యాగాత్, పాన్యసంపరలోకభయం, త్యజతి॥ ౨౭౧ ॥ గాయత్రీమితి॥
యవసః, అమీషాంమాధ్వానాంగురురపి, విరక్తజవనవస్తుతోవిరక్తః, స
సహసానత్వరం, సన్నాన్యనాశ్రమాచారంశుకరదుష్కరత్వేన అవిచార్యై
వేత్సథాః భగవతీం గాయత్రీం, జహత్త్యజన్ సన్, యజ్ఞోపవీతంశ్యజన్
కించ, శిఖాంముంచన్, సంప్రాప్తః తుర్యః చతుర్థః ఆశ్రమః సన్నాసః
యేనసతథోక్తస్సన్, అభయః, అతపః, చతురంతయానం ఆందోళికాం
ఆయాధన్యన్, అథానాముపసంగ్రహాయసంగ్రహంకతుం, క్రియా
థేత్యాదినాచతుర్థః, చరితి, హాహం తెత్యాశ్చర్యే, ఉద్యశాచారస్య
సన్నాసీనాంశుతిస్తృతివిరుద్ధత్వేన ఉభయలోకపాతహేతుత్వాదితి

త్ || ౨౭౩ || యస్య క్వాపి బిహోః నేసననసానంబుడైః సమ్రథేయ
 స్యాన్నగ్నిహణేచనిశ్చ తయాదాంబామయణంచాచిత తస్య ప్రత్యు
 తవాసానస్థితయ తేవృష్టిర్వయక్తపృత సాస్యన్నచనమస్త పాపహృది
 త్రిపుత్యైలిదృష్టం || ౨౭౪ || వశ్యకలికాలనాపాలస్య గృహస్థేయవిద్యే
 సంభియుచుపక్షపాతంచ || ౨౭౫ || భిక్షాంకష్టనటంకకుక్షిభృతయేవా
 దాగతైః క్షేత్రయంత్యావృణ్మాశ్చిధితైః పైశ్చగృహిణోజీణేః గృహేశే
 రతే || రాజయాన్మృతపూరితః స్తభివికాయాధాన్యహిభోన్మదాః గా
 వన్యహద్యధేమతేస్థితిజుషోధన్యాః సన్నాభిసినః || ౨౭౬ || అన్యదృష్ట || అ
 భావః || ౨౭౭ || ౨౭౮ || యస్యేతి || యస్యవాహనస్థితయతేః క్వయత
 కుత్యాపి- బిహోకనెదకనే సశిల్పి, సవసను సానుబుడైః సమ్రథ
 తే అభిజ్ఞాయతే || శ్లో || వాహనస్థితయతం దృష్ట్యాసజేలసానమాచరే
 దిత్వాది నేలిభావః- యస్యోక్తయతే- అన్నస్మగ్రహణే భక్షణేచ- చాం
 దాయణంనియతాహారకోప్రకవిశేషః- సమ్రథ తయాహ్మయశ్చిత్తత్వే
 న-చాచితంవిహితం || శ్లో || బ్రహ్మచారియలీనాంబుభక్త్యాచారదాయ
 ణందరేచిత్యాపి నేల- ప్రత్యుతతదైవరీత్యేన, తస్యవాహనస్థితయతే-
 దృష్టిర్వశానః, విముక్తిప్రదా- తస్మాన్నులలవేయాన్నభక్షణం- చస్త్య
 భావః సమస్తసాపహృత్ ఇత్కుత్తప్రకారం- విద్వానపి-కిముతాన్యః ప్రత్యేతి
 సశ్చికాలి-కాంతోభవలీతియావత్ || ౨౭౮ || వశ్యేతి || భిక్షుమ సన్నాభి
 సినః || ౨౭౯ || భిక్షామితి || గృహిణోన్యహిభోన్మదాః, కుక్షిభృతయేఉదరభరణాయ
 భిక్షామటంకకష్టమితిసర్వవాక్యాథేయోజ్యః, పాదాగతైః సునైః క్షే
 యంతి, చాచితా రెణున్నభవంతీన్యః, కించ, శిశితైః జీణేః పైశ్చ ఆ
 చ్చన్నాః, జీర్ణావస్తాః నిగర-తీన్యః, జీర్ణాః శిశి లెగృహ, శేరతేశయ
 నామర్వతే, వసంతితియావత్, గృహిభ్యః గృహస్థేభ్యః అన్నదాః, ప్రశ
 స్తభివికాయాధాః రాజయాన్మృతపూరితః, గావ్దంపాయణానాం వ్యూహ
 స్సమూహః లేనదృధే శిలానిమి తద్భర్తృకామతే, స్థితిజుషం నివాసినః,

సభ్యస్యవేదానమౌ శాస్త్రవాదాన్వతంతస్సృటం యే బలైతన్మతస్థాః ।
 అధీశాననాద్యత్యతద్భక్తపూజాపరాణాం సరాణాం పదం తే భజంతే
 ౨౭౭ ॥ ఏకాదశ్యాం కాలయోహోమ హనాదేషా మగ్నిర్దాకికత్వం
 యదాగాత్ । తస్మాదేషాం వ్యథాహింసానివృత్తైస్సాన్వితః పృథ్వీ
 ప్రపశ్యాదరోపి ॥ ౨౭౮ ॥ విశ్వావసుః । కిమరే కేశవభక్తిపకషదీప్తా
 నవిప్రప్రామాదమసి । శుద్ధాకీలవభ్యుద్ధాంతస్థా నామియం హృద
 యం జరీహరీతిరితిః ॥ ౨౭౯ ॥ ఆదాలస్థవిరంస్థిరం హరిది నేశురోపవాసప్రతం
 నిష్ప్రసూహ హావి నంవిజయతే నారాయణ రాధనం । జ్ఞాన్ముఖాగ

సన్యాసినః ధన్యాహి ॥ ౨౮౦ ॥ అనభ్యస్తేతి ॥ యేవేదానసభ్యస్య, శా
 స్త్రవాదాన్వతంతః, తేవేతన్మతస్థాః, అధీశాననాద్యత్యతభక్తపూజాసేవాముపే
 క్త్యై, తేషాం యేభక్తాస్తేవకాః తత్పూజాపరాణాం సరాణాం సేవకాగ్ని
 తానాం పదం స్థానం లభంతే- స్ఫుటం వేదశాస్త్రయోః పృథుసేవక తు
 ల్యతారతమ్యాదిత్యక్షణః, అతివీరపదార్థవృత్తిర్నిదర్శనా ॥ భుజంగపరియా
 తం ॥ ౨౮౧ ॥ ఏకాదశ్యామితి ॥ యశ్చ స్వాదేషాం మధ్యాగ్నిహోత్రాణాం
 అగ్నిరాహవనీయాదిః, ఏకాదశ్యాం కాలయోహోమోతస్సాయం దహోమ
 స్య అగ్నిహోత్రాకర్మణః హోనాత్త్వాగాద్దేతాః, తన్మతేన్నానసంధ్యా
 హర్యవేనాత్రయాతిరిక్తస్య కర్మమాత్రే స్యతే స్యాం త్యాగనియమాదితి
 భావః తాకికత్వం ప్రాకృతశ్చ-ఆగాత్ ప్రాప్నోతిన్మ, ఏకకాలహోమా
 భావేతిగ్నే తాకికత్వప్రాప్తిస్తరణాదితి భావః తస్మాత్ కారణాత్, వ్యథా
 హింసాయాః ప్రాకృతాగ్నోపశ్వాం భస్యదేవతానాస్వాద్యత్వాన్నిశ్చ
 లవధస్యైవృత్తై ఏషాం మాధ్వానాం, విష్టమయేపశౌ ఆహోమగ్నికాకోః,
 ఉత్కృష్టసాన్వితే ॥ ౨౮౨ ॥ కిమితి ॥ రిషిః ఆచారః, జరీహరీలిభ్యశంహరలి
 హరతే ర్మజ్జుకీలహుపం ॥ ౨౮౩ ॥ ఆదాలేతి ॥ యేషాం మాధ్వానాం ఆదాలస్థ
 విరంబాలావధివృద్ధవర్తంత హరిది నే, స్థిరం శుద్ధోపవాసప్రతం, సర్వత్య
 విజయత్యత్యైవయతే, అహదికా సంప్రదిదనం దహారాయణస్య ఆరాధనం

నతేషుభక్తిరథికాశ్రద్ధాచయే హంధృథాశాస్త్రైస్సీయ గురూదితేనచరి
తంసాధ్యేషుమాధ్యేషుకిం || ౨౦ || ఏకద్గురూణాంపునర్యతీనా మేషామా
కలితదోషవైఘరాన్యసుభచర్యా || ౨౧ || దనుజభిదభిషేకైస్తక్షురా
ణావహోక్షైఃపునరపహం మోహైఃపుణ్యతీర్థావగాహైః భవకథనవిశూ
లైర్బ్రహ్మవిద్యావిచారైఃక్షణమివయతివర్యాః కాలమేతేనయతి || ౨౨ ||
యదిపితమపరిశ్వయాదూషణయిషన్యస్తతిదపమదః హితహృదయేభ్యో
భవాదృశేభ్య ఏవరూదలేనశుగుణగ్రాహిభ్యః || ౨౩ || తత్తద్దేశకవాసి
శిష్యనివహత్రాణాయ గుర్వాజ్ఞయా సంచారాక్షమవషవిదతియతి శ్నే

పూజనం, స్వగ్రూహం నిర్విఘ్నం సత్, విజయతే, భాగవలేషు భగవ
ద్భక్తేషు, న్నాఘాభక్తివిజయతే, స్వీయగురూదితేశాస్త్రైః అథికాధృథాశ్ర
ద్ధాచవిజయతే, ఏషుమాధ్యేషు, సాధుచరితం నాస్తికిం అస్మైస్స || ౨౦ || ఏ
తదితి || ఆకలితం సంగతం దోషాణాం పాపానాం వైఘర్యా అధానః యస్యాం
తథోక్తా || ౨౧ || దనుజేతి || అప సత మోహైః భవస్య సంచారస్య కథన
వాతా యావదూహైః పుణ్యైరితి ద్వయం స్మరేయం తదత్యుష్టయేపి యో
జ్యం, దనుజభిత్ విఘ్నః, తస్య విఘ్నేః పురాణాభాగవతాదీని, పుణ్యతీ
ర్థానాం గాదీనాం బ్రహ్మవిద్యావేదాంతేశాస్త్రాం, కాలయానజ్ఞేపం, క్షణమి
వ, ఏతేయతివర్యాః మాధ్వగురవః, నయంతియాపయంతి || ౨౨ || య
దితి || తమపరిమాధ్వసన్నాన్యసిన్తోకకృశ్ణేభ్యోభ్యం, మదః ప్రజ్ఞానం || ౨౩ ||
తత్తదీతి || సంచారే సాదచారైః క్షమః అశస్త్రజగాదనైభావః, అతఏవ
ఏషయతి మాధ్వగురుః, గురూరానంబ తీర్థావగేరాజ్ఞయా దేశాంతర
స్థానాం ప్రవేశే శాదినా అనుగ్రహణేత్యాగ్యకారయా, తేషు తేషు
దేశేషు సారేషు నివాసినాం శిష్యాణాం నివహస్య సంఘస్య త్రాణాయ
మంత్రోపదేశాదిచారక్షణాయ, వాహనం ఆదౌళికాది, మిదతిచేత్ ఆ
రోహతీయది, క్షతః హానికా, గుర్వాజ్ఞాయాః పరోపకారస్య చ నిషిద్ధేపి
ప్రవర్తకత్వాత్ తేరితి భావః, అస్తితైశ్చిష్టేః జనైః, దత్తం, విత్తం, అశేషం

ద్వాహనంకాక్షః | దత్తంపితృమతేషమాస్తికజనైఃతైఃత్యాదిత్యాదిర్నా
సాత్ప్రత్యస్వయమస్పృశస్వసతిశేన్నిం ౮ స్తికింతావతా || ౨౦౪ || స్వామి
నివినియక్తానాంస్వ త్వేనానధ్యవస్యతాంయతినా, క్షత్త్రాయత్వన్న త్వం
ప్రత్యవయత్వత్కృజ్జశ్చకుతః || ౨౦౫ || ఏతేనసతాంత గన్ధాపిమ
తాధిపతయోవ్యాఖ్యాతాః || ౨౦౬ || ఇదంచావధేయం || ౨౦౭ || యదికతి
పయే జాత్వాలస్యాద్యథానమయం ద్విజాబతనతసుయస్సంధ్యోపాస్తింభ
వివృతకింతతః | నిగమచరితా నక్షీకారోహిమాషణమగ్నిమావశకనవశాద్దో
షాయైహంసజాత్వననుష్ఠితిః || ౨౦౮ || కింద||పంథానమసురుంధానపితా

యథాశథా, దైత్యైర్వేష్ట్యాఃత్యాదినానాయాఃసాత్ప్రత్య, అపి తం
కృత్వా, స్వయంతస్పృశక, వసతిచెత్, తావతాతాదృశరిత్యాం,నిం
దాఃస్తికిం, నాస్త్రివేత్త్యక్షః || ౨౦౪ || స్వామినీతి || స్వత్వేనస్వీయత్వేన
అనధ్యవస్యతాం అభ్యయమానానాం, స్వామిభగవదేవిషయే, యతినా
మాధ్వగురుణా, నినియక్తానాం, వేదితానాం అన్నాన్నా, యత్వన్న త్వం
క్షత్త్రాయత్వత్వత్వత్వ, నకుత్తాప్రీత్యక్షః, తస్మాత్సన్న వేదితాన్నం భుంజత
ఇతితస్మాః జరాశ్చ, కుతః ప్రత్యవ యంతినప్రత్యవయంత్వేవేత్త్యక్షః ||
౨౦౫ || ఏతే నెతి || మతాంసరస్థారాహునుజీయాదయః వ్యాఖ్యాతాఃరస్త
దూషణాః || ౨౦౬ || ననుసతతమకృతసుధ్యోపాస్తిత్యాదిమాధ్వ శృంగ
దూషణమద్యాపిన్దృతమగ్ ఆహ, ఇదం చేతి || వక్ష్యమాణమపీత్యక్షః ||
౨౦౭ || యదీతి || కతపయే కేదన, స్విజాఃమాధ్వాః అలసస్యభావాదాల
స్యాత్ అశక్తైహేలోః, యథానను య విహిత కాలమతిక్రమ్యసుధ్యో
పాస్తిం జాతుగతనుయః, సమగుర్భుషి, తతః యథాకాలం కాగావిశ్క
సంధ్యాననుష్ఠానాత్, కిందూషణం భవిష్యశివకేనాపిదూషణం భవిష్య త్వే
వేత్త్యక్షః, సాయస్మాత్, అంగినాంమనుష్యాణాం, గమవరితస్యశ్చోతస్తా
తేకమణి అంగీకారః, దూషణంనాస్తికత్వరూపం, భవతి, తతః అ
శకనస్యఅశక్తైర్వశాత్, జాతుకదాచిత్, అనుష్ఠితిః యథాకాలం అను

దైర్ఘ్యవచస్యతి | ఇతిస్మృతిమధీయానైరేషాం దోషోహిమహాచః || ౨౮౯ ||
 ఇతివ్యోమయానందూరతస్సమానయః పరిణోదృష్ట్యా || ౨౯౦ || భాషా
 వేషాచానైర్భూషాభిఃపురుషాశ్చయోషాశ్చ | వీక్షన్వస్మృతిచేశం విలక్షణా
 ఏవహంతలక్ష్యం తె || ౨౯౧ || కృశానుః || వయస్యవీక్షస్వేతిమావోచఃకిం
 తుసత్స్వరమతిక్రామ స్వకీశకల్పజనానిమాణజనపదాః || ౨౯౨ || చం
 ద్రాలోకచయాంధకారభరయోశ్చాంపేయకింపాకయో రాజతుగ్రండలి
 రాజరాజిలకయోరాజీవచక్రూరయోః | ఖేలతోగ్రకిలలోకకాకకులయోః
 క్షీరాణావాంధోర్విరవస్యక్తంపండితమూఖయోస్సమదృశోవ్రాత్యాఇ
 నుష్ఠానం ఏషాంమాధ్వానాం దేవాషాయనభవతి || ౨౯౩ || ఏకాదశ్యాం కా
 లయోరిత్యత్రాహపంథానమితి || పిత్రాదేః పితృపితామహాప్రపితామహా
 దేః, పంథానమాచారమనురుంధానః ఆశ్రితః, జనః నద్యవతి, ఇత్యుక్తా
 ధికాంస్మృతిం అవశ్యం పితౄరాచారఃగ్రాహ్యః ఇత్యాదికామధీయా
 నైర్దుష్టేరేషాంమాధ్వానాందోషః ఏకాదశీహేమామహానాదిఃమర్వచః,
 నవక్తన్యః || ౨౯౪ || ౨౯౫ || భాషేతి || దేశేదేశేప్రతిదేశం, భాషయావేషేణ
 ఆచారేణచత్రిభిః, భూషాభిః కటకకుండలాదిభిశ్చ, విలక్షణాభిన్నభిన్నా
 ఏవ పురుషాః పుమాంసశ్చయోషాశ్చ, లక్ష్యంతే దృశ్యంతే, హంతేత్యా
 శ్చరేభ్య, వీక్షన్వ, పశ్య || ౨౯౬ || వయస్వేతి || కీశకల్పవాసరప్రాయాజనా
 యేమతాః || ౨౯౭ || చంద్రేతి || చంద్రాలోకచయస్య, చంద్రికాపుంజన్య
 అంధకారభరస్య తమః పటలస్యచద్వయోః, చాంపేయకింపాకయోకేన
 రవిషన్మక్షయోః, రాజతఃకుండలిరాజస్య రాజిలకస్య తుచ్ఛసర్వస్యచ
 రాజీవస్యపద్మస్యచ త్సూరస్య ఉన్మత్తపుష్పస్యచ, ఖేలతః కీడితః కోకి
 లానాంలోకస్యకులస్య కాకకులస్యచ, క్షీరాణానస్య అంధోక్షుదగ్రి
 కూపస్యచద్వయోః పరస్పరమివేతి సర్వత్రయోజ్యం పండితస్యచ మూ
 ఖాన్యచ, సమం, సాన్యం తారతమ్యరాహిత్యగూఢం పశ్యంతితదృశః
 ఇహత్యాః, అమీజనాఃవ్రాత్యాః గుణాగుణవిషేకరూపస సాకరభూన్యా

హత్యాఅమీ || ౨౯౩ || పశ్చాత్తాపము || ఓం ఇత్యగ్రేవిమానమానం సానం
దంసాంజలిబంధం || ౨౯౪ || సురభిత మతమాలస్తామపుష్యద్రాసాం ప్రకరతి
లకసాలప్రప్తస్థుమృజాలః || శీతసనవనశీల శీశలీలానుకూలశ్శిథిలితభ
వమూలస్సేవ్యతాం శేషశైలః || ౨౯౫ || పునస్సహషం || ౨౯౬ || పన్నగే
మచనగేషు ఖగేమద్విపిరాజిచుప్తపత్నుశ్చపత్నుః పల్లరీచుచదరీచుః ధురీ
మపాక్షికాయంతిజః మత్రమునీంద్రాః || ౨౯౭ || అహోమామహోన్నతాఖ
ల్వస్యశైలస్యధన్యతా || ౨౯౮ || యతః || వైకుంఠేపిరుత్తంతమకుంతపభవం
మహాతదత్రచిత్రచారిత్రం రమతేరవయాసమం || ౨౯౯ || వివిధనిగమసారై

ఇత్యధః || ౨౯౩ || ఓమిత్యంగీకారః || ౨౯౪ || సురభితమేతి || సురభితమా
నాం అతిసారభాణాంతమాలానాంస్తామః తాపించసమూహః పుష్యకా
సభామానః రసాలానాం ప్రకరః చూతసమూహః తిలకాక్షురకాః,
సాలాస్సర్జాశ్చప్రస్థాః ప్రముఖా యేషాంతాదృశాని సుష్మాని చ దూ
శాం వృక్షాణాం జాలాగ్నిస్తానః, శ్రితానాం భక్తానాం సమ్యగవసం
శీలం యస్యతస్య శ్రీశస్య శ్రీగోవాసస్య లీలానాం క్రీడానాం అనుకూఃః,
అతివీచ, శిథిలితం నాశితభవస్య సారస్యమూలం అజ్ఞానం యోగసః, ఏ
షశేషశైలః వేంకటాచలః సేవ్యతాం; త్వయేతి శేషః || ౨౯౫ || ౨౯౬ || ప
న్నగేష్వితి || మనీంద్రాః అన్యదేవవాసినః అత్ర శేషశైలే, సర్వస్వతః ప
క్షి వ్యాఘ్రహరిణపాషాణలతాగుహాః సర్పరేషు జగ్మప్రాక్షయంతి-
తదాత్మనాపివాస్మాకం జన్మాత్రభూయాదితీవాంఛంతి తస్మై నాశిముతమ
సమ్యత్వాది నైప్రతిలేర్హస్తనాలంకారధ్వనిః, మూలంతు సార్వదికభగవ
త్సాన్నిధ్యలాభః || ౨౯౭ || ౨౯౮ || వైకుంఠ ఇతి || అకుంతః అపతిహతః వి
భవః సామక్ష్యం విశ్వర్యం వాయుస్యతత్ అతీవ, చిత్రచారిత్రిం, త
త్ప్రసిద్ధం, మహావైష్ణవం తెజః, వైకుంఠేపి, నిరుత్రంతం అనుత్సుకం
సత్, అశిశైలే, రమయాం లలమేల్మః గాఖ్యయా, సమం, సహ, రమ
తేక్కిడతి || ౨౯౯ || విధేతి || రేఫాంతాష్టకం భగవదేవి శేషణం, అదూ

విశ్వం ప్రేక్షకభీకృత్యుపశిఖింహారేనక్షసాగ్నిష్టదారే । భగవత్యుదపిలభక్త
 బుద్ధైరనూరేభవసుచిరమాదారేభావనానిర్వికారే ॥ ౩౦ ॥ సానందంధ్యాయ
 తి ॥ ౩౦ ॥ కృశానుః ॥ హంశస్యపేత విషయాంతర చార్యసంగంశ్వనలతరంగం
 శేషవీవాస్మిన్ననుభవతిదృశసంగం ॥ ౩౦ ॥ ౩ శ్వావహః ॥ సఖే సత్యవేషవిది
 తుభవశా ॥ ౩౦ ॥ ౩ దధతీ చిరాదునుదతీయ రస్థస్యలతదతీశసీమదదతీసుఖం
 సతాం । రసికస్యచిత్తమిహాకస్యదేవతాప్రతిపన్నపన్నగనగానగాహతే ॥
 ౩౦ ॥ ౪ కృశానుః ॥ కిమరేకేనలన ధావరమముందెవమనుసంధత్సే ॥ ౩౦ ॥ ౫ ఇ
 ప్రసాప్తిః ॥ ప్రథంగమసివానం ప్రార్థ్య భక్త్యాజనైః యద్దాతవ్యమితిప్ర
 తిశ్రుతనభూద్భిర్బంధదాప్తైః ॥ తేదాన్యం లిసచత్స్వయంభయమసా
 వుత్సాద్యతేషాం పునః కృత్స్నంసాధాహిరణ్యహృత్పదవిదం గృహ్లాతి
 రెన్నహితే భావనాధ్యానం, చిరంభవతు ॥ ౩౦ ॥ ౩౦ ॥ హంతేతి ॥ వి
 పయాంతరే భగవదన్యస్త్రిన్ద్రునిచార్యసంగః సంగల్పః వ్యపేతః గతః య
 స్యతిధోక్తం, అంతరంగంమనః శృంగంసంగంభావనాం ॥ ౩౦ ॥ ౩౦ ॥ ౩౦ ॥ ౩౦ ॥
 తి ॥ ఉదగ్ధస్యలేనుదత్తిలక్ష్మీందధతీ, ఆరీతసీమనః సఖి-సుఖం, బ్రహ్మసంపద
 దధతీ, అపకాయంతి, చిరాదు, శ్రీతిపగ్నః ప్రాప్తపన్నగనగః కేషశ్చైలమ
 యాసా, దేవతాశ్రీనివాసాఖ్యా, ఇహలూకే, రసం బ్రహ్మకేత్తిరసకస్య
 కన్యచిత్తం సగాహతేష ప్రకృతీతికాకుః, సర్వన నాహరేత్సంగః ॥ ౩౦ ॥
 కిమితి ॥ అనుసంధత్సేధ్యాని ॥ ౩౦ ॥ ౩౦ ॥ ఇషేతి ॥ ఇప్రస్యవస్తునః ప్రార్థిం
 వా, అః ప్రస్య భంగన పివా, సంప్రార్థ్య, జనైః చార్థం దావ్యమితి
 భక్త్యాప్రతిభూతంప్రార్థితంఅభూత్, అభవత్తేదాన్యతరస్మిన్ ఆప్తై
 ప్రార్థనైః, స్వానుగ్రహేణైభావః, తత్ప్రీతిభూతం ద్రివ్య-తేస్వయ
 మాశ్రమానదాస్యోచేత్, తిదా, సాధకం, ఉధాకలహిరణ్యం భనం
 నామైః దేవగ్రహణాత్ హిరణ్యకశిపురహరత్ప్రీతితనాశయితీతిహి
 రణ్యహృత్పతదం స. జ్ఞాశబ్దః యస్యనః, అసావేంకటేశః, తేషాంజనా
 నాం, కృత్స్నంప్రతిజ్ఞాతాథాదన్యానం, ఇనంద్రవ్యం, వృద్ధానమంత

వృద్ధానమం॥౩౦౬॥ తాతే శ్యామంక్రొత్తం కంఠద్వంశ విత్పక్షి తస్తాయం
మంయయా యేకస్యావృత్తైస్త్రాకం ఖనతే ఇహగిరౌ పంథం పృథ్వీ
మూహే | దత్తాంకేనాపి సూనావళిం ధిమకుటం మృన్మయీ మేవదధ్రోసో
యంభూయశ్శృతిశ్చైర్భువనపతిరితి శూయతే ధ్యాయతే చ ॥ ౩౦౭ ॥ వి
స్వావసుః ॥ కిం కేకరుణానీరగధయే వేంకట సతయే ప్యనూయసి శృణుతా
వత్ ॥ ౩౦౮ ॥ నియంతాజంతూనాం గుణల సగదత్పత్తివిభవప్రతి ధైర్యైః కీ
డకపరమపురుషః పన్నగైః | పరిత్యేకాలభ్య ప్రియటనకృతే వేంకటపతిః
కృపాసింధుః కాంకామహవ నుజలీలాంసతనుతే ॥ ౩౦౯ ॥ కిమప్యపాదా

ధమణాదేయమూలాధికైః ప్యేణ సహగృహ్లాటం ॥ ౩౧౦ ॥ తాతేతియోవేం
కశేషః, వనభువి వేంకటాచలాంధ్రదేశే, తృప్తితస్సకా, కంఠత్పురుషం, తో
యంబం, నతోయం, యయాదేయ చితవాక్, కించ ఇహగిరౌ శేషశై
లే తటాకం-భువనం నిమాణపయతః స్యాపిపురుషస్య సంబంధి-ఉచైచ
రత్యధిక-మృత్భూరమూహే ఉదధవా-కేనాపి జ్ఞాతకులగోత్రేణ, ద
త్తాం మృన్మయీ-సూనావళిం పున్నమాలాం లభినకుటం మణివయ
కిరీటవన-దధ్రోధృతవాక్, భూయఃస్పృత్యత సాయం వేంకశేషః-శృతిశ్చై
న-తుపాప-రైః-భువనానాంపతిరితి, స్తూయతే-ధ్యాయతేచ పాదగ్ర
యాథాస్య పరమవారిద్య సామానాధికరణ్యాదిభావః-కథాగ్రయం
వేంకటాచలమాస-త్యైప్రిసద్ధం, అత్యైవాచ్యయాని-దయా పరమకారు
ణికోయమితిస్తుప్రతితేర్వాజన్మస్థలం కారః ॥ ౩౦౭ ॥ కిమితి-అసూయసి
గుణానాపిదోషత్వేన ఆరోపయసీత్యధికః ॥ ౩౦౮ ॥ నియంతేతి-జంతూనాం
ప్రాణీనాం-నియంతాలంతర్యామీ-గుణలస్సజగతః ఉత్పత్త్యావిభవేన పా
లనేనప్రతిక్షేపేణలయేనచ త్రిభిర్వాక్యపాదైః కీడక పరమపురుషః కృ
పాసింధుః వేంకటపతిః భగవాన్-పరిత్యేవాచామగౌదదే సత్యపి నర్వో
త్తమత్వేవా, సౌలభ్యస్యసులభత్వస్య ప్రకటనకృతే-ఇహ పన్నగ సగశే
షశైలే-కాంకాంషునుజలీలాంమనుష్యచైష్టాంసతనుతేనకరోతి ॥ ౩౦౯ ॥ ఇ

కావలం బేగరిమనవనతాకాంతికుల్యాతటా కెకల్యాణాంభోజకల్పేనిరవ
 ధికరుణాసారకల్లోలరాశౌ । చాతుర్యదార్పలక్ష్మీవిహరణశరణే నభ్య
 శౌఘాః బధూవేదేవేశీ ॥ వేంకటేశేనజిగణయిషతాకేనవాగ్దానవాచ ॥
 ౩౦౩॥ కించ॥ సమగ్రాహిహారేష్వదైః సమగ్రాహిగుణావళిః । పృత్యత్యే
 పిపరత్వేస్యప్రత్యత్యేపిచసంశయః॥ ౩౦౪॥ అహోమహోన్నతస్యాప్య
 స్యసౌలభ్యంకనకకుసుమస్యసౌరభ్యమివరసికేభ్యస్స్వదతే॥ ౩౦౫॥ ప్రచం
 డవిశ్వకంబకప్రఖండనైకపండితఃపతంగ మండలేవనస్య ఏషపాణ్డవపి ॥

భీర్యం సుఖమఃఖయోరవికృతచిత్తత్వంతస్య ఏకావలంబే ముఖ్యాధారే,
 గరిష్ఠఃగౌరవస్య నివనతా-కాంతిరెవకుల్యాకృత్రిమాఅల్పసరిత్ తస్యాః
 తటాకేనరసి-కల్యాణాన్యేవఅంభోజానితేమాంకత్యే ప్రాతఃకాలే-నరవ
 ధేకరుణాసారస్యకల్లోలరాశౌసముద్ర-చాతుర్యంకృత్యవస్తుషు కాశలం
 బౌదార్పదాతృత్వంతయోలక్ష్మ్యై సమృద్ధీ ఏవశ్రియాఇతిశ్లిష్టరూప
 కం-తయోర్విహారణార్థంశరణగృహే, దేవేస్వ ప్రకాశే-శ్రీమేంకటేశే
 సతాంగుణానామౌఘాః, జిగణయిషతాగణయితుమిచ్ఛతా- కేనవాజనే
 న-వాగ్దానవాచశ్రోతవాగిందియేణ, నభభూవె, సర్వోపేక్షానవాగ్భూ
 వ, భవతేభావేలిట్, సృగ్ధరా ॥ ౩౦౩॥ సమగ్రేతి॥ సమగ్రానంపూ
 పూర్ణా, హారెకుణానామావళిః పక్షిః వేదైస్సమ్యక్ ఆగ్రాహిగృ
 హితా, అస్యప్రత్యత్యే దర్శనైసతి పరత్వేఅప్రత్యత్యేవివయేనంశయో
 యంపరోవాప్రత్యత్యేవేత్యాత్మకోపి, ప్రత్యత్యేపి నిరస్తః హిరవాభే-
 పూర్వత్రప్రతిపూర్వాద్యస్తోతేరుత్తరత్రప్రతిపూర్వాత్ క్షిపతేశ్చ కర్మ
 ణిలుజ్ ॥ ౩౦౪॥ అహోమహోన్నతస్యనర్పేన్నతస్యాపి, అ
 స్య వేంకటేశ్వరస్య, సౌలభ్యంసులభత్వం, కనకమయస్య కుసుమస్య,
 స్వదతేరోచతే॥ ౩౦౫॥ ప్రచండేతి॥ ప్రచండానాం దారుణానాంవిశ్వ
 కంబకానాం జగచ్ఛూరాణాం ప్రఖండనే ఏకంకేవలం, పండితః నిపుణః
 యఏషః పాండవప్రియః భగవాన్ పతంగమండలేనూర్జయించే, వసన్

యః | అనుష్ఠరీతికః పృథ్వీసన్నపుండరీకలోచనః సకుండలీంద్రధూధరః
కాండనుండనాయతే || ౩౧౬ || అవలోకయతావదురగవరధరణీధరశిరోమ
ణేశ్చక్రపాణేగనితరసుకరవరనికరవితరణకౌశలమతీపేశలం || ౩౧౭ || మూ
కారబ్ధంకమపిబధిరాస్త్వోకమాకణాయంతి శృద్ధాళుస్తంవిలిఖతికుణిన్ద్రా
ఘయాపీక్షతేంధః | అధ్యారోహత్యహహసహసాపంగురస్యద్విశృంగం
సాంద్రాలస్యాశిశుభరణతోమందమాయాతివంఢా || ౩౧౮ || సర్వహింసరస్వ
తమవలూక్యసన్దాఘం || ౩౧౯ || సర్వోత్తుంగశ్శ్రితశుభగుహసాన్సద్వభీఖ్యాత

ప్రకాశతఇతిశేషః అఖండరీతికః స్థిరమర్యాదః ప్రసన్నైః ప్రసాదాన్వితైః
పుండరీకశ్చేతపద్మైః ఇవలోచనైస్య, సభగవాన్, కుండలీంద్రధూధ
రప్రకాండస్య శేషశైలశ్చేతస్య మండనాయతే భూషణమివ ఆచరతి
తత్ప్రవసతిత్యధః || పంచచామరంవృత్తం || లఘుగురుకారంతరంభజే
తపంచచామరం || ౩౧౬ || అవలోకయతి || ఉరగవరధరణీధరశిరోమణేశ్చ
ష్టశైలభూషణస్య, అతిపేశలంభృశంమృదుఇతరైర్దైవైః అనుకరస్య అతర
సుకరస్య వరనికరస్య వితరణకౌశలంపుణత్వం || ౩౧౭ || మూకైః బధిరా
శ్శ్లోత్రవికలాః మూకేన వాగ్వికలైః ఆరబ్ధం నిమిత్తంకమపివకం, స్లోకం
పద్యం ఆకర్ణయంతితంజ్ఞాకం, కుణిన్ద్రస్తపికలః, శృద్ధాళుః శృద్ధాన్వితస్సన్
ఽలిఖతి, తంచ, అంధః స్థాఘయా ఉపలక్షితః పీక్షతే, కించ, సంగుః పాద
వికలాపి, అద్యే శ్చేషశైలస్య శృంగం శిఖరం, సహసా, అధ్యారోహతి,
వంధ్యాతు శిశుభరణతః సాంద్రాలస్యాసతీ, మందంశనైః, అద్రీశృంగం
అధ్యారోహత, అహహేతి సర్వత్రయోజ్యం, మూకాదయస్తస్య భీష్టమథం
భగవత్ప్రసాదాల్లభ్యతథాతథాద కురితికథాః పురాణేషు సిద్ధాః || ౩౧౮ ||
౩౧౯ || సర్వేతి || యతః, యః శేషశైలః, సర్వేభ్యః ఉత్తుంగః ఉన్నతః,
శ్రితః శుభః గుహః నిసాదాధిపశ్చిత్తాశ్శుభాగుహశ్చయస్త్రిసం, సాఘభి
రభీఖ్యాతాన్దామితాసీతా జానకీలతావిశేషశ్చయస్త్రిసం, సీతాలతాసురన
దీజానకీ హలవత్త్రేణుఇతికౌశః, భాస్వతః సూర్యస్య వంశస్య కులస్య, భా

సీతోభాస్వద్వంశోపచయజనకస్సానుజన్ము త్కాయః । ఏనంనూనంక్షితి
భృతమియంజానతీజానకీశంకీశశ్రేణీకలయశరణీకుర్వతీవర్వరీతి ॥ ౩౨॥ ప్ర
కాశబహుపాదవత్ప్రపిఫణిక్షమాభృత్యతః । ప్రకామనువలోక్యతేపరమ
స్యదత్తద్భుతం । నిజోఽసిపయోధరశ్చిర మచంచలాంవిద్యుతంపయోధర
మురస్యసావపివిభర్తినిత్యం జై ॥ ౩౨॥ ఇతివిమానందక్షిణతస్సమానయన్
సానందంవిలోకయన్ సఖేఽపినానా మమీషాం పరమం రామణీయకం ॥
౩౨॥ పుగఃపురోఘనంవనంవనేవనేమహాగిరిః మహాగిరౌమహాగిరౌ వి

స్వతాంకాంతినుతాంవం శానాం వేణునాం ఉపచయజనకీవృద్ధికారకః,
అనుజానాభరతాదీనాంస్ఫూత్యాప్రకాశనేనసహితఃసానుజన్ముర్తిః
సానుభ్యోజాతాప్రస్థసంభవాస్ఫూతిర్యస్యైతిచ, తతఃకప్రత్యయః, తత
స్తం ఏనంక్షితిభృతంరాజానం పర్వతంచ జానకీశం శ్రీరామంజానతీత
ఏవఇయంకీశశ్రేణీవానర పక్ష్యైఃశరణీకుర్వతీరక్షకంకుర్వతీవాసంకుర్వ
తీసతీ, వర్వరీతిభృతంఅవృణోతి, తృణోతేగృణ్ముక్ కలయపశ్య ॥ ౩౨॥ ప్ర
కాశేతిప్రకాశాబహుపాదాఃప్రత్యుతపర్వతాశ్చతద్వతి, ఫణిక్షమాభృ
తినర్పరాజైశ్చైవైలేచ, అతః పూర్వోక్తాత్ అథనా అతఃసూథపాదస్య
ప్రకాశపాదత్వాచ్చతాదన్యదితరత్ పరమంత్యుచ్ఛతం, ప్రకామనువలో
క్యతే, తత్కామతతమా, పయోధరఃమేఘునిజేడరసి, అచంచలాంవిద్యుద్భి
న్నామితచవిద్యుతంచిరవిభర్తి, సేయంచవిద్యుదపి, నిజేడరసి, పయోధరం
విభర్తి, అత్రమేఘవిజ్ఞోష్ణోష్మీవిద్యుతోశ్చపడన్వయేనవిషయనిగరణం
మేఘస్తనానాంచక్షేప భిత్తికాభేదాధ్యవసాయశ్చకృమేణజ్ఞాధ్యం, విరో
ధాభాసనజాతీయసంస్పృషి ॥ ౩౨॥ ఇతితి॥ విపినానాంతరణ్యానాం, రామ
ణీయకంశాందర్శం ॥ ౩౨॥ పురఇతి॥ పురఃపురఃఅగ్రేఅగ్రే, ఘనం, వనం
అరణ్యం, విరాజితఇతినర్వణయోజ్యం, వనెవనేప్రతివనం, వీష్ణయాంద్వి
భావః, ఏవమగ్రేపి, గుహాగృహమివ, విహారేక్రీడాయాంతత్పగః ఆను
క్తః, హరిస్సింహః, నిరుకుశః అప్రతిహతః, కృతంఇథానాంగజానాంసా

రాజతేనుహాగృహం | గుహాగృహేగుహాగృహేవిహారతత్పరం హరిః హ
రాహరానిరంకుశః కృతేభసాధ్వసధ్వనిః || ౩౨౩ || కృశానుః || కిమరేవణ
యస్యైవతేనుహాగృహేమనుహాగృహ కబళనచపలచండపుండరీకాననాకాన
నాని || ౩౨౪ || ఇతస్తావద్ధానవ్యతికరభతస్సంత్యజగరాఇతో టుంటాకా
నాంసముదయైతఃకంటకచయూః | ఇతోవ్యాఘ్రాడగ్రజ్వలనజనకా
వేణవైతోపనసంలక్ష్మ్యేతస్మనైదమహామోహమయతే || ౩౨౫ || వి
శ్వావనుః || సఖేనపుణ్యరూపణతపితేహంసుణమపి గృహణ || ౩౨౬ || అ
నాయానగ్రాహ్యస్యనవిలీనో గ్యాస్యపిఫలాస్యయత్నైస్సప్రాప్యస్త్వపి
సుదృగవేత్త్యాస్సుమనసః | అసూర్ధ్వంపశ్యాన్యప్యహహసులభాన్యశ్చభ
ధ్వసంభయయేనసః, ధ్వనిః || ౩౨౭ || కిమతి || మనుహ్యైశాం అంగానాం
కబళనాభాంచపలానిష్ఠురంతి చండాని డగ్రాణి పుండరీకాణాం వ్యా
ఘ్రాణాం ఆననానివక్త్రాణియేమతాని, అతపివ అస్మిత్తాచతేనుహాగృహే
అదశశనీయాని || ౩౨౮ || ఇతఇతి || ఇతః ఏతస్మిత్ ప్రదేశే సార్వవిభక్తిక
స్తసిల్, ఏవనగ్రేపి, తావచ్చభ్రావాక్యాలంకారై, గ్రాహ్యం హాహాణా
నాం వ్యతికరః రాశిః, సంతతియథాయోగం సర్వత్రయోజ్యం, అజగరా
స్సపభేదాః, టుంటాకానాంసముదయః చారసమూహః - కంటకాస్త్రైశ్చ
గ్రీవృతాం గాని, జ్వలనజనకాః పరస్పరభువేణదావాగ్నుయతాదకాః
యతస్తతః, ఏతశ్శ్వనం సంలక్ష్మ్యదృష్ట్వా, ఇదంకుదీయంమనః, మోహంభ
యజస్యం, ఆయతేహాగ్రహీతి || ౩౨౯ || సఖఇతి || సపుణ్యరూపణతః సారవ
స్తనిర్వణానాద్ధేతోః, ఏతేషామరణ్యానాం || ౩౩౦ || అనాయాసేతి || అ
వనిపతిభిః సతుస్తర్వైభోగ్యాన్యపి, ఫలాని చూతపనసాదీని అనాయా
సం అర్థకస్యయంహివాపి గ్రాహ్యైః లబ్ధంశక్యాని, సుదృగ్భిః విశాలలో
చనాభిః అవేత్త్యాదశశనీయాఇతిమనోజ్ఞత్వాత్తిశయోక్తిః అపేక్ష్యాఇతి
హితేకాంత్యేయాఇత్యర్థః, సుమనసః పుష్పాణిచ అయత్నైనాపిహ
ప్యాః, అసూర్ధ్వంపశ్యాని అదృష్టసూర్యరశ్మీని అశ్మ్యననాని శిలాగృహ

వనాన్యగణాన్మనభాజామతిపతిధాగ్యంకిలగిరిః || ౩౨౭ || అపిచ||గహస
 గుహాపహరిహరిపాణిదుహాభిహతద్విరద శిరస్తటోద్ధృతమక్తిసంహ
 తిభిః|అహహవిభూషితైరిహగిరౌవిహరంతిసుఖం సమమబలాజనైరతివి
 లాసపరాశ్శబరాః|| ౩౨౮ || ఇతివోమ్మయానందక్షిణతః పౌషయకప్రక
 షణ్మంజుతీంబధ్వా || ౩౨౯ || కంఠోపరికంఠీరవశుచిదంష్ట్రైరుచిచిత్ర
 చంద్రికయా| స్ఫటికాచల ఇవనయనే ఘటికాచల ఏషసంప్రతిధివాతి ||
 ౩౩౦|| సభక్తిప్రకవణ్మంజుతీంబధ్వా ౩౩౧||వరకెక్షుస్థతాక్ష్యాయ
 స్మరకేళిపుష్పేత్రియః| నరకేక్షుణవిఘ్నయనరకేసరిణేనమః|| ౩౩౨||కించ
 ణి, సులభాని, అహామేతి సర్వశ్రయోజ్యం, యతస్తతిః, అరణ్యోనీభాజాం
 మహారణ్యవాసినాంభాగ్యంగిరిఃవచాంసేతిపతతిఅతిక్రామతికిల|| ౩౨౭||
 గహనెతి|| రతివిలాసేషుపరాఃఆసక్తాః అతఏవశబరాః మైద్భువిశేషాఃవ
 నచరాః, గహనగుహాను విహరితాం అధవాగహనేషు అరణ్యేషు గు
 హానుచవిహరితాం హరితాంసంహనాం పాణిరుహైఃసప్తైః అభిహతానాం
 విదారితానాం ద్వీరదానాం గజానాంశిరస్తటాత్ కుంభస్థలాత్ ఉద్గతితా
 నాంచ్యుతానాం మాక్తికానాం ముక్తాఫలానాం సహతిభిః రాశిభిః, వి
 భూషితైరలంకృతైరబలాజనైస్సమం, ఇహగిరౌశేషశైలే, విహరంతీక్రీ
 జంతి || ౩౨౮|| ౩౨౯||కంఠేతి||కంతస్య ఉపరికంఠీరవస్య సింహరూపస్య
 సంబంధినీనాంశుచీనాం ధవళానాందంష్ట్రానాంసప్థాలయత దంతానాం
 రుచ్యాకాంత్యైవపచిత్రయా అకృతయాచంద్రికయా, స్ఫటికమయో
 చల ఇవస్థిత ఏషఘటికాచలః స్మసింహనివాసః, భాషాయాంచాశంగివర
 నామా, నయనే, సంప్రతి, ధివాతిసంతోషయతి || ౩౩౦ || ౩౩౧ || వరేతి||
 వరేకేతౌతిష్ఠతితిష్ఠ తాక్ష్యఃగరుత్మాక్యస్యతస్మై, శ్రియఃస్మరకేళిపు
 షే లక్ష్మీసంభోగవర్ణనాయ, నరకస్యతేక్షణే విఘ్నాయప్రతిబంధకా
 యతస్థుక్తానాం నరకదర్శనం నాస్తితిభావః నరకేసరిణేనమఃసమ్యయ, న
 మః అస్తు|| ౩౩౨ || స్థిరేతి||స్థిరశంఖాదివిఘ్నయ సురసంఘాచితాంఘ్ర

స్థిరశంఖాదిచిహ్నాయనురసంఘాదితాంఘ్రియే! పరసంహారదత్తాయనర
సింహాయమంగళం || ౩౩౩ || జంభదం భూరయేమారంభలంభక మూర్తయే!
శంభుసంభావనీయాయస్తంభడింభాయమంగళం || ౩౩౪ || కృతామః || కిమరే
క్రోధమయేపినరమృగేంద్రైస్తవవచనంవిరచయసి || ౩౩౫ || ప్రహ్లాదమా
హ్లాదయితుంతమేకంసర్వస్యసర్వభువనస్యభీతిం! సైంహందధేరంహన
నిపురాయస్తవస్తవస్తతకథంప్రవృత్తః || ౩౩౬ || విశ్వావసుః || వయస్యమైసం
వాదీః || ౩౩౭ || అపుణ్యభౌరేయహిరణ్యదూనతిగ్రహకలకక్షపణాయశౌ
రిః! కాయాధవాయాసనిరాసదంభాత్ స్తంభాదిహజ్యంభతసంభ్రమేణ ||

యే, అతపన, పరేశాం శత్రుణాం సంహారే దత్తాయ సమర్థాయ, నర
సింహాయమంగళం || ౩౩౩ || జంభేతి! జంభస్పర్శనః దంభంగర్వంహర
తీజంభహరస్య ఇంద్రస్యయేమస్య అరంభాణాంకర్మణాంలంభకాసం
పాదికా మూర్తిశ్చరీరం యస్యతస్మై, హిరణ్య కశిపుమారణేన మద్యగుహా
కేయజ్ఞనాంకర్మణఃప్రవృత్తైః ఇంద్రస్యయేమమితిభావః, శంభోస్సంభా
వనీయాయ పూజ్యాయ, స్తంభస్యడింభాయశివేతతోత్పన్నాయేత్యర్థః
మంగళం || ౩౩౪ || కిమితి! నరమృగేంద్రే నరసింహాఽషయే, స్తవవచనం
స్తోత్రనాక్యం || ౩౩౫ || ప్రహ్లాదమితి || యో నరసింహః, తంప్రసి
ద్ధం, ఏకంప్రహ్లాదం హిరణ్యకశిపువుత్తం భక్తం, అహ్లాదయితుం సంతో
షయితు, సర్వస్యభువనస్యభీతిం కుర్వన్, సైంహం సింహసంబం
ధి, సంహననం శరీరం, పురా, దధేధృణవాక, తత్రనరసింహేవిషయే, త
వస్తవకథంప్రవృత్తఃజాతః || ౩౩౬ || ౩౩౭ || అపుణ్యేతి! శౌరిర్విష్ణుః అపుణ్యో
నాం పాపాశ్చ నాం భారేయేణ ప్రథమేన హిరణ్యేన హిరణ్య కశిపునా
దూనానాం దుఃఖితానాంత్రిలోకానాం శోకస్యక్షపణాయ నాశంకర్తుం
తుమర్థాఞ్చైత్యాదినావతుధీః, కాయాధవస్యకయాధునుతస్యవిగత
దేహభిమానస్యవాప్రహ్లాదస్య ఆయాసస్యపితృకృతస్య నిరాసదంభాత్
నివారణవ్యాజాత్, సంభ్రమేణ, ఇహలోకే, స్తంభాత్, అజ్యంభతః

33౩|| ఇదంచావధీయాతాం || 3౩౪|| యనుష్యసిర్వక్త్వముపేత్యసద్యోజేవ
స్వయంస్థావరతోభ్యునంచ || విచిత్రశక్త్యన్వయమత్రవైఃప్రత్యాయ్య
మానంప్రకటికరోతి || 3౪|| పునస్సవిస్రంభం || 3౪౧|| ఘటికాచలంఽపురవే
త్యతత్త్వతోఽఘటికాచలంసహధిమహ్యభక్తిః || నరకేనరీంద్రచరణౌవిలో
కయన్ నరకేనరివృత్తినజాతుమానవః || 3౪౨|| ఇతివ్యోమయానమన్యతస్సం
చాదయన్ సహర్షం || 3౪౩|| పీతూరణ్యమిదం సదంతి సరసీహృత్తాపనాశిన్య
సావస్థారోధసి పీరరాఘవశ్చితి ప్రఖ్యాతనామాహురిః | న్యక్తం రాజతిపీ
తిహేమాత్రఇవయో విస్తీర్ణ హేతిద్యుతిః కైత్రం పాగ్ధకుశస్థలిప్రభజః శ్రీ

విభజ భూవ, తదాచ సర్వభువన సంతోషణ ఏవాయం నతద్ద్విషణ ఇతభా
వః, ప్రహ్లాదోహవై కాయాధవశ్చితిశ్రుతిః || 33౩|| 33౪|| యనుష్యేతి|| జే
వఃభగవాన్, మనుష్యస్వోతిర్వక్త్వం సీహృత్త్వంచ, సత్వేకమేవ, ఉపేత్య
సీవ్యశ్చ, స్థావరతః స్తంభాత్, నకుమాతృతః, సద్యఃసనవమాసానంతరం
అభ్యుదంచన్ ఆవిభజవంత్యన్ వైః ప్రత్యాయ్య మానంప్రకటిక్రియ
మాణం, విచిత్రాయాః అఘటన భుటనాపటియన్వైసప్తర్వకరాయాః
శక్తే సానుశ్చ్యన్య అన్నయంసంబంధం, అత్రలోకేపామరప్రచురై, ప్ర
కటికరోతి, ప్రత్యక్షస్య సర్వసంప్రతిపన్నత్వాదితిభావః || 3౪౦|| 3౪౧||
ఘటికేతి|| మానవః, వపునిజా, తత్త్వతః స్వభావాత్ ఘటికాయాంయా
మాప్తభాగేపి చలంశ్వరం, అవేత్యజ్ఞానత్వా ఘటికానామానం
అచలం సమధిమహ్యభక్తిః నరకేనరీంద్రస్యచరణౌ విలోకయంత్యన్
జాతునరకేనసరి వృత్తినపతివృత్తి || 3౪౨|| 3౪౩|| పీతేతి|| ఇదంపురోవ
తి కైత్రంపీతూరణ్యతత్సంజ్ఞావదంతి, జనాశ్చితిశేషః, అసాసరసీతీర్థం
హృత్తాపనాశినీ, అస్యాః హృత్తాపనాశిన్యాః, రోధసీతీరే పీరరాఘవశ్చితి
ప్రఖ్యాతనామాహురిః న్యక్తం రాజతి, విస్తీర్ణ హేతినాంచక్రాద్యాయు
ధానాంజ్వాలానాంచ ద్యుతియన్యసః, అతపవ, వీతిహాలాత్రః అగ్ని
రివస్థిత ఇత్యుపమా, యోహురిః, శ్రీయన్తైనశాలిహూతేరణ మునా

శాలిషేంతాగ్రం చీతం || ౩౪౪ || ఆకలయితుభవనాత్మేదంచమతాగ్రం
 ౩౪౫ || ద్విరెఫవగ్ధాంసుమనోరమాంతనుంబిభర్తీ సంజ్ఞామివపీరరాఘవః
 సుపగ్ధరాజేనయదీయమంచితంముఖంపదద్వంద్వమివోపశోభతే || ౩౪౬ ||
 కృశానుః || వయస్యకింసన్నహ్యసిపీరరాఘవస్తవనెయదస్మిన్నపిపన్నగన
 గనాథ ఇవపరధనగ్రహణపరత్వానయోదోషః ప్రాచుష్యంతి || ౩౪౭ || వి
 శ్వావసుః || తత్కాస్మదుక్తైనతస్సమాధానేనైవ పునరతాగ్రసిం తొష్టవ్య
 మాయుష్మతాభవతా । పామరమతేనరమతేకస్యమనోపీరరాఘవేదేవే ||
 ౩౪౮ || స్వేత్తాసాధ్యజగజ్జనిస్సుతసుపల్లా త్తాంకితోరస్థలసాత్తాదేవప
 రఃపుమాన్ కృశానుతిదాత్తాయణీశాదిభిః । వీత్తారణ్యవతిర్విరాజతిగ
 తిదాత్తానదృక్సాహితీధీత్తాంత్యాయురరోగతాధనయశోమోత్తాద్య
 అంచితం పూజితం, ప్రాప్తాకుశస్థలీనామవదీయేనతత్, తత్తీరస్థితం, తే
 త్రంప్రభజతి ఆశ్రయతి, సహరితిసంబంధః || ౩౪౪ || ౩౪౫ || ద్విరేఫే
 తి || పీరరాఘవః భగవాన్, ద్విరెఫస్యభృంగస్యేవవణః సీలరూపంచ్చ
 రేఫవణోచ, యస్యాంతాం. అతఏవ సుష్టుసునస్సునుమనస్సుపుష్పేషు
 చరమతత్కటిసుమనోరమాం, తనుంశరీరం, సంజ్ఞాంపీర రాఘవేత్యాఖ్యా
 మివ విభర్తీ శోభనైవగ్ధణిపూర్ణిమాయాం రాజాచంద్రఃసుపర్వణాం
 దేవానాంరాజా ఇంద్రశ్చ తేన, అంచితంయదీయంముఖం, పదద్వంద్వమి
 వ, ఉపశోభతే || ౩౪౬ || ౩౪౭ || తత్రైతి || ఆయుష్మతాభవతా, హేపామర
 మతే మూఢబుద్ధై, నరమతేనసంతుష్యతి || ౩౪౮ || స్వేతి || స్వస్యపీక్షయా
 అవలోకనైసాధ్యాజగతో జగః సృష్టిః । యస్యసంసుతనో లక్ష్మ్యైఃప
 ల్లాక్షయా పాదలాక్షణై లకింతాంస్థలః, తన్యాస్తత్రనివాసాదితిభా
 వః దాత్తాయణీ శాదిభిః శివప్రముఖైఃకృతనుతిః, దాక్షయాసదృశీసా
 హితీధీః బుద్ధిః త్తాంతిః క్షమా, ఆయుః, అరోగతాఆరోగ్యం, ధనం, యశో
 మోక్షశ్చాది యేషుతేషుఅపేక్షావతాం, గతిఃతద్దాయక ఇత్యర్థః, అ
 తఏవ, పరః అప్రశ్నకోపి పుమాన్ భగవాన్ సాత్తాత్, వీత్తారణ్యవతిః

పేక్షావతాం || ౩౪౯ || ఉపేత్వపీక్షావనమున్నతస్సదాసువణః వ్యూహసు
 నఃపుషాశ్శితః | అహీనసేవ్యహరిచందనస్తకౌత్యపాశ్శీతానామచితాం
 సువాసనాం || ౩౫౦ || ఇత్యత్యతోవిమానుప్రేంభయన్నగ్రతోవీత్యసప్ర
 త్యభిజ్ఞం || ౩౫౧ || ఏహంభూతిపురినిరీక్షితదరిదోషపహంత్రీహయాశ్రీ
 మానత్రిగుణాభిరావిరభవద్రామానుజార్యమునిః | త్రయ్యంతామృత
 సింధుమంథనభవస్థయ్యంగవీనాశ్మకం విజ్ఞానంయదుపజ్ఞమేన ఏదషామ
 ద్యాపివిద్యోతతే || ౩౫౨ || కించ || కామాదివైరిగణభీమాన వ్యూహజామా
 భిలాసగరిమావైమాని కార్యసమభూమావనౌ వచనసీమా తలంఘిమహీ

పీరరాఘవస్సక్, విరాజతి- అత్యభక్తకామితప్రదానస్య పీరరాఘవ
 రూపస్వీకారహేతుత్వాత్ప్రదాధుహేతుకం కావ్యలింగం || ౩౪౯ || ఉపే
 త్యేతి || సదా-సుమనసఃపుష్పాణి విబుధాశ్చ పుష్పాతీతత్పుషా, సువణః
 వల్లభచంపకలతయా తన్నామ్యుశ్శ్రియాచ శ్శితః క్లిప్తః, ఉన్నతః, అ
 హీనామినైస్సపక్షేష్టహీనానభనంతీత్యహీనైరుత్తమైశ్చ సేష్టః, హరి
 రేనచందనః పృక్షః-పీక్షావనము పేత్వఉపసమీపే ఆశ్రితానాం, ఉచితాం
 సుప్థవాసనాంభావనామేవ సౌరభ్యః, తనోతి || ౩౫౦ || ఇతితి || ప్రేంభయః
 గమయః || ౩౫౧ || ఏషేతి || దోషపహంత్రీ, అతవన, ఏహంభూతపురి
 శ్రీపెరుంబూమావిగతభాషానామ, మయాగీరీక్షితచరి పూర్వం దృష్ట్వా,
 త్రయ్యంతా ఉపనిషత ఏన అన్యతసింధుః క్షీరాణాం వస్తస్యమంథనై ఆ
 లాడనై భవతఃహయ్యంగవీనస్యఘృణవిశేషస్య ఆత్మా స్వరూపంయస్య
 తత్తం, విజ్ఞానంవైష్ణవ విశిష్టాద్వైతశారీరకభాష్యం, వినుమాం మధ్యైయః
 రామానుజః ఉపజ్ఞా ఆశ్శ్రితజ్ఞానం యస్యతథోక్తం యతః శ్శ్రికమే
 వ, అద్యాపి, విద్యోతతే, సగుణాభిః శ్రీమాకరామానుజార్యమునిః, అ
 త్రిపుర్యాం, ఆవిరభవత్ || ౩౫౨ || కామేతి || కామాదీనాం వైరిణాం అంత
 శ్శ్చత్యూణాంగణస్యభీషః అనవద్యునిజస్యనామ్నః ఆభిలాపగరిమాకీర్తనా
 ససామశ్శ్రియస్యః, అననౌభవి, వైమాని కార్యస్య జేవగురస్యమ

[illegible]

కణ్వకాతాం || ౩౪౮ || కామానుజాయానునల్లదా సేవాపరావృద్ధితాన
రకంశరేషుం । తమోపురాణం పుణ్యనాయగతాంతసాగ్యసీతమృతతాన
టీకాం || ౩౪౯ || ౧ ము || పుట్టమేమథాపితత్పథానుగావినాంమేథా
వినామపితకామమంపుకావ్యమోగోహాః ॥ ౩౫౦ || శధాహే ||
శ్రీకామానుజహరదైత్యసహకీర్తనప్రసాదే ॥ ౩౫౧ || వినామ
కాతాంతరజుషాంశక్తౌనభుక్తౌక్యవిత్ ॥ కామాంతరజుషాంతరశ్శుచిత
శంత్రస్త్రవనాశుభ్రాతాత్మికాంత్రస్త్రవనాశుభ్రాతాత్మికాంత్రస్త్రవనా
శాస్త్రీ ॥ ౩౫౨ || కేంద్రం ॥ వైద్యానాశుభ్రాతాత్మికాంత్రస్త్రవనాశుభ్రాతాత్మికాంత్రస్త్రవనా
షాస్త్రీ ॥ ౩౫౩ || కామానుజహరదైత్యసహకీర్తనప్రసాదే ॥ ౩౫౪ || తి

తే బోధపూజాక్షాంతియో మహానామ, గురి గానముజరి, భూమికా, అ
వాతరత్ అదిరభవత్ || ౩౩౭ || ౩౩౮ || కావేరి || ముమునాయా ఇదం
తీర్థకంద్యో గణం బలంరస్య, యోమగతిర్గన్య, యామనగురొశ్చ సే
వావరా, కామస్య లిమజః పుష్టః లక్ష్మణార్చ్యో హృదయరకంరాక్షసంని
రయంచరొద్ధం, ఉచితా ఆచరజహతా, రయోర్వ్యయోః పురాణిపూ
ర్వ్యోన్యః, గీతాభాగఃప్రసాదానామ, గీతానామ్ గీతానామ్ లక్ష్మణార్చ్య
మతస్త్వాగీతాయాః బీవాంద్య, బాహ్యతానామ్ కృతదా || ౩౩౯ || సత్యమి
తి || తస్య గామనాజస్య వంధాన మనునా, తీత లక్ష్మణానుధావినాం, సరే
హంఅవశుత్పత్వంఅవశానా || ౩౪౦ || స్త్రీగావేరి || శ్రీరామానుజస్యద
శానేకాస్త్రైవికం శేషబంధసికం అమరకరి, శీర్షేషుక్తిస్త్రైవికాస్త్రైవికా
నసంధ్యాజసాధ్యకయనాదిభి, ప్రాతానా, మక్షాంతిజసా, విమ
షాం, సక్షాంతిజసాంతిజసా, సజ శ్రే, అంతరి, తైవాకాంతరి
వృద్ధం, అంతరి, సంతిమమం ఉదయం అనారామానుజీయం అశ్రుజతతి
యత్తదేత కాస్త్రా, స్వకలస్థిరైరికః సగుంప్రేమిణాశ్చాతి, హాహంతే
త్యాశ్చ శ్రే || ౩౪౧ || నెగి ద్విజాన్వయబాహం బ్రహ్మసంబాహం, ఏషాం
రామానుజీయానాం, విశ్వేశాంపుర ద్ధావనాం సకలపురుషార్థానాం

రంక్షీరపయోని ధేరువగతో దైత్యురిదీప్త్యావృతం కోవాధావతి దుగ్ధలబ్ధిచ
 పలోగోపాలకస్యాలయం || ౩౬౨ || కించ || శస్త్రతానువతిః నాంకేషాంచ
 దేవాచెష్టా నెష్టావైదికానాం || ౩౬౩ || పశ్య || మంచంతఃపంచయజ్ఞాద్య
 విడఫణితిభీమోహయంతోనభిజ్ఞాన్ నిందంతోహం తయజ్ఞానసకృదపి
 హరేర్వందనంవారయంతః | నద్వేషగధారయంతః కతిచిదవిహితైస్సం
 క్షిపంత్యేవకాలంబుంపంతఃశ్రాద్ధవర్త్యాయతిమపిగృహీణాంవందనంకా
 రయంతః || ౩౬౪ || కించ || ఘంటాఘోషంత్యజంతోహరిపరిచరణే సర్వ
 సాధనేః కథోకమణి, బద్ధాదరేక్షప్రదత్తై వేదేజాగ్రతి సత్యపి, భాష
 యాద్రామిద్యానిమి తే ప్రబంధైశ్చైవః అభ్యాసజన్యః, ఇహలోకే, న
 న్యాయ్యః నాచితః, అనుచితత్వేవైధవ్యేణ దృష్టాంతమాహ, దైత్యురిదీ
 ప్త్యావృతంక్షీరపయోని ధేస్తీరమువగతఃకోవాజనః, దుగ్ధలబ్ధాక్షీరలాభేచ
 పలః ఆనక్తస్సృగ, గోపాలకస్యక్షుద్రగోపస్య, అల్పభోకక, ఆలయం
 ప్రతిధావతి నకోపీత్యర్థః || ౩౬౫ || తదితి || కేషాంపిదేకదేశినాం భాష
 యతేంగలాఖ్యానం మాజాకలకిహోరన్యాయవాదినాం, కేష్టాఆచారః
 వైదికానాంవేదోక్తకర్మానుష్ఠాత్మాణాం || ౩౬౬ || మంచంతఇతి || పం
 చయజ్ఞాబ్రహ్మయజ్ఞోపాసనాధివాజా దేవర్షి సితృతపణవైశ్వ
 దేవాఖ్యాముచంతః, ద్రవిడఫణితిభిః భాషాప్రబంధవాత్వేన నభిజ్ఞాన్
 అజ్ఞాతవేదశాస్త్రాధ్వనః, మోహయంతః, స్వమతేభాగ్మయంతః- య
 జ్ఞాన్ జ్యోతిస్తోమాదీనిందంతః కామ్యాఇతిగహ్ణయంతః, హరేరపి
 వందనంఅస్మత్ వారయంతః నిషిధ్యంతః, సత్సుద్వేషంధారయంతః
 యతినస్వమతసన్నాసినమపి, గృహీణాంవందనం కారయంతః, శ్రా
 ద్ధస్యవర్త్యాయతిదనుష్ఠానం, బుంపంతఃశ్రజంతః, కతిచిత్ రామానుజీ
 యః, అవిహితైః శ్రుతిన్నృతిదూతైకమణిభిరేవ, కాలం స్వర్వం, సం
 క్షిపంతిగమయంతి || ౩౬౮ || ఘంటేతి || సర్వస్మిన్కోశేఅవిగీతంప్రశస్తం
 ఘంటాఘోషం, హరిపరిచరణే విష్ణ్వర్ణనాయం, శ్రజంతః, శ్రుతిభిః*

లోకావిగీతంఖ్యానంత్రైలోక్యమాతుశ్శ్చుతిభిరభీహితం వైభవంఖండ
యంతః| సంకెతశ్రద్ధయైస్సచరణసలిలం స్వయగోష్ఠ్యాంపిబంత్యకేది
ద్విస్తానయంతేజగదభిదధతః కేశవందోషభోగ్యం || ౩౬౫ || యజ్ఞాపం
మమహత్ప్రదేనసహితాః యేచాపరేఃశ్రుతాః యశ్చి-మన్ గ్రహసంక్ర
మాదిసహయేనర్వేబుధాఃకుర్వతే| తత్సర్వంవిస్మజంతి కామ్యమితీయేత్య
య్యధ్వపిధ్వంసకాఃత్రైద్వే నిత్యతయాశ్రితేయదశనం యాచన్యవాయ
కీయా || ౩౬౬ || విమసావపి దోహమావహంతోవితదైతిహ్యసహస్ర

సాహస్రీరివృతానతాం ఇత్యాభిః అభిహితం ప్రకటితం అతపనఖ్యాతం
లౌకాత్రయప్రసిద్ధం త్రైలోక్యమాతులత్వాత్త్రి, వైభవం సావతం
త్త్రిం ఖండయంతఃదూషయంతః, లక్ష్మీరపిభగవతశ్చేవధూతేతివదంతః
స్వీయానాం స్వమతస్థానాం గోష్ఠ్యాంసభాయాం, సంకెతస్వీయకల్పిత
వ్యవస్థాయాం శ్రద్ధయా నిర్వహణాభినివేశేన స్వచరణసలిలమేవ, పిబం
తః, తేహిసర్వైస్సచరణ సలిలమేకస్మిన్నాశ్రేగృహీతాన్వాతస్తత్త్విబంతీ
తీతన్మతరహస్యం, కేశవందోషభోగ్యం నియమ్యకృతానందోషాణాం,
నియామకత్వేనభోక్తారమభిదధతః వదంతః కేశ్చూర్వ్యక్తాః, జగత్త
న్మర్యాదామిత్యథః విస్తానయంతేవిపర్యాసయంత || ౩౬౫ || యజ్ఞా
ఇతి|| యేపంచయజ్ఞాః బ్రహ్మయజ్ఞాదయః, మహత్ ఇతివదేనసహితాః
మహాయజ్ఞాఇత్యథః, యేత్వసరేయజ్ఞాః జ్యోతిష్ఠేమాదయః, విశ్వు
తాః ప్రసిద్ధాః, ఇదం పూర్వత్రాపియోజ్యం, చస్త్యథః, సర్వేబుధాః
శ్రుతిస్తత్త్విజ్ఞాః, గ్రహాః చంద్రసూర్యోపరాగః, సంక్రమఃరవేర్చేషాది
ప్రవేశః తదాదానమయే, యతః-మన్ పితృగ్రంకుర్వతే, తత్సర్వంసర్వం
నైమిత్తికంచ కవన్, కావ్యంకావ-పేతురితి, అపలప్యేతిశేషః, యేత్య
య్యధ్వనః వేదమాగన్యవిధ్వంసకాః అమీ, విస్మజంతిమంచంతి, త్రైక్షా
వక్తైః, అశనంభక్షణంయత్, న్యవాయక్రీయా మైధునంచయా, అస్తీత్య
భయత్రయోజ్యంతేద్వేకమన్, నిత్యతయాత్మకమన్త్వేన, అగ్నితేలం.

[illegible]

[illegible]

తరగృహేష్టాన్నంతినాపోష్యమి॥ కామ్యంనిర్మితతేనకర్మభగవత్రైం
కర్మవెన్ద్రితా స్పృశ్యైస్సృహశీమపషజయతి శ్రీవైష్ణవానాంకృమః ॥

328॥ కించః॥ ఫాలేశుద్ధమృదూధ్వంపుండ్రతిలకఃపద్మాక్షమాలాగళేష
వ్యంశంభరథాంగచిహ్నమనిశం దీప్తంభజామూలయోః॥ వక్త్రేశౌరిగుణై
కవణానపరావాదస్తదేనాముచా మేలేషాంహరిభక్తితుందిలహృగాంపీ
త్నాపిమోక్షావహా॥ 32౫॥ దోషారోపణంచైలేషుత్పదీయపహాస్యం॥

32౬॥ ఇష్టాత్స్వబాంధవజనాదితరైరదృష్టంయద్భజంతేన్నమిహలక్ష
ణపక్షవిస్తాః॥ దోషఃకిమేషదురితాపహరోగుణోవేత్యేవంవివిద్యసరిష్ట
చ్ఛగుణాగుణజ్ఞా॥ 32౭॥ కించ॥ దృష్టంబంధిత్వరైస్సతామనదతాం

జనాధికంఉజ్జ్వంతితృజంతి, ప్రాణావత్సునతీప్యపి, బాంధవేతరగృహే -
అపోషినష్టంతి, కామ్యంస్వర్గాదహేతుంకర్మ, ననిమిమతేన
కుర్వంతి, భగవత్రైంకర్యేపూజాయామేనస్థితాః, పషః ఉక్తవిధః, శ్రీ
వైష్ణవానాంకృమఃకీఠః, సత్స్పృశ్యైసాత్వికైః, స్పృహణీయః కామనీయ

స్సకాజయతి॥ 32౪॥ ఫాలఇతి॥ యస్మాదేలేషాఫాలేశుద్ధమృదాశ్వేత
హృత్తికయాఉద్ధవపుండ్రాత్తకః, తిలకఃగళేపద్మబీజమయాలక్షమాలా,
భుజామూలయోర్బాహ్వగ్రయోః, అనిశందివ్యగదీప్తంశంభస్యరథాంగ
స్యచక్రస్య, చిహ్నం-వక్త్రేశౌరిగుణైకవణానపరాః వాదః, సర్వత్ర
యథాయోగమస్తీతయోజ్యం తత్తస్మాత్, హరిభక్తిశుందిలహృదాంపీ
ముచాం నిష్పాసానామేలేషాపీత్యోదశానమపి మోక్షావహా॥ 32౫॥

దోషేతి॥ అపహసిశుం యోగ్యంఅపహాస్యం॥ 32౬॥ ఇష్టాదితి॥ ఇహ,
లక్షణపక్షేరామానుజమలేనస్థాః, ఇష్టాత్ స్వమతస్థాత్, స్వబాంధవ
జనాత్, ఇత్యైః మతాంతరస్థైః అబాంధవైరదృష్టమన్నం, భుజంతి ఇతి

యత్, పషఉక్తవిధాన్నభోజనం, ధేయప్రాధాన్యాత్పుంస్త్యం, దోషః,
కింశబ్దావాక్మాధే, దురితాపహరోగుణోవా, ఇత్యుక్తప్రకారం, వివి

దోషోయపహోపైశ్చిప్తేః స్పృష్టశనన్తతామిహమహారాష్ట్రాదికానాంన
మః | యేహం దూషయితానకోపియతా హారః పరంతుద్విజ స్వర్వాశీన
తుమాషణం హితభుజం లేషామిదం భూషణం || ౩౭౮ || యశ్చ శతారిష్య
భృతిమునిమిత్ర దివ్యప్రబంధాధ్యయనే దోష ఉద్భావిక స్సోయ మితి
హస పురాణాదిభి ర్వైద్యముపబృహ్మయద్భిర్విద్యద్భిర్నరూద కే || ౩౭౯ ||
శృంఖతావత్ || ౩౮౦ || వకుళవిభూషణేనగురుణాకరుణాః ధి నాశుక్రిమకు
టాభిసంధి మనధార్యపరంగహనం | రదితమిహపృబంధన సుసంధతాం
కథితం సమమపి కూషణం స్మృతిపురాణ మధీతవతాం || ౩౮౧ || ఉపాదె
యం ప్రాజ్ఞైరు దితపిషయం ద్రావిడవచోప్యయక్తాథం హేయం భవతివ

చ్యుతలోచ్యు, గుణానగుణాన్ దోషాంశ్చజానంతీతత్త్వజ్ఞాన్-పరిపృచ్ఛ ||
౩౮౨ || ఏవమపి శోత్రియాన్ త్యాగాది కూషణం చోద్ధృతమిత్యతహ
ద్భిష్టమితి || బంధితైర్దృక్ష్టం అన్నిం- అనదతాం అభక్షయతాం- స
తాంయపిషదోషః కథితః- నపిషదోషః- అపరైశ్చిప్తేః స్పృష్టైః అనశ్చ
తాంమహారాష్ట్రా దికానామపినమః- నియతాహారః భోజననియతః, కో
పిజనః- ఏహం వైష్ణవానాం- దూషయితాదూషఃః సధవతీ-పరంతుకింతు-
సర్వత్రాశ్చాతీతినర్వాద్యజః దూషయితాగ్రవం అనియమభోజనకృత
దూషణంతు- హితభుజం నియతాహారాణాం లేషాం భూషణమేవ నతు
దూషణమితియోజ్యం || ౩౮౩ || ౩౮౪ || ౩౮౫ || ద్రావిడప్రబంధదూషణ
ముద్ధతు మాహ, వకుళైతి || కరుణానిధినా ఆతపీవ వకుళవిభూషణేన శ
తకోపేన గురుణా, శుక్రిమకుటానాం ఉపనిషదాం అభిసంధితాత్పర్యం
పరమత్యంతంగహనం మరణ గాహమనధార్య నిశ్చిత్తరచితం ద్రావిడభాష
యేతిశేషః, ప్రబంధం, అనుసందధతాంపతతాం, యద్దూషణం కథితం, త
ద్దూషణం స్మృతిః మానవాదీః పురాణాః వైష్ణవాదీః చ, నపుంసక మన
పుంసకై నెత్యాది నా ఏకవద్భాషా, అధీతవతాంతత్వాత్ కానామపి, సమం
వేదాభోకపబ్బంఘంకత్వా ఓశేషాదితిభావః || ౩౮౬ || నను వేదాభోకప

చనంసంస్కృతమపి । హరించిభ్రచ్చైతన్యసతిసుభగోపిస్తుతిపదం నస
 దూప్రోప్యంతః కరణధృతనారీస్తనభరః ॥ ౩౮౨॥ నస్తుతస్త్వస్త్యవ్యాక
 రణానుశిష్టానాం అనవద్యశిష్టపరిగహవిశేష పృక్వప్టానాంద్రావిడశబ్దా
 నాంకోనామసంస్కృతాదపకషః ॥ ౩౮౩ ॥ పశ్య ॥ సయాసాంవ్యా
 కర్తాచుళుకిత సముద్రోమునివరః ప్రబంధారఃపాథాశ్చ తమభనముఖ్యా
 శ్శమధనాః ప్రవక్తారశ్శుద్ధాః ప్రాథితయశసః పూర్వగు రవోగిరాంపారే
 తాసాంజయతిగరిమా ద్రావిడగిరాం ॥ ౩౮౪॥ యశ్చైకదేశివిషయదూ

బృంహకత్వేపి, ప్రబంధస్యద్రవిడభాషామయత్వేన, దేశభాషామయం
 కావ్యంకోతవ్యంజాతునద్విజైరితి స్మరణాదనుచితమేతత్ప్రసమతలహా॥
 ఉపాదేయమితి ॥ ఉచితః శ్లోఘ్యుఃవిషయః ప్రతిపాద్యం యస్యతల్, ద్రా
 విడనదః ప్రబంధః, ప్రాజ్ఞైరుపాదేయంగాగ్రహ్యంభవతి, అయిక్తాధాం
 అనుచితవిషయం, సంస్కృతమపి వచనంభాణప్రహసనాది, హేయం
 త్యాజ్యం, భవతి, అనతిసుభగః కురూపోపి, హరించేతసివిభ్రజ్జనఃస్తుతేః
 పదంస్తానంభవతి నదూప్రోపి, అంతఃకరణేచేతనధృతనారీస్తనభరః జనః
 స్తుతిపదం నభవతి॥ ౩౮౨॥ ననూచితవిషయత్వేనప్రబంధస్యగాగ్రహ్య
 త్వేపి నసంస్కృతమయత్వమతయితరేషామివ బ్రాహ్మణానాం నత
 త్ప్రసాదిత్యమతలహా ॥ వస్తుతస్త్వతి ॥ అగస్త్యవ్యాకరణంఇలక్కణమితి
 భాషానామ, తేనానుశిష్టానాం పృక్వప్టానాం ద్రావిడశబ్దానాం, ప్ర
 బంధగతానామితిశేషః ॥ ౩౮౩॥ సఇతి॥ యాసాంద్రావిడగిరామితి వా
 క్యత్రయేపియోజ్యం, వ్యాకర్తావ్యాకరణేన సంసాగరకర్తావ్యు, చుళుకి
 తనముద్రః పీతాద్భిః, సుప్రసిద్ధః, మునివరోగస్త్యః ప్రబంధారః ప్రబంధక
 తాఽరశ్చ, ప్రాథాః ప్రగల్భాః, శతమభనముఖ్యాః శతకొపాదయః, శ
 మధనాః మనయః, ప్రవక్తారః అధ్యైతారశ్చ, శుద్ధాఃప్రాథితయశసః పూ
 ర్వేగురవఃరామానుజాదయః, నర్వత్రభవతీతియథాయోగంయోజ్యం, తా
 సాం ద్రావిడగిరాం, గరిమాఉత్కషః, గిరాంపారేజయతి, వాచామ

వణోపన్యాసస్తత్తాప్యాకర్ణ్యతాం || ౩౫ || కతిదిదలసాఃకర్మా
సాద్విహాయవినిష్ఠలాస్తదపి భగవద్భక్తిస్తైహింధునాతిభవవృథాం | శ్రీమ
నహజనైకాహేన్ద్రణాంవిదైవ విలంఘనైజ్వర నిరసనాయాలం పీ
ర్యోత్తరం పరమమాషధమ్ || ౩౬ || కించ || రహస్యవ్యాఖ్యానై రఘు
వర చరిత్రానుకథనై స్త్రయీసద్భీషినాం వకుళధరవాచాంప్రవచనైః |
అమీభాష్యాఖ్యానైహారిచరణ కైంకర్యవిధిభిః ప్రణామైశ్చర్యాణాం
విషయఇత్యర్థః || ౩౭ || యఇతి || ఏకదేశినః తేంగలాఖ్యాః విషయాయే
మైం తేహిందూషణానామపన్యాసః కథనం || ౩౮ || కతిదిదితి || ఆలసాః
అతపవకతిచిదమీ, అయాసాద్దేహాః, కష్టాకమేతిన్యాయాదితిభావః, క
మన్యత్వం నైమిత్తికంచ, నిష్ఠలాః నిభయాన్సంతః, జహుర్భుది, విహ
యవినిష్ఠలాఇతి పాతాతగేప్రయమేవాఘాః, తదపితథాపి, తేహింక
మత్త్యాగినాం, భవవృథాంసంసారమంభం, భగవద్భక్తిః తదీయా, ధునో
తి, వారయతి, శ్రీమంతుత్పన్నజన్యంసహత ఇతితస్మాన్యజనన్య ఏ
కం కేవలంఅహేన్ద్రణాంవిలంఘనైర్వినై, నృణాందుష్కృణాం, జ్వరన్యసిరి
సనాయ, పీర్యోత్తరం ప్రబలం పరం ఔషధమేవఅలంసమధంభవతి,
అత్ర|| శ్లో|| సర్వంకర్మాఖిలం పార్థజ్ఞానైపరి సమాప్యత ఇత్యాదిభగ
వదుక్త్యాతత్త్వసాక్షాత్కారపర్యంతం కర్మాపశ్యకత్వే, భగవద్భక్తిమా
త్రేణతత్త్వాః భగవదాజ్ఞావిలంఘనమేవేతి సువ్యక్తిమేతిత్, అతపవకవి
నాపి ఆలసాద్భిత్తుక్తం || ౩౯ || రహస్యేతి || రహస్యానాం భగవద్విష
యాణాం వ్యాఖ్యానైః అధ్యవర్తనైః, రఘువరచరిత్రస్య రామాయణ
స్య అనుకథనైఃపఠనైః, తన్మతేతస్య ద్వయాధ్యప్రలిపాదకత్వాదితిభా
వః, త్రయీసద్భీషినాం వేదతుల్యానాం, వకుళధరవాచాంప్రబంధవాక్యా
నాం ప్రవచనైః, భాష్యస్య రామానుజీయస్య ఆఖ్యానైః, హరేశ్చరణ
యోఃకైంకర్యవిధిభిః, ఆర్యాణాం శస్త్రతస్థానాంప్రణామైశ్చ, అమీ, అత్ర
లోకే, దివసాకాక్షణమివనయంతి, ఇదంసకస్యాపిదూషణన్యవారకం,

క్షణమివనమంత్యోదయసాక్షి || ౩౦౭ || పునఃక్షణమనుభూయసన్తామం ||
 ౩౦౮ || అన్యదాస్తాంనామతానామేవకాశమన్యోన్యైకలహాయమానా
 నాం నానావిధానాంశ్రుతీనాంఅవిరోధసాధనైససాధుభావం ప్రకటయం
 తీమఖిలగుణాభిరామాం రామాయజనరస్వతీ మభినందామి | ప్రసిద్ధంహి
 సంధిమిచ్ఛంతిసాధనఇతి || ౩౦౯ || నిత్యం హేయగుణాపధూననపరానై
 గుణ్యవాదాశ్చుక్తిమఖ్యాతా సుగుణోక్తయశ్చ భగుణప్రఖ్యాస
 నాచ్చిప్తాః | అదైవశ్రుతయోవిశిష్టవిషయాః సుప్తరూపాశ్చియా
 భేదోక్తిస్తదిశఖిలశ్రుతిహితం రామానుజీయంమతి || ౩౧౦ || కృతానుః ||
 అవితథమేదృథాపీయత మేనంచరంత్యాచార్య పుగుషస మాఖ్యాతాపిత
 కింతుతదీయసాంకెతి కాచారఖ్యాసక మేన || ౩౧౧ || ౩౧౨ || అన్యదితి || అన్యత్
 కూషణంచ సగ రోద్ధారం, అస్తాంశిష్టశునామేతిసూచితంక వేరుక్తేకదేశి
 విద్యేషిత్వం, నానావిధానాంసగుణత్వగుణత్వైవైతాత్వైతప్రతిపా
 దకానాం, అన్యోన్యైకలహాయమానానాంవిరుద్ధమానానాం, అవిరోధ
 సృసాధనైతాత్వైవత్వ నైససాధుభావంఏవవాన్యత్వం | ననువిరుద్ధంతునా
 మశ్చుక్తయః, కిమేషాన్యభావసాధనే నేత్యతతహ, ప్రసిద్ధమి || ౩౧౨ ||
 నిత్యమితి || యస్మిన్మతే, శ్రుతాధుటకత్వం సప్తశ్లోకః, ఇతఃవాక్యవతు
 హే పియోజ్యం, నైగుణ్యవాదః బ్రహ్మణోగుణత్వ బోధకభా
 గః, అనాదిమధ్యాంతః పీనమేకమజరంవీతకోకమజరం బ్రహ్మత్యా
 వయః హేయగుణానాం వోషాణాం అవగూఢనే అభావస్థాపనేపరాః
 ప్రసాదః, లక్షణోపప్త్యాపూర్ణకా ఇశ్యోక్షణః, భవంతీతిసర్వప్రయోజ్యం
 సగుణోక్తయస్త, స్వైతఃపాణిపాదం తత్స సుప్తరూపురుషఇత్యాద
 యః, బ్రహ్మణః, శుభానాం లోకాంతరాణాం గుణానాంసర్వః పాణిపాద
 త్యాదీనాంప్రఖ్యాపనాత్ వ్యసస్థాపనాత్, ముఖ్యాధాః, అదైవతశ్చయః
 తత్త్వసునితహంబ్రహ్మస్మిత్వాదయః - జీవశ్చానోదైవప్రతిపాకాః,
 విశిష్టః సూక్ష్మచిదవిద్యోప్త సైవోద్వేగస్థిధూలః దః ద్విశిష్టస్థజీవస్థవతి.

స్మృతాభినివిష్టాశ్చిష్టానైషామేషారీతిన్ గోచరేవివేచకేభ్యః॥ ౩౯౧॥ తథా
హి॥ సుత్వామాగే ద్విజాదీనభిలమపిధనంహంతః॥ తస్మాదేతద్వస్తాః స్వప్న
త్తాస్తసః॥ గాయత్రీసగిరి లయాయేదగీచాశ్చ సన్యేప్యత్వా చక్రాః మే
షాంఝడితి విదధతఃకించమంతోప్రదేశంశద్దత్తైరేవచత్తైర్దధతితమసుమీ
వంశపారంపరీతః॥ ౩౯౨॥ కించ॥ జారాంశ్చోరాకారాతాక జనపద మథ
నాక రాజపాశాన్మహీశాక శిష్యాన్సృప్తాన్సత్తాశ్చుతినయవిధురా
భేః విషయలక్షణయాప్రతిపాద్యుయాసాంతథోక్తాః, భేదోక్తిస్తు, నిష్క్రు
ప్తంఉక్తపిశేషణశూన్యంరూపం స్వరూపంయయోస్తాజీవేశ్వరాశ్రయా
ప్రతిపాద్యాయస్యాస్తాదృశీభనతి, శత్రుత్వాత్, గామానుజీయంశస్తతంజై
ష్టపవిశిష్టాద్వైతశాస్త్రం, ఇహఅభిలక్షణహింస, వైశుఖ్యనిరసనాధితి భా
వః॥ ౩౯౦॥ అవితధునితి॥ వీశస్యరామానుజస్యమతే అభినివిష్టాఃఉత్క
టాసురక్తాః॥ ౩౯౧॥ హత్వేతి॥ వనానిగిరయశ్చనిలయః నివాసమేషాం
తే, యేతస్కరాః కిరాతశబరాదయః, ద్విజాదీకచతురో వణాకమా
గే ఆరణ్యకే, హత్వా, అభిలనుపితేషాం ధనంహృత్వా అతిదృష్టాదు
వృత్తాదురాచారాశ్చభవంతి, ఉక్తైభ్యశ్చాన్యేయే నీచాకులెనగుణేనచ
అధనాభవంతిహంతేతిభేదే, తేషామేషాంబ్రహ్మహంశాదీనాం, ఝడితి
సద్యః, అవిచారైవనుణదోషానిత్యధః, చక్రాంకంకృత్వా, కించ, నం
త్రస్యనారాయణాష్టాక్షరస్య ఉపదేశం, విదధతః కుర్వంతస్సంతః, అమీ
ఆచార్యపురుషాః, వైఃకిరాతాదిభిఃదత్తైరేవనతుశీష్టవత్తైః, పితైఃతనుం,
వంశస్యపారంపరీతః పారంపర్యేణ, సార్వవిభక్తికస్తసిః దధతివర్షయం
తీర్త్యధః॥ ౩౯౨॥ జారాశ్చితి॥ శ్చుతినయవిధురాః వేదమార్గదూరాః,
అతపన, యేషీఆచార్యపురుషాః, జారాక చోరాక కిరాతాక, జనపదమ
థనాక దేశభర్తానకాక, అతపన, రాజపాశాక రాజధర్మాక, మహీ
శాంశ్చ, శిష్యాకృత్వా, అతిమత్తాస్సంతః, తద్దత్తవత్తైరేవేలిభావః, బ్ర
హ్మనిష్ఠైరపిశోక్తియైస్సాకంసహనోభుఃజతేకించతేషాంశ్చోత్తియాణాం

శ్లోక్రయైర్బ్రహ్మకృష్ణేః । సాకంనాభుంజతేమీ సకృదపివిసతింకుర్వతేగై
 నతేషాం సంకేతేనైవసిద్ధంతదిదగువిదుషాంస్లాఘ్యమాచార్యపుంస్త్యం ॥
 ౩౯౩ ॥ అశూనామహనయమభిజనవిద్యానంపనానామనైషామస్య
 నివర్త్యోవ్యామోహః ॥ ౩౯౪ ॥ ఆచారస్యకపీయసాం ఘనతృషామజ్ఞా
 తవేదాధ్వనాం కామాతంకకళంకపంకిలహృదాంకేషాంబిదేషామమీశు
 ధ్ధాచారజుషోజితేంద్రియతయాశ్లేష్ఠాస్త్వయంసూరయః శిష్యత్వంయ
 దుశ్శంతితతికలకలేస్సామ్రాజ్యమతోజితమ్ ॥ ౩౯౫ ॥ కించ ॥ స్వ
 యంతరితుమక్షమః కిమపరానసాతారయేదితి స్వయమచింతయన్నగణ
 యకథనానాంవ్యయం । జడంగురురితిభిమకశ్శయతిపుస్తకాడంబరై

అగ్రేవినతం సకృదేకవారమపి నకుర్వతే, యతస్తతః అవిదుషైః అపం
 డితానాం, అమీషానాంకేతేనస్వీయవ్యవస్థయైవ, నతువేదశాస్త్ర విచా
 రైస్సిద్ధం, ఇదం ఆచార్య పుంస్త్యం, స్లాఘ్యమితి కాకుః, అస్లాఘ్యమేవే
 త్యర్థః ॥ ౩౯౩ ॥ అశూనాగతి ॥ అభిజనస్సతుకలం, వ్యామోహః అ
 జ్ఞానం, అనివర్త్యః దునికవారః ॥ ౩౯౪ ॥ ఆచారస్యేతి ॥ స్వయంశుద్ధా
 చారజుషః, జితేంద్రియతయాశ్లేష్ఠాశ్చాప్యమీసూరయః పండితాః, ఆచా
 రస్య, కపీయసాం అతిదూరాణాం, ఘనతృషాం అథాశాపర తంత్రా
 ణాం, కామాతంకః మన్మథవికారవీచకశంక, మాతస్యంతే పంకిలకలు
 ముహృన్మనః యేషాంలేషాం, అజ్ఞాతవేదాధ్వనాంచాపి, కేషాంబిల్ ఆ
 చార్యపురుషాణాం, కింశబ్దోగహోయాం, శిష్యత్వంయత్, ఉశంతివాం
 ఛంతి పాపుషుపంతీత్యర్థః, తస్మాత్ అత్రఉక్తార్థే, కలెస్సామ్రాజ్యంప్ర
 భుశక్తిఃఉజ్జితంఅప్రతిహతంకీల ॥ ౩౯౫ ॥ స్వయమితి ॥ స్వయంతరితు
 మక్షమః అశక్తఃఅసావాచార్యపురుషః, పరాకథంతారయేత్, ఉభయ
 త్రిభవాబ్ధిమితిశేషః, ఇతుక్తప్రకారం స్వయమచింతయకబుధః పామ
 రోవా, జడంమూఢమాచార్యపురుషం, పుస్తకానామాడంబరైః ఆటోషైః,
 బహుభిరుపకరణైః అఘ్నకపాత్రాదిభిరన్వితైః, బహులైరనేకైఃదేవతా

బహుపకరణాన్వితైర్బహుశః దేవతావిగ్రహైః || ౩౯౬ || కిం చ || అమలమ
తిమలోకజాగరూకైష్వనేకైష్వపినిజగురునంకోత్పత్తిమేవానలోక్య | వి
గతశుభచరిత్రం వేదశాస్త్రానభిజ్ఞంకమపిగురురితి మేకప్రమారాధయంతి ||
౩౯౭ || అపరమపికలైరాకర్ణయచనుశ్చారం || ౩౯౮ || సమ్యక్ప్రవృజనంపరి
క్ష్యబహుభిన్నం వత్సరైరుత్సుకం శుశ్రూషాభిరుపాదిశాస్త్రముదితాః పూ
ర్వేభువీతిశ్రుతం ఆరాధ్యైవనసమర్పణైరవినతా నాచార్యవీవాదరాదృష్టై
భూరిత మైః ప్రసవ్యాలభతే శిష్యాన్ గ్రమేణాధునా || ౩౯౯ || విశ్వావసుః ||
నందమనీషమహాపురుషా నెవంమాదుదుషః || ౪౦౦ || భవజలనిధీమజ్జగస్సజ్జ
నోజ్జీవనాథః || జగతిమహతివింశేజాతవంతామహంతః || పవదనధనకృష్టాః
నాంరామకృష్ణాదీనాం విగ్రహైః ప్రతిమాదిభిః, భ్రూణై మహానిత్రాంత
స్సో, ధనానాం వ్యయమగణయన్ అప్రయోజనత్వేనచాలక్షయంశ్చ సన్
గురురితిమమఆచార్య ఇతి, ఆశ్రయతి || ౩౯౬ || అమలైతి || ఇమేపామరాః
అమలమతిమశుద్ధచిత్రైమ అనేకేషు బుధేషులోకజాగరూకైషు విద్య
మానేషు, సత్స్వపి, నిజానాంపితృపితామహాదీనాంయోగురుః పూర్వతనః
తస్యవంశేఉత్పత్తిం జనైః ప్రేత్యేవకారేణ వక్ష్యమాణగుణవ్యవచ్ఛేదః, వి
గతశుభచరిత్రం వేదశాస్త్రానభిజ్ఞంకమప్యాచార్యపురుషం, అపి గహా
యాం, గురురితి, ఆరాధయంతి పూజయంతి, కష్టం అన్యాయ్యం || ౩౯౭ ||
అపరమితి || చమతాకారం ప్రభావం || ౩౯౮ || సమ్యగితి || పూర్వేయు
గాంతరస్థాః వసిష్ఠవామదేవాదయః, భువిఉత్సుకం విద్యాగహణతత్ప
రం- అతపశశిష్యజనంబహుభిన్నం వత్సరైః శుశ్రూషాలభిః సమ్యక్పరిక్ష్య-
ప్రముదితాన్సంతః, ఉపాదిశాతనైః ప్రద్యా ముపదిష్టవంతైశ్చశ్రుతం, పు
రాణాదిస్వీతిభావః, అధునాతు, ఆచార్యవీవ, అవినతాః జనాః, భూరిత
మైః అజ్ఞైః బహుసంత్సరైః ఆదరాదిష్టానాం వస్త్రాంలంకారభక్ష్యాదీనాం
సమర్పణైరారాధ్య ఆవజ్ఞయిత్వా, క్రమేణాతికష్టేన-ప్రసవ్యాల
తత్త్వ, శిష్యులభతేకురుత ఇత్యర్థః || ౩౯౯ || ౪౦౦ || భవేతి || భవజల

పంచసంస్కారదానాత్కృతినకృత్రిషతేజ్ఞానహీనాన్పునంతి॥౪౦౧॥కింద॥
 ఆచార్యాఃపురుషామహత్తరకులేష్వజ్ఞాక్షదాసోఽబ్జలూ నావన్సంస్మృతి
 వారిభేః పరమమీనావాతరిష్యన్యది॥ అప్రాప్తాచ్యుతదాన్యవృత్తయశహః
 విజ్ఞాతమంత్రోత్తమాన్సర్వేతర్హికలావతస్తతనవోహంతాపతిష్యన్మథః॥
 ౪౦౨॥ తాపాదిభిస్సంపాపంపునతాంజనతాంమహత్తనామేషాం॥ దో
 షశ్చైదేషసమోమస్తామృనతాపిగాంగపూరిన్య॥ ౪౦౩॥ ఇదం చావబో

ధానిమజ్జతాం సజ్జనానాం ఉజ్జీవనాథాంతారణాయ, జగతిమహతివం
 శేజాతవతః, అతవిమహంతఃకృతినః ధన్యాఃపితేఆచార్యపురుషౌతః,ప్ర
 పదనలరణాంతిరేషధనంజేనకృష్టాఃపత్నీలూన్సంతః, కతికియతః జ్ఞానహీ
 నాన్ సంచానాం సంస్కారాణాం, తాపఃపుండ్రస్తథానామ మంత్రో
 యాగశ్శపంచనా ఇతీతన్త్ర ప్రసిద్ధానాం- దానాన్నపునంతిపునంత్యేవే
 శ్యథాః, సజ్జకోజ్జీవనాథా మిత్యుక్త్యాతస్కరాదీనాం సజ్జనత్వస్యశశ
 విషాణపాఠ్యత్వాన్నహత్వానూగఃఇత్యాదిశ్లోకోక్తదూషణో ధారణ
 తద్దేయం॥ ౪౦౧॥ ఆచార్యాఇతి॥ సగృతివారిధేస్సంసారాభేః, నావః
 సరు, అజ్ఞాక్షస్యవిష్టోః దాసోఽబ్జలూఅమీఅచార్యాఃపురుషౌతః- మహత్త
 రేషుకులేషుతిరుమలకందాళాదిషు- నావాతరిష్యన్జాతవంతోయది
 తర్హి, ఇహభువి-కలౌ-సర్వేపి- అప్రాప్తాచ్యుతదాన్యవృత్తయః,అవిజ్ఞా
 తమంత్రోత్తమాః- అతస్తతనవశ్చసంతః- అధః అపతిష్యన్విరయేపతితా
 అభవిష్యన్-తరతిపతతోఽపిచాతుమద్భావేల్పజే॥౪౦౨॥నన్వేవచపితస్క
 రాదీనాంప్రపత్త్యాదిరాహిత్యేనసంస్తారేష్వనధికారాతైషాంతత్కరణమ
 తినిదిత మేవేత్యత్రాహ॥తాపాదిభిరితి॥సంపాపంజనతాంజనసమూహం-
 తాపాదిభిస్సంసారైః-పునతాంపవిత్రీకుర్వతాం-మహత్తనామేషాంమా
 చార్యపురుషాణాందోషః అనధికారిశ్చసంస్కారకృతః- భవతీశేత్-ఏ
 షఃదోషః- మష్టాపాపాత్మనఃపునతః గాంగపూరిన్యాపినమః తస్యా
 పిభవేదేవేశ్యథాః, అతఃగంగాప్రవాహస్య పావనీకరణం యథానాధి

ద్ధన్యం || ౪౦౪ || సద్వంశప్రభవశ్చరిత్రరహితోప్యాదృత్యపివోత్తమైస్సా
 ధావచారయతోపివమృలభవస్సభ్యేషునాభ్యహితః | సాలగ్రామ
 మకృత్రినుంపటుమతిస్సల్లక్షణాయుక్తమప్యాదతైసతులక్షణాభ్యమ
 తం చకోజ్జ్వలంకృత్రిమం || ౪౦౫ || సవిసయమంజలింబధ్వా || ౪౦౬ ||
 శిష్యాద్విలేనశుచినాచ్యవణేనతుప్తాశ్శిష్టాయుకుండశరణాగతేభ
 సత్సంప్రదాయనియమప్రియతాస్సదాయతేభ్యోనమాం సేకరవైవర్తవై
 స్తవేభ్యః || ౪౦౭ || ఇతివిమానమన్యతఃప్రస్థాపయన్మగ్రతా దృష్టా ||
 ౪౦౮ || ఏషాక్షేరవిణిపశల్యకరణీవోషాశుగాత్రాగ్రానామేతద్విధిసేషా
 కారివిశేషనియం త్రితంత్రేనమహాత్మనామితిభావః || ౪౦౯ || ౪౧౦ || సది
 తి || చరిత్రరహితః ఆచారశూన్యోపి- సద్వంశప్రభవః- ఉత్తమైరాదృత్యో
 స్వీకరణీయపీవ- సాధ్యాచారయతోపి, దుమృలభవః- సభ్యేషుతన్మధ్యే-
 నాభ్యహితః- నపూజ్యః- సద్భిలక్షణేభిలదకృశుశ్చాద్విభిః ఆయుక్తమ
 పి- అకృత్రినుం- సాలగ్రామం- పట్టిగుణాగుణపరిశీలికామతిర్యగ్యసః
 బుధః- ఆదతైస్వీకరోతి- గుణాభ్యం చక్రాజ్వలమపి కృత్రిమం సాలగ్రామం
 తునాదతై- తస్మాత్- అమలమతిష్ఠిత్యాద్విశ్లేశాకోక్తపూషణోద్ధారమిదమి
 తిధ్యేయం || ౪౧౧ || ౪౧౨ || శిష్యేతి|| శుచినాన్యాయాజి- తేన- శిష్యాద్వి
 లేన- ద్రవిణేన- ధనేన- తుష్టాః- ముకుండస్య శరణాగతిప్రతిపత్తిరేవధర్మ
 స్తస్మిన్విష్టాః, సతాంస్సప్రదాయే ఆచారేయోయమాః స్నానసంధ్యాద
 యః త్రైప్రియతాః పరిశుద్ధాశ్చయేభవంతి, తేభ్యఃవరవైష్టవేభ్యః, నమాం
 సినమస్కారాత్, కరవైకుర్యాం || ౪౧౩ || ౪౧౪ || ఏషేతి ఏషాసరసీ, వ్యా
 షాః పాపాన్యేష ఆశుగాత్రానైరాత్రాత్మనాంభిన్నచిత్రానాం, విశల్య
 కరణీశరీరాంతర్గతాయుధఖండనిస్సారణౌషధి విశేషః, కైరవణీసంజ్ఞావ
 తతే, తిరునల్లక్కేణీతభాషానామ, ఏతస్యాః కైరవణ్యాః రోధసితీరే,
 హరిఃపాథసారధిరితిఖ్యాతస్సక్, సమింధేప్రికాశతే, యస్యపాథా
 సారథేః పాదాబుజంచుంబుతిస్త్పశంతిమంచినాం, సురపతేః ఇంద్ర

ద్దసారధిరితిఖ్యాతస్సమింధే హరిః | యత్పాదాంబుజమంబినాంసురపతేః
 టీరగారుత్మతస్తామానాంతులసీదళపక్రతోనావేదభేదంజనః || ౪౦౯ || అ
 త్రవసంతస్సంతశ్చిరంతనోక్త్యంతదంతనాశ్శాంతాః | ఆతన్వంతస్సుచరిత
 మాతన్వంతంవిభాంతిమానధనా || ౪౧౦ || కృశాసుః | అస్తుతథాపిప్రకలితగు
 ణప్రహణహూణ ప్రియహేయజననిబిడనగర విశేషస్సకషావీవా
 త్రమహాదోషః దుర్లభాఃఖలుహూణేభ్యఃకున్దితతమాలోకే || ౪౧౧ || హూ
 ణాఃకరుణాహీనాస్తృణవద్బాహుగణం నగణయంతి | తేషామందోషాః
 పారేవాచాంయేనాదరంతిశౌచమపి || ౪౧౨ || పునస్సనిర్వేదంవిధిముద్ది
 శ్య || ౪౧౩ || శౌచత్యాగిమహూణకాదిమధనం శిష్టేషుచక్లిష్టతాం దు
 సంబంధినాం, కోటిరేకరీటేగారుత్మతస్తామానామరకతపుంజానాంశు
 లసీదళానాం పక్రకరతః సమూహాత్ భేదంజనానోవేదనజానాః, నేమా
 నిమరకతాని, కింతు, భక్తార్పితతులసీదళాన్యేవేతిభ్రమతీత్యర్థః || ౪౦౯ ||
 అత్రేతి || అత్రైరవిణి త్రైతే, వసంతఃచిరంతనోక్త్యంతానాంఉపనిషదాం
 చింతితేన అర్థపర్యాలోచనేన అశ్రాంతా అవిచ్ఛిన్నాః, అవిచ్ఛిన్నత
 దాలాచనాఇత్యర్థః, మానధనాస్సంతః, ఆతన్వంతంయావజ్జీవం, సుచరి
 తంసతః మే, ఆతన్వంతః కుర్వంతస్సంతః, విభాంతి || ౪౧౦ || అస్త్వీతి ||
 పరికిలితంగుణానాంసౌశీల్యాదీనాం ప్రకషేణహంసంత్యాగః యోస్తాదృ
 శాః హూణాః శ్వేతనరాః ప్రాయాఃబహుళాఃయేషాంతాదృశైహే
 యోస్త్యాజ్యేః జనైః నిబిడస్యసాంద్రస్య నగరపశేషస్య చన్నకట్టణస్య
 స్సన్నికషాః సాన్నిధ్యం, కుతీస్సతతమాఅతినిర్వాః || ౪౧౧ || హూణా
 ఇతి || కరుణాహీనా అతపనహూణాః | బాహుగణంతృణవన్నగణయం
 తినిరాకుర్వంతీతిర్థః, తేషాంహూణానాందోషాః వాచాంపారేవక్ర
 మశక్త్యా ఇత్యర్థః, యేహూణాః, శౌచంగుదప్రక్షాళనమపినాచరంతిన
 కుర్వంతి || ౪౧౨ || ౪౧౩ || శౌచేతి || శిష్టేషు సదాచార సంపన్నేషుక్లిష్ట
 తాగదారిద్యమందుమేధస్సమందబుద్ధిమ అతులందక్షమ అత్యంతంబు

మేధస్సుధరాధీపత్య మతులం దత్తేమభిక్షాటనం || లావణ్యంలల నాను
దుమ్మలభవాస్వగ్రామసీరూపతాం కష్టంసృష్టవతాత్వయాహతవిధే
కిన్నామలబ్ధిఫలం || ౪౦౪ || విశ్వావసుః || పహిత్యమేతెష్వపిగుణగ్రాహి
త్వం || ౪౦౫ || ప్రసహ్యసహారంత్యమీపరథనౌఘసన్యాయతో వదంతిన
హృషావచావిరచయంతివస్త్యవృతం | యథావిధిక్యతాగ సాంవిదధతిస్వ
యదండనంగుణానపగుణాః రేష్వపిగృహణహూణేష్వమూఁ || ౪౦౬ ||
ఇతివిమానమితఃప్రతీచ్యాయదిశియోజనపంచకమతిక్రమ్యపురతోదృష్ట్వా
సామోదం || ౪౦౭ || ఇయంకాంచీ కాంచీకరశిఖరిణః కాపినగరీగరీయ
స్యాం యస్యాం విహరణజుష్యంతిపక్షులదృశాం | ముఖందశ్చందశ్చంద
జనికరమాదశ్చ మమలస్వరూపంకేపంకెరుహమపిననిందంతిరసికాః ||

ద్ధికుశలేమ భిక్షాధాం అటనంసంచారం, దుమ్మల భవానుష్లేచ్ఛాచ్ఛాది
కులజాను, లలనానుస్త్రీమలావణ్యంశౌందర్యం, అగ్రాగ్రానుబాగ్విక్షాణకు
లజాను, లలనాను, సీరూపతాంకునూపత్వంచ, కష్టంఅన్యాయ్యం, సృష్టవ
తా, నిర్మితవతామేహతపిధే, త్వయా, కిన్నామఫలంలబ్ధం || ౪౦౪ || ౪౦౫ || ప్ర
సహ్యే || అమీహూణాః, పరేషాంధనౌఘంఅన్యాయితః, ప్రసహ్యబలా
త్క్రస్య, సహారంతి, మృషావచాసృతవచనం నవదంతి, అద్భుతం వస్తుకా
చపాత్రోష్ణలోచనాది, విగదయంతినిర్మిత తెక్యశం, ఆగ్రహణరాధాయైస్తే
షాందండనంయథావిధిశాస్త్ర, మనతిక్రమ్య, విషధతి, యశస్తతః, అపగు
ణానాం, సుస్తదోషాణామాకరేషు స్థానేషు హూణేషు అమూన్యణాన
పి ఉక్తపిథాగృహణజాగ్రహి || ౪౦౬ || ౪౦౭ || ఇయమితి || కరిశిఖరిణఃహ
స్తిశైలస్యకాపిమనోజ్ఞా, కాంచీరశనా, తమభిటోపతమానేశ్యధః, ఇ
యంనగరీ, కాంచీనామభవతి, గరీయస్యాంలాకోత్తరాయాం, యస్యాం
కాంచీగర్వాం, విహరణజుషాం, పక్షులదృశాం (స్త్రీ)ణాం, ముఖం, దర్శం
దశ్చందృష్ట్వా దృష్ట్వా, కెరసికాః, అమలస్వరూపమితి చంద్రేదర్పణే
వపయోజ్యం, రజనీకరంచంద్రం, ఆదశ్చందర్పణం, పంకెరుహం పద్మ

౪౧౮ || సుమనోజ నవాదరణస్థానం సమాప్తశోభినీసేయం । సురతా
భ్యుదయవిధాతీశుభకాంచీసాధురంజయతిచేతః॥ ౪౧౯ || నగరీమేనాంద
క్షితేనకరుణార్పురీవభగవతోవేగవతీనామప్రవహతిపావనీశైవలినీ॥ ౪౨౦
మాధుర్యాభ్యయనోపపన్నమధుఃప్యందామందాలవ్యాల్లాలత్తటచా
రుభూరుహశిఖానిష్పాతపుష్పైః॥ డిండిరైఃస్మితవంతిహంతుదురి
తాద్వేగాపగాయాస్సురద్వేగోద్వేజితవాజిమేధమభిక్ష్వద్వేధాంసిహ
ధాంసినః ॥ ౪౨౧॥ ఇతిశ్చసఖేచయిర్నిరూప్యతాం ॥ ౪౨౨॥ యపషరా

వపి నందంతి, సర్వేపి నందంత్యేవేత్యర్థః ॥ ౪౧౮॥ సుమనఃకృతి|| సు
ప్తమనోజస్యకన్తకస్యనవం ఆదరిణంయస్యతచ్ఛతత్స్థానం, మన్తక
వానకత్త్యర్థః సుమనసాంపండితానాం జనానాంవాదఃశాస్త్రీయచక్షా
వరణః యద్ధంతస్యస్థానంచ, సతారూపేణ, సర్భిచక్రభిఃఆమ్రవనసనా
రికేళాదిభిశ్చ, ఉపశోభతఇత్సుపశోభినీ, సురతస్య, సురాణాంభావస్సుర
తాతస్యాః దేవత్వస్యచ, ఆభ్యుదయం విభత్తకృతి విధాతీం సేయం శు
భాకాంచీస్త్రీః టీఃనగరీద, చేతసాధురంజయతి॥ ౪౧౯॥ నగరీమితి॥ నగరీంద
క్షితేన కాంచార్యః దక్షిణతః, ఏనపాద్విటీయేద్విటీయా, భగవతః వరదరాజ
స్య, కరుణార్పురీదయారసప్రవాహాఇవస్థితా, శైవలినీనదీ ॥ ౪౨౦॥ మాధు
ర్యేతి॥ మాధుర్యస్య ఆభ్యయనార్థం స్వీకారాయ ఉపపన్నః మధుని
ప్యందాః తటతరుపుష్పరసవిందవఃయేహతా, నందార్థేనవ్యాలోలం
తితటయోశ్చారుభూరుహాణాం శిఖాభ్యః నిష్పాతేనయా వుష్పాణితే
భ్యః అధికైరతిభవరైఃప్రవృద్ధైరవేత్యర్థః, డిండిరైః ఫేనైః, స్మితవం
తువే త్యుత్ప్రేతాగమ్యా, స్ఫురతావేగేనఉద్వేజితః యజ్జభంగేన దుఃఖా
యితః వాజిమేధంనామమఖం కరోతీతత్కృత్ వేధాః బ్రహ్మయేషాంతా
న, వేగాపగాయాఃవేగవత్కానాననత్యాః పాథాంసిదురితాత్, సరితస్మా
న్వాంసురక్షంతు, పురాకిలబ్రహ్మణి కాంచార్యమత్సవేధకారిణి తద్విఘ్న
యస్సరస్వతీవేగవతీనామనదీభూత్వాయజ్జవే మన్వనోతిస్తేతి కాంచీ

జత్రుటకస్సదాశిభి స్సమాశ్రితః శోభనదానసంపదా । సత్తత్త్వగుణధ్వ
 రదంతముద్వహస్యథార్థనా మాగజభూభృదీక్ష్యతే ॥ ౪౨౩ ॥ సభక్తిప్రభ
 కమకమంజిలింబధ్వా ॥ ౪౨౪ ॥ ద్విపాచలముపాశ్రితత్రిదశపాదపస్వగ
 పిత్రపాకరముపాస్మహేదిగధిపావనంపావనం । కృపాశిశిరలోచనంకృత
 భవవ్యథామోచనంపాసురభి ధౌధరంవరదనామధానస్థిరం ॥ ౪౨౫ ॥
 కృతానుమామంత్ర్య ॥ ౪౨౬ ॥ వరదంభోభజసతతం శరదంభోరుచావి
 లోచనందేవం । పరదంభోపహతికరంహరదం భోభిధర ముఖమఖాశను
 తం ॥ ౪౨౭ ॥ పునఃసానుస్మరణరోమాంచం ॥ ౪౨౮ ॥ తాపత్రయప్రశ
 మాహత్యేవ్రహ్మసేధాకథాతానుసంధేయా ॥ ౪౨౯ ॥ ఇతిఇతి॥నిరూప్యతాం
 ప్రేర్యతాం ॥ ౪౩౦ ॥ యఇతి॥ యపష్యైలః, సతామాలిభిః పక్షిభిః, న
 దాలిభిఃభృంగైశ్చ, రాజకటకః నితంబదేశఃయస్యనః, రాజంతాకటా
 కుంభాయస్యతత్ర ఇతిచ, శోభనానాంశుభానాందానస్యవితరణస్య, శో
 భనస్యనుదజలస్యచ, సంపదానమృద్ధా, సమాశ్రితశ్చ, నిశ్చంశుద్ధంని
 మకలంతంలొకప్రసేధం పరదంభగవంతం, వరదంతంచ, ఉద్వహా, అ
 తపనయథార్థనామా, సగజభూభృత్ హస్తిశైలః, గజరాజశ్చ, ఈక్ష్యతే
 దృశ్యతే ॥ ౪౩౧ ॥ ౪౩౨ ॥ ద్విపేః॥ ద్విపాచలంహస్తిశైలం, ఉపాశ్రితం, త్రి
 దశపాదపస్వగవోక్తంకల్పవృక్షకామధన్వోత్రపాకరం, దానేనేతి భాష
 దిగధిపానిందాద్దీనవతీత్యవనం, పావనం, కృపయాదయారసేన శిశిరలో
 చనంఅద్రాకటాక్షం వపయాబ్రహ్మేశ్వమేధీయయాసురభిశః సుగంధిఃఅ
 ధరః యస్యతత్, వరదనామ, థామవైష్ణవం లేజః, ఉపాస్మహేభజామ
 హే ॥ ౪౩౩ ॥ ౪౩౪ ॥ వరదమితి॥భోకృతానా, శరదిముతాంభోరుహ
 ఇవవిశాలేలోచనేయస్యతం, పరేషాంశత్రూణాందంభస్య గర్వస్యఉప
 హతికరం, నాశకరంహరదంభోభిధరఃఇంద్రఃతాముఖే అగ్రేయేషాంత్రై
 మఖాశైర్జేదైనుతం, వరదందేవం, సతతంభజ ॥ ౪౩౫ ॥ ౪౩౬ ॥ తాపేతి ॥
 తాపానాంఆధ్యాత్మికాధిభౌతికాధిదేవికానాంత్రయస్యప్రశమనాత్, నా

మనాదన్యతాగృహీతుంతామేవవైధహయమేధవపాముపాసే | అంభో
 ధిజాధరసుధారసవాసితేనయాచుంబితావరదరాజముఖాంబుజేన || ౪౨౯ ||
 పునస్సానందం || ౪౩౦ || భువనవహనశీలాసింధురాగంభజంతీజయతివరద
 మూర్తిః సాస్థువేగావగావ | దమయితుమవతీర్ణాధాత్మయజ్ఞుద్వితి
 యాసఫలయితుమిహద్యాసాదరాప్రామరాసీత్ || ౪౩౧ || కృశాసుః ||
 వయస్యతదెవంజయానభిజ్ఞేస్మిన్ జయతీత్ముక్తిరయుక్తా | సవనసఫలీకర
 ణఫణితరపితత్ప్రాతికూల్యభాజినోదితా || ౪౩౨ || తథాహి || అజయ

శంప్రాప్యేతిల్పబ్ధాపేపంచమీ, అన్యతం మోక్షంగృహీతుం విధేబ్రహ్మ
 ణోయం వైధః హయమేధః తత్సంబంధీనీంవపామేవ, ఉపాసేభజే, యా
 వపా, అంభోధిజాయాః లక్ష్మ్యైః అధరస్య సుధాతుల్యైరసేన వాసితే
 ననురభితేన, వరదరాజస్థముఖాంబుజేన, చుంబితా, త్రామితి సంబంధః ||
 ౪౨౯ || ౪౩౦ || భువనేతి || భువననాంలాకానాంవహనంపాలనంజలేనప్రవ
 హణంచశీలంస్వభావః యస్యాస్సాసింధుః గజః అగః శైలః సింధౌ నము
 క్తే రాగః ప్రేమాచారం, భజంతీ ప్రాప్నువంతీ, వరదమూర్తిః ర్వేగావ
 గావ, సాధుజయతిద్వితీయావేగావగా, ధాతుబ్రహ్మణః యజ్ఞమశ్వమే
 ధం, దమయితుం నాశయితుం, ఇహ కాంచ్యాగ్రివితీర్ణా ఆవిభూతా, అ
 ద్యాతువరదమూర్తిః ధాత్మయజ్ఞం సఫలయితుం సఫలంకర్తుం, సాదరాస్స
 తి, ప్రామరాసీత్ || ౪౩౧ || వయస్యేతి || సవనంయజ్ఞః || ౪౩౨ || ఉక్తమే
 వాధాంపద్యతోనుగృహ్యః || అజేతి || జయం సర్వోత్కృష్టం నజానాతీ
 త్యజయజ్ఞః, అజస్య బ్రహ్మణోయజ్ఞశ్చ, తతః ఉద్భవే, తస్మిన్వరదే, జయజ్ఞ
 తాకథునామ, నాస్యైవేత్యర్థః, తజ్జనకస్యైవతదభావాదితిభావః, సవ
 న్యయజ్ఞస్యనాశానుకూలే, సవనాశానాం దేవానాం అనుకూలేచ, సవన్య
 యజ్ఞస్య సాఫల్యకారితాకా, నాస్యైవేత్యర్థః అత్రకేచననైష్టవాః, పూ
 ర్వాధాకథంనామేత్యత్ర, కథం, న, అను, ఇతిభిత్వా, హేతవభాగ్య
 రహితకృశానో, తస్మిన్వరదేజయజ్ఞతా, కథంనాస్తీతికాకుః, అస్యైవేత్య

జ్ఞోద్భవేతస్మిన్ కథం నామజయజ్ఞతా | సవనాశానుకూలే కా సవసాఫ
 ల్యకారితా || ౪౩౩ || విశ్వానసుః || సఖైశ్చభంధైశ్చదోషముద్భావయ
 తాభవతాసకలహేయప్రత్యసీకతైవాస్మిన్నావిమృతా | యుక్తంచైతత్ ||
 ౪౩౪ || పద్మోల్లాపవిధాయినసత్పథదీప్తికృశిచక్రభవ్యకరే | భాస్వతివర
 దేభవితానజాతుదోషానుషంగవాతాఃపి || ౪౩౫ || సమంతాదవశో
 కయన్నంజలింబధ్వా || ౪౩౬ || సేవేనంతసరస్వయేకరిగిరింశీ పుణ్యకొ
 ట్యా సమంధ్యా యామ్యుత్తరవేదిమత్రమహితం దేవాధిరాజంభజే | క
 ల్యాణీంకలయామికంజలయాం కల్యాణకోటిస్థితామీదే రాఘవయాద
 థః, ఇహ ఉత్తరాధోచ, కాసవేత్పత్ర అకారంప్రశ్లిష్య, అసవసాఫల్య
 కారితాకైతికాశః, నాస్యైవ, అపిశుసవసాఫల్యకారితైవాస్తీశ్యభాంత
 రంచాతుర్యాత్కల్పయంతి || ౪౩౩ || సఖిఇతి || శ్లిష్యంత్యథాద్వయాదికమత్రే
 తిశ్లేషాః | నేకార్థవాచకాశ్శబ్దాః తేషాంభంగ్యా రీత్యా, సకలానాంహేయా
 నాం దోషాణాంప్రత్యసీకతావిరూధితైః || ౪౩౪ || పద్మేతి || పద్మానాంపద్మా
 యాలక్ష్యాత్పద్మోల్లాసవిధాయినప్రకాశకే, సత్పథస్య అకాశస్య సన్తాగ
 న్యదీప్తికృతప్రకాశకే, చక్రాణాంచక్రవాకానాంభవ్యకరే సంఖ్యోగకుశ
 లసంపాదకే, చక్రేణ సుదర్శనేనభవ్యకరః సూక్త్యయస్త్రితస్త్రిన్నితచ, వ
 రాహ్మార్థితాని దదాతితివరదే, భాస్వతీసూర్యైతేజస్విని, వరదేభగ
 వతి, దోషానుషంగస్య రాత్రిసంబధస్య దోషాణాం అనుషంగస్య చ వా
 తాకథా, జాతుకదాచిదపి, సభవితానభవిష్యతి || ౪౩౫ || ౪౩౬ || సే
 వఇతి || అనుతసరోనామస్థలీతిభం సేవేభజే, కరిగిరింహస్తిశైలం, శ్రయే,
 ఆశ్రయే, ఉత్తరవేదింబహ్మశ్చ మేధీయాం, పుణ్యకోట్యా విమానససమం
 ధ్యా యామి, అత్ర అస్మాం ఉత్తరవేద్యాం, మహితం పూజితం, దేవాధిరా
 జం వరదంభజే, కల్యాణకోట్యాం విమానేస్థితాం, కల్యాణీంభక్తశుభప్ర
 దాయినీం, కంజనిలయాంలక్ష్మీం, కలయామిభజామి, రాఘవంశీరామం
 యాదవంశీకష్టం ఆదినుకిటి ఆదివరాహంచతా, ఈదేస్తామి- ముకుం

వాదిమకటిన్వదేముకుందాశ్రితాన్ || ౪౩౨ || ఇతిపృథివ్యాంవిశికించి
 నాతరసతికృత్యసవిస్మయానందం || ౪౩౩ || అత్రహి || స్వావజ్ఞానసము
 స్మితమదుగ్మిసరస్వత్యాంపరించాధ్వర ప్రత్యూహాయనదీప్రవాహవిధయా
 పర్యావతంత్యానుఘాతాః | మా సేతద్దుగ్మిణేగణేవమరుతాందీనేమఖం
 విఘ్నఃపాతుం సేతుకృదేవ సేతురభవస్పక్షింద్రకేతుస్త్వయం || ౪౩౪ ||
 పరంవేగంసరస్వత్వాడద్వేగమసితస్వతేః | సమిషసేతూద్ధరణోపగ్రహ
 ద్యుగపత్ప్రభుః || ౪౩౫ || ఆశామిశానబంధోఽర్చనభరుచాంధా రయా
 స్మైరయంతీకుండీశింభస్య కాష్ఠామపి మణిగుకున్దస్య ముక్తామయా హ్నేః |

దాశ్రితాన్ సనకాదీన్ ఎందె || ౪౩౨ || ౪౩౩ || స్వేతి || స్వస్యా అవజ్ఞానె
 నతివమానెన సముద్మితమదుగ్మిణి ఉల్లసతోపాయా మతపవ విరించాధ్వ
 రసప్రత్యూహాయ బ్రహ్మస్వమేధవిఘ్నం కతుః, క్రియా క్షేత్రాదినావ
 తుః - సరస్వత్యాంవాదైవతాయాం - నదీప్రవాహవిధయా వేగవతీస్రో
 తోరీత్యా పర్యావతంత్యాంసత్యా-దుగ్మిణేబ్రహ్మణి-మా నె క్రతువిఘ్న
 నమఃభిరేసతి-మరుతాంగశేదేవబృందేదని సేనతి, మఖంతస్వమేధం-వి
 ఘ్నఃపాతుం సేతుకృత్, పక్షింద్రకేతుః-స్వయమేవ సేతు
 రభవత్ - వేగవతీజలంనిరుద్ధనాత్ప్రళయః || ౪౩౪ || పర
 మితి || సేతోగుద్ధరణః భంజకౌపిని మ్పదకశ్చ, సవీచప్రభుశ్రీరామః వేగ
 వతీతీరగలయః-సరస్వత్యాంనదీరూపాయాః-పరమిశ్శుభయత్రవిశేషణం
 వేగం, తత్ప్రతేబ్రహ్మణః ఉద్వేగందుఃఖమపి, యుగపదకదా, అరుణల్ని
 దుద్ధవాన్-అత్ర సేతోర్భంజన నిష్పాదసయోజ్ఞైశ్చభిత్తికయాభేదాధ్యవసా
 యాద్విరోధాభాసః || ౪౩౫ || ఆశామితి || ఈశానబంధోఃకురుబెరస్య ఆ
 శాంబిక-చరణనభరుచాం ధారయాపజ్ఞాన్ - కుండీశింభస్య అగస్త్యస్య
 కాష్ఠాంబికశందశీణాం - మణిగుమే మకుటేన్యస్తానాం ముక్తానాం మయా
 హ్నేః కాంతిభిరపి-స్మైరయంతీ ధవళీకుర్వంతి, దక్షిణోత్తరదిశిపాదంశయా
 చేత్యథః, పంకజస్ఫుర్గినేత్రాతాపింభవణాన్ కాపి అనితా చనీయాభగ

వర్ణం కేశభువి వ్యాపరిమళసర శేషంకజస్పర్శినైత్రా వృక్షిర్వేగాపగాయాం
 స్వపితిభగవతీ కాపితాపింధవణాః || ౪౪౦ || సప్రత్యభిజ్ఞం || ౪౪౧ || పా
 జాపత్యైఃఖాంతరాయతటిసీపాథోఽరోధోద్యతః ప్రాప్తఃపానసహేమ
 తామరసినీతీరంకృపారమ్యధీః | క్షైశంకోమలవల్లి కాసహచరః పుష్టాతు
 కృష్ణాంబుదచ్ఛాయసోస్థయమవారతన్మహతియోరంగే భుజజ్జేశయః ||
 ౪౪౩ || పునరనుభూయసానంచ || ౪౪౪ || శతమఖసఃశిస్తామశ్యామంశ
 యానమహీశ్వరేశశీసఖముఖం రాజీవాక్షం సమున్నతనాసికం | మహిత
 చరణంధాతుః పత్న్యామహస్తమసంపరంహృదిలగుమేవింబోష్ఠం త
 వతీ వృక్షిర్స్థిరంగనాయకమూర్తిః, వెగాపగాయాం వెగవత్ప్రాంతభువి
 ద్భాయాఃశాబ్దభాష్యస్యపరిమళేనవాసనయా సర శేషమనాహరే పరిమ
 శరసిక ఇతివాపర్ణంకేశేషశయనైస్వపితేశేతే || ౪౪౦ || ౪౪౧ || పా
 జాపత్యైతి || యోభగవాన్, సహతిరంగేక్షేతే, భుజంగేశయః కేశశాయీ
 సకలనాతరత్ ఆవిభక్తభూవప్రజాపతేభ్యోహ్మణః సంబంధినఃమఖస్య
 అశ్వమేధస్యలంతరాయస్యఃస్మధూతాయాఃతటిన్యోః వెగవత్ప్రాంతఃపాశ
 సోజలస్యఃసోదాధంఉద్యతః, కృపారమ్యధీః, కోమలవల్లి కయానామ
 దేవ్యా సహచరః, కృష్ణాంబుదచ్ఛాయఃపానసహసృద్ధాయాహేమతా
 మరసినీ, వెగవతీహృదవిశేషః, తస్యాతీరంప్రాప్తఃసాయంగనాయకః,
 క్షైశంస్తాకంకుశలంపుష్టాతువర్ణయతు || ౪౪౩ || ౪౪౪ || శలేతి || శతమఖము
 ణీనాం ఇంద్రసీలనాం స్తాస ఇవశ్యాసస్తం, అహీశ్వరేశేషే, శయానం ని
 ద్రాయమాణంశశీసఖముఖంచంద్రతుల్యస్యం, రాజీవాక్షం, సమున్నత
 నాసికం, ధాతుఃపత్న్యాసంస్వత్వా, మహితచరణంపూజితాంస్త్రిం, య
 థోక్తకృత్ యథోక్తకారీతి ఆహ్వాయః నామయస్యతత్, యథాశకారాది
 త్వేనపూర్వాధం, మకారాదిత్వేనఉత్తరాధముక్తం, శమమిత్యధః,
 కుర్వంతీశశుకృతః శాంతిసుఖదాయకా ఆహ్వాయాః నామానిస్యేతి,
 వింబోష్ఠం, తమసః అజ్ఞానాత్పరం పరతఃపరే మామిత్యర్థః, మహాః

శ్చ్యథోక్తకృదాహ్వానం ॥ ౪౪౫ ॥ వేగవతీసేతుతయాప్రాగవ తేణా-
దిదేవతావినతాః॥ద్రాగవతీయందురితాద్రాగవతీకలశజలధికన్యానాం॥
౪౪౬ ॥ కృశానుః॥ అహూతశుకవిస్సన్నపిభవానముం దేవనభినంద
తి ॥ ౪౪౭ ॥ అధఃకరోత్యాదిమశాబ్దికోరగంకల్యాణింధికురుతే ము
ఖేనయః । కృతాంతరాయస్యసరస్వతీజవేస్తవేరుచిస్తస్యకథంభ వేతకా-
వేః ॥ ౪౪౮ ॥ కిమేభిశ్చైషేకానలంబనైవోక్షేరముం దేవమాశ్రితేషు
జనైషుభల్వస్యత్యూహస్సరస్వతీపవాహూవిజయతే॥౪౪౯॥ పశ్య॥
వైష్ణవంశ్రేణిః, మేహ్నది,లగతుత్థిత ॥ ౪౫౦ ॥ వేగవతీతి॥ వేగవత్యాః న
ద్యాఃసేతుతయా సేతువన్నిరోధకత్వేనేత్యర్థః, ప్రాగ్ బ్రహ్మశ్వమేధ
కాలే, అవతీణాఃఆవిభూతా, కలశజలధికన్యానాంలక్ష్మణి, రాగవ
తీప్రేమశాలినీ, ఇయంతదిదేవతారంగనాయకమూర్తిః, వినతాః దురి
తాల్ ద్రాక్ సత్వరశవతి ॥ ౪౫౧ ॥ ౪౫౨ ॥అధః॥ యఃరంగేశః, ఆది
మః ప్రాథమికః శాబ్దిః శబ్దశాస్త్రవైతాయః ఉరగః శేషఃతం, తద్వేదే
తితక, అధఃకరోతితరస్కరోతి, శయనత్వేన అధాభాగైకరోతీతిచ, ము
ఖేనవాక్తాత్రేణ, ముఖేనచ, కల్యాణింధివిద్యానిధించంద్రఃచ, ధికురు
తే, సరస్వత్యా నాదేవతాయాః వేగవత్యాశ్చ, జవవిజృంభణేవేగచ, కృ
తాంతరాయస్యకృతవిఘ్నస్య, తస్యరంగేశ్వరస్య, స్తవేషమేకమేరు
చిరాసక్తిః, కథంభవత్ సభవేదేవేశ్యర్థః ॥ ౪౫౩ ॥ కిమితి॥ సరస్వతీ
ప్రవాహః వాద్ధిగారణీ, అప్రత్యూహఃనిర్విఘ్నస్సక, విజయతే॥ ౪౫౪ ॥
కల్పంతేతి కామరామాయాంతిదేవ్యాఃస్ఫురశ్చైదేవధాయాః రస
స్యయత్ గర్వసర్వస్వం సర్వంగర్వధనంతస్యమోక్షేఅపహరణే ఉద్య
త్కాని, శతౌష్యతివధురాణీశ్యర్థః, అమీషాంరంగేశాశ్రితానాం, ఉక్తా
నివచాంసి రసకజస్యముదే, కల్పంతే, తదానందజనకాని భవంతేత్యర్థః
హియస్మాత్, యేషాంభక్తానాం ఉక్తానానా, శ్లోఘాపల్లాసుసశిరిశ కం
పనాభినందనకాలేషు, భాతుయోగమాసరస్వతీ, హిలాయితేభ్యఃచంద్ర్య

కల్పంతే కామరామాస్ఫురదగరసుధాగర్వస్వమోషోఽప్యుక్తాన్యక్తాన్య
 మీషాంరసికజనముదెధాత్ప్రియోషాహియేషాం | స్లాఘావేళా సుడాలా
 యితఃజ హుకుటాకల్పకల్పమృసూనొడ్డి నాళిధాన్వనతానాకలనపరికన
 చ్చారుపీణాభిగానా || ౪౫౦ || కించిత్తరతోదృష్టిమాదాయప్రాంజలి
 బంధం || ౪౫౧ || తైమారంభదానమాప్లనజుషాం హేమాభిరామాంబు
 జస్తామాయాతమరందతుందిలపయోధూమాస్వభూమానితా | సహృది
 సృభివాసమానవిభవామహ్యం మనుహ్యోతి హృత్పుహ్యోయోగితరే
 ణ్యపుణ్యసరసిద్రుహ్యోదసహ్యంహసే || ౪౫౨ || ఇతివిమానందక్షిణతః
 ప్రస్తాప్యసాదరమక్షినిక్షిప్యప్రాంజలిభూత్వా || ౪౫౩ || విశ్వాహ్లాదక
 రింకీర్తనసరసికల్పారపారంపరి భవాన్మోదకురంధరాంబజడేదివ్యా
 ఇతియాపత్, నిజమకుటస్యఆకల్పేభ్యః భూణణేభ్యః కల్పద్రుసూనేభ్యః
 కల్పనృక్షకుసుమేభ్యః ఉడ్డినానాఽఽస్పృతతాం అలీనాంధాన్వనస్యేవతాన
 న్యగాన సధాకశ్రుతివిశేషస్య ఆకలనేనయోగైన పరికనల్వధామానం
 చారుపీణాయాః అభితోగానంయస్యాస్తభోక్తాభవతి, తేషాంతానితివా
 నుబంధః || ౪౫౦ || ౪౫౧ || తే మేతే || ఆప్లనజుషాంస్నానంకుర్వతాం, తై
 మాణామారంభజననైదానం ముఖ్యకారణం, హేమవదభీ రామాణా
 మంబుజానాం స్తామాత్ ఆయాతేనవతితేనమరందేన మకరందేనతుంది
 లః పూణఃపయోధూమాజలాతీశయో యస్యాస్యాస్యభువాబృహ్మణా
 మానితా సహృదిసృభవయాకావెర్యా సమానవిభవా తుల్యమాహత్త్వా
 మహ్యం, ఆతిహృత్ దుఃఖినాశినీ, పుర్యనామ, యోగినాంపరేణ్యోకా
 మనీయాపుణ్యాచసరసి, మమసంబుధినే, అసహ్యయఅంహసేపాపాయ,
 దుఃఖ్యోత్, తన్నాశయత్విత్వధా || ౪౫౨ || ౪౫౩ || విశ్వేతి || విశ్వస్య
 ప్రాసచస్యహ్లాదకరింకప్తేనామాపదాం వినిపర్తినిం నాశయితీం, ఘ
 నేనతపనాక్లిప్తకైశిణం అశ్వామనయేషాం తేషాం, యోగినామిష్టాం పార్థ
 వీయాం, కరింద్రసరసితీర్థం నామాలయస్థం తస్యాంకల్పారపారం పరిర

లయేజాగ్రతీ | కష్టాపద్వినితతిన్గిఘనతపఃక్లిష్టాత్త్రానాంయోగినాః
 ప్రామప్తభుజాంభజామివిబుధైరాసేవితాం దేవతాం || ౪౫౪ || అథప్రతి
 చ్యాయం దిశికించినంతరం విమానమానీయసూక్ష్మం || ౪౫౫ || త్రిదశాకలిత
 స్నేహస్ఫూర్తిమాణశమయంతమః | భాతిదీపప్రకాశోతగ్రరణాగత
 బోధకృత్ || ౪౫౬ || కృతామః || దీపప్రకాశసంజ్ఞా దేవేస్మిన్నుత్తరస్ఫు
 రణే | రాత్రిచరప్రతికూలనదీపజాతోల్లసమృచానాహ్వానం || ౪౫౭ || విశ్వా
 నసుః || మందమతేమైవంభాణీః || ౪౫౮ || ప్రకటితదశావతారేషు
 రాజ్యాకలనభావితస్ఫురణే | దీపప్రకాశనామక్షమం విభావద్యుదితభీతి

క్రాబ్జపక్షిః తిస్యాభావస్యమనోజ్ఞాస్య ఆమోహస్య గంధస్య మరంధరైః త
 త్పాదైరేనేత్యర్థః అని లేనజడశిశిరీకృతే, విద్యైవలయే, జాగ్రతీం ప్రకాశమా
 నాం, విబుధైర్దైవైరాసేవితాం అప్తభుజాం దేవతాం భజామి || ౪౫౪ || ౪౫౫ ||
 తీర్తితి | తిస్యభిర్దశాభివర్తిభీరాకలితేనసంగతేనస్నేహానత్రేనేనస్ఫు
 తిః ప్రకాశోస్యాస్తీతి తద్వాక్, దీపశేషుచేవేషు ఆకలితా స్నేహస్యప్రే
 మ్భానస్ఫూర్తిరస్యాస్తీతీచ, తనః తిమిరం అజ్ఞానం చ, శమయన్ నాశయన్ అ
 తపః, శరణంగృహమాగతానాం, గక్షణార్థమాగతానాంచ బోధం ప్రకా
 శంజ్ఞానంచ కరోతీతి తత్కృత్, దీపస్య ప్రకాశః దీప్రకాశసంజ్ఞో భగవాం
 శ్చ, అత్రపురోచేనే, భాతి || ౪౫౬ || దీపేతి || ఉద్ధతం ప్రసిద్ధం నష్టంచ తమః స
 జ్ఞానస్య చ స్ఫురణం యస్మాత్ప్రస్థిత, రాత్రిచరణాం జనానాం రక్షణంచ ప్రతి
 కూలే, కేచిద, దీపాజ్ఞాతా ఉల్లసంతీదగుః | నాస్తి సాయస్య తస్మిన్, న దీపా
 తీతినదీపః సమాదస్తజ్ఞాతాయాం లత్యైర్ఉల్లసంతీదః | ఛేమయస్య
 తస్మిన్ నితీచ, అస్మిన్ దేవే, దీపప్రకాశసంజ్ఞా, నాహ్వానయంతా || ౪౫౭ ||
 ౪౫౮ || ప్రకటితేతి || ప్రకటితః దశాయాం వర్తే అవతారః అవిభావః అన్యత్ర
 ప్రకటితాః సహస్రఖ్యాకాః అవతారాః సత్ప్రవిజన్తానియేనేతిచ, ప్ర
 మరస్య ఆజ్యస్య ఘృతస్య ప్రమరాయాః ఆజేరాక్షసైస్సద్ధన్యదాకలసే
 నాగహణేన భావితం సంపాదతం స్ఫురణం ప్రకాశం ప్రసిద్ధశ్చయస్య త

హరే || ౪౫౯ || శ్రీరూప్యసానందం || ౪౬౦ || శ్రీరంగేశ్వరశాసనాదధిగతశ్చ తత్త్వంచలాచార్యకం దాంతం యంక పివాదిదంతి హరిత్యా ర్యావదంతి షీతా | సర్వస్యామపి హంతతక సరణౌస్వాతంత్ర్యమాసేదుషాః స్మృత్యామాసహివేంకటేశకవిరాడత్యాపిరాసీద్గురుః || ౪౬౧ || జనానుద్దిశ్య || ౪౬౨ || భేదాభిదావిషయవాదాపత్యదుపపాదాథక సాధకమదోత్సదా వహోద్భవమఖాదపగాన్యకవి నాదాభిజాతఫణిః | పాదారవిందనత ఘేదాపనోదచతురోదారమాధవగుణాస్వాదాభితుష్టభహమోదాయవో

స్త్రికా, విభానర్యాః రాత్యాః ఉచితాంజాతాం భీతం హరితితద్ధరే, విభా అరిభ్యః శత్రుభ్యః ఉచితభీతిహరి ఇతి ఛేదః, విభాభగవతి, దీవప్రకాశ ఇతినామ, క్షమం యుక్తవేవ || ౪౫౯ || ౪౬౦ || శ్రీరంగేశ్వరః శ్రీరంగేశ్వరః శ్రుభగవతశ్శాసనాత్ అజ్ఞామవలంబేత్ప్రభః, ఆధిగతం పాస్త్రం శ్చ తత్త్వంచలాచార్యకం వెదాంతాచార్యనామయేనత, దాంతం జితేంద్రియం, యం వేంకటేశకవిం షీతా ఆర్యాః కవీనాం వాదినాం ప్రవదంతినాం గజానాం హరిస్సింహ ఇతి కవినాదికరిసింహం వదంతి, సర్వస్యాంశరూ సరణౌ న్యాయశాస్త్రై, స్వాతంత్ర్యమాసేదుషాం ప్రాప్తవతాం, స్వాధీన తర్కశాస్త్రాణామితియావత్, సుత్యామా ఇంద్రః, సగురుః వేంకటేశకవిరాడ అత్ర కాంచ్యాం, ఆవిరాసీత్, హి ప్రసిద్ధౌ, హంతేతి హషే || ౪౬౧ || ౪౬౨ || భదేతి || భదః జీవేశ్వరయోః ద్వైతం, లేవిషయా యయోస్తాచ్యశౌయా వాచా తదభామావతాం, మరుపపాదస్య త్తినిందిత్యస్య అభాస్యద్వైతాదైతాన్యతరస్య సాధకానాం వాదినాం, మదస్య ఉత్సాదావహోః పారణ సంపాదకాః, అద్భుతాశ్చ మఖాదానాం దేనానామాపగాయాః గంగాయాః, శ్రుదస్య వెగస్త్వేన విరోధః విలాసః యాసాంతా దృశ్యశ్చ, అభిజాతానాం లాశ్చ, ఫణితయః, వాక్యానియస్యసః, పాదారవిందేనతానాం ఖేదస్య అపనోదేవారణే చతురస్య అతపనోదారస్య మహతీ మాధవస్యగుణానాం కారుణ్యాదీనాం ఆస్వాదేన అనుసంధానైన అభితుష్టః, వే

భవతువేదాంతదేశికమణిః || ౪౬౩ || నానామాయపరిశ్రమం కలయ
తాంనాన్యైవశాస్త్రేనుభీష్మతోరప్యనయోస్తయోర్న సులభాసాహ్యక్షతా
సాహితీ | అప్యేతాసుసతీషునాస్తివినయో నాచారభక్తిక్షమాచాతుర్యస్సచ
సాచసాచసదతాశ్చాలంబ్యభేదంశ్యమితి || ౪౬౪ || కింబహునా || ౪౬౫ || అ
ర్వంతమాన్యేతమపాస్యదేమగర్వంతమోజంకుదృశాంప్రశాంతం | కు
ర్వంతమేకంగునుమారకేణగుర్వంతరంకోతృగుణీప్వణీతే || ౪౬౬ || కృ
తానుః || నయస్యమాస్త్రేనంననయదేశితప్వక్షావలంబణః సత్కాంతరస్వీ
దాంతదేశికమణిః, ఇహం మోదాయభవతు || ౪౬౭ || నానేతి || నానా
సమస్తై అయ్యయేవేదేశరిశ్రమం అధ్యయనం, కలయతాంకుర్వతాం,
శాస్త్రేనుభీః శాస్త్రార్థవిజ్ఞాన, నాన్యైవ, ప్రాయశఃకేవలం, అనయో
స్తయోర్వేదశాస్త్రేభ్యానయోన్మతోరపి కింబహునా, సాప్రసద్ధా
గరంకుశా అక్షతాసాహితీ శబ్దార్థా వ్యుత్పత్తిం సులభాసాన్యైవేత్య
థామితాసువేదశాస్త్రవ్యుత్పత్తిమసతీష్వపివినయః మాద్దవం, నాన్యైవ,
అచారశౌక్యసాత్కర్మానుష్ఠానం, భక్తిభాగవతీ, క్షమానుభవః, ఖసహ
నం, చాతురీకర్తవ్యేషు కాలంచితసంగీనసంత్యేన, సఃవేదాభ్యాసః,
సాశాస్త్రగ్రహీత, సాసాహితీచ, సఃవినయశ్చ, తా అచారభక్తిక్షమాచాతు
ర్యశ్చ | అముంవేదాంతాచార్యమాలంబ్య అశ్రిత్య, పేలంతరగుంతే, ఇతివ
సునాలోకోత్తరాయమితిశ్చన్యతే || ౪౬౮ || అర్వంతమితి || ఆన్యై
అర్వంతమర్వం, అశ్వాననం, తందేవహయగ్రీవం ఉపాస్మసంసేష్ట,
కుత్సితంపశ్యంతిశాస్త్రార్థమితి కుదృశాంకుర్వాదినా, తమోజంబిజ్ఞా
నజన్యం, గర్వం, ప్రశాంతంక్షీణం, కుర్వంతం, గురుమంతరేణ వేదాంతా
చార్యమేకంవినా, అత్యలోకే, గుర్వంతరమన్యంగునుం, గుణీసద్గుణవా
కః, స్పృశేత్స్వీకరోతి, నకొపీత్యర్థః || ౪౬౯ || ఏవంగుర్వంతరంసప్వణీ
తభిత్తుక్తుకకారం, ఏతస్యసమః యథామకకటకీశోరఃసాకారాదిలం
ఘనపేద్యథమవలం బహుః మాతుః కాంతితస్త్యులచుభవతి తథాశౌ

కారవవరభిప్రతిభాతి || ౪౬౨ || తథాహి || యస్మిన్ యస్మిన్ మోక్షో గు
రుణిలఘునివాసాధనైవ్యప్రయుక్తైస్సాఘాతైశ్చమాధానైశ్చయకరయజ
నాద్యైర్వ్యకర్మప్రకాశం | తంహంతోపేక్ష్యతాం శ్రయతిశగతికఃకా
మ్యవేదోక్తకర్మానుష్ఠానావశ్యకత్వప్రకటనకఠినంవేదమాధార్యమ
గం || ౪౬౩ || విశావసుః || రూపణఃపుణోపేభవాత్కథమేతంకథయ
తి || ౪౬౪ || వేదాంతార్థవిశోధనంహితపథంవ్యాసాయసాధూచితం
శాపల్యాననురూపతేతదితరంపంథానమంథానరాశిశ్చంభయకాం
తస్మాత్కథంకథ్యైర్వాసావేదానోభక్తిభగవత్ప్రసాదంభతేభావక
టకిశోరన్యాయానుగృహీతః, తస్మాత్పక్షాంతరసన్యకక్షః, యథామా
జ్జాలకిశోరంకన్తాతా మాజ్జాలీన్యయమేనదంతఘాతనాదే సంగత్య
దేశాద్దేశాంశరసీత్వావృష్టాతేతథావిహాయసర్వం కర్మస్వాత్మానంభ
గవతేనివేద్యవత్కమానం స్వయమేవ భగవాన్ కృతయోగక్షేమశిరక్ష
తీతి మాజ్జాలకిశోరన్యాయానుగృహీతః వరభి, కష్టంకర్మేతిన్య
యాదితిభావః || ౪౬౫ || ఉక్తంతారతమ్యంవిశదయతి || యస్మిన్ || గురుణి
మూర్తి, లఘునిలవేదాసాధనైవ్యప్రయుక్తకారణే కర్మాణి, అప్రయుక్తై
త్యపి, యస్మిన్ యస్మిన్ గలఖ్యసిద్ధాంతే మాజ్జాలకిశోరన్యాయకేమో
క్షః, సాఘాతైశ్చప్రశంసాకారణం, శ్రమకరంవేదానాసకరింభిధ్య
యకరంచయత్ యజనాదికంబ్రాహ్మణాం బ్రాహ్మణానాం కర్మతస్య
ప్రకక్షేణ హనంతాగః యస్మిన్, తంపక్షం తేగలీయంపక్షం, ఉపే
క్ష్యకామ్యానాం వేదోక్తానాం కర్మాణాంయజనాదీనాం అనుష్ఠానస్య
యాదావశ్యంత్యం బ్రాహ్మణ్యంతస్యప్రకటనైవ కఠినంచమహిర, వేద
మాధార్యస్యవేదాంతార్థాన్యమగంపక్షం, శగతికఃపుణాత్, శ్ర
యతిస్వీకరోతి, సకోపేత్యక్షః || ౪౬౬ || రూపణేతి || రూపణేవిచారే
పుణి మహాపి || ౪౬౭ || వేదాంతే || అంధాఅజ్ఞాననికారాశిషయలాల
సాః, సాధూనాం బ్రాహ్మణానామచితం యథావత్తథా, వేదాంతాభ్యేణ

త యాచవిహరే త్యేవంప్రియాలాపినంరౌ గార్తాశ్చపలాస్తు నవంతినతుతం
యఃపథ్యవాదీభిషక్ || ౪౭౦ || అమ్నయ మాళీగురుణాకగుణాక రేణనా
వాతరిష్వతయదీహభవాభినావా! అజ్ఞాతభక్తిజగదశ్శుతనచ్చరిత్రం అజ్ఞా
తశాస్త్రమభాషిష్వదపైచికించ || ౪౭౧ || పునరాలోద్య || అన్యఖలునిగమ
మాళిగురోః అశేష విద్యాసముద్రశలస్పృశితాద్వదధునా తనవిబుధవ్యూ
హః సమాభివ్యాహరోనాచితః || ౪౭౨ || కించ || సశమయతియః కిలదృశా
నిశామయత్యంమిగ్రాహయోవిశ్వం | గజతురగౌచము ఖేయాతైస్సహవే
దాంతదేశికోగణ్యః || ౪౭౩ || విచింత్య || గంభీరశబ్దేనవిశాలమోహద

వికోధితం వ్యవస్థాపితం, హింసితం అసంధ్యం మార్గం, వ్యాధూయహి
తాన్, చాపల్యత్ విషయేష్వితిశేషః, తస్మాద్వేదాంతార్థాన్ గోతమాగ్రా
దితరం, పంథానంగిషు మర్మాగ్నా మనురుంధతే అనుసరంతి, నతుపా
జ్ఞాఇతిభావః, చపలాః భావ్యనథాః చింతకాః, రోగాతాః, ఇష్టంవస్తుభ
క్షయ, కాంతయావిహర, ఇత్యేవంప్రియాలాపినంభిషజంస్తువంతి, యోభి
షక్వైద్యః, పథ్యంవస్తుభక్షణంవదతీతివాదీ, తంభిషజంతునస్తువంతి || ౪౭౦ ||
అమ్నయే || భవాభ్యేనావాతారకేణ, కరుణాకరేణ, అమ్నయమాళీగురు
ణావేదాంతాచార్యేణ, ఇహలోకే, నావాతరిష్వతనాభూతంయది, శ
దాజగత్ సర్వం, అజ్ఞాతభక్తి, అశ్శుతనచ్చరిత్రం, అజ్ఞాతశాస్త్రం, అవైది
కంవేదోక్తకర్మశూన్యంచేతి, చతుష్టయంపథేయం, అభవిష్యత్ || ౪౭౧ ||
అస్యేతి || సమాభివ్యాహరః సహాగణనం || ౪౭౨ || సశమయతి || యఃదృ
శానైత్యేణసశమయతిశ్రవణే, శేషఇత్యర్థః, యశ్చలంఘిగ్రాహిత్వం
నిశామయతిపశ్యతిచ, గౌతమ ఇన్యథాః యాముఖేగజతురగౌభవతః, గ
జాసనః హయగ్రివశ్చేత్యర్థః, తైఃశేషగౌతమవిఘ్నేశహయాననైస్స
హవేదాంతదేశికోగణ్యః || ౪౭౩ || గంభీరేతి || హరేః మొకటేశ్వరస్య
సంబంధినీ, మొకటనాథరూపా వేదాంతాచార్యాత్మనా అవతీర్ణత్య
ర్థః, ఘంటా, విశాలమోహదశాలిని కాజ్ఞానావస్తవేనిశాచస్తస్యగ్రహం

శాపిశాచగ్రహమోచనేన । ఘంటాహారేర్వేంకటనాథయా పాకల్యాణ
ముల్లానయతిశ్రుతీనాం ॥ ౪౭౪ ॥ పునస్పదమతాగ్రం ॥ ౪౭౫ ॥ వేదాం
తాచార్యశబ్దాస్మిన్వేదాంతిస్థాపనేక్షమః ॥ ఇనుంఃపేకం కువంఠోదాం
తాచార్యందతంవిదుః ॥ ౪౭౬ ॥ కృతానుః ॥ కథంనామమృహిణ్యహిణీచి
కురనికురుంబచుంబి చంపకకుసుమ సుకుమారతరాః కవికథకకంఠీరసగు
ర్గోరోపిచస్తరపస్తరూదర నిఘురబుహిష్టసాసూయ హృదయ నిర్భే
దాయజాయంతే ॥ ౪౭౭ ॥ విశ్వావసుః ॥ వేదాంతార్యగిరిఃప్రసూనమృ
దహ మోదందధానాస్సతాంప్రథగా ॥ వశోర కాణ్య పిపరంభిందంతి
హృదిద్విషాం । నందాద్భార్యజనాభినందితమృదుస్సశోఽపి పాదోహ

సంబంధం మోచయతీతి మోచనేన, గంభీరేణవైశధ్వనాభిత్త కేన వ్యా
ఖ్యాపణాత్మకేనచ, శ్రుతీనాం శ్రోతాణాం శ్రుతీనాంచల్యాణం శు
భంవాస్తవాఖ్యానంచడ్జ్ఞానయతి ॥ ౪౭౪ ॥ ౪౭౫ ॥ వేదాంతేతి ॥ అస్మిన్లోకే,
వేదాంతాచార్యశబ్దాంత్యేతే కీర్త్యతాంత్యేవేదాంతగురుః, తాదృశనామప
దం చ వేదాంతానాం స్థాపనేతాత్పర్యణాయే, క్షమస్సమర్థాః ఇనుము
క్షవిధం, వివేకం విచారం, ఇమంతువేదాంతాచార్యశబ్దం, విగతం వేదత్య
క్షరంయస్యతత్కమితచ, కుర్వంతాబుధాః, తంవేదాంతదేశికం దాంతా
నాంజితేంద్రియాణాం ఆచార్యం, దాంతాచార్యశబ్దంచేత్యపిచవిదుః ॥
౪౭౬ ॥ కథమితి ॥ మహిణ్యహిణ్యాస్సగన్వత్యాః చికురకకురుంబచుం
బీని చంపకకుసుమానీవ సుకుమారతరాః, దుస్తరాణిమష్పి వేశానిప్రస్త
రోదరాః పాషాణగర్భాభివ నిఘురాణి కఠినాని బంహిష్టాని అనేకాని
సాసూయానిచయానిహృదయాని మతాంతరస్థశాస్త్రాణి తత్తాన్వర్యాణీతి
వాతేషాంనిభేదాయభిండనాయజాయంతే ప్రభవంతి ॥ ౪౭౭ ॥ వేదాం
తేతి ॥ ప్రసూనమృదవః, అతఏవసతాంమకటకిశోరన్యాయానుసారిణాం
మోదందధానాః, వేదాంతార్యగిరిః, ద్విషాంమాజ్ఞాంలకిశోరన్యాయప్ర
ముఖాదీనాంసంబంధీన, ప్రాధాః ప్రబలాః గ్రాహణః పాషాణాభివక

రెచుభేదేశకటాసురేపితకోట్యాకారమాగాన్నకిం || ౪౨౦ || పు
 నన్నపాక్షానమంజలింబధ్వా || ౪౨౧ || దర్పావిష్టకుదృష్టిచక్షుసమయో
 త్సాదాయభేదాంకురోచ్ఛేదాయప్రబలేకలాపవిజయోత్పాదాయవేదా
 ధ్వనఃశ్రీమల్లక్ష్మణపక్షరక్షకబుధామోదాయపాపాటవీచ్ఛేదాయాధి
 మరుత్తరువిజయతే వేదాంతవిద్యాగురుః || ౪౨౦ || ఇత్యన్యతోదృష్టింవి
 నన్యసాంజలిబంధం || ౪౨౧ || శ్రీమాన్ గభీరతరవేగవతీప్రతీరభూమావఘ
 దురహినురదురీవావతీణః | కామాదీవైరిగణముల్బణగుస్మదీయం నా
 మాసినానరహరిః కబళీకరోతు || ౪౨౧ || తతోన్యతశ్చతుర్నిక్షిప్యపాంజ
 లిస్స || ౪౨౩ || భయార్తజీవాతుదయామహిమ్నై వైకుంఠధామైతనవేన

తోరకాణికతినాన్యపి, హృది హృదయాని, భిందంతినరాకుర్వంతి, నందా
 ద్యార్యజనాభినందితమృదుస్సశోపి, హరేశ్చక్షుస్యపాదః, దుభేదేభే
 త్తమశక్యేపి, శకటాసురే, శతకోటైర్వజ్రస్య ఆకారంసావ్యం నాగాత్
 నాహ్నితిస్మకిం || ౪౨౦ || ౪౨౧ || దర్పేతి | దర్పావిష్టానాంకుదృష్టినాం
 దురభిప్రాయాణాం తెంగలాఖ్యానాం దుష్టాయస్సమయః నైషకావ్య
 సింధ్వాంతఃతమతాస్సనయతుం నాశయతుం ఉత్సాదాయ, తుమథాచ్ఛ
 భావవచనాదిచతుర్థిః, పవనుగేపి, భేదాంకురంద్వైశవాదప్రసరణం,
 ఉచ్ఛేదాయ, ప్రబలేపికలా, వేదాధ్వనః కర్మమాగన్య, జయముత్పా
 దయతుం, శ్రీగుతోలక్ష్మణపక్షస్య రామానుజీయవైష్ణవ విశిష్టాద్వైతస్య
 రక్షకాన్ధాపకాన్బుధాన్ మర్కటకిశోరన్యాయవాదినః ఆమోదయ
 తుం, పాపమేవాటవీంఛేత్తుంచ, అధినాం ఉక్తకామానాం మరుత్తరుః
 కల్పవృక్షః, వేదాంతవిద్యాగురుః, విజయతే || ౪౨౦ || ౪౨౧ || శ్రీమానితి
 అఘాయద్రుహ్యతీతి అఘద్రుహిపాపనాశకే, గభీరతరాయాః, వేగవ
 త్యాః ప్రతీరభూమా, సురదురీవావతీణః, ఆవిర్భూతః, నరహరిః నర
 సింహః ఉల్బణు ప్రవృద్ధం, అస్మదీయం, కామాదీనాం వైరిణామంతశ్శత్రూ
 ణాంగణం, నామ్నైవాసినా ఖడ్గేన, కబళీకరోతు నాశయతు || ౪౨౧ ||

మాంసి । ఆమ్నాయఉక్తఃపరమేశితేతి । నామ్నాయఉక్తఃపరమత్త్రచిత్రం॥
 ౪౦౪॥ యుక్తంచైతత్ ॥ యతోవిష్ణుఃపరమఇతి శ్రుతాశ్చుకః॥ ౪౦౫॥ అన
 పాయరమోవిష్ణుఃకస్తాదపరమోభవేత్ । యుక్తం రమాపతేరన్యేదేవా
 స్త్వపరమాఇతి ॥ ౪౦౬ ॥ కించ॥జాగ్రత్యేవశిరాంసినిత్యవచసాం సర్వో
 న్నతౌశాశ్చాణిఃతత్త్రవ్యాసపరాశరాదీకృతయోదతాదరావస్తతః । యః
 పాదాంబుదదా తియస్తదపసంగృహ్ణాతిగృహ్ణాతివాయుశ్చైతద్భరసైవతే
 ౪౦౭॥ భయేతి॥ భయేన సాంసారికేణ ఆర్తానాం జీవాతుజీవనౌషధంద
 యాయానుహిమాయ్యతస్మై,వైకుంఠధావేభగవతే, నమాంసి తనవేక
 రోమి, ఆమ్నాయేవరహః ఈశితా ఈశ్వరః ఇతిఉక్తః,వైకుంఠధామా, ఆ
 మ్నాయేనోక్తఇత్యత్ర అర్థే విషయేపరంచిత్రంయిఆమ్నాయేపరమేశితా
 ఇతి నామ్నా ఉక్తః,తస్మై ఇతినంబంధః॥౪౦౮॥ ౪౦౫॥అనపాయేతి॥తతః,
 అనపాయా అపియుక్తారమాయస్యసఃవిష్ణుఃకస్తాద్ధేతోరపగతారమాయ
 స్మాతస్యః,విష్ణోరేషానపాయినీత్యాగమావతిభావః, అనుత్కృష్టశ్చ,భవే
 త్, నభవేదేవ,రమాపతేర్విష్ణోరన్యేదేవాస్త్ర,అపరమాఇతియుక్త మేవ ॥
 ౪౦౯ ॥ జాగ్రతీతి॥ త్యవచసాంవేదానాం, శిరాంసిఉపసవచః, శాశ్చాణిః
 సర్వోన్నతౌ విష్ణోస్సర్వోత్తమత్వేవిషయే, జాగ్రతివృకాశంతపవ, తత్త్ర
 తస్మిన్నేవాధే,వ్యాసపరాశరాదీనాం కృతయః పురాణానిదత్తాదరాః
 సిద్ధతాత్పర్యా,వస్తుతస్తునశబ్దమాత్ర మేవ ప్రమాణమృతార్థేనుమానమ
 ప్యస్తీత్యధః,యఃపాదాంబుగంగాదదాతివిష్ణురిత్యర్థః,యస్తత్పాదాం
 బు ఉపసంగృహ్ణాతి, కమండలునేతిశేషః, బ్రహ్మాత్యర్థః,యశ్చ పతత్
 పాదాంబుశిరసైవవ్యోమ్నా కేశేనగృహ్ణాతి,సుద్రఇత్యధః,వ్యోమకేశో
 భవోభీమ ఇత్యభిధానాత్, తేమ,త్రిమవరమం,ఆత్మవాణవేత్తా, కొన
 జానాతీతికాకుః, శ్రయాణామపిగుణమూర్తిత్వేన వైకారికత్వాస్తుల్య
 నాంమధ్యేకంచత్వరమం అనాశ్మవాణ్అజ్ఞాసికశ్చిజ్జానాతిన సర్వఇత్యర్థః
 పరమత్వస్మాత్త్రవిషయత్వాతిభావఇతి వాస్తవమథామనిచ్చతోపి కవే

మపరమంజానా తికోనాత్మ వాక్ || ౪౫౨ || పునస్సదమత్కారం || ౪౫౩ ||
దుర్వాదినోఽపిష్టుపదారవిందం దోషాపహం నానుసరంతు మోహోత్ || తె
షాంశుతంశుస్వయశుత్రవిష్టుపదారవిదానుసృతంవిధత్తై || ౪౫౪ || ఇత్యై
స్యతోద్భవ్యైః శిష్యైః || ౪౫౫ || సమంతరూఢచక్రమపుష్పః స్పృతస్మరంద
సంతత్యశిషిక్తమత్తమం || రవిక్రిమాశుత్స్వ రేనాధిగోపురంత్రవిక్రిమస్యా
యతనంశికామ్యతాం || ౪౫౬ || సవిస్తయమభిధ్యాయ || ౪౫౭ || అవ్యా
దాశ్చయతావ సత్సరపదపాసాదనిశ్చేణి కాహూషాదూర్ధ్వముదంబిత
స్సచరణస్త్రైవిక్రిమోనః క్షమాత్ త్రైలోక్యార్థబలతస్సితంశుభయశశ్చ
ర్వాగభిధత్తైః || తౌకేకానాం హాసాధూనానర్థం వాగనవలతేత్యత్యభి
యక్తోక్తైః తైః వాః || ౪౫౮ || ౪౫౯ || మర్వాదినః శతాంతర
స్థాః, దోషాపహం, విష్టుపదారవిందం, మోహదజ్ఞానాద్దోహం, నానుసరం
తు, అతినగేలోత్, తేషాం మర్వాదినామతంతు, స్వయమాత్మనాః శ్చ
పదే ఆకాశే, అరవిందస్య కదాచిన్యసంభవతః ఆనుసృతిం అసంభవం, వి
ధత్తైకరోతి, మిథ్యాభవతీత్యర్థః, అత్రాపి ఆకాశే అరవిందస్య గంగాజ
లదుహస్య ఆగోపాలాంగనమాదవండితం సర్వసంప్రతిపన్న త్వాద్విష్టుః
పదంవ్యవసీతం శిష్టిమితియావత్, అర్యతేగమ్యతే నేనేత్యరోమాణః
శిష్టుశ్చిత్తం సిద్ధాంతః శైవతంబిందంతీతి తద్విందాః తేషాం అనుసృతి
మనుసరణం ప్రచారమితియావత్, ఇత్యర్థః పదంత్యై వాః || ౪౫౯ ||
౪౬౦ || సమంతైః || సమంతే సమీపదేశే యథానాంజాతానాం ద్రుమా
ణాం పుష్పేభ్యః నిష్పతతః సురందస్య సంశతీభిధాన్ రాభిగభిషిక్తం, ఉత్త
మం, రవేః క్రమేగమనే ఆశుత్స్వస్య వేగస్య నిరోధి గోపురం విమానంయ
స్య తత్త్రివిక్రమాన్యభగవతః ఆయతనం ఆలయః, శికామ్యతాం దృశ్యతాం,
శ్చయేపిశేషః || ౪౬౦ || ౪౬౧ || అవ్యాధితి || ఆశ్రయతాం సేవకానాం అనన్య
రస్య నాశరహితస్య పదస్య వైకంఠస్యేవ పాసాదస్య శ్చేణి కా ఆరోహ
ణసాధనదానయః శ్చ, తత్త్వాపిశేత్యర్థః, ః మోహోద్ధ్వం ఉదం

త్రయం దాసీచ్య లేదా మిథోహానిలకండక వయస్తద్ధారణాయోద్భృతః ||
 ౪౯౩ || కృతానుఃకిమ రేమాయావినవేనుఅః ౧౫త్రి పికి ౧౫మభినందసి ||
 పశ్య || ౪౯౪ || శ్రీమానపిన్వయ దైత్యాతుగ రాన్వణికుప్రతిగ్రహం | వి
 ద్కాసమహతి పృథ్వీమిష్టాం గోత్రభిదేదదా || ౪౯౫ || ఓశిష్యామ
 కపటానాం కపినాంసన్తాఘనీయః || ౪౯౬ || యతః || నిత్యానపాయవ
 మదోపినాథోపటూభవన్వంచిత శాత్పుకోసా | కపిన్యథాకృష్ణబుభూసు
 చితః ఉన్నమితః, త్రివిక్రమస్యఅయంత్రైవిక్రమః, సచరణః, నాసాస్మాన్,
 క్షమాత్ సంసారశృమాత్, అవ్యాత్ కక్షతు, యస్త్రై పికి ౧౫చరణః, త్రై
 లోక్యస్యఅవణితః దానాద్ధేతోః, బలేక్షైత్యస్య సంచారిశుభయనవీవ
 సితంభత్రమాసిత్ జాతం తస్యయశశ్చత్రస్య ధారణాయ ఉద్భృతః దా
 ఘిష్టః అక్షదీర్ఘః, హరినీల మయోదండకవర్ణితః, సచరణఇతిసంబంధః ||
 ౪౯౩ || కిమితి || మాయాపిన్వయం చకం, అక్రమంతను ఓతక మార్గం || ౪౯౪ ||
 శ్రీమాతి || సత్రివిక్రమః, స్వయం శ్రీమాన్ భాగ్యవానపి, లక్ష్మీ వాంశ్చ
 పి, దైత్యాదాక్షసాల్ నకువిశిష్టాద్వా, కుత్సితం ప్రతిగ్రహం యావత్తా
 గ్రహణం, కోభుకషప తిగ్రహణంచ, కుర్వాణస్సకమహతీం పృథ్వీం విం
 దకాపా ౧౨ వన్నపిసక ఇష్టాం పృథివీం, గోత్రభిదేవంశచేదకాయ,
 ఇంద్రాయ చ, దదానతుస్వయముపభుక్తవాక్, కృచ్ఛాపాస్తంపామరోపి
 నన్యజితీత్యతోయం అక్రమఇతివ్యాజస్తత్ప్రలంకారః || ౪౯౫ || విశిష్టేతి ||
 అయన్ త్రివిక్రమః, విశిష్టఅతిశయ్య || ౪౯౬ || నిత్యేతి || నిత్యమనపాయనీప్రను
 దాలక్ష్మీత్యస్యతిథోక్తోపి, పటూభవణ బ్రహ్మచారిభూతః, అభూత త
 ద్భావేన్ద్రః, కించనంచితః దాతాబలిర్యేనతతః, కపినాం పండితానాం
 కవేశ్మక్రస్యచవృథాకృత్, అసానాథస్త్రవిక్రమః, స్వయంభూసురఃఖా
 హ్మణోపిసక, భువిదానవత్స్వం రాక్షసత్వం, యవోదానంబలికృతం అస్యా
 స్తీతితద్వత్తాభావః, భూవానవత్స్వమితివ, లెఖేభాస్త్రవాక్, ఇతిదంక్ష
 మంయుక్తమేవ ఏకేనదాతావంచితః అనంతరం సర్వాసపియాచ కాకాదేవ

రోపిభూదానవత్త్వంక్షమమేవభేదే || ౪౯౭ || విశ్వావహః || అభ్యుపగ
 చ్ఛామపవభవతఃస్రాగ్ధగుణదోషీకరణపాండిత్యమాస్తామేషశ్లైష్మవచమ
 తా ౬౩ || ౪౯౮ || ఆకణయతాపదేతత్ యదాశ్రితరక్షణాయపద్మేక్ష
 ణః స్వమహత్త్వాననురూపమపిరూపమాపేదే || ౪౯౯ || నీత్యోన్నతోపి
 నిరపాయరమాశ్రయోపి వాతాపిహంత బహుశోమహతాంపదానాం |
 స్వీకృత్యవామనవపుశ్చిత్తమింద్రమీశః పాతుంపదతిత్తయమతబలిం
 భిభిక్షే || ౫౦౦ || పునస్సభక్తిష్కర్షన్ || ౫౦౧ || త్రైవిక్రమస్త్రైవిధగాజనకస్స
 పాథఃపాయాత్పురస్యమరుతాంమరుతాంనిహంతాశంభోస్సుగన్మకుట
 భూషణదానచుంచుమంభోః ధైశ్శ్యశురమాప్తగిరీయమాహుః || ౫౦౨ ||

ష్టీతిసదితరవృథాకరత్వం, స్వశివ్యస్యవంచనాయాశ్శుక్రవృథాకరత్వ
 మితివివేకః || ౪౯౭ || అభీతి || పాథంశ్లైష్మభిత్తికాభేదాధ్యవసాయప్రయోజ
 కం, గుణానాం దోషీకరణే దోషశ్వాపాదనెపాండిత్యంవిజ్ఞానం, అభ్యుప
 గచ్ఛామపి, సర్వశ్రాజానీన || ౪౯౮ || ఆకణయేతి || రూపంవామనం || ౪౯౯ ||
 నిత్యేతి || నిశ్చింతనతః ఉత్తమోపి, నిరపాయరమాశ్రయోపి, మహతాం
 అత్రాయతానాంచ, బహుశః, అనేకేషాం, సతుద్విత్తాణాం, బహుల్ప
 థాచ్ఛాసాగరకాదన్యతరస్యామితీశన్, పదానాంబాగ్రహేంద్రాదిస్థా
 నానాంపదమితభూఖండానాంచ, దాతాపి, శ్రితం ఆశ్రితం, ఇంద్రం,
 పాతుంరక్షితుం, వామనవపుస్స్వీకృత్య, బలిందైశ్యం, పదత్రితయం, బి
 భిక్షేయాచితవాక్, నింద్యస్యాపిఅవ్యోప్యకారస్యఆవశ్యకత్వాదితిభావః
 భిక్షుతిద్వికనకః || ౫౦౦ || ౫౦౧ || త్రైవిక్రమస్త్రైవిధగాగం గాతజ్జ
 నకః, ఉద్ధోషిష్టవిష్టునాపాదాంగుప్తనఖేనబ్రహ్మాండభిత్తిభదనేగళితమ
 హర్షవోదకనైవగంగాత్వశ్రవణాదితిభావః అతపన, మరుతాదేవానాం
 పురస్యస్వర్గస్య, మరుతాంనిర్జలదేశత్వం, నిహంతావారకః, పాయాత్ అ
 స్తాన్రక్షతు, ఆప్తగిరిః కేదవాక్యాశంభోరితిగంగాస్తమాంగత్వాదితిభావః,
 అంభోనిధేరితిగంగాకళత్రత్వాదితిభావః దానేన ప్రసిద్ధఇత్యర్థే దానచుం

ఇతికించివంతరమతిక్రమ్య ॥ ౫౦౩ ॥ కాంచీనగరవిభూషా కామాక్షీకల్ప
మంజరీభజతాం । రత్నాసురసేనానారాజశరస్వస్యసర్వస్వం ॥ ౫౦౪ ॥
నిజూప్యసవిస్మయానందం కామాక్షీమామంత్ర్య ॥ ౫౦౫ ॥ దంతశ్రీస్తనదృశ్య
తేయదితతఃకుందంననిందంతికెవక్రియద్యభిలక్ష్యతేబుధజనశ్చందం
నసంద్రక్ష్యతే । కృష్ణేదృష్టియుగేభుననకానుయాద్యోపినిలోత్పలం
సూక్తిశ్చేదనుభూయతేమధుగతాకామాక్షీకామాక్షీకే ॥ ౫౦౬ ॥ కృశానుః
యద్యపివిద్యతేకామాత్యోస్సర్వాభినందనీయంసౌందర్యం । తథాపిముఖా
తదితిప్రతిభాతి ॥ ౫౦౭ ॥ తథాహి ॥ కాంతోనిజూపాక్షఇతిప్రతీతః కామస్య
హంతాగిరిరాజపుత్రాస్యః ॥ స్తంబేరమాసస్యస్తనయశ్చతస్యాలబోదరః
కింఫలమాభిరూప్యం ॥ ౫౦౮ ॥ అనయోఃఖల్వంచికాత్యగ్బకయోఃదాంప

చురితి, తేనఃత్తశ్చుంచుప్పణపావితీచుంచుస్పుత్రయః ॥ ౫౦౯ ॥ ౫౦౩ ॥ కాం
చీతి ॥ భజతాంసేవకానాం, కల్పమంజరీకల్పస్పృక్షుగుచ్ఛః, సురసేనానాం
రత్నాశరస్వస్యశంభోస్సర్వస్వంసర్వధనం, కాంచీనగరస్యవిభూషాభూ
షణం, కామాక్షీదేవీరాజతి ॥ ౫౦౪ ॥ ౫౦౫ ॥ దంతేతి ॥ హేకామాక్షీదేవి, తవ
దంతానాఽశ్రీఃకృశ్యతేయది, తతఃతదా, కేజనాఃకుందంకుట్టలంననిందంతీతి
కాకుః, తవేతిసర్వత్రయోజ్యంవక్త్రంఅభిలక్ష్యతేయది, తదాబుధజనః, చం
ద్రంనసంద్రక్ష్యతే, ఉత్తమలాభస్యఅధమానాదరశేతుత్వాదిభావః-
దృష్టియుగేలోపనద్వంద్వేదృష్టేనతి, బాలోపిపునః, కింపునఃప్రాజ్ఞః, నీ
లోత్పలంనవిసుయాత్, సూక్తిఃమధురవాక్, అనుభూయతేచెల్శూరయ
తేయది, మాక్షికేమధుని, మధురతాకా, నాస్తైర్యవేత్రధాః ॥ ౫౦౬ ॥ యదీతి ॥
తత్సౌందర్యం ॥ ౫౦౭ ॥ కాంతఇతి ॥ గిరిరాజపుత్రాస్యః కామాత్యోఇతి
సర్వత్రయోజ్యం, కాంతఃపతిః, విరూపేవికృతేఅక్షిణీవిరూపాణివిషమా
ణిఅక్షిణీచయస్యనః, కామస్యత్పతీయపురుషాధాన్యమన్మథస్యచ, హం
తానాశకశ్చేతి, ప్రతీతఃప్రసిద్ధః, తనయశ్చస్తంబేరమాస్యః గజముఖః లా
బోదరః గణాధిపశ్చేతిప్రతీతః, ఇదంఉక్తవిధుతస్యా లోకొత్తరసౌందర్య

శ్చైవ సమరూపమితి వ్యక్త మేతత్ || ౫౦౯ || పశ్య || ఇయం హి సర్వ మంగళా స
 తు శ్చ శానః, దిరో విభాతి హేనః సత్య సా సయా తిదిక్షు భిక్షుకః | ఇయం
 తు సంకుమా కితా సభన్త రాశిరూపితస్త్వ రాశి కుం తలా చ సా జటాభిరే
 ప భీషణః || ౫౧౦ || విశ్వానః || వయస్య మైశం వాదీః సఖిష్వ సశస్తై రపి
 నా సకృత్తివానః ప్రభృతిభిః సాంసిద్ధిక మభి రూపాణాం ఆభిరూప్యమవ
 హీయతే || ౫౧౧ || నివస్తాం నాకృత్తిం నివసతు చిరం వాపిశ్యవ నే శివస్తావద్ధ
 త్తామహిగణం ధాప్యేషు భగః | పరీతం వై వాలై రుపిత మపి పంకేషు మలి
 నావనీనాచి బ్రాణం కిమిహక మనీయం నక మలం || ౫౧౨ || రమణీయస్సహి

వత్కాః, ఆభిరూప్యం శాంధర్వో దిం ఫలం కిమితి కాకుః || ౫౦౮ || అనయో
 రితి అనమరూపం అనుచితం || ౫౦౯ || ఇయమితి || ఇయం అంబికా, సర్వాణి
 మంగళాని యస్యాస్సాతథోక్తా సతుత్వ గ్రంథకః, శ్చ శానః, దిరః, శ్చ శా
 నం శూన్యత్వాద్ధ స రా కాశం మం దిరం యస్యేతి చ, అసా అంబికా హేమై
 వ హేమంతద్వ తీహిమవతారి రేరీపత్యం హేమనతీతి చ సతుభిక్షుకః, ది
 క్షుయాతి, భిక్షుతే కాంక్షతే భక్తశ్చేయాంసీతి భిక్షుక ఇతి చ బా గ్రిహ్యవైష్ణ
 వైశ్వర్యకారణీ భూతమహేశ్వర్యస్య సత్వైషి విషయవైత్పల్య మేవ సాస్వ
 త్మానందానుభవసందాయకమితి విషయితాం శిక్షణాయభిక్షుక ఇతి పర
 మాధాః, ఇయం తు కుంకుమాంకితా, సతుభన్త రాశి నావిభూతినమూహే
 నరూపితిః లిప్తః, నాచలరాశి కుంతలా కుటిలకే శీ పషజటాభిః భీషణః
 భయంకరః || ౫౧౦ || వయస్యేతి || వాసః నివాసః, వాసవస్త్రం, సాంధ్వికం
 ప్రకృతిసిద్ధం, ఆభిరూప్యం శాంధర్వం || ౫౧౧ || నివస్తామి || శివతావద్ధ
 బ్ధా వాక్యాలంకారే, కృత్తింగజచమ, నివస్తాంపరిదధాతు వ(స్త్రీ)కరో
 స్త్వితియావత్ || పితృవ నేశ్వశానే, చిరం నివసతు శీష్టతు- అహిగణం సర్వ
 రాశిం, ధత్తాందధాతు, సర్వత్ర అతిసగౌలోపే, అథాపితదాపీశ్యధాః
 పషజేషు సుభగః, తథాహే వై వాలై జలనీలీభిః పరీతం వ్యాప్తమపి, పంక
 మణ్డపి శంస్థితమపి, మలి నా చి నాచి బ్రాణమసి, కమలం ఇహలోకేనక

పురుషోరమణీయత్రైవరజ్యతివికథా । శ్లోకస్సవసమభగన్విత్తంసక్తహి
యత్రసంసకన్య ॥ ౫౧౩॥ అపధ్యతామత్రైతదతీమాత్రం చిత్రం ॥ ౫౧౪॥
శివాత్మాలోకతః కామోజిత ఇత్యేవ శుశ్రువః । వ్యత్యాసోత్తరిజితః కాం
చ్యాం కామాత్మాలోకతశ్శివః ॥ ౫౧౫॥ పుషకలంకపుత్రభాగ్యమపివ
ర్వతరాజకన్యాయాః ॥ ౫౧౬॥ యతః కుశలీభనాథపక్తగ్రంథిః పృథ
మోహిమాద్యతినయాయాః । పంచాస్యాత్పితురధిక్షణాననోద్వితీయో
స్యాః ॥ ౫౧౭॥ ఇత్యవ్యతఃకుచన్విరిక్తానామోదం ॥ ౫౧౮॥ శశాం
కమాశీస్సహకారమూలైకైలాసనాసీనభూషణాసీత్ । యస్యాగ్నిభూ
ర్దృక్పతనూభవశ్చయోషాపిభూషాపిచనాగరాజః ॥ ౫౧౯॥ కృతానుః॥

మనీయంకిమతి కామః ॥ ౫౧౭॥ రమణీయత్రైవిదధారమణీ చతురాంగనా
యత్రపురుషవస, రజ్యతి, హిరెవాథే, సపురుషవివరమణీయః, రసి
కన్యసాహితీ పారదృశ్యసఃచిత్తం, యత్రశ్లోకేనక్తం, సవనశ్లోకః, సుభగః
మనోజ్ఞః ॥ ౫౧౩॥ ౫౧౪॥ శివేతి కామః మన్మథః శివస్య అత్థ్వా లాలాటేన
అలోకతః దశానాత్, జితఇత్యేవ మేవ శుశ్రువః, అత్రాథే, వ్యత్యా
సః విపర్యయః అస్తి, యతః కాంచ్యాం, శివః కామస్య అత్థ్వా అలోకతః, కా
మాత్మ్యాః పార్వత్యాః అలోకత ఇతి చ జితః ॥ ౫౧౫॥ ౫౧౬॥ కుశలీః హిమా
ద్రితినయాయాః పార్వత్యాః, పృథమః పుత్రః గణేశః కుశలీ ప్రశస్తశలః, భ
నాథశ్చంద్రభవపక్తం యస్య సః, ఇభనాథస్య గజనాథస్యేవ పక్తం యస్యేతి
చ । అస్యాద్వితీయోనందనః చందాననః గుహః, పంచాస్యాత్ పితృః, శివాత్
అధికః ॥ ౫౧౭॥ ౫౧౮॥ శశేతి కైలాసవాసీ సశశాంక మాళిశివః, ఇహ
కాంచ్యాం, సహకారస్య ఆనుప్మక్షస్య మూలే, ఆవిరాసీత్, యస్య చం
ద్రచూడస్య, వృక్ నేత్రం చ, అగ్నిభవశ్చ స్యా ఇత్యగ్నిభూః, నూభవ
శ్చ పుత్రాపి, అగ్నిభవతః జాయత ఇత్యగ్నిభూః, కించ యస్యయోషా
అంగనాపి, నగరాజస్య పశ్యంస్త్రీనాగరాజః పర్వతరాజపుత్రీ, యస్య
భూషాభూషణమపి, నాగానాం సపాణాం రాజః పక్షిః స ఇతీనంబం

వయస్యకింవణాయసవిశ్వవిలక్షణచారిత్రంరుద్రం॥౫.౧॥ లోకహిలో
చనశైత్యసంపిపాదయిషయాయతమానాజనానేవపశ్యామః॥ అయం
తుపశంపతిః స్థాణురితిచాహ్వయమన్వక్షయన్నిహంశుశుక్షణి మక్ష్టిన్య
ప్రవాణ॥౫.౨॥ విశ్వావసుః॥ అవధేహితావదవధాస్యామిరహస్యం॥౫.౩॥
గంగానుషం గాదతిశీతబాధామిందోద్యుః సింధోశ్చతదన్వయేన॥ హ
తుః॥ వహత్యగ్నిమయీంతృలీయాం హరోహసంతీమివహంతదృష్టిం॥
౫.౪॥ కృశానుః॥ హంతతహితుహినకిరణశకల సురసరిష్టరీశిరశి
రసస్త్రిపురహరస్యకథమభిషేకప్రియతా॥౫.౫॥ తతశ్చ॥ గంగాతరం
గావళిభిస్సుధాంకోసుస్సుధార్పూరైశ్చాశిమృదకమూర్ఖః॥ ము

ధః॥ ౫.౬॥ వయస్యతి॥ విశ్వస్తాత్ లోకాత్ విలక్షణం విరుద్ధం, అన్యతజడ
దుఃఖాత్మక ప్రపంచాత్ విభిన్నంచచారిత్రంకమయస్యతం, సత్యజ్ఞానా
నందాత్మకమితిచ॥౫.౭॥ లోకఇతి॥ పశునాంపతిః గౌపతిః స్థాణుః శాఖా
శూన్యః వృక్షసంఘః అనభిజ్ఞో చేతనశ్చేతి ప్రాతీతికాభావాః॥ శ్లో॥ సవే
దేవాస్తుపశవః బ్రహ్మాస్త్రిష్టం ద్రూపాః॥ పౌక్తాస్తైహంపతిర్భూత్మాద
తః పశుపతిః స్తృతః ఇతి రుక్తాత్ తేషాం న స రాణాఽతిసంపుర ఆసన్ని
త్యాద్యనువాకే అహమేవపశూనామధిపతిరసానీతీతి శ్శులేశ్చ॥ శ్లో॥ స
ర్వవైకారికలయేస్థాః సత్త్వియేన స ఇతి నిరుక్తాచ్చ వాస్తవాభావః పాషం
దానామవిషయతిబోధ్యం, అట్టి నెత్తే ఆశుశుక్షణిం అగ్నిం॥౫.౮॥౫.౯॥
గంగైతి॥ ఇంద్రగంగా గాయాః అనుషంగాత్ సుబంధాత్ అతిశీతబా
ధాం, ద్యుసింధోః గంగాయాః, తస్య వంద్రస్య అన్వయేన సంబంధేన అతి
శీతబాధాంచ హతుః, హరిః, తృలీయాం అగ్నిమయీందృష్టిం హసం
తీంతిం గారశకటీమివ, వహతి, హంతేత్యాశ్చ రై॥౫.౧౦॥ హంతేతి॥ తు
హినకిరణశక లేన సురసరిష్ట, ర్భాగంగావశివాహేన దశిశిరం శీతలం శిరః
యస్య తస్య॥౫.౧౧॥ తతశ్శిశిరశిరస్సు-త్వాద్దేహిశ్చ॥ గంగైతి॥ గంగా
తరం గావళిభిః, సుధాంకోః సంబంధిభిః సుధార్పూరైరన్యతప్రవాహైః అని

ధాభిషేకం కలయంతి శంభోస్తృప్తాయ తోయేన దదత్యపః కే || ౫౨౫ || వి
శ్వావనుః || అత్రాపి యుక్తమత్తరం వ్యాహరామి || ౫౨౬ || జ్వలనా కలనా
ద్విషస్య పానాద్విష భాజాం నహనాద్వతప్తమూలేః | అనిశంతిదశాప
గాధరస్యాప్యభిషేకప్రియతాహరస్యజాతా || ౫౨౭ || అస్త్యైవ మథాపి అన్య
దనుయుజ్యతే || ౫౨౮ || కిమశావిహాయ సంవిహాయ సంతతం శంకరశీరసి
గంగాతరం గాంతః ప్రతివసతిమ్మగాంకం కృశాంగః || ౫౨౯ || సౌవర్ణ
భూధరమపి స్వకరేనిధాయ భిక్షాం కపాలభృదిహటతకృత్తివాసాః | ఆస్తా
మిదం స్వయమసౌపరిగృహ్యలుబ్ధో లక్ష్మీపతింతమపి మాగ్గణయాంచ
కార || ౫౩౦ || విశ్వావనుః || శృణునభేతత్రకారణం || ౫౩౧ || శివశిరసశీత
భానుస్సాగరనూనుస్వసూచనాయపరం | అధినవతితన్మహిషాగ్గంగా
యాజతరమల్పతనురేషః || ౫౩౨ || కృశానుః || తథాపి లుబ్ధవీషఫలప్రేప్నుభి

శంకద్రమూర్ధ్నః శంభోః ఆభిషేకం ముధాన్యధాంకలయంతి కుర్వంతి, శై
వాక్షుశేషః, కుతః, తోయేన స్తృప్తాయపీతజలాయజనాయ, అపః కే
దదతి స కేపీత్యధః || ౫౨౫ || అత్రేతే || అత్రే అభిషేకక్రియాయామపి ఉత్త
రం, వ్యాహరామి వదామి || ౫౨౬ || జ్వలనేతి || జ్వలనస్య లలాటనెత్రేగ్నః
ఆకలనాత్ సంబంధాత్, విషస్య కాలమాటస్య పానాత్, విషభాజాంభూ
షణీకృత సర్పాణాం వహనాద్ధేతుత్రయాద్వ, తప్తమూలేః త్రిదశాప
గాధరస్యాపి హరస్య, అనిశమభిషేకప్రియతాజాతా || ౫౨౭ || అస్త్యైతి ||
అనుయుజ్యతే సృచ్ఛ్యతే || ౫౨౮ || కిమితి || అసామ్యగాంకః చంద్రః, కృ
శాంగః అల్పశరీరస్స, విహాయ సమాకాశం, అంతమధ్యే || ౫౨౯ ||
౫౩౦ || ౫౩౧ || శివేతి || శీతభానుశ్చంద్రః, సాగరస్య సముద్రస్య సూను
త్వసూచనాయ పుత్రోహమితి జ్ఞాపనాయే వేత్యధః, గమ్యా త్ప్రేక్షా,
పరమల్పతనుస్స, తస్య సముద్రస్య గుహిష్యాభిభార్యాః గంగాయాః
జతరం మధ్యంగభావం, అధినవతితన్మహిషాగ్గంగాయాః
తి || లుబ్ధాదికిరాతశ్చ, ఫల. ప్రాప్తుమిచ్ఛుభిః ఫలప్రేప్నుభిః అన దృశ్యః

రసాశ్చ్యోః || ౫౩౩ || తథాహి || సూక్ష్మసింహాంశుకలాభోవ్యస టాహేవభ
 రవనసింహోపి | బుద్ధాయన యోహస్తస్తండులనత్తైవప్రటత్త్ర హూభిక్షాం ||
 ౫౩౪ || అత్యల్పసిదముచ్ఛతే || యచ్ఛంకరసంగార్థం గాయామపిజీవన
 సాయిన్యాంసంక్రాంతాతద్దతాబుద్ధతా || ౫౩౫ || పశ్య || ముక్తాశ్చిత్రావిష్ణుప
 దామదీతాగాం గెయముత్పాద్యవసుప్రకృష్టం | పాప్రాపిరత్నాకరకత్వ
 సంగంకపదికాశాంనజహతిగంగా || ౫౩౬ || అన్యచ్ఛ || సర్వతోము
 ఖసమృద్ధిజుషోవ్యత్పాండరీకవనచాసనయాపి | యత్తయాప్యవధిజహన్ము

నకాంక్షణీయః || ౫౩౩ || సూక్ష్మశ్రుతి || లుబ్ధః ధనలోభవాః ఆదికరాత
 శ్చ, అతపవ, అయంశివః సూక్ష్మస్యసితస్యచాం శుకస్యూభః, సూక్ష్మా
 యాఃసితాః కోదంద్రస్యకళా యాఃఆభాచాస్యాస్తీత్యర్థఅద్యత్, తథా
 పిసన్, అపటః వస్త్రహీనః దిగంబరశ్చ, హేనధ రేనువర్ణరాశి మతిప
 దేస్థానెమేరుస్థానెచ నివిష్టేపి, అయః అశ్వసారః శూలం చ హస్తైయ
 న్మసః, కించ, తండులూనాంసత్త్వం విద్యమానత్వం, తండానాందికెశ్వర
 స్వలసత్త్వంప్రకాశశ్చతస్త్రికాసత్వపి, భిక్షానుటతి || ౫౩౪ || అతీతి || అత్యల్పం
 సూక్ష్మగౌదరమిత్యర్థః || ౫౩౫ || ముక్తేతి || ముక్తైత్యక్తనంసారైః ముక్తా
 భిమాక్షికైశ్చ ఆశ్రితాపి, పిష్టాస్సత్త్వప్రధానస్యవదాత్ ఆకాశాచ్చ
 ఉదీతాజాతాపిచ, గంగా, ప్రకృష్టం, గాంగెయంస్వర్ణమయం, సనుభ
 నం, వసుమతిప్రసవకృష్టం, గాంగెయం భీష్మంచ, ఉత్పాద్యరత్నాక
 రేణసముద్రేణ తత్త్వంసంగంపాప్రాపి, కపదికాయాం వరాటి కా
 యాంఆశాంకాంతాం, కపదికాః శివస్యకేశిరసి అశాం, నజహతి || ౫౩౬
 సర్వతేతి || సర్వతోముఖానాంకృతువిశేషాణాం జలానాంచ సమృద్ధిజు
 షాపి, ఉద్యత్ప్రబుద్ధాపాండరీకాణాంకృతువిశేషాణాం శ్వేతపద్మానాం
 చ వనేసమూహే వాసనాసుసా, రః సుగంధశ్చయస్యాస్త్రధోక్తయాపి,
 తయాగంగయాపి, జహన్నాము నేమఖః, అనిధినాత ఇతియత్, త
 ద్యజ్ఞనాశః, సత్రఘాతినఃదక్షయజ్ఞభంజనకృచ్చిరసంగతి రెవదోమాత్

హృత్ స్వరస్య తథాహి విరసంతి తోహత్ ॥ ౫౩౧ ॥ ప్రసంగమృత్యుః ॥ ౫౩౨ ॥
 ఈశకరస్వీకృతాంచనాదికుటేమిత్యంరజతాచలస్తః । తథాపిభిక్షా
 ననుస్యజాతం విధాశిరస్థేనుటిలేకుతస్మిన్ ॥ ౫౩౩ ॥ కింప్రేషవిరుద్ధధర్మా
 కృత్తివాసాః సుస్తానశ్చ ॥ ౫౩౪ ॥ శృణుధత్తైమహిమామూర్ఖా జ్ఞా
 వధీశంబౌషణ్యధం ఫాలతలేగకేమ ॥ ఖణీ దమాన్త్య సణిం సూతం
 మారోంధకారిత్వమథాపుష్పైతి ॥ ౫౩౫ ॥ అపిచతారకారింహనంకే
 తయాకృతభిశేషః, అన్యథాతాగృత్యజ్ఞోత్తమకర్తృ స్తదయోగాదితి
 భావః ॥ ౫౩౬ ॥ ౫౩౭ ॥ ఈశభిక్షా ॥ మద్యపిక్షాశశివః సుత్య, కరస్వీకృ
 తః చాపత్వేనకరేభ్యతః కాంచనాగ్నిర్యేనసః, కుటేరస్యధనసన్యమిత్యం
 రజతాచలస్తకైలాసవాసీతిదభవతి తథాపి అన్యతాశస్యభిక్షాటసం
 జాతం అభూత్, తథాహి, కుటిలేవాకేనకృత్య, విధౌజ్ఞానై, ఇకాంరాం
 తః, చంద్రచ, ఉకారాంతః, శిరస్థేసతి, శీలక్షిత్రికుః, నాన్యైవే
 త్యధః, అత్రకవిత్ బ్రాహ్మవైష్ణవేంద్రాద్యభివైర్వర్యపదాయిత్యేన
 ప్రసిద్ధస్య అచంచలాశిమాదృష్టైశ్చర్య పరిపూర్ణశేవ్యశ్చరస్యచంచ
 లాశీఃకుతః నాన్యైవేత్యథాంతరంభవంతి ॥ ౫౩౮ ॥ కిమితి ॥ విరుద్ధధ
 మాఅతపవక్తృచాసాశ్చివః ॥ ౫౩౯ ॥ ధత్తజ్ఞతీహరః, మూర్ఖా, జడంశీ
 తంబౌషధీశంచంద్రసంబంధి, మహాతేజః, ధత్తే, ఫాలతలే, ఉషణ్యధ
 స్య అగ్నేస్సంబంధి బౌషణ్యధం, మహా, ధత్తే, అంగకేమ, ఖణీంద్ర
 మాశిస్థమణిప్రసూతం, సుహా, ధత్తే, అథాపివమపి, అంధకారోస్యా
 స్తీశ్యంధకారిణోభావస్తంధకారిత్వం అంధకోనామాసుకస్తస్యారత్వం
 శత్రుశ్చంచ, ఉపైతిసాప్నో ॥ ౫౪౦ ॥ తారకేతి ॥ అయంకారః, అంకే,
 తారకస్యరక్షసః ఆరింస్కందం, మస్తకేశిరసి, తారకస్య అధిపంచ, తా
 రకాణాంనక్షత్రాణామధిపంచంద్రంచ, నక్షత్రాయథాస్థానసన్నివేశాదినా
 శోభనాదృశం సత్తమంగికుర్వత్ స్వీకర్తృపి, సుదృశం స్త్రీయంపా
 ర్వతీం అంగికుర్వత్ వామాంగత్వేనకుర్వంశ్చన్నపీతిచ, అశీకేలబాటేతి

మస్తకేతారకాధీపం | అంగీకర్షణమదృశమప్యశీకాత్కోపభాత్యయం ||
 ౫౪౨ || విశ్వావసుః || కిమభిన్నైష్టేషైకశరణై ర్భూషణై రస్యభిలుప్తు
 త్పుంజయస్యశస్త్రస్యమన్యాదృశం వదాన్యత్వం || ౫౪౩ || దీర్ఘాయా
 మకానసూనవేస్మదదతేదివ్యంతథాభీష్టదం ప్రఖ్యాతాయభగీరథాయభ
 గవత్పదామృతంప్రాదదాత్ | పాపేభ్యోపిచబాణపఞ్చివనన ప్రప్తైభ్య
 ఇష్టంఫలంప్రాగ్రాత్తస్యశివస్యభాతిజగదాహ్లాదాయవాదాన్యకం || ౫౪౪ ||
 కృశానుః || తదేతదాహతంభాషితంయస్మద్రహదేనస్యవాదాన్యకం జగ
 తాహ్లాదయత || ౫౪౫ || యతః || దత్వావరందానవరాక్షసేభ్యో విశ్వస్య
 చస్వస్యచయోవిషాదం | సంపాదయామానశశాంకమాళైఃదాతృత్వ
 మేతస్యచవైవహృద్యం || ౫౪౬ || విశ్వావసుః || కుటిలధిషణగుణమపిదో
 షితతిఘోషయతిభివా || ౫౪౭ || తథాహి || దైత్యేభ్యోనవరానదాన్య
 తయదిత్య్ర్యకోమహుస్తర్హితేనాశక్ష్యభువనానాపేష్టుముదయం నా

యథాస్థానైతియ్యస్యతథోక్తస్సక, విభాతిపరుద్ధంప్రకాశతే, విశేషేణ
 రాజతేఇతిచ || ౫౪౨ || కిమితి || మత్త్యంస్తాతుమహం, వదాన్యత్వం దాతృ
 త్వం, అన్యాదృశమన్యకం || ౫౪౩ || దీర్ఘేతి || యశ్శివః, మునిసూనవే
 మారగం డేయాయ, దీర్ఘాయశ్చిరజీవిత్యం, దదతే స్మగత్తవాన్, ప్రఖ్యా
 తాయేతి, పూర్వతాపివిశేషణం, భగీరథాయరాక్షసే, అభీష్టదం భగవత్పా
 దామృతం గంగా, పాదదాత్ దత్తవాన్, బాణఃబలిపుత్రః పఞ్చీవననః
 రావణితో ప్రప్తైపురస్సరాయేషాం తేభ్యః పాపేభ్యోపి, ఇష్టం ఫలం
 ప్రాదదాత్, తస్యశివస్యవాదాన్యకం, జగదాహ్లాదాయ, భవతి || ౫౪౪ || తదితి ||
 ఆహతంమృశాక్షకం || ౫౪౫ || దత్వేతి || యశశాంకమాళిః, దానవరాక్ష
 సేభ్యః, వరంప్రాధీతందత్వా, విశ్వస్యస్వస్యద, విషాదం దుఃఖం సం
 పాదయామాన, భస్మామరవరదానస్య స్వవిషాదజనకత్వాదికభాషః, ఏ
 తస్యశశాంకమాలైదాతృత్వం, తవైవహృద్యం, నమమేశ్యభావః || ౫౪౬ ||
 ౫౪౭ || దైత్యేభ్యోనవరానదాన్యతయదిత్య్ర్యకోమహుస్తర్హితేనాశక్ష్యభువనానాపేష్టుముదయం నా

స్వర్గద్వయాశాక్షేణః | నోదాయీశ్వరమానుషాదిమహానోః సేతుగీతా
దికంప్రాభంత్యర్థ్యగవాభవార్థవనుమీ నాలంఘయిష్యన్న గాః || ౫౪౮
కించ || కంపాతరంగశిశిరానిలడింభజాతకం పాశ్రయిష్యతిపుష్పరసా
భిషిక్తః | సంపాదయత్యతులసంపదనధీనోనుకంపాసుధాంబుధిరయం
పతిరంబికాయాః || ౫౪౯ || పురీంశరీక్ష్యసన్తాపం || ౫౫౦ || అల్పాపి
కాంచ్యామావాసాదాసాదాయతిగౌరవం | యతపఃత్పురస్తాణుగిరీశశి
తగీయతే || ౫౫౧ || కృతానుః | అన్యోన్యవిరుద్ధస్వభావాభ్యాం దేవాభ్యాం
మాకాంతామేనాంనగరింకింవిస్తాసి || ౫౫౨ || దేవోద్వాహాకాంచపశ్య
నాదాస్యతయది, తహి, లేదైత్యాది, భువనానియమః పేష్టంనాశయతు
నాశక్యం ననథానాభవిష్యత్, తతశ్చ, శాక్షేణోదయా ఉదయము
త్పత్తింనాస్యత్ ప్రాప్తినాభవిష్యత్, తతశ్చ, మానుషాదిమ జాతిషు,
హరినోదాయీశ్వరనాశరభవిష్యత్, తతశ్చభగవాన్, సేతుస్సాముద్రః,
గీతాభగవద్భజ పూర్వాఆదియస్య తదాదికం, ప్రాభంత్యత్ బద్ధంనా
కరిష్యత్, కాహవిరతతహ, అమీనరాః భవాణానంనాలంఘయిష్యత్,
అతిలిశ్చిమితైల్యక్ క్రియాతిపత్రావతి హేతుహేతుమద్భావేవిహితస్య
లృజః రూపాణ్యవాన్యతేత్యాదీని || ౫౪౮ || కంపేః | కంపాయానామన
చాః తరంగ శ్శిశిరైః అనిలడింబైః కంపమాదుతైః జాతకంపాత్ ఆ
మాత్ మాతృత్వాత్ నిష్పతితేనపుష్పరసేన అభిషిక్తః అనుకంపాసు
ధాంబుధిః, అంబికాయాః పతిరేకామేశ్వరః, అధిః, ప్రాభంకజన
స్య, అఖిలాంసంపదం, సంపాదయతి || ౫౪౯ || ౫౫౦ || అల్పఇతి || అల్ప
స్సూక్ష్మోపి పదాథాః, కాంచ్యామావాసాద్దేవోః గౌరవమహత్త్వమా
సాదయతి ప్రాప్నోతి, యతః, ఏగన్తీకపురే కాంచ్యాం తిష్ఠతితిసచాసా
వణుః, ఎతత్పురేస్తాణురేకామేశశ్చ, గిరితః పర్వతశ్రేష్ఠః కైలాసనాథ
శ్చ ఇత్సుక్తప్రకారేణ, గీయతేవ్యవహీయతే || ౫౫౧ || అన్యోన్యైః | ఏనాం
నగరింకాంబీ || ౫౫౨ || దేవాదితి | అధికాంబికాంచ్యాం, ప్రాచ్యామా

అనతః పాఠీచరీచ్యాశయోస్తత్రైకః కురుతేవినాయకమథశ్చిత్రంపుర
 శ్చసరః | ఏకోఽత్యమనన్తముతిరితిరః ఖ్యాతోష్టముతిరిజగత్త్యే
 కోవారితవాగ్ గజాతిమసిగాదత్యాగజాతింపరః || ౫౪౩ || యద్వా
 కాంచీనామ్నీపురేసురేశసహితేపాక్షిమోద్దేశయోశ్చిదైవత
 యోశ్చిరంవసతోరీతివిరుద్ధామిథః | ఏకోయద్విజరాజమప్యధరయత్య
 న్యస్తయత్ర సయ్యంఘ్రాహంతవిభత్యశ్చిదపరాస్వేముఖానిస్వ
 ఘ్నానీం || ౫౪౪ || పిరుద్ధదేవాక్యాంతకాంచీనగరసమాగమాద్వాపరణ
 ధగౌధరోప్యేవం || ౫౪౫ || ఛేత్తాగోప్తాచహరిమహానవజుహోహిరణ్య
 శాయాప్రతీచ్యామాశాయాచద్వయోః యాదేవోవదరాజైకామే
 శ్వరౌ, అనతఃరాజేతే, తత్రతయోమధ్యే, ఏకఃవరదరాజః, పినానా
 యకం గరుడం, అథః కురుతే, వాహనత్వాపత్యధః, అపరఃపకామేశః
 వినాయకం గణాధిపం, పురస్కరుతే, పుత్రత్వాకతభావః, ఏకఃత్యం
 అనన్తముతిరిజగత్త్యేనాభవతి అపినానిస్వరూపశ్చ ఇతిఖ్యాతః ప్రసి
 ధ్యతతరఃత్యంత్రామౌఘాతారగచంద్రయశ్వానఃమూర్తయఃయచ్యుతఘోర్తః
 ఇతిఖ్యాతః, జగతిశ్చుభయత్రయోజ్యం, ఏకః, గజస్యగజేంద్రస్త్వతిగౌన
 క్రకృతాం, వారితవాగ్, పరః, అగజాయాః పార్వత్యాఃకతిగౌమాన్యధీం,
 గజభిన్నాతిం, రత్యాప్రేష్టా, వారితవాగ్, పతచ్ఛిత్రింపశ్య || ౫౪౬ ||
 కాంచీతి || సురేశేనమహితేపూజితే, కాంచీనామ్నీపురే, పాక్షిమోద్దేశేవ
 శ్చిమోద్దేశేవద్వయోశ్చిరంవసతోఽదైవతయోర్వరదరాజై కామేశ
 యోః రీతిశ్చరిత్రం, మిథః అన్యోన్యం, పిరుద్ధా, యద్యస్తాదేకఃవరదరా
 జః, ద్విజానాబ్రాహ్మణానాం పక్షిణాంచరాజా, తంచంద్రంగరుడంచ, అ
 ధరయతితిరస్కరుతే, వాహనత్వేనాథఃకురుతే, అన్యఃపకామేశః, తం
 ద్విజరాజం, ఉత్తంసయతిపూజయతి చూడామణీకోతిచ, కశ్చిత్, స్వే
 అంఘ్రా, స్వఘ్నానీం గాంబి భూతి, అపరఃమూర్ఖాన్వఘ్నానీంబిభ
 తి, హంతేతిథేజే || ౫౪౮ || విరుద్ధతి || సమాగమస్సంబంధః, వారణ

గర్భస్య | భయకృది భస్యాభయకృన్ములాంబలయోశ్చ కాస్తిహస్తిగి
రేః || అన్యద్భృతాయంచాపరొదోషః || ౫౫౬ || వరానుషంగం చ గదాన్వయం
చత్యక్తుః జనాయేః పసంత కాంచ్యాః | చుతావళాద్దీర్ఘరమాశ్రితాస్తే
దేహక్షయేతౌ నియతంభజౌతే || ౫౫౭ || విశ్వావసుః || సఖేమైవంస
భాషిస్తాః తపకరూపదైవతమిదంనగరమితిసహకృతే || - ౫౮ || శృ
ణుతావత్ || ఫణిపతిసరస్సురంతీధనాయకధరోత్తమాంగకోభితనుః | భ
వహరసంజ్ఞాకాంచ్యోపూర్వాపరయోహిణిదేవతా జయతి || ౫౫౯ ||

ధరః హస్తిశైలోపి, ఎవం విరుద్ధశ్శృంగః || ౫౫౫ || ఛేత్తైతి || మహాం
తంఆసవంమద్యం సనహశ్వమేధుచ జుషతఇతితజ్జుషః, హిరణ్యంచాసౌ
గర్భః అన్నంహిరణ్యకశిపుః, హిరణ్యగర్భః బ్రహ్మచతస్య, ఛేత్తాగోప్తా
నాశకొరక్షకశ్చ, ఇభస్యగజస్యభయకృదభయకృచ్ఛ, హరిర్విష్ణుః సరసింహ
శ్చ, హస్తిగిరే మూలేఅంచలెశిఖరేచన్వయోః, చ కాస్తిస కాశతే || ౫౫౬
చరెతి || యేజనాః, దరస్య భయస్యానుషంగంసం పకం, గదస్యరోగస్య
అన్వయం సంపరం చ, ద్వయంత్యక్తుం, కాంచ్యాంవివసంతి, తేజనాః,
చుతావళాద్దీర్ఘరంవరదరాజ మాశ్రితాస్సంతః దేహస్యక్షయేఅంతే
తౌవరానుషంగగదాన్వయా విష్ణుసారూప్యాత్పాంచజన్యకామోదకీనా
మకశంఖగదాయోశౌచ, నియతంభజౌతే || ౫౫౭ || సఖిఇతి || ఇదంనగ
రంకాంక్షీ || ఏకరూపే అవిరుద్ధమేగ దైవతేయస్మిన్కాతభోక్తమితి, సమ
కృతే సాధ్యతే || ౫౫౮ || ఫణీతి || ఫణిపతినరసి అనంతనరసి, ఫణిప
తిసరైస్సపరాజహరైః, స్ఫుదంతి భనాయకంనక్షత్రేశుధరతీతిధరణిఉ
త్తమాంగసరశరసా, ఇభనాయకధరస్యహస్తిశైలస్యఉత్తమాంగశిరసిశిఖర
చ, శోభతఇతి కోభిసీ తనుర్యస్యాస్యాసాసహహరశ్చైతి సంజ్ఞేనామపదేభ
వంసంసారబంధం హరంతీః తద్ధరాః సంజ్ఞాః వరదరామకృష్ణేత్యాదినా
మపదానిచయస్యాస్యా, దేవతా, పూర్వస్యాంజ్ఞైష్టవాన్రితిపరస్యాంజ్ఞై
వాన్రించద్వయోఃకాంచ్యోః, హియస్మాత్. జయః, తస్మాదేకరూపదైవత

అన్యచ్ఛాన్యనగరస్యభూషణమేవనతుదూషణ మిన్యస్యత్రస్యజ్ఞిమాదా
 యసానందం || ౫౬౦ || అహలూఖలు సమాద్యస చెళిసంభాగధేయం ||
 ౫౬౧ || సురయావతోపగీతః స్రాతః పద్మాననోమునిభ్యాతః । వ్యాస
 కృతాయః ఖ్యాతః పాండివరూపస్సద్వృక్షధునీతః || ౫౬౨ || కృశానః ||
 అనుచితకర్మా సాకినర్థమనువర్ణ్యతే || ౫౬౩ || సకలజగతామీశానా
 పిస్వయంవిగతశ్రియామిదమనుచితంకూతోజాతోయదేషవృధాభువాం ।
 కిమిహమహతాంహృద్యాభిద్యోగిపోతనికెతనెదిరమధిపతేభానాందా
 సానుదానతయాస్థితిః || ౫౬౪ || విశ్వావసుః || పురోభాగి భగవక్తుణే
 చుదోషమనీషయాభవానేవకూప్యతి । శూన్యతామేతత్ || ౫౬౫ || కవి
 త్వస్యగాంభీర్యమాదార్యవృద్ధేప్రభుత్వస్యశౌర్యంగురుత్వస్యవిద్యాం
 మితసుబుధః || ౫౬౬ || అన్యదిః || అన్యత్ నిరస్తమాషణేభ్యః ఇతిరత్, చకా
 రోవ్యభః || ౫౬౭ || అహలూఖతి || పచెళిమంపక్వం || ౫౬౮ || మరేతి || సు
 రయావతేనదేవాంగనాసమూహేనడపగీతఃస్తుతః, అజానెనసూతమ
 హాపిరమాతనానెకదేవప్రియదాయత్యాదితిభావఃప్రాతః పగ్మాసనః,
 మునిభిరార్చితాదైర్ఘ్యభ్యాతః, యిపాండవమాతఃశ్రీకృష్ణః, వ్యాసకృతా
 భారతే, ఖ్యాతః, సపాండవమాతః, దృక్పథం లోచన విషయశ్చ ||
 ౫౬౯|| అనుచితేతి || అసాపాండవమాతః, అనువర్ణ్యతేస్తూయతే || ౫౭౦ || స
 కలేతి || ఏషపాండవమాతస్స్వయం సకలజగతాంఈశానఃప్రభురపిసకా,
 విగతశ్రియాంనస్త్రైశ్చర్యాణాం, పృథుభువాంపాండవానాంకూతజాత్య
 అఘాదితియత్, తదిదమనుచితం, భాసామధిపతేస్సూర్యస్యభిద్యోతః
 జ్యోతిః కీటః, తతాగ్రిసోతః శిశుర్తస్యకేతనెగృహే, చాసానాంభృ
 త్యానాంయోదాసః తస్యభావస్తత్తాలయాదాసానుగాసస్సతివయా
 వత్, స్థితిః, ఇహలోకేమహతాంహృద్యాకిం, అహృద్యైవేత్యభ్యః,
 ౫౭౧|| ౫౭౨ || కవిత్వస్యేతి || కవిత్వస్యకావ్యరచనాయాః, గాంభీర్యం ||
 గుణాలంకారవైశిష్ట్యవ్యంగ్యవ్యంజకత్వం, ఆకల్పంభూషణం అహురి

మహా సుగృహాంతాన్మదాచారానాం మహాత్మ్యస్య హలభ్య మాకల్పమా
 హుః || ౫౬౬ || చిత్రపత్ర విమానానాం మహాసానందః || ౫౬౭ || అర్చితః || పిత
 చగుచిరమూర్తిః పంచవర్ణులిన ద మోచన లోచనపత్రభాషి || జయతః జ
 యరాఘవస్ససేష శ్శుచిరకృష్ణసరోవరాపకం లే || ౫౬౮ || కించ || సం
 పాతీసాదరి సరస్వతీసూరూఢో భాత్యకృష్ణతో విజయ రాఘవసారిజాతః
 శాఖాతతే సుసరిసమృద్ధునీక్ష్యలేయో యస్యార్ధావసకలస్సు మనఃప్రపన
 చ || ౫౬౯ || పునస్సత్యైస్స కంజనానందీశ్చ భోభోభక్తిమక్తి ప్రేష్ణ
 సజ్జచంశ్శృణ్వ తుగమం || ౫౭౦ || క్రొత్తాక్రొత్తవాత్యలగ్నీవీరవిజయ
 తిపదశ్చయం సర్వత్యయోజ్యం, ఋద్ధైశ్చంపచః, కేంద్రాగ్గృహాత్యశ్చం
 ప్రభుత్వశ్చ, రోగ్యం, గురుత్వస్య వివాగ్గృహాహంశ్యతాయా సమగ్ర
 లోత్పత్తేః, స కాచారేణ సూక్ష్మం, పూర్ణ తాం, మహాత్మ్యస్య సర్వోత్తమ
 శ్శృణ్వ, హలభ్యం సులభత్వం, ఆశిత్రివిధైశ్చ త్తమియాంత || ౫౬౬ ||
 ౫౬౭ || పంచేతి || క చన్యవికసితస్య గుచితస్య చ పుండరీకపంజరస్య శ్శే
 తపద్మ కాశే యోచ్యతీన దుతం మోచయ తినానయయతీతి మోచనః లో
 చనయోః ప్రభాసమాకల్ప యస్య సపషభువనప్రసన్నః, విజయ గాఘ
 వః, శుచిత రేవ మపవిత్రే గృధ్ర సరోవరస్య ఉపకం శతీరేజయతి || ౫౬౮ ||
 సుపాతీతి || స పాతీసోదరిస్య జటాయుషః సుబంధియశ్శరః గృధ్రగోధ్రత
 స్య తతే సుసరియాభః అచ్ఛతః, విజయ రాఘవసంభగ వానేవ పారిజాతః దే
 వవృక్షః భాతి, లోకేవృక్ష స్య ఉపరి శాఖాః తదుపరి పుష్పాణి, సద్వివగ్య
 యోతే త్యకృష్ణత్వం ప్రపంచయతి, యః పజయ గాఘనసారిజాతః, సన్ధి
 యోగిభిః, శాఖానాం శిఖానాం వేదశాఖానాం ఆశ్వలాయనా పస్తంబీ
 యాదీనాంతతేరుపరిక్షాం దేశే, ఉపనివత్సుచ ఉదీత్య తే, యస్య అభ
 వనభాగే సకలస్సంపూర్ణాస్స కుశ్చ, సుమనసాం పుష్పాశాం దేవానాం
 చ ప్రసంచ స్స మూక ఉదీత్య లే, సర్వే పి దేవాస్త్రయో భాగవనసంతాంత
 అన్యథాః || ౫౬౯ || ౫౭౦ || విశ్వ తేతి || యో విజయ రాఘవః, స్పర్ధగంజకా

రాఘవం । నమస్కరుతయోగ్యధ్యంసమస్కరుతదాహతః ॥ ౫౭౦ ॥
 అత్రగృధ్రసంస్థితేవిశ్వప్రసిద్ధాకావ్యైః ॥ ౫౭౧ ॥ తనయాఘన
 యానమాగతాభిస్తగుణీభిః పరిభజితాశ్చముగ్ధాః । దృఢాంకురమత్ర
 దేవశక్త్యా నమమాసాంపులకాంకురైఃఫలంతి ॥ ౫౭౨ ॥ కృతానుః ॥ నిజ
 రూపమహిమానమరూపస్థితరసా విజయరాఘవః, కిమిద్యతే ॥ ౫౭౩ ॥ శు
 కస్తుతోహాసమయూరవాహముఖపగ్గీతోగరుడాసనాసా । క్షీరాబ్ధి
 తీరావనథోపివానంకరోత్యశూన్యాగృధ్రసరోతికెస్మిన్ ॥ ౫౭౪ ॥
 విశ్వాననుః ॥ తదేతద్దయాపయోనిధేరస్యభూషణమేవ ॥ ౫౭౫ ॥ తత్రా

యుషం, దాహతః నమస్కరుతదాహసంస్కారం చక్ర ఇత్యర్థః, వి
 శృతం ప్రసిద్ధం ఆశ్రితేషు వాత్సల్యం ప్రేమయస్యతం, వీరం, విజయ
 రాఘవం భగవంతం, నమస్కరుత, యాయు నమస్కరుత్వం ॥ ౫౭౦ ॥
 అత్రేతి ॥ వైచిత్రీశ్చర్యం ॥ ౫౭౧ ॥ తనయేతి ॥ అత్రవీరరాఘవక్షేత్రే, త
 నయానాంఅర్థనయా ప్రాథమ్యా, సమాగతాభిః తరుణీభిరన్వఙ్మయా
 భిః, పరిభజితాఃపక్వాః ముగ్ధాః, దేవస్యవిజయఘరావన్యతక్త్యాప్రభా
 వేన, అంకురం, ఆసాంపులకాంకురైఃస్వమం దృఢం, ఫలంతి జనయంతి ॥
 ౫౭౨ ॥ నిజేతి ॥ నిజస్వస్వీయస్యరూపస్యమహిమః మాహాత్మ్యస్య అన
 మరూపా అనుచితాస్థితమర్వాదాయస్యనః, కింకుత ఈద్యతేస్తాయ
 తే ॥ ౫౭౩ ॥ శుకేతి ॥ శుకేనకీరేణశుకయోగినాచస్తుతః, హంసవాహూబ్ర
 హ్మమయూరవాహః కుమారః తాముఖమాదిర్యేసాంతైః సుకైఃప్రగీతఃకీ
 ర్తతః, గరుడాసనః, క్షీరాబ్ధితీర ఆవపథునివానంయస్యతథోక్తోపి, అ
 సౌవిజయరాఘవః, అస్మిన్గృధ్రసరనః అంతికేసమీపే, వానంకరోతి
 అహోరాత్రేభేదే, శుకాదిపక్షిభ్యః గృధ్రస్యనీచత్వాదితిభావః, శ్లోకాలను
 ప్రాగ్గితేన సరోధాభాసేన గృధ్రైఃపి భక్తై వాత్సల్యమితి ప్రతీతేరలం
 కారాచస్తుత్వనిః ॥ ౫౭౪ ॥ తదితి ॥ తదేతత్తాద్యసృష్టికర్తృసంపీడనవా
 నుః ॥ ౫౭౫ ॥ తదితి ॥ తమనః పరస్తాత్ అజ్ఞానినాంనూర ఇత్యర్థః, అ

దృగుత్తరపదేతమసంపరస్తాస్తామయేష్యగులమారిభిరఽఽతోఽఽ అతా
విరాసహరిరేషచిరుసరాణాం దృష్టిం కృతా ధృయశు మేషపృథానుక
పః || ౫౭౭ || దక్షిణతోపివిమానంప్రస్తాపయకసహవః || ౫౭౮ || ఇయం
హి || గంగాసింధునరస్వతీభవహరాశుంగావతః గాత్రజారంగాభ్యాశత
రంగిణీన దఘతత్యంగాభంగావహః | శుద్ధారాశం నీమనీషి జనతార
భౌవగాహముహుర్దుగ్ధానామపిశుద్ధబద్ధజననీచద్ధాపగాదృశ్యతే || ౫౭౯ ||
కించ || మమచగ్ధనదీధనదీకృతమజ్జానవాంభోః || బుధజాతనుతాతను
తాంతనుతాంతనుతాపహ్నుననాఘనాం || ౫౮౦ || కృతానుః || భవత్స్వేవ
మథాపి అస్యాక్షీరతరంగిణ్యావిధినాకృతానీసతా || ౫౮౧ || కాలుష్య

స్తామయేపి విగతనసస్తదోషే, త్రాదృశిఅనుసమే ఉత్తమపదేవైకుంఠేతి
తులైఃసూరిభిః సనకాదిభిః, అర్చితః అర్చ్యమానః స్థితోపీశ్వరభాః, నృథాను
కంపః, శాశ్వతభక్తవాత్సల్యః, అతఏవపషహరిర్విజయరాఘవః, నరాణాంభ
క్తానాం దృష్టిం, కృతార్థయతు. చర్మనేనసఫలయతుమేవ, దిగమావిరాస
అవిర్బధావ || ౫౭౭ || ౫౭౮ || గంగేతి || గంగాసింధుః గః గానదీ-సింధురిత్యుజ్జ
యినీపాంతే కాచిన్నదీవా, నరస్వతీ, భవహరాభవనాశినీ, శుంగాశుంగ
భద్రా, రంగాభ్యాశతగంగిణీ కావేరీ, తా ఇవః ద్వత్, అఘశలేపాపరా
శేరేవాంగారాణాం ఉబ్బుకానాంభంగావహః, శుచాంఘోకానాంధానా
యాపక్షేః శమనినాశనీ, ముహుర్మనీషిజనతయా విద్వశ్శమూహేనతి
రద్ధా అవగాహాస్నానానియస్యాంసా, ముగ్ధానాంమూఢానావహి, శు
ద్ధాబుద్ధింజనయతితిజననీచద్ధాపగాక్షీరనదీ, దృశ్యతే || ౫౭౯ || మమేతి || న
వైః అంభోభిః జలైర్ధానదీకృతాః మజ్జంతః స్వస్త్రికా అవగాహమానాః మా
నవాయయాసా, బుధానాంజాతేనసమూహేననుతా, తపోశ్శరీరస్యతా
పహ్నుత్, చగ్ధనదీక్షీరనదీ, మమసంబంధినాఘనాఘనాం మహాపాపా
నాంతనుతాంక్షీణస్వం, తనుతాంకరోతు || ౫౮౦ || భవత్స్వేతి || విధినాదైవే
న, నీరసతామినాస్వాద్యత్వం || ౫౮౧ || కాలుష్యేతి || కాలుష్యస్యమాతి

లేశః ధురాపి గురూపిషయోనదీ | రోదలేసాథ వేయక్తానోఽబ్జసంసేభా
 నా || ౫౮౨ || విచ్ఛావసు || గుణమపియోషతయాశునః || ౫౮౩ || యశః ||
 క్షిచనసమాగతం సంధుః ధునీజలేసాథుః స్నాన || పంకవిల్గపంకలయతి
 సంఘటయతి ధుమితిస్మగంతిబుధాః || ౫౮౪ || కించిద్దక్షిణతోభిక్షకశ్చ ||
 ౫౮౫ || మోహదయోషః మాతాంతటవాసి దేహవ్యూహాయ కామసిమలం
 తాహతీంశుం || స్వాహాః రోతిమరితానిశుశ్రవాహైవాహాహా నదీబుధ
 సమూహాకృతానగాం || ౫౮౬ || అస్యాశ్చోత్తరలేతే శ్శ్రోయోత్తరాన
 వాసయోగ్యస్సప్రగుణోసావగ్రహారస్య లక్ష్యతే || ౫౮౭ || పశ్య || క
 తానంబకరిష్ఠరన్మధుకరవ్యాహరదాహాపగారోధశ్శామరంజనం
 దిలపయః కల్యాణశుల్కావృతః || ఆలేయోష్ఠయవిద్వగధ్వగహవికంధా
 న్యస్యలేశానాపిషభ రారహితాపి, మధురాపి, సయోగగీర్ణరసదీ, లవణసిం
 ధువాహుక్తానోఽశేత్, సాధవేచజ్జరాయరోచతే || ౫౮౮ || ౫౮౯ || క్షవనే
 తే || సమాగతః సంగళిస్సింధుస్సయ్యైః యేనతస్మిక్ అతపిషసాధుః పవిత్రే
 క్షవనకస్మిన్నపి, ధునీజలే, స్నానం, పంకస్యపావన్యకదామస్యదవిల్గపం
 నాశం, కలయతి, ధియంజ్ఞానం, సంఘటయతి, ఇత్యుక్తప్రకారం, బుధాః స్మ
 రంతిజానంతి || శ్లో || సయ్యదగానదీస్నానం నరాణాం శుద్ధిబుద్ధిరమతిస్మర
 తాదితీభావః || ౫౯౦ || ౫౯౧ || మోహేతి || తటయోగ్యాసినాం దేహినాం,
 జంతునాం వ్యూహాయ సమూహాయ, మోహదోషరహితాం, కామ
 ప్యనిర్వాచ్యం, మహతీం, మశింజ్ఞానం, దిశంతీదదతీ, బుధసమూహాకృతా
 వగాహా, బాహానదీ, శుభ్రేశుభ్రేః ప్రవాహైః మరితానిస్వాహాకారోతినా
 శయతీశర్భః || ౫౯౨ || అస్యాఇతి || అస్యాబాహానద్యాః, శ్శ్రోయోత్తరానా
 నాం వైదికశ్రేష్ఠానాం వాసయోగ్యః, సమగ్రాస్సంపూర్ణగుణాన్త్యుక్తా
 వ్రసమృద్ధ్యానయోయస్మిక్ అసా అగ్రహారః, బ్రాహ్మణస్వామికొగ్రాహుః ||
 ౫౯౩ || కణ్ణేతి కణ్ణానందకరాస్సురంతశ్చ సుధుకరాణాం వ్యాహారాయుం
 కారాయేషు తేషాం బాహుపగాయాః రోధసితపైశానినాం నృతాణాం సు

సుఖ భాష్పితమై మోక్షాత్మరక్షణసంభవి తస్మాదామోక్షా నా మోక్షుః ||
 ౫౮౮ || సాధ్వ్యగ్రాసరాయా పేతస్సా కేతనఃరక్షణం | అగ్రాసరో నహ
 త్యైషునసనాథాభిక్షితః || ౫౮౯ || కిం చిద్వినానమున్న యస్మిన్లక్షణం
 నవోఽహి సాధ్వ్యద్వయమసహాకృత్య || ౫౯౦ || చారుగుణైస్సన్మణిభిరాబ్రాబా
 హానదీపయస్సన్మోక్షః | ఉపకూలమగ్రహరాగవాన నెర్హంబి || ౫౯౧ ||
 కృతామః || అమూన్యాహిగ్రాసంకారకగ్రహరాస్సగ్నివక్షతే | సువృ
 త్తముక్తాగ్రహితాయతెనానాశ్రితాజనాః || ౫౯౨ || విత్వాపసుః || సభేధవతా
 బంధిభిఃమరింద్రైస్తుంధిలస్యపూర్ణస్యవయసజలస్యకల్యాణాభి కుల్యాభిః
 కృత్రిమనరిచ్ఛిర్వృతః పేష్టికః, అత్రేన్దు నేయంత్ర క్రేయః అన్యయః శోభి
 యేషాం తేషాం విద సాంతిధ్వ రేషుయా గేషుహవిషాం పురోధాకపపాదీ
 నాంగంధస్యఅనుబంధేన సంబంధేనఅపరతః దత్తంత్త్రేషుంకుశలంయస్యసః
 అభిరామః, భువి, అరశాణిఫాలఇతిత న్నామకః గ్రాహి, భాతపా, హిప్రసి
 క్థా, అయంకి వేరగ్రహరఇతిధ్యాయం || ౫౯౩ || సాధ్వీతి || సాధుమతిగ్రేసరా
 తాం శ్రేష్ఠానాం ఆత్రేయగ్రాతాతాంయూహైః యజ్ఞాశుబంధనదారు
 భిః, ఇతఃప్రాప్తః, అన్యరగ్ర, సాధు, అగ్రే, సరయ్యానాన నద్యాఉపేతః, రఘు
 నాథేనక వేః పిత్రాశ్శిరావేఃచ అభిరక్షితః, ఏషఅగ్రాసరః, సాకేతస్య
 నగరస్యఅయోధ్యాయాః శ్రియంశోభాం, వహతి || ౫౯౪ || కిం చిదీనవోఽహిః
 బహుక్షీరనవోఽహిః || ౫౯౫ || చార్వితి || చారవగుణాః || జన్యసాశీల్యాద
 యః సూత్రాణియేషాంతైః, సన్మణిభిస్సజ్జనశ్రేష్ఠైః సద్భిర్మహాభిరల్లైః
 జుష్టాఃయూక్తాః, బాహునదీపయస్సన్మోక్షః చానుబంధిషీనవ్యో రుపకూలం
 కూలేషు, అగ్రహరా, అసనేషుకామేః ఉన్నతాహరాఉదగ్రహరా
 ఇవభాంతి || ౫౯౬ || అమూనితి || అమూకానదద్వయతీర్థితాగ్రాహా
 అగ్రహరాకాసంకారంకమిత్యుక్తః, ప్రియక్షతేవచంతి, బుధాఇరశే
 షః, యద్యస్మాదేనాగ్రాహా అశ్రితాజనాః శోభనాభిః వృత్తాభిః ప
 త్నూరాభిః ముక్తాభిరౌక్తికైః సహితాః సువృత్తైస్సాధ్వ్యైః దైముష్టైః సా

స్తుతిరేవైహంభంగ్యంతరణకృతేతిషిమృచ్ఛామిచ॥ ౫౮౩॥ అథసర్వత
 స్తు డీరమండలమవలోయన్ సహమాతరేకం॥ ౫౮౪॥ వయస్యస్ఫుటమ
 స్సృణ్ముండీరమండలస్యసశ్యతుభవాపావనత్వంరామణీయకం॥ ౫౮౫॥
 తిరెతీరెస్ఫురతినగితాన గ్రహారేత్రధూయానగ్యోవగోళధరణిమరు
 తామగ్రహారేగ్రహారే॥ వగేవగేధరణిమరుతాంవధకతేసాధుయజ్ఞో
 యజ్ఞేయజ్ఞేశ్వరణనుభగస్త్రాస్త్రాశస్త్రాదిఘోషః॥ ౫౮౬॥ కించ॥ తుండి
 రమండలపాసిమరుద్ధసింధుడిండీరఖండభకీర్తిఘనంశతేమత్రపా
 యమాననాత్రైరవిగీతిమేతద్యోచితధూతమరితంచరితంనకన్తై॥ ౫౮౭॥
 కృతానుభాగం॥ తైతస్మిన్మంత్రమయుగవ్యధ్వరకమౌచరతామమీషం
 భవపాశైశ్చజనైః అరహితాస్సంగతాశ్చ॥ ౫౮౮॥ సౌఖ్యేభంగ్యంతరే
 ణలన్యూరీత్యావ్యాజస్తతిః ధమేతియావత్, విశేషేణన్మమ్యమిస
 హే॥ ౫౮౯॥ అథేతి॥ తుండిరమండలమితిదేశవిశేషనామ, భాషాయాం
 తోండననాడ్వితి॥ ౫౯౦॥ వయస్యేతి॥ రామణీయకంసాందర్యం॥ ౫౯౧॥
 తిరేతీరెతి॥ సరితాంబాహనద్యాదీనాంఅత్రాస్మిన్, తిరేతీరేప్రతీతిరం,
 భూయాత్ బహుశఃఅగ్రహరః, స్ఫురతి, అగ్రహారేగ్రహారేప్రత్యగ్రహ
 గం, అగ్రహాన్త్రాజ్యః, ధరణిమరుతాంబాహ్మణానాం, వగేఃబృందంస్ఫు
 రతి, వగేవగే, యజ్ఞఃజ్యోతిష్టోమాదిసాధువధకతే, యజ్ఞేయజ్ఞే, సర్వ
 త్రైవిషాయాంద్విభావః, శ్రవణయోస్సుభగః మనోజ్ఞఃస్త్రాస్త్రాశస్త్రై
 మంత్రవిశేషవాదీయేషాంతేషాంవైదికమంత్రణాంఘోషఃనాదవధక
 తే॥ ౫౯౨॥ తుండిరేతి॥ తుండిరమండలేనివాసిమరు, దుగ్ధసింధోఃక్షీరా
 ఘ్నఃడిండీరఖండైఃఫేనరాశిభిః సదృశానిభాతుబ్యాకీర్తిర్యేషాంతేమ,
 పండితేమ, ఆప్యాయమానంవ్యాఖ్యవాసం త్రైక్రియామాణమితియావ
 త్, అఖలైఃవేదశాస్త్రపురాణాదిభిః అపగీతం అనిందితం, అశవన,
 ధూతమరితం అపహతదోషః, ఏతచ్ఛరితం సత్కర్మం. కన్తైరొచేత
 సర్వస్మాదపి రోశేతైవేత్యధః॥ ౫౯౩॥ హంతేతి॥ అంతిమయుగ,

చరితానికథమివరేచైరణ్కోవిదేభ్యః ॥ ౫౯౮ ॥ నఋత్వికస్సంపత్తిన్చ
కుశలతాయష్టురనఘానచద్రవ్యశుద్ధంనచ శ్రుతయభిధిక్తిలియుగైః ప్రసి
ద్ధింకాంక్షంతః పరిమితధనాహంతకృపణా వృథాపశ్వాల్లంభంవిదధతిత
థాపిషీతిసురాః ॥ ౫౯౯ ॥ శౌచంనాచరితుంయథావిధికలౌశక్తాద్విజాఃకిం
చతేయఃఖల్వా చమనాష్టనాదియమస్తంస్త్రుతుంపృక్షమాః | క్వామీ
షాంపునరగ్నిహూత్రనియమః క్షేప్తేరనుష్ఠానగీః క్వాగ్నిష్టేమముఖా
మతాస్సపశుకాఃకృత్యాగ్నిచిత్యాతుసా ॥ ౬౦౦ ॥ విశ్వావసుః ॥ స్థూల
హనీషమృషాకిమతిభావసే ॥ ౬౦౧ ॥ యతఃశిష్టేభ్యఃప్రతిగృహ్యవిత్రముచి
కలాయుగేపి,కోవిదాః అభిజ్ఞాః తెభ్యః ॥ ౫౯౮ ॥ నేతి ॥ కలియుగే,ఋత్వి
జాం మంత్రమంత్రార్థవిదాంసంపత్తిర్లాభోనాస్తి, యష్టః యజమాన
స్యృతదమగ్నిమవాక్యద్వయేపి, అనఘానిదోగపేతిపూర్వత్యాపియోజ్యం
కుశలతాకర్మకరణనైపుణ్యం నాస్తి, కించ, శుద్ధద్రవ్యం నాస్తి, హృద
యస్యశుద్ధిః కామాదిదోష రాహిత్యంచ నాస్తి, తథాపి పరిమితధనాఃఅ
ల్పద్రవ్యాః, కృపణాల్పభాః, షీతిసురాః బ్రాహ్మణాః, ప్రసిద్ధిం, అయం
దీక్షితోయం సామయాజీత్యాదిభ్యాతి, కాంక్షంతస్సంతః, వృథాఅ
యథానుష్ఠానాన్నిష్ఫలం, పకోమేషాదేరాలంభంవధం, విదధతికుర్వం
తి ॥ ౫౯౯ ॥ శౌచమితికించ, కలాయుగే,యేద్విజాః, శౌచంపాదప్రక్షాళనా
దికం, యథావిధిశాస్త్రమనతిక్రమ్య, ఆచరితుంనశక్తాః, తెద్విజాఃఆచమ
నంఆప్లవః స్నానంచ ఆచర్యస్యసచాసానియమః యఃఖలు, తంనియమం,
స్త్రుతుంమపి, కీమతకతుంమితిభావః, అక్షమాః అశక్తాః, అమీషాం ద్విజా
నాంశౌచాచరణేవ్యశక్తానాం పునశ్శబ్దస్తవ్యథే, అగ్నిహూత్రంనామని
యకకర్మక, క్వ, నాస్త్యైవేత్యర్థః, ఇట్టే దశపూర్ణమాసాదేః, అ
నుష్ఠానగీః అనుష్ఠానాంగీకరణవారాకర్వ, పశుభిస్సపశుకాః, అగ్నిష్టే
మముఖాఃమఖాఃకృ, సాప్రసిద్ధా, అగ్నిచిత్యాస్థంఢిలవిశేష క్రియమాణ
హేమామకర్మకృత్యాకృష్టభవతి ॥ ౬౦౦ ॥ స్థూలతి ॥ హేస్థూలమనీషమంద

తంసంపాద్యవిద్యాఃకలౌశద్ధాశూక్ శ్రుతికల్పసూత్రసత్తురాల్ లభ్యా
శుచీన్యత్విజః| పీఠింభాగవతీంప్రకామమభినంధాయాహరంతఃక్రతూక్
ధీమంతోయుగమంతమలతుకృతయంత్యంతముఖా స్సంతశం|| ౬౦౨||
కించ|| అయజ్ఞాహ్వాద్రన్యానయమితితుయజ్ఞాద్విరమతాంసకల్పేతస్వా
నైన్సానుభవదారాధనమపి| పర్యత్నేనద్రవ్యంశుచికిసుపిలభ్యాభగ
వతః కృతఃచైత్రైంకర్మ కిమితిసతేదేవాధ్వరసమం|| ౬౦౩ || హంసాకృ

బుద్ధే || ౬౦౧ || శిష్టేభ్యశ్చితి || ధీస్తత్స్వేనాచాలినీ బుద్ధిరేషామస్తీతిధీ
మంతః, అతపవ, అంతః దహరాకాశేముఖంమనోగతిర్యేషాంత్రైహ్మ
పరాయణాః, బ్రాహ్మణేభ్యః శిష్టేభ్య ఉచితం అనంద్యత్వేనపర్యాప్తత్వే
నవా అనురూపం విత్తం| పతిగృహ్య, విద్యాఃసంపాద్యఫలవదథా వబో
ధపర్యంతం అధీత్య, శ్రద్ధాశూక్ క్రతుసాధ్యణ్యసంపాది కేచ్ఛావతః,
శ్రుతిమకల్పసూత్రేహ, శౌతేషుఅశ్వలాయనాపస్తంభీయాదిషు చతు
రా మశలాక్, శుచీ వరిశుద్ధా ఋత్విజః అధ్వర్యుద్గాతాగ్నిక్షా,
లభ్యా, భగవతః పరమేశ్వరస్య ఇమాంభాగవతీం, పీఠింసంలోషం, అభి
సంధాయసంకల్ప్య, కలౌయుగేకత్తూక్ సంతతంఆహరంతఃకుర్వంత
స్సంతః, అంతిమంయుగంకలిం, కృతయంతికృతయగీకుర్వంతి || ౬౦౨ ||
అయజ్ఞేతి || వయం, యజ్ఞస్యలహ్వాంయోగ్యం ద్రవ్యం యేషాంత్రైభవం
తీతి అయజ్ఞాహ్వాద్రన్యాః, ఇతిహేలోయజ్ఞాద్విరమతాంయజ్ఞత్వజతా
మిత్యథః జగుస్త్వావిరామేత్యాదినాఅపాదానత్వం, నైన్సానుభవదారా
భగవతః, ఆరాధనంనివేదనమపి, సకల్పేతనక్రియేత, నన్వీప్రశ్నేస్యద్రవ్య
మాత్రస్యదేవప్రాజాత్మకయజ్ఞానహత్వాదిభావః, నయత్నేన అనం
ద్యన, శుచికిమపికించిద్ద్రవ్యం లభ్యా, భగవతః కైంకర్యంసూజసంకృతం
చైత్రైనేతిశేషః, తత్భగవత్రైంకర్మమేవ, అధ్వరసమంకి మిలినభవతి,
భవేదేవేత్యథః, తథాదభగవత్రైంకర్మాధ్వరయోగ్యజ్ఞత్వా విశేషాద
ధ్వరత్యాగే భగవత్రైంకర్మస్యాపిత్వంతత్త్వాగాపత్తిరితిభావః|| ౬౦౩||

త్ర్యత్యవేయాదితికథయతియోవేదపవైషయాగెపశ్వాలంభంవిధత్రైయది
కథహమభేవైదికస్సంశయీతహింసాత్వాభావమేవాధ్వరపశుహతే
రాశా రామానుజార్యతత్త్వక్షస్తాపియోనప్రసజలియజనెకస్తదన్యోగురు
ద్విట్ || ౬౦౪ || ఇదంచావధేయం || ౬౦౫ || హింసాంతరేష్వివనఖాశ్రితహింస
నేపిజై నేతరోయదిజనోభవతేజగుప్సాం | నార్థంతరేష్వివననిందతినం
దనానాంప్రదనంకిమనఘేపినిజైకశత్రే || ౬౦౬ || ఇగమపగంతస్యం ||
౬౦౭ || ఋత్విగ్విశుద్ధివిరహాదివిశంకయాచే కేచిత్కలౌజహతినిత్యమ
పిక్రతుంతే | ముంచంతిగుర్వశుపితాపశయేనకిన్న చక్రాంకవైష్ణవమను

హింసేతి || హింసాకృత్ ప్రాణిహంతా, ప్రత్యవేయాత్ పాపాభవేత్, న
హింస్యాత్సవభూతానీత్యాదినా హింసాయానిషిద్ధత్వాదిభావః, ఇ
త్యుక్తప్రకారంయోవేదః కథయతి, నివసనివవేదకియాగెపశో శ్చాగాదేః
ఆలంభంహింసాం, విధత్రైప్రేరయతియది, అగ్నిష్టోమీయంపశుమాలభే
తేత్యాదినేతిభావః, తహింస, వేదమధితే వేదవావైదికఃకః, మభేవివయే
సంశయీతసందేహంకుర్మాత్, సకోపేత్యథః ఉభయత్రప్రామాణ్యే
ప్రమాణ సంశయేనాయాగీయ్యహింసాయా అవజన్తీయత్వమితిహృద
యం, కించ, రామానుజార్యః, యాగదూషకాణాంతేంగలాఖ్యానాంగు
రురేవ, అధ్వరేపశోనిహతేర్వధస్య, హింసాత్వాభావమాహ, తత్త్వక్ష
స్థః రామానుజమతే నతమానోపియోజనః, యజనేనపశుకయాగే, స
ప్రసజతిసోద్యక్షే, తదన్యః గురుద్విట్ గురుద్వేషీకకి, సకోపీ, కింతు
సపవేత్యథః || ౬౦౪ || ౬౦౫ || హింసేతి || జైనాల్ బౌద్ధాదితరజనః సాం
సాంతరేషు యాగీయాతిరిక్తహింసాస్వివ, మఖాశ్రితేయాగీయేహింసనే
పి, జగుప్సాంఉపకోశంభజతేయదితహింస, నార్థంతరేషుపరాంగనా
స్వివ, అనఘేనిహేషు, నిజేకశత్రేభార్యాయాహపి, నందనానాని
షాదనం, పుత్రోత్పాదనం, కింకన్తాన్ననిందతి, హింసాలోత్పాదనత్వయో
రుభయత్రావిశేషాదిభావః || ౬౦౬ || ౬౦౭ || ఋత్విగ్వి || యేకేనిత్రైం

గ్రహణాదినర్వం || ౬౦౮ || కించ || సర్వైర్వైద్యైస్తత్తిగణయత్రైస్సై
హానైపురాణై శ్శిష్టాచారైరపినియమితానధ్వరాన్మధ్వరాణేః | ఆజ్ఞాసే
ద్ధానహాజహతస్తద్విగుద్ధానికృత్యాన్యాతన్వంఃకతిచిదపరానప్యమీశిక్ష
యం || ౬౦౯ || కింబనునా || యాగంయేబత్వైష్టవావిజహతిఛాగచ్ఛిదా
భీతితశ్శిష్టైశ్శనసాధ్వసాజ్ఞమాతుతేచక్రాంకనప్రక్రియాం | పూర్వస్మిన్మ
హుసమ్మతిభాగవతః ప్రీతిః ఫలంనాథ నాన్యల్పియోభీమతిఃసరత్ఫలమ
లాఖ్యాకతా, ఋత్విజాంశేషేణవిశ్వదైవిరహః అభావః ఆదిర్యేమ
తేమవిశంకయానంచేహాన,నిత్యమసిక్తం,జహతిత్యజంతిచేత్తహి,తే
గురోరాచార్యపుషస్స అశుచితాయాం విశయేన సంశయేన, చక్రాం
కఃవైష్టవమనోనారాయణాష్టాక్షరస్యగ్రహణంచాదిర్యస్యతత్సర్వంపం
చసంసారాక, కింనుమంచంతి, అపరిశుద్ధినంశయయోరుభయత్రితు
ల్యత్వాదితిభావః || ౬౧౦ || సర్వైరితి || సర్వైర్వైద్యైః స్మృతయఃమానవ్యా
దయః తద్గణయత్రైస్సేతిహానైః పురాణైశ్శిష్టాచారైః, నియమితాక
తాన్యత్వేనజ్ఞాపితాక,మధ్వరాణేభాగవతః ఆజ్ఞాసేద్ధానపి, అహహే
త్యాశ్చర్యై,అధ్వరాకజహతః త్యజంతః, నాభ్యాసాదితినుమ్మిషేధః, తే
షాంశుతిస్మృతీహాసపురాణశిష్టాచారభగవదాజ్ఞానాంవిరుద్ధానికృత్యా
ని,స్వసంకేతసద్ధాని,ఆతన్వంతః, కుర్వంతః కతిచిదమీపరాశ్రోతస్తా
ర్తానుష్ఠాత్మాక, శిక్షయంతి,అపిగహాకయా,స్వయంభ్రష్టస్యకపేర్వన
భ్రంశనమివైతద్వృత్తమిత్యపహాసేవా || ౬౧౧ || యాగమితి || యేవైష్ట
వాః, ఛాగస్యభిదాభీతిఃహింసాభయాత్, యాగం, విజహతి, బత్తేత్యా
శ్చర్యే,తే తేంగలాఖ్యాశిష్యాణాంశ్లైశ్శనసంతాపనంతస్మాత్సాధ్వసాద్భు
యాత్,చక్రాంకనస్యప్రక్రియాంకరణమపి, జహతు, పాస్తకాలేహా
ద్వయోసాధికతారతమ్యవిమళేతుచక్రాంకనమేవత్యాజ్యంసాధిత్యా
హ, కించ, నూవన్మృత్యాగైవివయే బహునాంనాదిసాం అఖిలమ
తస్మానాంసమ్మతిః అంగీకారః,భగవతః ప్రీతిఃఫల,ధనానిరాగద్యేషజన

ప్రథాప్తిరిత్థంభిదా || ౬౦౦ || కృతానుః || విహస్య తప్తాభ్యాం శంఖచ
కాభ్యాంతాపనంపాశానినామిదం | ఛాగాలంభసమత్వేనసాధోకిముప
వణ్యతే || ౬౦౧ || విశ్వావసుః || గుణదోషతారతమ్యనభిజ్ఞశృణుతావది
దం || ౬౦౨ || ఛాగాలంభసహస్రతః క్షితిసురస్యైకస్య హింసాధికా
తస్మాద్బ్రహ్మణతాపనంనకిమిదుతుల్యంపశోహింసయా శాస్త్రాత్తప్తర
థాంగధారణమిదంశ్రేయస్కంఞ్చైతత్తావేదాదేవమభివశోర్విశసనంనై
తేనకిమ్మీయతే || ౬౦౩ || ఇత్యులంఘ్యత్యయితవిహితసదాచరణావశ్యక
తానుమథానైన కరబదరాస్తిత్వ సాధకప్రమాణాంతరపరికల్పనకల్పేనెతి
కాని, ఫలంసేవాభవంతి, పరత్రచక్రాంక సేతు, అల్పీయసీపకద్వానాంత
భివతిః, ఆథానాంతప్తిః జూరచోరకిరాతాదిమన్వశిష్టేభ్యఃలాభఃఫలం,
నతుభగవద్వీరిః, ఇత్థం, ఉక్తప్రకారాభిదావిశేషతః తారతమ్యమస్తీతి
యోజ్యం || ౬౦౦ || తప్తాభ్యామితి || పాశానినాంశిష్యాణాంసంబంధి, తప్తా
భ్యాంశంఖచకాభ్యాంతాపనం, ఛాగాలంభస్యపశుహింసాయాన్వయే
నతుల్యత్వేన, హింసాధోఇత్యపహాసః, త్వయాకింకుతః ఉపవణ్యతే ||
౬౦౧|| ౬౦౨|| ఛాగేతి || యస్తాదేకస్యక్షితిసురస్యహింసా ఏకాబ్రహ్మహ
త్యా, ఛాగాలంభసహస్రతః, అధికా, తస్మాత్ ఏకబ్రహ్మహత్యాయాః
సహస్రపశుః త్యాతుల్యత్వాద్భేదః, ఇదంబ్రాహ్మణస్యతాపనం తప్తశం
ఖచక్రముద్రాకరణం, పశోరేకస్యహింసయానతుల్యంకిం, తుల్యంభవే
దేవేత్యర్థః శాస్త్రాత్ తప్తశంఖచక్రముద్రావిధాయకపాంచరాత్రాగ
మంత్రవలంబ్య, ల్యబ్దౌపిపంచమీ, ఏవమగ్రేపి, ఇదంతప్తైసరథాంగైనచ
క్రేణధారణంముద్రాధారణం, శ్రేయస్కరంశ్రేయో, తదావేదాద్వేదమ
వలంబ్యైవమభివశోర్విశసనంహింసా, ఏతేనతప్తశంఖచక్రముద్రాధా
రణైననమీయతేకిం నసన్యశీక్రియతేకిమితికాకుః || ౬౦౩ || ఇతీతి || శ్రుతీనాం
అయతందశసహసాగ్రణితైర్విహితస్య సతఃకర్మణః యాగస్యచరణమ
నుష్ఠానంతదావశ్యకతాయాశ్చమథానైససాధనైన, కరేవతా మనస్యబ

విమానమానీయసశీరః కంపం || ౯౧౪ || ఖంజీకృతాఖిలహృదాంరమణీమ
ణీనాం మంజీరసుంజుతరశంజితరంజితేన | చలజీపురియువగణేనద కాష్ఠి
పూర్ణా నంజీవితోగ్రపరివచితపంచబాణా || ౯౧౫ || ఋక్సామయోశ్చ
యజుషాంచనివాసభూతాః పూతాద్విజాఃస్మృతిపురాణకళాధురిణాః |
కుర్వంతీవాసమిహరక్కశతరగశబ్దత్రయ్యాశిఖరసింధుతలస్పృశో
మీ || ౯౧౬ || కృశామః||సహానం|| నైతద్విభాతిసగరంనగరమ్యదుగ్రపా
కారసాధనదశాసువిశాంపతీనాం | యుద్ధోన్నటద్భటశిరస్తటనిస్సృతాస్ర

దరస్య ఫలస్య అస్తిత్వంనత్తాతత్సాధకస్యప్రమాణాంతరస్య వత్సృతాస్య
ప్రమాణస్య పరికల్పనమువన్యాసః తత్సదృశేనతత్సత్వే నేతిశ్రుత్యయు
తేత్యాదెర్విశేషణం || ౯౧౮ || ఖంజీకృతేతి ఖంజీకృతంగవఃశూన్యీకృ
తం అఖిలస్యసావకాత్రిక స్త్రీజనస్యహృత్ మనోయాభిస్తాసాం, రమణీయ
ణీనాం (స్త్రీ)రత్నానాం, మంజీరయోర్నూపురయోమణంజుతరేణ అతి
మనోజ్ఞైశశంజితేనశబ్దైన రంజితేనఅనురక్తీకృతేన, యువగణేన, పూర్ణా,
అతఏవసంబంధితః ఉగ్రేణశివేనపరివచితఃభస్మితః పంచబాణోమన్మథః
యస్యాంసా, చంజీనామపురి, చకాష్ఠిరాజతే || ౯౧౫ || ఋగితి || ఋచస్సా
హశ్చైవయజుషాంచ, వేదానాంత్రయాణాం, నివాసభూతాస్సంపూర్ణా
మధ్యైతారథిత్యర్థః, అతఏవపూతాఃపవిత్రాః స్మృతిమపురాణైశుక
ళాసు చతుష్షష్టిమధురిణాః సమర్థాః, కర్కశానాందురవగాహానాం
న్యాయస్తకః శబ్దవ్యాకరణంతంతంమీమాంసాత్రయ్యాశిఖరం వేదాం
తశాస్త్రం తేషామేవసింధూనాంసముద్రాణాంతలమథః ప్రదేశమంత
భాగమితియావత్ స్వశంతీతితత్సత్వశః, తత్సాగదృశ్యానృత్యర్థః
అమీద్విజాః పండితాః ఇహచలజీపుర్యాంవాసంకుర్వంతి || ౯౧౬ || నేతి ||
విశాంమనుష్యాణాంపతీనాం రాజ్ఞాం సంబంధిశునగవద్రమ్యస్య అత
ఏవదుగ్రస్యగంతుమశక్యస్య పాకారస్యసాలస్య సాధనదశాసు ఆక్ర
మణావస్థాసుయద్దై ఉన్నటతాం పరాక్రమమాణానాం భటానాంశిర

సోతస్సహస్రభరవిస్రపలాబ్ధిసాంద్యం॥౬౧౭॥విశ్వాసముః॥వయస్యగు
ణాన్వయస్యపునరస్యనిందాభద్రనాప్రశంసామేవకృతవాక్॥౬౧౮॥కశా
నుః॥పురాతనానాంహిపురాంతరాణాంప్రశాసితారోపిషశాసుభూపాః
పుగంతదేతద్వపురంతమాజౌహంతాభ్యుపేత్యాప్యలగుద్ధయంతి॥౬౧౯॥ని
రూపమభినీయససాధ్వసంయతే॥హంతచిరంతనానాంఞ్ఞానీంతనానాంద
వసుంధరాధురంశరాణాంతవారణీయోసావవివేకః॥౬౨౦॥పశ్య॥ప్రాజ్ఞే
హంతథ నెస్థితెపిన్యవరోరాజ్యేపిసత్యుజితే సంభోగానుగుణావిలా
చనగుణైరంభోజదంభదుఃఖాః॥కల్యాణీస్తరుణీరుపేక్ష్యకరుణాహీనస్ససేన
స్తతేభ్యః నిన్సుతానాం అస్రీస్తోతసాం రక్తప్రవాహానాం సహస్రా
ణాంభరేణ అతిశయేనవిన్దై ॥రామగంధీభిః పలాబ్ధిభిః మాంసరాశిభిః
సాంద్యంబిడమేతన్నగరంచంజీపురీ, నభాతి, అతిజుగుప్సాకరత్వాదితి
భావః॥౬౧౭॥ వయస్యేతి॥అస్యనగరస్య, నిందాయాః భద్రనా, గుణాన్వ
యస్య మాహాన్యైయోగస్య, ప్రశంసామేవకృతవాససేతియోజ్యం॥౬౧౮॥
పురాతనానామితి॥ దిశాసుదశసువర్తమానానాం, పురాతనానాం, పు
రాంతరాణాంఅస్యనగరీణాం, ప్రశాసితారః పాలకాఃపి, భూపాఃసర్వే
అజౌయుద్ధేనపుషః అంతంనాశమభ్యుపేత్యైతింగీకృత్యాపి, తదేతత్పు
రం, అలమథాయంతిభృశంకాంక్షంతే, లోకోత్తర సంపదావాసత్వా
త్ప్రాణైభ్యోపిప్రియమేతత్పురమితిభావః॥౬౧౯॥౬౨౦॥హం లేతి॥వసుం
ధరాధురంధరాణాంభూభారధూర్వహానాం, అసావక్ష్యమాణః, అవారణీ
యఃదుస్తాన్యైః॥౬౨౧॥ ప్రాజ్ఞైః॥ నృపరః సృషః, ప్రాజ్ఞైఃపశులైః, భ
నేస్థితేవర్తమానేనస్యపి, ఊజితేనస్యధై, రాజ్యేస్థితేసత్త్వపి, విలో
చనయోః గుణైర్దైర్ఘ్యుర్చాకచక్యాదిభిః అంభోజానాందంభదుఃఖాః
గర్వహంత్రీః, సంభోగస్య అనుగుణాః, నతువామాః, కల్యాణీశ్శుభశీ
లాః, విశేషణత్రయేణ ఉపేక్షానహత్వంనూన్యతే, తరుణీరుపేక్ష్యా
నాదృశ్య, అరసవకరుణాహీనస్స, శతోః ధరాంభువంచరాల్ అభి

స్వయంహస్తుంశతుగధరాంచరాచఖిలవక్తమర్తుంరణైజ్యంభ లే॥౬౨౧॥
 విశ్వావసుః॥విరుద్ధబుద్ధేవివేకమేవతావదవివేకమాకలయతిభవా॥౬౨౩॥
 తథాహి॥సంపద్వన్యసరిష్టరీసహచరీశంపాసమంప్రభవంనార్యన్మా
 ర్భకరావలీభజలదచ్చాయానుహృద్యోవనాః॥దేహస్నేహవిహీనదీపసఖ
 ఇత్యాలోచ్యపృథ్వీశ్వరాఃప్రాణాన్ జుహ్వతినాకమాకలయితుంశుద్ధా
 హియుద్ధానలే॥౬౨౪॥శృణుచేదంచఃత్తారం॥౬౨౫॥రక్తభఃపేరణముఖే
 రుధిరేణతస్మిన్రక్తాభవత్యమరయోషిదనువ్రతేవ॥శూరస్సచేదతనుసా
 యకఖండితాంగసాపుష్పచ్చక్తైరతనుసాయకఖండితాంగాః॥౬౨౬॥దీప్యోవి

లవక్తకామయమానస్సక్, రణైస్వయంససేనస్సక్, మతుంజ్యంభ
 లేఉద్యజ్జే॥పాణైభ్యోపిగరియసీరాజ్యత్వష్టేత్యత్రవివేకఎవమూ
 లమితిభావః॥౬౨౧॥౬౨౩॥సంపదితిశుద్ధానిమాంలాంతఃకరణాః,అత
 ఏవపృథ్వీశ్వరాఃసంపత్,ననేభవాయాఃవన్యాయాసరిష్టరాఃవాషి
 కకుల్వాయాఃసహచరీనద్యశీ, పాభవంపృభుత్వం, శంపయాతటితాన
 మం, నార్యఃసూర్యస్యకరైఃకీరణైరపలీభస్య ఆకాంతస్యతదాచ్చాద
 కస్యేతియావత్, జలదస్యమేఘస్యఛాయయాఅనాతపస్యనుహృత్స
 ద్భశంయకావనంయాసాంతథోక్తాః, దేహఃస్నేహారసేనత్రైలేనవిహీ
 నస్యదీపస్యసఖాసదృశఃతత్సఖి, వన్యసరిష్టర్యాదీనాంక్షణికత్వేనత
 త్తత్సన్యంఅత్యంతానిత్యత్వమాదకం, ఇత్యుక్తప్రకారమాలోచ్య, నా
 కంనిత్యమఖాస్పదంస్వగ్మామాకలయితుం, యుద్ధపవానలే, ప్రాణాన్
 జుహ్వతిత్యజంతీత్యర్థః, అత్రసంపదాదీనామనిత్యత్వాలోచనస్యస్వగ్మా
 ప్రాప్తీచ్చాయాశ్చపాణిశాఖామేహేతుత్వాదనేకపదార్థమేతుకం
 కావ్యలింగం॥౬౨౪॥౬౨౫॥రక్తభి॥అనురయోషిద్దైవాంగనాపి, అను
 వ్రతావతివ్రతేవ, రణముఖేయుద్ధారంభే, భటేరుధిరేణరక్తసతి, రక్తాఅరు
 ణా, తస్మిన్ననురాగిణీదభవశి, కేంద్ర, సశూరః, అతనుభిర్మహద్భిసాన్స
 యతైఃబాణైఃఖండితాంగశ్చేత్, సాదేవాంగనాపి, అతనోష్ణస్మగ్ధ

ప్రభూః శ్రీతక్షిణిలంఘి వ్యేవిమానేస్థితో గాఢాశ్లిష్టకృపాణపాణిదరకర
గ్రస్తానురస్తీస్తనఃతస్యందత్తసఖత్తోబహుతరప్రత్యుధిః బాణక్షతంయు
ద్ధాగ్నో హుతజీవితోఽజవపుర్విరోముదాపిక్షతే॥౬౨॥ ఇత్యన్యత్రవిమా
నంసంచారయన్పరితోదృష్ట్యా॥౬౨॥ పినాకినీంపశ్యథుశుభాశినీంజ
లాద్భులస్త్వీంగరుణావగామపి | ఇదంతటేరాజతిదేవనాయకః పరత్ర
సగాఢవిదేవనాయకః॥౬౨॥ ఇతరత్రైమానంస్పందయన్సానందం॥
౬౩॥ అద్యప్రత్నంపక్తిమంఘరిశంఢః పీతస్సప్రభాతాశాశా
శ్రీముష్ణయన్ముష్ణదంహస్సహస్యంక్షైశ్యం పాప్తంనేత్రయోఃపాత్రభా
వం॥౬౩॥ అత్రైవావరావరాహసూపిణీవరాచరాంతరస్థితాసురాసు

న్యసాయతైః ఖండితాంగాభవతి॥౬౨॥ దీప్తః॥ యుద్ధవేవాగ్నోహు
తజీవితః, అతపఃదీప్యః ఉజ్వలః, దివ్యేవిమానేస్థితః కరగ్రస్తానురస్తీస్త
నః, తత్సందత్తసఖత్తః, వీరః, కృమేణ, విప్రభంజితైజనగం, ఆశ్రీతక్షిణి
తలం, గాఢాశ్లిష్టకృపాణపాణి, బహుతరప్రత్యుధిః బాణక్షతం, నిజంప
పుః పాధివం, ముదాడపలక్షీతః, పిక్షతే॥౬౨॥ ౬౨॥ పినాకినీమితి॥
శుభాశినాంనాశినీం, జలాద్భులస్త్వీంలఘుజలామిత్యర్థః, పినాకినీంపశ
క్షితాం, గరుడావగాం, గరుడసదీనుపిపశ్య, సగాఢైస్సకారికప్రపం
చాత్, పరత్రపరస్మిన్, అప్రాకృతవైకుంఠఇవస్థిత ఇత్యుత్ప్రేక్షా, అ
నయోః పినాకినీ గరుడసన్యోః తటే ఇదంతటే, దేవానాంనాయకః ప్ర
భుఃకవిష్ణుః, దేవనాయక్రీడాధగం, రాజతిదీన్యతీత్యర్థః॥౬౨॥ ౬౩॥
అద్యేతి॥ నఃఅన్మత్సంబంధి పశ్యంపురాతనం చరిత్రంసుకృతం, అద్య
ఇదానీం పక్తిమంఘరితం, దేవభగవాన్, పీతఃకపసన్నః, శాశాశాశ్ర
భాతాశోభనఫలదాయకచరమభాగా, యద్యచ్ఛాత్, ముష్ణత్ నాశ్యమా
నంఅంహసాం పాపానాంసహస్రంయేనతత్, శ్రీముష్ణంనామక్షైత్రం శు
ముషీతిభాషానామ, నేత్రయోమదీయయోఃపాత్రభావంవిషయత్వం॥
౬౩॥ వరేతి॥ వరాసర్వోత్తమా, చరాచరయోః స్థానరజరగమయోః

రాను సేవితాధరాధరాదేవతా||సదాసదావళిస్తుతా ముదాముదారణేన
 ధిఃహితాహితాక్ష్యకైతనానతానతాగతింనయేత్||౬౩౨|| కవీంద్రస్సృ
 త్రకశ్చిదిష్టమనుసంధత్తై|| ౬౩౩ || సదావనాతనిమ్నగాతటికుటిరవాసిని
 కటిస్సుటిభవత్క-రాకిటిశ్వరీపటియసీ | రసారసాదిజేరాదితారసాలనా
 లసంవృతేవనెవనెమదీక్షితామదీక్షితాదిదేవతా || ౬౩౪|| కృశామః||సో
 యంహేయప్రశ్ననీకౌపశాక్షీకప్తంపృథ్వీకాంక్షయా భూద్వరాహః |
 ఇత్థసిద్ధిబూహిహూలాభలోభాత్కంకంవేషంమానుషేనానెహకత్తై ||
 ౬౩౫ || విశ్వావసుః|| అనభిజ్ఞోభవాభగవదవతారరహస్యం ||౬౩౬||

తరేహృదయేస్థితా, సర్వాంతర్యామినీశ్వరభాః, మరాసురాసుసేవితా,
 ధరాంభువంధరతీతిధరాధరా, సదాసతాంత్రశ్చాసమూహేనస్తుతా,
 ముదాంబ్రహ్మనందానాం, ఉదారః మహాశేషధిఃనిధిః, హితాజగదాస్త్రా
 తాక్ష్యకైతనాగరుడధ్వజా, నత్రైభక్తైరానతానమస్కృతా, వరాహ
 రూపిణీ, ఆదిదేవతా, గతింతపునరావతిఃసీం, నయేత్ప్రాపయేత్, పిరే
 వాధే || ౬౩౨||౬౩౩||సదేతి||రసాయాంభూమారసాదనురాగాధైత్యోః
 ఇహస్మిన్, రసాలైశ్చూతవృక్షేస్సాలైశ్చసంవృతే, వనే. ఉదితాఆవి
 ర్భూతా, సదాఅవదాతాయానిహలాయానిమ్నగాయాఃపినాకిన్యాః త
 ట్వాం కుటిరేఆలయేవాసిని, కట్వాంస్సుటిభవత్ దృశ్యమానఃకరీయ
 స్సాస్సా, పటియసీననుగ్ధా అతఏవఅవనేమభక్తరక్షణేమ, దీక్షితాకృతసు
 కల్పా, కిటిశ్వరీఆదివరాహరూపిణీ, ఆదిదేవతా, మదీక్షితామయాఃఈక్షి
 తాదృష్టా || ౬౩౪ || సదేతి|| హేయానాం రాగద్వేషాదిబోహణాన్రత్యనీ
 కఃవిరోధితచ్ఛాన్యోపీతియావత్, సాయంశాక్షీవిష్ణుః, సృష్ట్యాః కాం
 క్షయాలాభలోభేన, వరాహఃతిర్యగ్గంతురభూత్, కప్తంఇతిభేదే, ఇథం
 భగవతోపిభూలోభేన తిర్యక్త్వస్వీకారేసిద్ధేనతి, ఇహలోకే, మానుషః
 భూలాభలోభాత్, కంకం అతినీచమపీత్యరభాః, వేషంకృత్యం యాచక
 త్వాదిరూపవా, సదత్రైనస్వీకరోతి, కింతుస్వీకరోత్యేవేత్యరభాః || ౬౩౫

శ్లో॥ పాతీనీయంకామతంత్రైటభారిః కైటంరూపం యాతు కాంతీరపం
వా! అన్యద్వాయత్స్వనుస్కృతం తన్నాసాతేష్వప్యజ్ఞైర్విస్వస్వభా
వం ॥ ౬౩౭ ॥ కింద! కొలంభువికోలంజగదాలంబమవైతుం స్వామీశుభ
కామీకిలభూమీమసురాంతాం ॥ వారాశిగభీరాంభసీకారాభవనేభిన్యస్తా
మివయస్తామివముస్తామిదహషీత్ ॥ ౬౩౮ ॥ సభక్తిప్రకషణంయజ్ఞవ
రాహమభిధ్యాయతమమంత్యం ॥ ౬౩౯ ॥ ద్రాఘిష్ఠంకుహనావరాహ
భగవదండస్త్రాత్మకంతేదృఢం స్తంభంసంపత్తిచింతయామి జలధిస్నే
౬౩౯ ॥ పాతీనీయమితి ॥ కైటభోనురస్తస్యార్థిభాగవాత్, పాతీనస్సప్రదం
ప్ర్యః మత్యః, కమతఃకూర్మః కిటిర్వరాహః, కంఠీరవఃసింహః, తత్తత్సం
బంధి, రూపంశరీరమితి ప్రత్యేకమస్వేతి, యాతుగృహ్యత్విత్యధః, అ
న్యోఉక్తరూపేభ్యః అన్యద్వారూపం అస్వీయాది, యాతు, అతినగే
లోబో, తథాపి, యద్యస్మాత్సర్వంతత్తజ్ఞాతియంసకలరూపమప్రకృ
తం నప్రకృతి పరిణామజన్యం, తన్నాసాభగవాత్, తెనుసర్వేష్వపిరూ
పేషు, స్వంస్వీయం స్వభావం మాహత్వ్యంనోజ్ఞాతినత్యజతి ॥ ౬౩౭ ॥
కొలమితి ॥ జగతః ఆలంబం ఆధారం, కోలం ఆదివరాహం, అవైతుం
జ్ఞాతుం, భువికః అలంసమర్థః, సకాపీత్యధః శుభానిభక్తానాం కామ
యతీతితత్కామీయస్వామీ ఆదివరాహః అనురేణ హిరణ్యక్షేణ ఆ
త్మాగమృతాం, వారాశేస్సుముద్రస్యగభీరే నిమ్నే అంభసీ, నిహితామి
తిశేషః, అతపవకారాభవనే బంధనాలయే, అభిన్యస్తామివస్థితాం, తాం
ప్రసీద్ధాం, భూమింముస్తావరాహభక్త్యకందవి శేషమివ, ఉదహషీత్
ఉద్భృతవాత్, కిలైత్యైతిహ్యో, తంకోలమితి సంబంధః ॥ ౬౩౮ ॥ సభ
క్తీతి ॥ తంయజ్ఞవరాహం, ఆనుంత్యసంబోధ్య, హేయజ్ఞ వరాహేత్యు
క్త్యైతియావత్ ॥ ౬౩౯ ॥ ద్రాఘిష్ఠమితి ॥ కుహనయామాయయావరాహః
వరాహరూపీతస్య సంబుద్ధిహేభగవత్, తేత్వదీయం, ద్రాఘిష్ఠం అ
తిదీక్షుకండస్త్రాత్మకం దంష్ట్రారూపం, నృఢం స్తంభంచీనస్తంభం, సం

హృంసంపూరితా । యస్మిన్ విందతి దీపభాజనవి ధామా మోదిసి మేది
 చంద్రస్తత్రాచరత్న సానురయ తేషాం పదీపాకృతిం ॥౬౪॥ ఇత్యన్య
 త్యాభీక్రామకామందానిల స్పర్శ సుఖస భీనీయసానందం ॥౬౪॥ కల్పారో
 త్పలతల్లజోల్లలనకృత్ గ్లాంలనలోల నక్రీడాపాటవ గాఢరూఢహిమ
 తా సారభ్యపిభాజితిః । కా వేరీనలిలావ గాహరసికః కన్యైశ్చ నేద్యోమ
 రుత్ స్థాంతానాం పునరధ్వనీనవపుషాం యన్నిధునానీ తేత్రను ॥౬౪॥ కా
 వేరీర్దురీంనిరీత్యునశిరఃకంపం ॥ ౬౪౩ ॥ హంతరంగపుర సంగతమత్రా
 హంతరంగచలపంక జసంఘం । సహ్యాజాయతీర్గురంబహుమన్యైసహ్యా
 ప్రత చింతియామి ధ్యాయామి, యస్మిన్ స్తంభే, జలధి రేపన్నే హృంసం
 లక్షణవాహనైసంపూరితా, ఆమోదిసి సంతోషః తీ, ఉద్ధారణాదిభా
 జి, మేదిసిభూమిః, దీపభాజనస్య దీపవాత్రస్య పిధాంతిం , విందతి
 ప్రాప్నోతి, కింద, తత్రదీపపాత్రే, దిత్తరగ్న సానుః మేరునిష్కంపస్యని
 శ్చలస్తనీపన్యతకృంరూపం, అయ తేప్రాప్నోతి, తంస్తంభమితిసంబంధః ॥
 ౬౪౦ ॥ ౬౪౧ ॥ కల్పారోత్పలతల్లజానాం ప్రశస్త సాగంధి కకువల
 యానాం ఉల్లలనం ఉత్ స్లవనంకరోతితితత్కృత్, యత్ కల్పాలెమవృ
 థుకరంగేమ గ్లాంలనం భగ్గిమణం తదెవక్రీడాతస్యాం పాటవేనప్రా
 జల్యేనగాఢమత్యంశం రూఢాభ్యాంహిమతయాశైత్యేన సారభ్యేణచవి
 భ్రాజితః, కావేర్యానద్యాఃసలిలేలవ గాహేనజ్జనేరసికఃఅచురక్షఃపష
 ష రుత్ వాయుఃకన్యనేద్యోనిస్తత్యైయద్యస్తాదేవపునః, స్థాంతానాం, గమ
 నన్తశాంతానాంఅధ్వనీనానాంపథికానాంవపుషాంసంబంధినం శ్రమం
 ఖేపం, నిశ్చేషంధునీతేవారయతి ॥౬౪౨॥ ౬౪౩॥ హంతేతిఅత్రపురోవతి
 దేశే, రంగపురేణసంగతం, తరంగైశ్చలాః పంకజానాంసంఘాః రాశయః
 యస్మిన్ తం, సహ్యాజాయాః కావేర్యాః ఆయతందీఘం రురం పవా
 హం, అహం, బహుమన్యైసహ్యానయామి, హియస్మాత్, సః కావేరీ
 మ్మియానాః తమసః జ్ఞానస్య శమనాథంనాశయితుం, అజాయత అవి.

జాయతతమశ్వసునాథం || ౬౪౪ || ఏషాకిలదోషాకులమనుజకులనకలక
లుషకోషణబద్ధకంకణా | నిజతటనిబిడతమోపకుశధవకులతిలకామలకావి
రశసరశకుండచందనమందారసహకారకేసరసరసచదరకదంబకదంభక
గంభీరజంబీరజంబూసంపూర్ణాపర్ణకుసుమపలాశసమ్మద్ధకపిఠ్ఠలోద్ధ్ర
నీరంధ్రశిలీంధ్రపాటలపటలజ్జ్వలక్రముకప్రముఖవిశంకటపిఠపిఠంజరీ
పుంజనంజరీజృంభదుతరశ్రమశమకరమకరందరసమగ్రసనతాత్పర్య
పర్యటదదభ్రమాలంబరోలంబనికురుంబకరంభితతయాకళింగనదనీప
చ్చందతామనువిండతీనిశాకలితవిశాలసురతనశానుభవశృమశావిక్షితి
శనిశాంతకృశాంగీజనమజ్జనచేళాడోలాయితప్రభులహారపత్న్యప్తము
క్తాఫలరుచిచయపరిచయరజితయాశుచితయాపీతాంబరపదాంబురు

బరభూవ || ౬౪౪ || ఏషేతి || దోషైరశుభైరాకులనాం మనుజానాంకు
లస్యబృందస్యసకలానాం కలుషాణాం పాపానాం శోషణేనాశనే బద్ధం
కంకణం దీక్షాంగంహస్తమాత్రంయయానా తదభ్రంక్షప్తనంకలైవ్యత్వద్భః
నిజతటేత్యాద్యనువిండతీత్యం తస్య, అశిసమూహకృతనైల్యైన యము
నాసామ్యం పాప్నువంతీత్యర్థః, నిబిడతమాః అతీసాంద్రాః వకుళాద
యోవృక్షవిశేషాః, కదంబకం నమూహాః, సంపూర్ణాపర్ణాని చకుసుమా
నిచయేషాంతాదృశాః పలాశాః కింశుకాః తైః సమృద్ధాః, నీరంధ్రాః నిరవ
కాశాః, పటలం సమూహాః, జటిలాః నిబిడాః క్రముకాశ్చప్రముఖాః పుర
స్సరానియేషాంతే, విశంకటామహంతః, విటపినోవృక్షాః, తేషామంజరీ
భ్యోపుష్పగుచ్ఛేభ్యః, సంజరీజృంభకాభ్యశంప్రవహా, శ్రమస్యశమకరీనా
శకృత్ సుగ్రసనుసుష్టుపానం, తాత్పర్యం ఇచ్ఛా, పర్యటంతః పరిభ్రమం
తః, విభ్రమస్యప్రేక్షః ఆలంబాః ఆశయాః, రోలంబా అశయః, తేషాం
నికురుంబేణ నమూహేనకరంభితతయావ్యాప్తతయా, ప్రతిచ్ఛందతాంసా
మ్యం, నిశేత్యాది విడంబయంతీత్యంతస్య, గంగావిలాసం పరికటయంతీ
త్యద్భః, నిశాంతకృశాంగీజనః అంతః పురస్తీజనః, డోలాయితాః చలంతః, పరి

హాసంభవనోద్దంబరంవిడంబయంతీ , సంకతనంతగతచింతనపురు
షతల్పీభవదనంతఫణానుణి శ్రేణికోణీ భూతతయాసరస్వతీమనుకుర్వతీ |
పాశ్వద్వయ్యామిపినైయమిక కర్మానుష్ఠానశ్రద్ధా బద్ధానశుద్ధావ
సీసుగానఘృతప్రాయజ్ఞ సమయ సమధిగతమంత్రబ్రాహ్మణామృతానపూ
ర్వాకమజ స్రంసహస్రపత్రాధ్యమధ్యాసీనానాం శీరం గరాజనాభిన
రొజవిరాజమానఃఖిలనిగమవతనముఖర చతుర్ముఖవైఖరింవ్యాచక్షమా
ణానాం మదకలమరాళయూనాం వరటాపరిరంభ చుంబన ముఖా సంగ
సంగరప్రత్యోభవిన్మత్స్రైః అభిరామతానురసపరాగైః అభినవచందన ర
సనుస్పృశశరీరేషు, సలీలమాకంఠనిమగ్నమూర్తినాం సుగాత్రిణాం వదనై
రదసీయేపయసివైహాయసాధ్వనాసమాగతశ్చంద్రమాన్సన్నహితశీరం

త్వప్తానిసంఘటితాని, ముక్తాఫలానిమాక్తి కానితేషాంరుదినచయపరిచయం
నకాంతిసమూహపరిచయేన, రచితయాకృతయా, శుచితయాధావల్సేన, పీ
తాంబూరోపిష్ఠాఃతస్యపదాంబురుహం | పాదాంబుజంతస్మాత్ సుభవోజను
ర్వస్యాస్త్రాస్యాస్పరిణఃగంగాయాఃడంబరంవిడంబయంతీ | అనుకుర్వతీసంత
తంగిరంతరంఅంతర్గతఃచిరంతనపురుషశీరంగనాయకః, తస్యశ్రీభవతఃశ
యనీభూతస్యఅనంతస్యశేషస్య, ఫణానుమణిశ్రేణ్యామాణిక్యపక్ష్యాశో
ణీభూతతయాఅరుణీకృతత్యేన, పాశ్వద్వయ్యామిత్యాదిశరీరేవేత్వంత
స్య, వేదపారాయణేనపద్మస్థిత్యాచబ్రహ్మశుల్రైః హంహైఃతత్స్త్రి సంభో
గసమయేకంపితేభ్యః, వద్మేభ్యోగళితైః పరాగైః చందన కుంకుమాలిప్త
దేహేవేత్వభః, పాశ్వద్వయ్యాంతటద్వయేపి, నియమేనభవతినైయ
మికం నిత్యకర్మ, సమధిగతాని గృహీతాని, ఆమ్రేడనం ద్విస్త్రీరుచ్చా
రణం పూర్వంయస్మిన్ కింఘ్రిత త్తథా, సహస్రవత్సరికమలం తన్మధ్య
మధ్యాసీనానాం ఉపవిష్టానా మతపన చతుర్ముఖస్య బ్రహ్మణః వైఖరిం
రీతిం వ్యాచక్షణానాం ప్రకటయతాం, మరాళయూనాం తరుణహంసా
హం, నరటాఃహంసస్త్రియః, తాసాంపరిరంభఃలలింగనం, అనంగసంగ రేణ

గదామా స్వసమాననామాః పుర్విరచితానే కావశార ఇతిష్టయాస్వ
 యమపిబహూనూపాణివిదధానోవిరాజత ఇతిభాగితాననురాగమాం
 ద్యసంపాదికాయాం ఇతరేశ్వరదృఢాన్లైషపిశేషోష్ణప్రత్యాషాభిః కొకదం
 పతీ పరంపరాభిణా రాకృతాయాం అకుంఠోత్కంఠే నయువలోశైవ స
 నిమేష వ వలోకిమానేన అలంకృతా సారస్వతాభిషు భ్యేసి క పేరా
 త్మజైతిపసిద్ధిం సాధయంతి, శాంతనవాన్వదతయాగాంగయతరంగ
 ణీ సంజ్ఞావాన్వధయంతి, వజ్రనమరితహరాపిన వజ్రనమరితహరా, స
 మరతేన వన్యస్వరైర్గళితే, తామరినప రాగైఃపద్మరేణుభిః, మన్మథం
 లిప్తం, సలీలం యథాతథా ఆకంఠంకంఠపథ్యంతంవిషాగ్నజలాంతహిం
 తామూర్తిర్యాసాంతాసాం, వక్ష్యమాణానేకచంద్రభ్రాంతిసౌకర్యాయ
 ఇదంపిశేషణం, సుగాత్రీణాంసుందరీణాంవదనైరితి భ్రాంతిహేతుత్వాత్ప్ర
 తీయా, అదసీయఇత్యాదిద్వితీయేతిశబ్దాంతం భ్రాంతిస్వరూపనిరూపణం
 ఆముష్యాన్సంబంధిని అదసీయేపయసి, వైహాయసాధ్వనా ఆకాశమాదై
 ణ, సమాగతః శ్రీరంగసమీపంప్రాప్తః అతఏవచంద్రమాంన్నహితేత్యా
 దీతిశబ్దాంతం ఈష్యాన్వరూప నిరూపణం, స్వేనసమానుశుల్యంనామ
 విధురీతి సంజ్ఞాయస్యనః, విధుః స్థూ, విధుర్విష్టాదంద్రమసీశ్చరుః, ఇ
 త్యుక్తప్రకారాయామత ఏవ అనురాగస్వమాంద్య సంపాదికాయాంక్షీణ
 త్వప్రయోజికాయాంభూతౌ, ఇదంనిరాకృతాయాంసత్యాం ఇత్యుక్తౌ
 న్యేతి, ఉష్ణప్రత్యాషాభిజాన్యమాన సంతోషాభిః కొకదం పతీనాందక్ర
 వాకమిధునానాంపరంపరాభిః పక్షిభిః వారితాయాం, చంద్రత్వేతే
 షామనోన్యయోగాసంభవాన్మేమానచంద్రాః కింతుస్త్రీముఖాన్యేవేతి
 సశ్చయేజాతే సతీత్యర్థః, అకుంఠోత్కంఠేన అప్రతిహతకౌతుకేనఅత
 ఏవనినిమేషంయథా తథా తేనలోకమానేనస్త్రీముఖాన్తిశేషః, అలంకృ
 తా, పాశ్వకద్వయామిన్యనుషంజనీయం, సరస్వత్యాఇదం సారస్వతం
 విద్యాజాలం, సరస్వతస్సముద్రస్యేదం సారస్వతంచ తస్యాభిముఖ్యేన

రాకృత పరిశ్రాంతిస్సృజంతీ, చతుషోరసుదంకం దళయత్యామోదం
 ౬౮౫ || ప్రహసతభవశోషకరీభవేనపరితోషితాంసువణానదీ మర్వణా
 రుచింఘనైస్సహ్యసుతాజాహ్నువీన సహ్యసుతాం || ౬౮౬ || పునస్సశక్తిప్ర
 కషణం || ౬౮౭ || స్వర్ణావంతంవిమఃకాంతంరామాం హేమపగామిమాం |
 దాంపత్యమనయోరేతదనురూపం విశోభతే || ౬౮౮ || కృశాసుః || సాక్షై
 వం || పరిశోభితామృపాశ్వామధ్యహతోరంగరాజతస్ఫురితా | కథమి

అనాయానంగమాణేన, సమద్రాసునరణేనచ హేతునా, కపేకవయితుః
 ఆత్మజేత్యాకారికాంకవేదస్యగిరేః రాజ్ఞోవాశ్మజేతిచ ప్రసిద్ధిం సార్థ
 యంతి తథాధీశుర్వంతి, శాతనవస్యభీష్మస్య, శాంతానాం యోగి
 నాంనవస్యస్తాత్రస్యచ, ఆస్పదతయా ఆశ్రయత్వేన, గాంగేయస్యతరం
 గినీ భీష్మజననీ గంగాయా ఇదంగాంగేయంసువణాంతన్మయీతరంగి
 చీతిచ సంజ్ఞానన్వర్ణాయంతి, సాధ్నాయంతి, మజ్జనేనమరితహ రాపి
 మజ్జనమరితహరా నేతి విరోధః, నమతఃనమమకర్వతః జ
 నస్యమరితహరా చేతిపరిహారః, ఏషాన్రవంతి కావేరీ, అమందం అ
 ధికం, చతుషోరానందం, కందళయశిజనయతి || ౬౮౫ || ప్రహసతీతి || భ
 వశోషకరీసంసారనాశనీ, సహ్యస్యగిరేస్తుతా, సువణానత్కులాకనక
 మయీచ నదీకావేరిక్రమేణ, భవేనసంసారేణ శివేనచపరితోషితాం, మ
 ర్వణామ దుహక లేమరుచిరాసక్తిర్యస్యాస్తాం, రజతప్రభాంచ అసహ్య
 స్యజుగుప్సితస్య అస్య విపేష్టాస్పహ్యం మనోజ్ఞాంచసుతాం, జాహ్నువీం
 గంగాంఘనైతి ద్వాజై నేత్యధః, ప్రహసతీవేతిగమ్యోత్ప్రేక్షా || ౬౮౬
 ౬౮౭ || స్వర్ణావంతమితి || ఇమంకాంతంపతిం, స్వర్ణామస్వాస్తీతిస్వర్ణావం
 తంతంప్రసిద్ధం, శోభనం అణావంసముద్రమితిచ, ఇహం రామాంభార్యాం
 హేమమయీమాపగాం కావేరీచ, విదుః, అతః, అనయోదకంపత్యోః
 ఎతల్ దాంపత్యమనురూపంసల్, విశేషేణశోభతే || ౬౮౮ || పరితి || పరి
 తశ్శోభినాతామృమయాపాశ్వాశుబ్బతటోయస్యాస్య, పరిశోభితా

నదధాతికీర్తిం కావేరి కనకనిమ్మగె తెల్పెచా || ౬౪౯ || విశ్వావసుః || ఆ
పాతమాషణమి కంఠిరూప్యమాణాయా అస్యాగుణవివస్యాత్ పశ్యతాప
దైతస్యారామణీయకం || ౬౫౦ || పీతాంబరాలంకృతమధ్యభాగాక్షరమా
లాకమనీయ వేణీ | సహ్యాద్రికన్యాజనకస్య గౌహత్పత్యస్సమీపం ప్రజతి
ప్రసన్నా || ౬౫౧ || పున్నరూప్య || ఉద్గచ్ఛదుచ్చతమగుచ్ఛలసచ్ఛర
సాగ్రస్తీరద్వయేపితరవఃప్రకథాంశ్యముష్యాః | ఏనాంతరీకు మిహయత్ను
జుషస్సశీషణబద్ధానరాతనసనాఃపథికాఇవామి || ౬౫౨ || కించిదంతర
ముపసృత్యావలోక్య | సహషణం || ౬౫౩ || సారంగడింభనయనానవకే

అమౌగ్రహృతవృక్షాః యయోస్తాగృశౌపాశ్చైవ స్యాస్సేతిద, మ
ధ్యమతః మధ్యమభాగే, రంగేణవంగలోహేన రాజతేన మవణణరా
శినాచద్వాభ్యాం, రంగరాజతః శీరుగనాయకేనద, స్ఫురితా, సార్వవి
భక్తీకస్తసిః, ఏషాకావేరి, కనకనిమ్మగెతికీర్తిం, కథమివదధాతి, అను
చిత్రైవేయంకీర్తిరస్యాఇతిభావః || ౬౪౯ || ఆపాతేతి || ఆహషత్ పాతః
గనంయస్యతదాపాతంబలగ్నకందూషణం, రామణీయకం సౌందర్యం ||
౬౫౦ || పీతేతి || సహ్యాద్రికన్యాఘృతీకావేరి పీతేనాంబరేణ, కాశేయే
నవిష్ణునాచాలంకృతఃమధ్యభాగః నితంబప్రదేశశ్చ యస్యాస్తథోక్తా, క
ల్లారాణాంరక్తసరోజానాంమాలయాకమనీయావేణీకేతపాశఃప్రవాహశ్చ
యస్యాస్తథోక్తా, ప్రసన్నాస్మైరముఖీ అకలుషాచేయం విధేయం, జనక
స్యగౌహత్పత్యగృహత్ సహ్యాద్రిప్రదేశాచ్చ, పత్యస్సమీపంభర్తృగృ
హంసముద్రసాన్నిధ్యం, ప్రజతిప్రయాతి || ౬౫౧ || ఉద్గచ్ఛదితి || అముష్యా
స్తీరద్వయేపిస్థితాఇతిశేషః, ఉద్గచ్ఛదుచ్చరున్నదిభిః ఉచ్ఛతమైరతు యన్న
తైః గుచ్ఛైః లసత్శరః అగ్రభాగఃయేనాంతతాగః, తరవః, ఏనాంకా
వేరిం, తరీకుం, యత్నుజుషః, అతపవ స్వస్మిన్ స్వయేశీర్ష్టే శిరసిబద్ధా
వదాతవసనాః ఆమీపథికా ఇనభాంతి || ౬౫౨ || ౬౫౩ || సారంగేతి ||
సారంగడింభస్య మృగశిరోవిపనయనాయాసాంతాసాం మృగాక్షిణాంన

శియోగ్యనారంగముఖ్యనగపుష్కలనిష్కటేయం । శ్రీరంగదివ్యనగరీ
 ప్రథతేనయాద్ధిసారంగత్రైశ్చుభజనైఃపరిభూష్యమాణా॥ ౬౫౪ ॥ నిపుణం
 విభాష్యసశిరఃకంపం॥ ౬౫౫ ॥ హంసానామ్మృతదీప్తికావ సతయః ప్ర
 క్తాంతతకా అహూలీలోద్ధానవరః పతంజలిగిరాపుంస్కాకిలః ఘో
 లతిద్రైతాద్వైతకథాయథావిదధతిక్రిడానునూరాగహనైవరం తాం
 త్రికకారికాఃపరిపతంత్యైతాముహుశ్శారికాః ॥ ౬౫౬ ॥ పాత్రతఃపాత్ర
 తఃపయసివిమలేపావనేనహ్యపుత్ర్యాగిసాన్నియఃసాన్నియం నకలవిష
 యత్యాగినోయోగినోమీ । వారంవారంభుజగళయనం లోచనాభ్యాంపి
 బంతః క్షేమంక్షేమం క్షణనదఖలంకాలమత్రక్షిప్తంతి ॥ ౬౫౭ ॥ కృ
 తానుః॥ నయస్యవిరుద్ధమేవభాషసే॥ ౬౫౮ ॥ సారంగద్భట్టింకథంముతస్త్రి
 వకళిమయోగ్యాః సారంగావీవముఖ్యాః ప్రముఖాః యేషాంత్రైన్కైః
 వృక్షైఃపుష్కలాః పూర్ణాశ్చ నమ్మృతాః గృహరామాయస్యాంసాన
 యాశ్చస్త్రాణ్యైవ అద్భిః, శస్యవారంగత్రై బుధజనైః, పరిభూష్యమా
 ణా, ఇయం శ్రీరంగనామదివ్యనగరీ, ప్రథతే ప్రకాశతే॥ ౬౫౪॥ ౬౫౫॥
 హంసాగతి॥ ఇహశ్రీరంగే, నిమగ్నతేమయాదీప్తికావాప్యస్తానువస
 తిన్వాసః యేషాంతే నంసాః, ప్రకాంతః ఉపన్యస్తః తర్కః న్యాయ
 శాస్త్రంయైస్తనోక్తాః, అహూగతిప్రతివాక్యంయోజనీయం, లీలోద్ధానవ
 రః, పుంస్కాకిలః, పతంజలిగిరాభాష్యఫణిత్యా, ఘోలతీక్రిడామయా
 రాః, ద్వైతాద్వైతయోగకర్తృకాండజ్ఞానకాండయోగకథాః ఉపన్యాసాన్య
 థావిదధతి కుర్వంతితథావీతాశ్చారికాశ్చుకస్త్రీయః తాంత్రికకాళికాః ఘో
 ట్టవాతాకాని, నైవరంయథేచ్ఛం ముహుః, పరిపతంతి ॥ ౬౫౬ ॥ పాత్రత
 రితి ॥ అత్ర సకలవిషయత్యాగినః, అమీయోగినః, ప్రాతః ప్రాతః ప్రతికల్పం,
 సహ్యపుత్ర్యాగి కావేర్యాస్సంబంధిని పావనేవిమలేపయసి, సాన్నియం
 సాన్నియం సాన్నియాన్ని త్వా, లోచనాభ్యాం, భుజంగళయనం శ్రీరంగేశం
 వారంవారంతిసకృత్, పిబాతః పశ్యంతస్సంతః, జతపన, క్షేమంక్షేమం

జద్భ్యస్తారంగదృష్టిస్వద తేముఖ్యః కవేరజాసంగతిముత్తిస్సృత్యోక
వేరజాసంగదుదిక థం స్యాత్ || ౬౫౯ || విశ్వానమః || స ఖేభవతా
ఫణితానాంవ్యాసేనైవవిరోధస్సమాధేయః ఇశ్యోత్రోదృష్ట్యా అంజలిం
బధ్వా || ౬౬౦ || శ్రీరంగేశోభతేయస్య శ్రీరంగేశోభ తేచయః | సమో
హంకలయేతస్మై సమో హంకలయేతతః || ౬౬౧ || కేచ || ప్రణిపతిక
మీకుమణః ఫణిపః భోగేశయంరథాంగశయం | కారణమేకంజగతాంవా
రణపతీ భీతినారణం ధామ || ౬౬౨ || కృశానుః || కిమస్మిన్నపి మహాభు
జంగేశాయనిత్యయిక్రియంతేప్రణామః || ౬౬౩ || తథాహి || శ్యామోత్తుం

త్యకుశలంఅఖిలం, కాలం, క్షణవత్, క్షిపంతిగమయంతి || ౬౫౯ || ౬౬౦ || సా
రంగేతి సారంగదృష్టిః (స్త్రీ)యముత్పన్నజద్భ్యో త్యజద్భ్యోముఖ్యః సారం
గదృష్టిఃస్త్రీ, సాప్రసిద్ధారంగస్యరంగనాయకస్య దృష్టిరణశానం, కథం
స్వదతే రోదతేనరొదత ఏవేత్యథాః కంబ్రహ్మణం వేత్తితికవేః బ్రహ్మవి
దః అజాయాః ప్రకృతేనసారస్యేతియావత్, కవేరజాయాః కావేర్యాః
సంగతింసంబంధం, ఉత్పన్నత్యోత్యప్తమిచ్ఛాః, కవేః పండితస్య అజా
యాః, కవేరజాయాశ్చ, సంగసంబంధేదుదికావాంశా, కథంస్యాత్, సన్యాదే
వేత్యథాః || ౬౫౯ || సఖ్యః || వ్యాసేనపారాశర్యేణైవ పదానాం ఛేదే
నైవేతిచ, సమాహితుంశక్తిస్సమాధేయః || ౬౬౧ || శ్రీరతి || యస్యరంగ
నాయకస్య, ఆంగెవక్షసి, శ్రీశోభతే, శ్రీరంగేనామత్యైతేద, యశో
భతే, తస్మైరంగేశాయ, సమఃఅహంకలయేకరోమి, తతః రంగేశస్యసమ
సాగరకరణాత్ మోహం అజ్ఞానం, సకలయేనభజామి || ౬౬౧ || ప్రణి
పతితి || ఫణిపతేః శేషస్య భోగేశరీరేశేతత్తి తద్భయం, రథాంగం చ
క్రంశయేహస్తైః సుతత్, జగతాంఎకం ముఖ్యం కారణం, వారణపతే
గఢేంద్రస్యభీతివారణం భయనాశకం, ధామవైష్ణవం లెజః, ప్రణిపతి
నాంసమసిక్రయాణాంకర్మద్వితీయాం తవాద్యంకుమణః, తద్ధామన
మన్కుర్మకత్యథాః || ౬౬౨ || కిమితి || మహాన్భుజంగశ్చ త్తమనిటః తస్మైక,

గపయోధరోజ్జ్వలరుచిస్తన్వ భుజంగాన్వయం శ్రీరంగస్థాన త్యవాసర
 సేః శృంగారిణామగ్రణీపా కాల్పక రాంతరస్థిమతీయారాజపద్మిన్య
 హేమాశ్శంకపరపూరుషశ్చిరమసోదాత్రితస్సన్నిధౌ || ౬౬౪ || విశ్వా
 వసుః || శ్లోసావలంబనాదోషా ఇమేనమేదోషావహాః పృథ్వీతతోద్బలసహ
 ఇతి నాహవతోర్తరయామి || ౬౬౫ || పునర్నిరూప్య || క్షీతిభృద్భినిజ
 మాళిఘ్యృపాదోవిరహితాపకారీచ | ఇందురిపరంగబంధుదోషాభా
 వేః లోక్యతేకింసు || ౬౬౬ || యద్వా || నవిభోషుభ రంగలక్ష్మితాం గేనుము
 మహాభుజం గేశేషేయశ్చేతేతస్మిన్ సత్త్వశేషశాయినీస్యస్యధః || ౬౬౭ ||
 శ్లోమేః || శ్వాచూనాం యశాసనమధ్యస్థానాం ఉత్తుంగయోరున్నతయో
 పయోధరయోః కుచయోః ఉజ్జ్వలారుచిరానక్తిర్యస్యసః, శ్వాచూస్యోలసః
 ఉత్తుంగస్యదపయోధరస్య మేఘస్యేన ఉజ్జ్వలారుచిః కాంతిర్యస్యేతిచ,
 శృంగారిణాంసంభోగానక్తానామగ్రణీశ్చేష్టః, భుజంగానాంవిటానాం
 అన్వయం నహవాసంశేషశయనంవశస్త్వగున్వత్, శ్రీయుక్తేరంగస్థలే
 నాబ్యశాలాయాం శ్రీరంగక్షేత్రేద నిశ్చవాసరసికః, అహ పరపూరుషః
 జారః పరహపునుషశ్చ, సాకారాణాం సప్తానాం ప్రకరస్త్వసమూహస్య
 అంతరే మధ్యేస్థితిమతీ, యాగాజ్ఞఃపద్మినీ పద్మినీజాతిః రాజభార్యచం
 ద్రపుష్కరిణీచ, వతఃలే, తిస్థాః రాజస్మిన్వాస్మన్నిధౌ, నిశ్శంకనిర్భ
 యస్త్వ, చిరంనిద్రా, అనౌషాద్యాశ్చ ర్త్య || ౬౬౮ || శ్లోపేః || అశ్ర
 సంతోషకరరూపశేష, నొత్తరయామి, ప్రతివాక్యానికరోమి || ౬౬౯ ||
 క్షీతీః || క్షీతిభృద్భిః రాజభిః పర్వతైశ్చ, జమాళిఘ స్వకియేషు శిరస్సు
 శిఖరేషుచ, ధృతపాదః ధృతకిరణశ్చ, అచ్యుతైః మేరుస్వరూపశ్చ, య
 ద్వా, విపక్షిగుడఇన్ద్రధః || శ్లో || మేరుశిఖరిణామహం, వైనలేయో
 స్మిపక్షిణాం ఇతిచభగవద్వదనాత్, అహితానాంశత్రూణాం అపకారీ, వి
 రహిణాం తాపకారీచ, రంగబంధుః శ్రీరంగేశః, ఇందురివలోక్యతే, కిం
 తు, రంగబంధుః, దోషాభావే అరాత్రౌ, హేయగుణాభావేచ, దృశ్య

దాప్యాయనకారిణీహదృష్టే! కలయామికురంగలక్షితాంగంశుముదాప్యాయనకారిణం విభుంతం || ౬౬౨ || పునర్విచింత్యసవిస్మయం || ౬౬౩ || గంగేశసేవకోముక్తనాతరీతంభజేదతి | చిత్రమేతదసంగీతవ్యవదేశ్యయదశ్చుతే || ౬౬౪ || అన్యదన్యుతముదూఛతమత్రశ్రీరంగధామని | యద్భుందాభిఖ్యయాప్యేయోనోభతే పునరనిర్భయహే || ౬౬౫ || సమంతాదనలోక్యసన్దేహం || ౬౬౬ || రంగత్రేత్రమిదంరమేశితురభివ్యక్తిస్థలేషాద్దిమంతీర్థం సైవమరుద్వృథాభగవతీయాంతోషపీతశుభ్రః | సర్వాశ్చాతే, వ్యూరేకాలంకారః || ౬౬౭ || నెతి || శుభరంగే షేత్రేలక్షితాంగే గోభనయాముదా అప్యాయనకారిణి సుఖకారిణి, ఇహాస్మిన్వైదాచరణే విష్ణోచ, దృష్టేనతి, కుటీనలేరంగకురంగేణమృగేణచ లక్షితాంగం, కుటీనతయాముదాకుముదానాంశ్వేతోష్పలానాంచ అప్యాయనకారిణం, తలపసిద్ధం, విభుంచంద్రం, నకలయామిననశ్యామిత్యర్థః || ౬౬౮ || ౬౬౯ || రంగేతి || రంగస్యరంగనాయకస్యశ్రేష్ఠరంగలోహస్యచ సేవకః భక్తః ఆశ్రయజనశ్చ, వాతాం కుశలాం రీతిం స్థితిం భజేత్ పాప్పుయాత్ ఇతియుక్తం, నచిత్రమిత్యర్థః, అన్యత్ర వాచితీచ్ఛేనః, యతామేనాతాం సత్యాంరీతిం ఆరకూటం నామలోహం, భజేద్వా, నభజేదేవేతియుక్తం నాతరీతిమితివాపాతః ఆతరస్యరీతిమిత్యర్థః, కింతు, రంగేశసేవకః అసంగీవిషయానక్తిరహిత ఇతివ్యవదేశం ప్రసిద్ధిం, అశ్చుతే భజతే ఇతియత్, తదేతచ్ఛ్రీరంగే || ౬౬౯ || అన్యదితి || అత్రశ్రీరంగే ధామః షేత్రేయద్యస్తాదేమాపుష్కరిణిః మనీసి, చందస్యఅభిఖ్యయా కాంత్యాచందికయా చంద్రపుష్కరిణీ నామ్నాచ, అభిఖ్యానామశోభయోరితి విశ్వః || ౬౭౦ || ౬౭౧ || రంగేతి || ఇదరంగత్రేత్రం, రమేశితుః భగవతః, అభివ్యక్తిస్థలేషు ఆవిభావస్థలేషు తన్మధ్య ఇత్యర్థః, ఆదిమం పరమం యాంవిరజాతీర్థం, శ్రుతిః, తోష్టపీతి, భృశంస్తాతి, భగవతీమరుద్వృథాకావేరి సైవతీర్థం విరజాతీర్థమేవ, అస్యనగరస్య నాయకశ్చ, జగ

సగరస్యచాస్యజగతాం నిర్వాహకోనాయకో వాసశ్చేదిహలభ్య తేజగ
తికో వైకుంఠముత్క్రంతతే॥ ౬౭౨॥ కృశానుః॥సాధాఁగీ కారం॥౬౭౩॥
సాయం యద్యపిహృన్యపవవిషయస్సాయంత నేందీవరశ్యామం గెనసనా
యకఃకృతతి మోభంగేనరంగేందు నా । భ్రాంతాఃకితుచరంతిహంతిపిశు
నాః శాంతాశ్చ నాంతాపదాః శ్రీమంతాయపదంచ నాద్భుతసఖిల్వత్వా
ససత్ప్రాసతే॥ ౬౭౪॥ కింబహునా॥ ౬౭౫॥ నిత్యంకాంచనసింధుమధ్యగు
చిరోఽమృతంపనఃపన్నిఃః నిస్తుల్యామసి కాంచనశ్రియమరొఁష ధ్యేదధాన

తాంసర్వేషాం నిర్వాహకః పాలకః, సర్వాత్మావిష్ణురేవ, ఇహరంగజ్ఞే
త్రేవాసుః లభ్యతేచేత్, స్వేనేతిశేషః, జగతికః పుమావైకుంఠ ము
త్క్రంతతే, సోపీత్యథః॥౬౭౨॥౬౭౩॥సత్తి॥సాయంభవానాంసాయం
తనానాంవికసతామిత్యథః, ఇందీవరాణాంనీలోత్పలానా మివశ్యామం
అంగంయస్యతేన, అన్యత్రసాయంతనే దీవరశ్యామంఅంగమధ్యభాగం
యస్యతేన*అంగంగాత్కాంతికోపాయ ప్రితికెష్వప్రధానకృతివిశ్వః, కృ
తాతమః, అజ్ఞానస్య తిమిరస్యచభంగియస్యతేన, రంగస్యఇందురివరం
గనాయకస్తేన, సనాయకః, నాయకసహిత స్పృయంవిషయః దేశ, య
ద్యపిహృద్యః మనోజ్ఞుః, కింతుతథాపి, భాంతాః పరధనలుభ్యాః, శా
తాల్మనాంతాపదాః సంతాపకారిణః, పిశునాశ్చోరాః చరంతి వశేఁ
తే, హంతేతిభేదే, యేషాం పిశునానాం ఉదంచ నాత్ప్రబల్యాధైత్యోః ,
శ్రీమంతః లక్ష్మీవంతః, అత్రవిషయే అత్రాసూరిభావం యథా తథా,
నాసతేనవసంతిఖిలా ॥ ౬౭౪॥ ౬౭౫॥ నిత్యమితి॥ కాంచనసింధోః స్వ
ణారాశేః కాచేర్యాశ్చ మధ్యేగుచిరః ఆసీనఇత్యథః, నిమృలపాయా
శ్యాశ్చతాయాః సంపదానిధిః, నిస్తుల్యా అసదృశీం, కాంచనస్యశ్రీయం
స్వణమయహారశోభాం, కాంచనఇతిభేదః కామపి అనిర్వాచ్యాగ్రి
యంలక్ష్మీంచ, ఉరేమధ్యే దధానః, అతపవ, ఏషభగవాన్, స్వయం
పిశునేభ్యః విభ్యత్కింత్రస్యైవేతుత్పేక్షా, బహుశ్చై రనేకైఃపాకా

స్వయమ్ | విభక్తిక్రమితు నేభ్యపచయశః ప్రాకారసంవేష్టితే శేతే
 ధామనిరంగనాయక ఇతిస్వాఖ్యామిహఖ్యాపయన్ || ౬౭౬ || విశ్వావసుః ||
 సఖేనజాతుభీమతాంహానిః పశుభ్యతపశునానామేవభసంత్యనథాః ||
 ౬౭౭ || పరవిత్తిజిహ్వాపయాప్రవృత్తః పిశునస్తస్వయమేవనాశమేతిసు
 లభశ్శుభసన్యోన్నదాహఃపృథువీవగసనాయజ్ఞంభిస్సృ || ౬౭౮ || ఆల
 మస్యప్రసంగేనతమేవపరమేశంక్రీరంగధామానచనుసందధామి || ౬౭౯ ||
 నవిస్మయం || సపర్యాంవిరుద్ధాపి పాప్రమిష్టేసమహోజగత్త్వాంయ
 తోరామదంబాత్ | అరంగాధిరాజోదితప్రాథ భక్తైరపిపాప్రపూజాం
 సరంగాధిరాజః || ౬౮౦ || అభవానాత్రవిరోధఇతినశభక్తయే || ౬౮౧ ||
 కువస్తుహంతాసద్వస్తుసంగ్రహిరాఘనః క్షమాం | హంతాకురంగరాజ

వైః సంవెష్టితేధామః, రంగస్యహాస్యక్షేత్రస్యవనాయకః, స్వస్వా
 ఖ్యాం నామనతుస్వర్ణనాయక ఇతిస్వాఖ్యాం, ఇహవిషయే, ఖ్యాపయన్
 ప్రకటయన్, శేతేనీలీయత్వతనిదాశీతిద || ౬౭౬ || సఖితతి || శ్రీస్వం
 పల్లవీశ్చ తద్వతాం || ౬౭౭ || పరేతి || పరేహంవిత్తస్య జిహ్వాపయా
 హతుమిచ్ఛయా, ప్రవృత్తః వ్యాపృతః, పిశునస్తస్వయమేవనాశవతి,
 తథాహిపృథోద్ధిపస్యగసనాయకబళనాయ, జ్ఞంభితస్య శలభస్య నా
 మకీటస్య, దాహః భస్మీభావః, నసులభః కిం || ౬౭౮ || ౬౭౯ || సపర్యా
 మితి || జగత్త్వాంహోకే, సమథాః పుమాన్, విరుద్ధాచ్ఛతోరపి, విరుద్ధ
 శీలాదపీతివ, సపర్యాంపూజాంపాప్రమ, ఈష్టేశకోతి, యతఃస్వయం
 రంగస్య అధిరాజోపి, సః భగవాన్, అరంగాధి రాజైరంగ రాజాన్
 స్త్రిన్, అరమితిచ్ఛేదః, అత్యంతమిశ్రథాః గాధిరాజై విశ్వామిత్రేవఉ
 దితా ఆవిభూతా పాప్రధా బహుళాభక్తియన్యతస్మాదామదంబాత్
 పూజాం, పాప్రపాప్రవాన్, తరేతి సంబంధః, రంగనాయకః రఘుకు
 లదైవతమితి రంగమాహత్యై ప్రసిద్ధం || ౬౮౦ || ౬౮౧ || కువస్త్వతి || రా
 ఘనః శ్రీరామః, కుత్సితానాం వస్తునాం హంతాత్మాగీ, సద్వస్తునాం

స్వరంగ రాజమ పూజయత్ || ౬౮౦ || పునస్సన్ధ్యై క్రికపఁంభగవంతముద్ది
 శ్య || ౬౮౩ || శ్రిరమనమలిగూ మే ప్రామస్థి శరో మేనిః తపనతవో మేనిశ్చ
 దాస్యాభిలాషే | లలితవపుషి శేషే లబ్ధసంపూర్ణతో మే పరమపురుష శే
 షేనర్పదం దాగ్రితే || ౬౮౪ || భగవత్కారంగవంద్రభవదీయసమ్ముఖేభా
 షుమిపిచయంతిభిషః || ౬౮౫ || విధాహి || వక్త్రవ్యాకరణస్య వామమి
 తరస్త్రిస్సప్తప్రతిమలంభావ్య, వ్యాకరణస్యసాగువిదభవయా యదీయా
 పునః | యిద్వాహుద్వయశేఖరఃకుశ్మిణయోయస్యస్మహా భారతీగో
 ప్త్యాత్రస్య శిస్యతాంబుజానం గౌరవం నులిం || ౬౮౬ || పునరంజలిం
 దాగ్రితే సాగ్రితే నం || ౬౮౭ || పరమగుణసేవనానాదిదశ్యామధామానతత
 సంగ్రహాంబుజమముక్తం, యః, కుస్మిన్స్వరంగరాజస్య కురంగరా
 జస్య నూయంకురంగశ్రేష్ఠస్యద, హంతా, రాఘవ, రంగరాజంభుజం అ
 పూజయత్ పూజితవాక్ || ౬౮౯ || ౬౯౩ || శ్రిరేణి || శ్రితేలబ్ధిసూరాణాం
 నుతిశ్లామః ప్రోక్షధ్వజః గౌరవతిస్త్రికశతుర్ముఖ విశ్వస్థితరోమే ప్రవృ
 త్తరోమే, నిహతవిసతవోమే, నిర్భూదాస్యే అధిరాషః యస్యతస్మిన్, ల
 బ్ధసంపూర్ణతోమే వక్త్రశిస్త్రాణి-మాయాం చంద్రాదవిశేషే అతిధవశ
 త్త్యగః లలితవపుషి శేషే అనంతే, హేపరమపురుష, త్వం, శేషేని
 ద్రాస || ౬౮౪ || ౬౮౫ || వక్త్రో ముదితేత్వగ్రిహం యథాలింగం సర్వత్ర
 యోజ్యం వామం ఈషణం, సన్ధ్యనేత్రం, చంద్రాత్మకః, వ్యాకరణస్య
 నాంసగ్నిస్య, వక్త్ర, ప్రణేతృ, ఇంద్రతోచయం నేత్రం సోమస్య, తస్యచాంద్ర
 వ్యాకరణస్య, సవక్త్ర, శయ్యాకాయం శేషః, వ్యాకరణస్య పాణినీయస్య,
 భాష్యావ్యాఖ్యానం, సాధుసూక్ష్మిదభిరోతిస్త్రియస్యభగవతః వాహః
 నాహనం, శ్రుతిమయి పేదాశ్శిషుపహానాన్త్యానిశ్చుతే, ద్విజానాం
 బ్రాహ్మణానాం పక్షిణాం చ శేఖరః శ్రేష్ఠ గురుత్వ, యస్యస్మహాపుత్ర
 పత్ని భారతీ సరస్వతీ, హారంగౌరవ, తస్యలే, గోష్ఠ్యాంసభాయాం, కవిజ
 నః, నులింక తుంద్రస్యలి విభజి || ౬౮౬ || ౬౮౭ || సకేతి || పరాణం

మమరరామా సంఘసంగీతనామా । పరిహృత భవదామా భాసితాకల్ప
 హేమా మమకలయతుధూమామంగళంరంగధామా ॥ ౬౨౮ ॥ అన్యత్రోపీ
 క్ష్యసప్రశ్రయం ॥ ౬౨౯ ॥ స్వామినీంసామినీలాజ్జమద మోచనహోచనాం
 అంగనాంగధా మోన్నదీప్తింమూర్తిమతీమవ ॥ ౬౩౦ ॥ దేవీ ముద్దిశ్య
 మోహేనాన్మూలనమూలికాభవజుషాం మోక్షాభ్యున్నేషీకా చేతశ్శుద్ధి
 విధానసిద్ధగుళీ కాచితాతనుశ్చంద్రికా । విద్యావిభవశాలికాసీకమతే
 విష్ణోరురేమామలి కామాతస్త్వంమకుపారిజాతలతికామో దాంబుధేవీచ
 కా ॥ ౬౩౧ ॥ కృశానుః ॥ కాంత్యేవహంతవృత్త్యాపికమలామతిదంచలాం
 గుణగణానాంసీమాఅవధిదేశః, వారిదస్యమేఘస్యేవ శ్యామంధామదూ
 పంయస్యసః, సతతం అమరాణాంబేవానాం రామాణాం అంగనానాం
 సుఖేన సమగ్లితానిగానవిషయాకృతానినామాని హర్షాద్విదీనియస్యసః
 పరిహృతంభవస్య సంసారస్య దాహపాశః యేనసః, చిన్న సంసారబం
 ధన ఇత్యభః, భాసితం, ఆకల్పనాంధూషణానాం హేమయేనసః, రంగ
 ధామా రంగనాయకాత్మా, భూమావ్యాపకః, భగవాన్ మమమంగళం
 శుభం, కలయతు ఘటయతు ॥ ౬౩౨ ॥ ౬౩౩ ॥ స్వామినీమతి ॥ నీలాజ్జస్య
 కువలయస్య మదమోచనేసాందర్యగర్వనివారకే లోచనైయస్యాస్త్రాం
 మూర్తిమతీదీప్తింశరీరధారిణీంప్రభామిన్ధితాం, స్వామినీం జగదీశ్వరీం
 అన్యరంగధామ్నః అంగనాంమహాలక్ష్మీం, నామినహనూరోమి ॥ ౬౩౪ ॥
 మోహేతి ॥ హేమాతః కమలే, త్వంభవజుషాం, ఇదు అగ్నిఃచతుష్టయే
 యోజ్యం, సోహస్య ఉన్మూలనై ఉత్పాటనైమూలికాసిద్ధాషధీ విశేషః
 మోక్షస్య అభ్యసనిశ్శ్రేణీకాఅధిరౌహిణీ, చేతసః శుద్ధైః, కామాదిరా
 హిత్యస్యవిధానై సిద్ధస్యయోగినః, సంబంధినీ గుళికా బోషధ విశేషః,
 చింతాయాః స్వస్వస్వైతనుసః చంద్రికా, విద్యానాం విభవశాలికా
 విహారగృహం, విష్ణోరురసః మాలికా స్వర్ణమయీ, మమపారిజాతల
 కాకామితాక్షప్రదాయినీ, మోదస్య బృహ్మనందస్యైవ అంబుధేవీచక్రా

అగ్నిష్టేష్యేనరజ్యుఃతీమభి క్షేప్తతి కణంబుభః॥ ౬౯౨॥ తథాహి॥ ప్రాకృత్యం
 కమధిష్ఠితోమణిమయంపాలాశశయ్యామపి ప్రాయఃప్రాధికాయలేకదన్న
 మివయఃక్షీరేదనందృష్టవాక్॥ ప్రాశ్నా త్యేషకదృష్టికామమృతవత్ప్రా
 గాత్తపీతాంబరఃకంఠాయాదతిభృత్యవత్క్షీతిపక్షిక్షీకటా త్కాత్యయే॥
 ౬౯౩॥ అన్యచ్ఛావచ్ఛేయం॥ ౬౯౪॥ దాతుద్వాఙ్మరియపషవారణమగాత్ర
 ద్వావర్తసేవాచారణంపశ్యామ్యద్యచిరాదశేతభువియోధూస్తస్యశేతేభు
 జే॥ నాహారానపి లేభిరేయదబలా హారానమూస్తత్ప్రియా విందంతేక
 భవసీత సర్వసియోజ్యం॥ ౬౯౫॥ కాంత్యైతి॥ కాంత్యేనవృత్త్యాశీలేనా
 పి, అక్రంతాచంచలాతటిత్ యయాతాం, ఆత్మంతచవలాంచ, కిందఅగ్నిష్టే
 ష్యేనరజ్యుఃకంపియమాణాం, కమమాం, బుభః గుణదోషజ్ఞః కథం అ
 భిష్టేతి, అత్య్రబుధఇతి సాభిప్రాయ విశేష్యత్వాత్పరికరాంకురాలంకా
 రః॥ ౬౯౬॥ ప్రాగ్భి॥ యఃక్షీతిపతిః, వాక్లక్షీకటాక్షకాలే, మణిమ
 యం పర్యంకంశయనం, ఆధిస్థితః అరూఢః, సపషః, ప్రాయః పాలా
 శీం పణమయూంశయ్యామపి ప్రాధికాయతేనకులభలేపివా, యఃక్షీర
 యుక్తం ఓదనుకదన్నమివదృష్టవాక్, సపషః క్షీతాం ఉష్ణికాయవా
 గూంకదృష్టికాం, అమృతవత్, ప్రాశ్నాతిపిబతి, యః ప్రాక్ ఆత్తపీతాం
 బరః భృతపీతకాశేయః, సపషః, భృత్యవత్, కంఠాంశేణబహునస్త్రఖం
 డనిమితాం, యాచతి, లక్షీకటాక్షా త్యయఇతివిధేయవాక్యత్రయేపి
 యోజ్యం॥ ౬౯౭॥ ౬౯౮॥ దాతురితి॥ యపషదరిద్రః, దాతుర్కణికస్య,
 ద్వావిద్వారే, వారణప్రవేశ నిషేధం, అగాల్ప్రాప్తవాక్, తస్యవరిద్ర
 స్యద్వారి, వారణం దరిద్రాణాం స్రవేశ నిషేధం, గజంవా, అద్యపశ్యా
 మి, యః చిరాత్ భువిఅశేత శయితవాక్, తస్యభుజేభూరద్యశేతే, అ
 ద్యభుజేనభువంపాలయతీశ్యకణః, యశ్యలబలాఃస్త్రియః, ఆహారాన
 పినలేభిరే, అమూస్తస్త్రియాః, హారాన్విందంతేలభంతే, కమలాయాః
 లక్ష్యాద్యుశకటాక్షా డోమయశ్చనతాభిఃకరణైః, నమ్నః నీచాపిఉన్న

మలాద్యహమిభిరహేనానిన్నోధవత్సరతః॥ ౬౯౫॥ ఇదౌచ బద్ధ
న్యం॥ శిశ్వియముద్దిశ్య॥ ౬౯౬॥ హంతుచక్షంధుజనాన్ భనాభామసహ
న్దంతుఃపరస్త్రిశతంరంతుజాతువిహింసనైస్సహజనైస్సా తుష్యతోపం
చనైః । వస్తుస్త్రిశ్శుచాయుక్తమేవవచనం వస్తుమితంజాదనం నిత్యంనృత్యై
సిమందిరేషుకనులేకృంతవైశన్యతం॥ ౬౯౭॥ అన్యచ్ఛ్చ॥ యేషామన్యకశ
త్రీదశానకశాన్యత్పత్తిహాస్యేద్భౌ మూఢం కృచ్ఛపగౌలిచింతన
విహౌమిథ్యానభిజ్ఞంముఖం । అప్రజ్ఞాతపహాబుభుక్షిలశిశూనభౌ దక్ష

తః భవతి, అహో ॥ ౬౯౫ ॥ ౬౯౬ ॥ హంతురితి॥ ధనాధాంఅనఘాన్
నిదోషానపిబంధు జనాన్ హంతుః, పరస్త్రిశతుగంతుః సంగచ్ఛతః,
జంతూనాం విహింసనైజానైస్సహరంతుః క్రీడతః, వంచనైఃపరపృతా
రణైః, సంతుష్యతః, అయుక్తంతిష్ఠ మేవనశు కదాన్యైచింతంమృదుచేత్య
భాగః, వందనంవస్తుః, మితం స్వోదరమాత్రపూరకం ఓదనం వస్తుశ్చ, జ
నస్యేతి ప్రతిపత్త్యతం యోజ్యం, మందిరేషు, హేమలే, నిత్యంనృత్యై
సిరమసే ఎతమక్తవిధం తపయతంశీలం క్వత్వంకుత్రోధవం గతుతాగ్రసి
కింతుత్వయ్యేవ భవమిత్యధాః, యద్వాక్వశబ్దోనిందాపరిః అన్యంతగ
హ్యేమిత్వభాగః, కృత్యమితిపాతే ఏతత్ కృత్యంతపయతంసత్వస్యస్యే
త్వభాగః॥ ౬౯౭॥ యేషామితి॥ యేషాంశున్దవత్తానాం, దృశౌనేత్రే, అ
న్యకశత్రాణాం పరాంగనానాదశానమేవకశౌవిద్యాతసాన్యంపుత్య
త్వా విజ్ఞానైశశూన్యై, తస్మరాఙ్ముఖే ఇత్యధాః, యేషాంహృత్హృద
యంచపరేషాం ఆతేఃపీడానూః చింతనః ఓధా ఆహోదనెపి, కిముత
తత్క రణఇతిభావః మూఢంపివేకశూన్యంపరాఙ్ముఖమితియావత్, యే
షాం ముఖంవాక్ మిథ్యానభిజ్ఞం, తేషాం సుబంధినః, అప్రజ్ఞాతాఃక
దాప్యదృష్టాః పశనః గోమహిషాదయాః యేమతాన్, బుభుక్షిలశిశూన్
యుధితబాలకాన్, అభోదక్షైర్వక్షేతాన్యతఃపతితాన్ గృహాన్, హే
లక్ష్మీత్వం భవస్యసంసారస్యైవసరితః నావాతరణ్యాదృశౌ, నావేక్షసే

స్తాన్యతః తేహంలక్షీ శ్రీసృహ౯దృశాభసననిన్నావేనానావేక్షసే || ౬౯౮ ||
విశ్వాననుః || సతేమానసఖేదజః తేవేయంవాణీ || ౬౯౯ || ఏతాః శ్రీ రేమ
దృశ్యమానాస్సాధుజనానుపయక్తాస్సంపదాభాసాః | పృథ్వితమృత్యుత
రణకారణ భువనజననీకృపాటూక్షదైధున్య నిబంధనావప || ౭౦౦ || ఉక్తం
హిగుణహానేరుదధిమహిశృతైముఖ్య నిబంధత్వము వితజ్ఞై నముచిద్వి
షా || ౭౦౧ || సద్వోవైగుణ్యమాయాంతిశీలాన్యాస్సకలాగుణాః | పరాఙ్ముఖ
జగద్ధాత్రీయస్యత్వం వివిష్టుకల్లభే || ౭౦౨ || తతస్త్వ || ౭౦౩ || సంపత్తికింపచా
నానాం సంప్రాప్తాకాపథేనయా | నరకానుభవోదరాగ్రసా లక్ష్యాన్యోక్త
పాథలం || ౭౦౪ || తథాహి || ధన్యం మన్యత్రయాన్యోక్తబుధా ధర్మేణ
నసత్యసి, కింతుబంధుహంత్రాదిస్పృహా నప అవేక్షసతిర్భుధాః || ౬౯౯ ||
సఖి ఇతి || ఇయముక్తస్యకారా, తనవాణీవాక్, మానసస్యఖేదజననీ || ౬౯౯ ||
ఏతా ఇతి || సంపదఇతి అథా సంలే సంపద భాసాః కుత్సితసంపద ఇత్యర్థః
ప్రత్యుత మమచేక్షానీత్యర్థః, మృత్యోన్యం సారసముద్రనిర్వతనకా
ణాంభువన జనన్యాః లక్ష్యాన్యోక్తపాకటాక్షాణాం దైధున్యం శూన్యతా
నిబంధనం యేహం తథోక్తావప || ౭౦౦ || ఉక్తమితి || గుణానాం సాశీల్యా
దీనాం హాసే నోషీశ్వావస్య, ఉపధిమహిశః లక్ష్యాన్యో వైముఖ్యం ప
రాఙ్ముఖత్వం నిబంధనం ప్రయోజకంయస్యాస్తస్యాభావస్తత్వం, నముచిద్వి
షాం ఇన్ద్రజేణఉక్తంహిరేవాథా || ౭౦౧ || సద్య ఇతి || హేవిష్టువల్లభేలక్ష్మీ, జ
గద్ధాత్రీలోక మాతత్వంయస్యపరాఙ్ముఖభవసి, తస్యశీలాద్యాస్సకలాగు
ణాః వైగుణ్యం దోషశ్యమాయాంతి, దోషీభవంతీశ్యథాః ఇత్యుక్తమి
తి పూర్వేతాన్వయః || ౭౦౨ || తతస్త్వ, లక్ష్మీపరాఙ్ముఖస్య సర్వగుణదో
షీకరణ ప్రయోజకత్వా దేవేశ్యథా || ౭౦౩ || సంపత్తిరితి || కింపచానా
నాంయద్రాణాంయాసంపత్తిః సంపత్ కాపథేన అన్యాయమాగేణ
ప్రాప్తా, నరకానుభవః, ఉదర్కః ఉత్తరఫలంయతస్సంపత్ - లక్ష్యాన్యో
క్తపాథలంనభవతి - కింతుతత్పరాఙ్ముఖఫలమిశ్యథాః || ౭౦౪ || ధన్యం

దుర్మేధనః సేష్యాస్తానునపుణ్యలేశవిలసత్సూపల్లవాఃపంచా
సూనపహయపంచపద్మినైరాకల్పమల్పాగ్రమే భోక్త్యంతే బతయాతనాబ
హువిధాకాతాంశగతాంతరే || ౭౦౫ || యచ్ఛ్రవణితంభవతాతక్రభ
వతశ్శిష్టాల్లక్ష్మీనావిందతఇతదజ్ఞానోపజ్ఞానం వజ్ఞాతుమేవాహాం | య
తస్వాభజనెభ్యోముక్త్యైశ్వర్యపర్యంత నిరంతరభగవద్భక్తిసంపదం సం
ప్రదదతే చూరాపాస్తతమోవికారావారాశిమహితురుదారాశికటాక్షా
స్సాధుసుఖాధారాః || ౭౦౬ || తథాహి || సంభోగారంభజ్యంభన్మదకీత

న్యతయేతి || తామసేనతమోగుణప్రధానేనపుణ్యస్యలేశేన విలసత్ సం
పదః లవోలేశః యేషాంతే - ఆశవన-అత్మాసంధస్యంమన్యంతే ఇతిభన్యం
మన్యానైషాంభావస్తత్తాయాచురహంకారేణ హేతునా, తృణీకృతబు
ధాః - దుర్మేధనః దుర్బుద్ధయః అశవపథమేగమ విషయే సేష్యాః,
పల్లవాఃవిటాః - ఇషేర్పూమప్టాఃపంచషడ్వాదినాః తైరేవ-పంచలినూ
ప్రాణాన్ అపహయత్యక్త్వా - కృతాంతస్య యమస్య అయంగతః కా
ర్తాంతగతః సరకః తస్మాంతరే - బహువిధాః యతనాఃప్రవేదనాః -
ఆకల్పప్రళయపర్యంతం, భోక్త్యంతే అనుభవివర్గిత-బతేః ఫేచే || ౭౦౫ ||
యేదితి || తశ్శ్రవణతః పూజ్యాన్ శిష్టాన్ విందతి నభజతీతి ఫణితం ఉక్తం
యేషామన్యకళతేత్వాది శ్లోకనేతి శేషః - అజ్ఞానం ఉపజ్ఞానములం య
స్యతథోక్తంతత్ - ఫణితం - ముక్త్యైశ్వర్యం మోక్షైశ్వర్యం పర్యంతే అ
వసాసే యస్వాస్తాదృశీం నిరంతరాం అవిచ్ఛిన్నాంచభగవతి భక్తిసంప
దం || ౭౦౬ || సంభోగేతి || సంభోగస్య ఆభ్యంతరస్య ఆరంభజ్యంభ
తాంమదయుక్తానాంకితవానాం ధూర్తానాం పరీరంభేణ ఆతింగనైసం
పీడ్యమానఃకుగ్ర్యమానః ప్రాథస్థీణాం రక్షహరస్యవ్రకషేణ శిథిలః
గుణస్సూత్రమినుగుణవత్ భంగురాఃభంగశిలా అత్యంతాస్తిరా ఇత్యధః
సంపదాం ఓఘాఃసమూహాః, సాధూనాం శిష్టానాం, మూఢావః, హియ
స్మాత్, లేసాధనః, సురపురస్యస్వగళస్యనిర్వసీకారే అనిత్యత్వాత్తుచ్ఛీ

నవరీరంభసంపీడ్యమానప్రాశస్త్యగ్రతల్లహారప్రభిలగుణవద్భంగురాఃసం
 పదోఘాః | సాధూ సాంసూన్మఘావన్ సురపురగ్రసీకారదక్షం హిలూ
 కేభోక్ష్యంతే మోక్షమంతేస్థిరగ్రవధి కానందధారాశ్రకంతే || ౭౦౭ ||
 లక్ష్మీకటాక్షపూసనిజయతి యువచయతాగతమ్యేన | సగసురవశుప్ర
 జానాంపశయోన్మ్యహంతజంతవఃకేపి || ౭౦౮ || కృతానుః || కమలా
 కటాక్షాతిశయోవిభవోపచయపాశురితివోపపద్యతే | యతస్తదల్పీయ
 స్త్వమేవనఃపమత్కషణంపాదకం || ౭౦౯ || తథాహి || గజశిబికాతుర
 గాస్సుయః సరస్వతీనాన్వద్యశాహరైస్తన్వాన్వయః | తన్నామ్ని భవోవా
 హ్నా నీరదక్షిణాచహంతపక్షిద || ౭౧౦ || విశ్వాననుః || విశ్వస్య || ఈదృశీము
 త్తన్నపిశునాంతరవిందాలయామానిందామభినందామి || ౭౧౧ || కీందర్ప
 కరణేదక్షం సమథిన్స్థితానిరవధి కా ఆనందస్యధారా ఆత్మాస్వరూపం
 యస్యతత్రాంమోక్షం, అంతేదేహోవసానై, భోక్ష్యంతే, తస్మాదితీసం
 బంధః || ౭౦౭ || లక్ష్మీతి || యస్యలక్ష్మీకటాక్ష పూర్వస్య ఉపచయోవృద్ధిః
 తస్య తారతమ్యేన న్యూనాధికత్వేన హేతునా, కేపిపూర్వం ఆప్రసిద్ధ
 నామగోత్రా లపి జంతవః, సగపతిఃరాజా, సురపతిరింద్రః, పశుపతిఃరు
 ద్రః, ప్రజాపతీశ్చతుర్ముఖః, సరసురాణాంబ్రాహ్మణానాంపశూనాంగోనా
 హిష్యాదీనాంప్రజానాంజనానాంచపతయఃపాలకాశ్చన్యః, లక్ష్మీఃక
 టాక్షాణాంపూరిః రాశిః జయతీహంతేత్వాశ్చర్యే || ౭౦౮ || ౭౦౯ || గజే
 తే || తన్నాన్వతిత్వల్యయా. హరైస్తన్వాన్వయః లక్ష్మీః, దృశాకటాక్షేణ, స
 రస్య, గజశిబిజా ఆందోళికాతురగః తె, చాహః వాహనానిన్యః, తా
 సాంలక్ష్మీదృశాంఘామ్ని అతిశయే సతి, క్రమేణ, నీరదః మేఘః, వా
 హ్నాభివతీపదద్వయం సర్వత్రయోజ్యం, నీరదఇత్యత్సర్వగతాః రదాః
 యస్మాత్సః దంతహిన ఇతికేచిదాహుః, ఉత్సాహపృథక్, పక్షిహంసశ్చ,
 హంతేత్వాశ్చర్యే || ౭౧౦ || ఈదృశీం ప్రాకృతవస్తుసామాన్య ముఖేనప్రవ
 తితాంతాం || ౭౧౧ || కిమితి || సంగతఃగుణదోషతారవృజ్ఞాః, దపన్ దాయకస్య

దాయకధనోపదయప్రసూతైఃకందర్పసాయకహవైఃషితిప్రైరిశాలిసంతః
పుగంబరినుతంత్యరచిందనాభరంతపురంతదననాపచుచింతయంతి || ౭౧-౨
|| పునరసుధ్యాయసాంజలిబంధం || ౭౧౩ || మాతృ దైవమనునాదనప్రణయిని
పాత్రస్సరోజచటామష్టీమష్టివిచక్షణేశుభగుణైశ్చష్టినమసుగమహాహే
అష్టాభిఃకిలగృప్తిభిశ్చతినృభిజాన్తస్సహస్రేణవాదేవాద్వాదశభిశ్చయ
ద్విషయతామేనార్థయంతేక్షణం || ౭౧౪ || ఇత్యన్యత్రోపిక్ష్యసామోఽపం ||
౭౧౫ || ఉగ్రరిపునిగ్రహద విగ్రహదివాకశ్చక్రవృతశక్రగుణవిక్రమని
హంతా మోదనరమాదరసమేతఇహపూర్ణంప్రక్షిపతిపక్షిపతిరక్షియు

ధనస్య ఉపదయేన వృద్ధాప్రమతైః, కందర్పమన్తగన్యసాయవైః బా
జైర్హతైర్వికారిరైః, షితిప్రైః రాజభిః, ఇహలోకే, కేంద్రయోజనమితి ఆ
లోచ్య, సాప్రసిద్ధాచాసావపరదేశాతదవనిః పరమావదంతస్మిన్విషయే
యచ్ఛా, అవసాభువి, తత్ప్రసిద్ధం అంతః పురమితియోజనా, పురందరేణ
తంస్తుతం, అరవిందనాభేఃపష్టేనాః అంతః పురంలక్ష్మీ మానుచింతయంతి
ధ్యాయంతి || ౭౧-౨ || ౭౧౩ || మాతరితి || హేమధునూదనప్రణయిని విష్ణువల్ల
భేమాతః, తేతవసంబంధినౌపాత్రస్సరోజవృటయా నికసికవద్రుప
క్లౌఢ్యమష్టీమష్టిమష్టినామష్టినాప్రవృత్తైర్మధువిచక్షణే కుశలే, శుభ
గుణే, అతఏవ, దృష్టిలోచనై, నమసుగమహా, అష్టాభిః, దృష్టిభిరితిన
ర్వశ్రయోజ్యం, జుష్టాయుక్తాః, దేవాశ్చ చతుర్ముఖిరుదేంద్రవిష్ణు
భూఅపి, యయోద్వయో రేవత్సద్భృష్టేనాః విషయతాం గౌదరత్వమే
వ, క్షణమపి, అర్థాయంతే యాచంతే, తాపదప్రేషాంకులభమితిభా
వః || ౭౧౪ || ౭౧౫ || ఉగ్రైః || ఉగ్రాణాం రౌద్రాణామపిరిపూర్ణాంగైః
హద విగ్రహస్యపరాజయకారి విగ్రహస్యదివాకసాంచక్రేణ దేవస
మూహేన వృతస్యశక్రస్యేంద్రస్య మదవిక్రమయోగ్గవపరాప్రమ
యోః నిహంతా, అన్యతహరణౌది సమయఇతిభావః, ఆదరేణ భక్తేషు
ప్రేక్షానమేత, పక్షిపతిగణుడః, ఇహమే అక్షియుగళం ప్రతిపూర్ణం

౧౭౧౮|| ౧౭౧౯|| కృతానుంకింపణయసిసుపణ హముమతిమర్యగం||
 ౧౭౧౯|| తథాహి|| అధిగతనిగమాంగాపిద్విజరాజోస్యచ్యుతంపథానోపి|
 నిజగారకథంకారం నిగ్గంకంభిల్లవల్లికాంగరుడః|| ౧౭౧౯|| విశ్వాపనుః||
 పక్షిగాజస్వభిల్లపల్లినిగరణే సాధుజనానుగ్రహోసాధుజన నిగ్రహసామ
 భ్యంనదనద్వివేచనచాతుగ్యంవిజృంభితం తత్కథం దూషణమేవధూ
 షయతిభవాశృణు|| ౧౭౧౯|| గరుడోగిరీకమపికిల్చిషావిలంఖలభిల్లజా
 తిముషితంతదంతరే | నిరజీగళన్నజగళాదళాసురంభవతఃప్రపన్నమిసప
 న్నగేకయః || ౧౭౨౦ || హంతశకుంతపురందరస్యాస్య స్వచ్ఛందవిహారా
 వసరేష్వప్యభంగురమేవస్వామి క్తేకర్ణం || ౧౭౨౧ || యతః || స్వజ్ఞేష్ట
 ప్రేర్యహార్యాశ్రితరథపుణి మన్త్రంజలస్థాచ్యుతాప్యంసన్త్రాణంపక్ష
 మోదరసం,పక్షిపతి, సంఘటయతి, ఇంచువదనావృత్తం|| ౧౭౨౨|| కిమితి ||
 అముంసుపణంగరుడం|| ౧౭౨౩||అధీతి||అధిగతానిప్రాప్తానిగమమయా
 న్యం గానిశీషాదీయేనసః తథోహోపిశిషుప్తహోసే గరుత్మాత్రివృ
 త్తైశీలాగాయత్ర మిత్యాదిశుతేః, ద్విజరాజః బ్రాహ్మణశేష్టాపి, పక్షి
 ప్రభుశ్చ,అమృతం భగవంతం దధానోహి, గరుడః, భిల్లపల్లికాం హిర
 ణ్యపురం హమశబరగ్రామం కథం కారం కథమిత్యథః, నిజగారభక్షిత
 వా|| ౧౭౨౪|| పక్షితి|| నిగరణే భక్షణేవిజృంభితం ప్రకటికృతం|| ౧౭౨౫||
 గరుడశిలి|| గరుడః కీర్తిప్రేమహాపాపైః ఆవిలంసాంరం,భుభిల్లానాం
 జాతంబృందం, గిరీ భక్షయన్ సన్, తస్యకిరాతసమూహస్య అంత
 రే- ఉషితంత్రైస్సుంకీర్ణమిత్యథః ఇళాసురంబ్రాహ్మణంకంచ, జాగ్ర
 త్ తాత్ కంతాత్ - పన్నగేయిభగవాన్-ప్రసన్నంశరణగతంజనం- భ
 వతఃసంసారాదివ- నిరజీగళత్ నివతితవా|| ౧౭౨౬|| హంతేతి||శకుం
 తపురందరస్యపక్షింద్రస్య,అస్యగరుడస్య-స్వచ్ఛందానిరంకుశాః || ౧౭౨౭||
 స్వేతి|| అండజేన్సగరుడః పక్షయోజయోర్వాతేనఉద్ధతేనధరణ్యోః
 రజసాచ్యున్నం- స్వస్యజ్యేష్ఠేన- అరుణేన ప్రేర్యైః ప్రేరణ్యైః హరిభర

వాతోద్ధతధరణీరజశ్చన్న మేతజ్జవేన। కల్లాలైరుల్లలద్భిఃప ౧చల జలనిధేః
 తౌశయ౯ఘూణాదణ౯పేంఖడ్గింఢీరఖండశ్చలకుసు మకులైఃకుండ
 యత్కండజేంద్రః॥ ౭౨౨॥ పునరభిధ్యాయ౯ ॥ ౭౨౩॥ యద్వీతౌదై
 ర్యరత్నాంకిలపులకభృతాం ధావతాంజైవతానాం సేవాసక్మద౯శా లె
 గిరిశఫణిగణాద్భిభృతామభ్యతాసీత్ । సోయంగాంగెయస్పృశ్వీధరవరశి
 ఖరచ్ఛాయసచ్ఛాయ కాయః భింద౯బృందం రిపూణాం కలయతుకుశ
 లంఛాందసోనశ్శకుంతః॥ ౭౨౪॥ పునస్సవిన్మయం ॥ ౭౨౫॥ నగరూప
 ముపైతియుక్తమంగీకృతశాఖోపినుపణ౯ఉన్నతోపి। వినతైకవిధేయ ఏష

త్వైర్వాశితఃరిభియస్యతస్యపుణిమతస్సూర్యస్య మండలస్థేనఅచ్యుతే
 న ఆప్యంప్రాప్యం-సన్మాగ౯ం ఆకాశంచ-వతస్యవక్షవాతస్యజవేన-ఉ
 ల్లలద్భిః-ఉద్యభిః-కల్లాలైఃపురుతరంగైః, తౌశయంతృ౯ - ఘూర్ణతఃకు
 భృతః-అణ౯సఃసముద్రాదకాల్ పేంఖతాంఉద్దచ్చతాం డిండిరఖండా
 నాంఘేనశకలానాంఘలంబ్యాజ్యాయేషాం త్రైకుసుమానాంకులైఃరాశిభిఃమం
 డయతిభూషయతి॥ ౭౨౨॥ ౭౨౩॥ యదితి॥ సేవాయాంభగవత్పూజాయాం
 సమ్మదః, అహంపూర్వకయాయాగపద్యకృతః తత్కాలే- గిరిశస్యరు
 ద్రస్యఫణిగణాల్ విభృతాం అతపవపులకభృతాంఘయాద్రోమాంచపూ
 ణానాం అతపవ ధావతాం దైవతానాం దేవానాం-యస్యవీతౌదర్శ
 నంచైర్యరత్నామభ్యతాసీత్ విస్తారయామాస- కిలేత్రైతహ్యై-గాంగెయ
 పృశ్వీధరస్యమెరోః వరశిఖరస్యఛాయాపీతకాంతిః తేనసచ్ఛాయస్సమా
 నకాంతిః కాయః యస్త్వసః-సేవాయంఛాందసః దేదమయః శకుంతః ప
 ష్టిగరుడః- సః అస్మాకంరిపూణాంబృదం భిందంతృ౯- కుశలంకలయతు
 ఘటయతు ॥ ౭౨౪॥ ౭౨౫॥ నగైతి॥ అంగీకృతాఃస్వీకృతా అవయవీకృతా
 శ్చశాఖాః శిఫాఃఋగాదయశ్చయేనసః శోభనాని పణాని పతౌచయ
 స్య కించ- ఉన్నతోపి-నగస్యవృక్షస్యరూపం ఆకృతిం మేరుసామ్యంచ-
 ఉపైతియుక్తం-కింతు-పినతానాంసమాణాం వినతాయానామమాతుశ్చ

చిత్త్రంస్థిరమామోదమధాన్యధోర్విపక్షాత్ || ౭౨౬ || అథసర్వతఃపురీంని
 రీక్ష్యసాంజలిబంధం || ౭౨౭ || శ్రీవల్లభ దాసేభ్యశ్శ్రీరంగక్షేత్రయతవా
 సిభ్యః | శ్రుతితథవత్ప్రాసేభ్యః సమోస్తుకృతశిష్యధీవికాసేభ్యః || ౭౨౮ ||
 కృతానుః || సర్వానేతత్పురవాస్తవాన్మాస్మభవాన్మమస్కాషీత్ ||
 ౭౨౯ || యతః || నివిరీసగుణస్తామైహారిదానైరలంకృతే | అట్టశూలాః
 కితిపయేపట్టణేస్త్రికాప్రతిష్ఠితాః || ౭౩౦ || నిరూప్యసవిస్తయం || ౭౩౧ ||
 శక్యాద్యథాంహపిరఘహరంశౌరిణాన్వాదితం యద్వత్తం విత్తగ్రహణవ
 పలాఃకేపివిక్రీణతేతత్ || ధానుశ్రీమద్యదిగుఘజతాదీయతే స్వీయమేతే
 నొత్పస్యంతేభనకణత్పూతచ్ఛపీకీణతెజ్జాః || ౭౩౨ || విశ్వావనుః || మం
 పకంయథాతథావిధేయఃవశంవదః-పషఃనగరూపవాన్, మధోర్వసంతస్య
 రాక్షసస్యద,విపక్షాత్ శత్రోర్భగవతశ్చ, స్థిరంఆమోదం సౌరభంఆనం
 దంచ, అథాత్ ధృతవాతీ దంతుచిత్రం, శ్లేషానుప్రాణితో విరోధాభా
 సః || ౭౨౬ || ౭౨౭ || శ్రీతి || స్పష్టపషశ్చేక్షాః || ౭౨౮ || ౭౨౯ || నివిరీసతి ||
 నివిరీసః సాంధ్యగుణానాంస్తామః రాశిర్యేషాంత్రైహారిదానై రలంకృతే
 అస్మిన్నట్టణే శ్రీరంగకణపయేజనాః అట్టంఅన్నంతస్యశూలాః వికేతా
 రః, అట్టగున్నమిహిస్రాక్తం శూలంగద్విక్రయోమతఇతికాశః, ప్రతిష్ఠితాః
 వతః || ౭౩౦ || ౭౩౧ || శక్రతి || శౌరిణారంగేశేనసాన్వాదితంతస్మైని
 వేదితమిత్యథాః, అతిపరఅఘహరం, యతఃహః అన్ని, సక్రావయఃఇం
 ద్రాదయఃఆవరణదేవతాతదథాంశుభలిత్వేనేతియావత్, దత్తం తద్దవి
 విత్తగ్రహణవపలాః, కేపిఅన్యత్రవాత్ప్యా ఇత్యథాః, పీకీణతే, కించ,
 గుఘజితారంగేశేన, పతేభ్యః పితృగ్రహణవపతేభ్యః శ్రీమత్స్వీయంధా
 మవైకుంతం, దీయతేయది, ఇదాతేనాపిపతేఅజ్ఞాః, నొత్పస్యంతే, కిం
 తు, తచ్ఛపరమపదమపి, ధనస్యకణత్పూలాభేన, పీకీణతేపవ, అత్తిపర
 మపదవిక్రయణసంభావసేన కిముతాన్యస్య విక్రయణ మిత్యథావాసత్తి
 ప్రతిలేరలంకారేణాంకారధ్వనిస్తేననైతేభ్యఃపరేవాత్పాఇతివస్తుధ్వద

మలేమామైవం॥ ౭౩౨॥ ౭౩౩॥ కింకింసజీర్ణతిముకుందపదారవిందద్వంద్వా
భివందనకృతామిహదేహభాజాం॥ అత్యద్భుతాపథవిశేషనిపేవకాణామా
పాదయేతకిమనర్థాపకృతసేవా॥ ౭౩౪॥ సమంతతః పురీంసీరీక్ష్యస
స్లాఘం॥ ౭౩౫॥ రంగాదన్యదనంగారేకంసారేర్వాస్తలేష్వహూకిం
దృష్టంకిమపిత్యేత్యంసప్తపాకారవేష్టితం॥ ౭౩౬॥ కృశానుః॥ వయస్య
మైవంనోదః॥ ౭౩౭॥ యతః॥ అభ్యుత్థేనృపురస్యైకదధిసహ్యత్తజా
తటం॥ శైవత్యేత్రనువేత్తేథాస్సప్తపాకారసంవృతం॥ ౭౩౮॥ విశ్వా
నసుః॥ విహస్య॥ సత్వంజటాధరహాకారసంవృతస్యాస్యశ్లేషనైపుణ్యేనై
వరంగన్యధమ్యంనమర్థనీయం॥ ౭౩౯॥ నిపుణంవిభావ్య॥ ౭౪౦॥ సం
దతకందపదార్పక్షపణనిపుణదృగ్విహీనంపన్నఫాలారుణ్యఃఫణ్యగ్గ

నిశ్చ॥ ౭౪౧॥ కిమితి॥ ఇహరంగత్తేత్యే, ముకుందపదారవిందద్వంద్వస్య
అభివందనంకుర్వంతీతకృతాందేహభాజాంజనానాం, కింకింపాపనజీర్ణ
తి ననశ్యతి, సర్వసకృత్యేవేక్యధః, తథాహి, అత్యద్భుతస్యబేషధ
విశేషస్యనిపేవకాణాం రుద్ధానాంపుంసాం, అపథ్యానాంవసత్తానాంసే
వాధక్షణం, అనర్థం దేహోపద్రవం, అపాదయేతఘటయేతకిమితికా
కుః నఘటయేతైవేత్యర్థః॥ ౭౪౨॥ ౭౪౩॥ రంగాదిత్యే॥ అనంగారేశ్వ
నస్యత్తేత్రేషువా, కింసారేకేనవస్యత్యేత్రేషువా, రంగాత్ అన్యత్ స
ప్తభిః పాకారైఃవేష్టితం త్యేకంకిమపి, దృష్టంకిమితికాకుః సదృష్టమేవే
త్యర్థః॥ ౭౪౪॥ ౭౪౫॥ అభ్యుత్థేనృపురస్యైకదధిసహ్యత్తజా
తటం, సప్తస్యజటాధరస్యేతచ, ఏతత్ శైవత్యేత్రంజంబుకేశ్వరంనామ,
అవేత్తేథాఃపథ్య॥ ౭౪౬॥ నశ్యమితి॥ జటాధరస్యశివస్య సంబంధిభిఃప్రా
కారైఃదతుభిః సంవృతస్య అస్యజంబుకేశ్వరత్యేత్రస్య, శ్లేషస్య సప్త
శబ్దగతస్య నైపుణ్యేన, ప్రయాజటయా సహితస్సప్తఇతి చాతుర్వేదేన॥
౭౪౭॥ ౭౪౮॥ సందతితి॥ సందతః॥ బహువిధీకీటాంతజయేన హృదయతః

ణ్యప్రకరమయతయాభీషణోఽభూషణైర్వ్యః । కాంతస్సాంతఃపురస్సౌ క
 బళితగరఃసౌరాజతేరాజతేద్రామహ్యంసహ్యత్తజాగ్రేవిహరతిసచిరం
 శంకరశృంఖరోఽః ॥ ౨౪౦॥ కృశానుః ॥ సఖేనాత్రస్థాతవ్యంయదిహవి
 శ్వవిలక్షణాంతిరావత్ప్యతే ॥ పశ్య ॥ ౨౪౧॥ యేతోయై నాదేయైరభిషి
 క్తాస్తైహితా పముష్ణంతి । ప్రత్యుత్తజహతి తాపంకావేరిశంకరాభిషేకే
 న ॥ ౨౪౩ ॥ విశ్వావసుః॥కుశివం॥౨౪౪॥కృశానుః॥శృణుతావత్ ॥ ౨౪౫॥
 గంగానుషంగాద్యమునానదపేత్యసహ్యతాపాబతసహ్యకన్యా । గం
 గాధరేస్తైరభిషిచ్యమానేతోయైస్స్వయంతాపమియంజహతి ॥ ౨౪౬ ॥
 విశ్వావసుః॥ ఈదృశంమాషణంగుణగాగ్రహణామభిమతమేవత్యన్యతో
 విమానంప్రస్థాప్యసానందం ॥ ౨౪౭ ॥ అమీఖలు ॥ వ్యాధాధిపేతయశుభ

దర్శస్యయోజపఃః పూర్వోజయజన్యస్తస్య క్షవణేనాశనేనిపుణాయాం
 దృశియోవహ్నిస్తైనసంపన్నంసహ్యద్ధాతేఆరుణ్యంయస్యసః, ఫణ్యగ్ర
 గణ్యానాంనస్పశ్యేత్తాం నాంప్రకరమయతయాసమూహాత్మకత్వేన, భూ
 షణేః హరకేయూరాదిభిః, భీషణః భయంకరః, కబళితగరః, యశం
 కరః, రాజతేరజతమయే, అద్రాక్షైలాస, రాజతే ప్రకాశతేసాయంశంఖ
 రోఽశృంకరః, సాంతఃపురస్సౌకాంతః మనోజ్ఞశ్చసౌ, అనెనసేవాసౌ
 లభ్యం నూద్యతే, మహ్యంసహ్యత్తజాగ్రే జంబుకేష్వర క్షేత్రే, చిరు
 వికరతిక్రీడతి॥ ౨౪౦॥ సఖిభిః ॥ విశ్వస్మాత్ విలక్షణావిచిత్రా॥ ౨౪౧
 యభి ॥ హియస్మాత్ యేజనాఃనద్యాభిమానినాదేయానితైస్తయైః, అభి
 షిక్తాః, తేజనాః, తాపంక్షాంతి, ప్రత్యుత్త తద్విరుద్ధమిత్యర్థః, కావేరి
 నదీ, శంకరస్య అభిషేకేణ తాపంజహతి, తతః విశ్వ విలక్షణేతిసంబం
 ధః ॥ ౨౪౩॥ ౨౪౪॥ ౨౪౫॥ గంగైతి॥ యమునానదీ, గంగాయాఅనుషం
 గాత్ సంగమాత్, సదపాత్యత్యాలోచ్యేతిశేషః, అసహ్యతాపాదు
 భరమనస్తాపా, బతేతి ఖేదే, ఇయం సహ్యకన్యాస్తైస్త్వయైఃతోయై
 రుదక్లేగంగాధరే శివేఅభిషిచ్యమానెనతి, స్వయంతాపంపూర్వోక్షం,

స్థలభూషితే లాః క్షే లాశనాయతనసాంద్రతరాంతరాళాః । చోళావి
భాగితిపవమానవిహార వేళాడోలాయమానసహకారనవప్రవాళాః॥ ౭౪౮
నిపుణంవిభావ్యసాతకంతం ॥ ౭౪౯ ॥ నాగవల్లీనతల్లిఃకామినీభిరివాద
రాత్ । పరిరబ్ధాఃప్రమోదంతేకృముకాఃకాముకాః ॥ ౭౫౦॥ ఇతశ్చ
భవానవేక్షతాం ॥ ౭౫౧॥ అభ్యంతరిహాసహాసశ్యమరుద్వృథాయాఃరో
ధోరుహాఃస్పృగులఫలానిహనారికెళాః । ఆగచ్ఛతేనవిశ్రమండలమాశ్రి
తాయనాథాయభక్తితథావత్తనవోపహారాః ॥ ౭౫౨॥ కృశానుః ॥ మమ
త్వేనమతిః॥ ౭౫౩॥ లోలదీర్ఘదళాబృహత్తరఫలావాతోల్లలద్భూభి
శ్చన్నాఃపాంశుతమాఃస్ఫురంతిపురతోయేనారికేశచ్యుమాః । ధూమా

జహాతిస్వస్యా అపిగంగానుషంగలాభాదిభావః॥ ౭౫౪॥ ౭౫౫॥ వ్యాలే
తి॥ వ్యాళాధిపే శయస్య పిపేష్టాశుభైఃస్థలైరాలయైః భూషితా, ఇళా
భూమిః యేషాంతే, క్షే లాశనస్య శిశస్య ఆయతినై రాలయై సాంద్రత
రాణి అంతరాళానిమధ్యభాగాః యేషుతే, పవమానస్యనాయో ర్విహ
రవేళాసు సంచారకాలేషు డోలాయమానానిచలంతి సహకారాణాం
చూతవిశేషాణాం నవానిప్రవాళానివల్లవాయేషుతే, చోళాః జనపదాః,
విభాంతి॥ ౭౪౮ ॥ ౭౪౯॥ నాగేతి॥ నాగవల్లీమతల్లిభిః శ్రేష్ఠతాంబూలీలతా
భిః కామినీభిరివ, ఆదరాత్, పరిరబ్ధాఃవేష్టితాః ఆలింగితాశ్చ, కృముకా
వృక్షాః కాముకాః, ప్రమోదంతేహృష్యంతి॥ ౭౫౦॥ ౭౫౧॥ అభ్యమి
తి॥ మరుద్వృథాయాః కావేర్యా రోదసితీరేరుహంతి జాయంతిఇతిరో
ధోరుహాః, అభ్యం ఆకాశంలిహంతిస్పృశంతీతల్లిహాః అత్యున్నతాః
స్పృగులఫలా నారికెళాః, సవితుకుండలం సూర్యబింబమాశ్రితాయ
ఆగచ్ఛతే, నాథాయభగవతే, భక్తితః ప్రత్యేకవః ఉపహారః ఉపాయనం
యైస్తథోక్తాని వేష్యత్ప్రేక్షతా, ఇహపశ్య, అహమేత్యాశ్చర్యే॥ ౭౫౨॥
మమేతి॥ మతిరభిప్రాయః॥ ౭౫౩ ॥ లోలదితి॥ లోలదీర్ఘదళాః, బృ
హత్తరఫలాః, వాతేనఉల్లంఘితీభిః ఉద్గచ్ఛంతీభిః ధూళిభిశ్చన్నాః, ప్రాం

తాశ్చాస్త్రావధోల్లాఘహృదోవిదోహః | పుణ్యోత్తరాః పండితపుండరీ
కాఃపునంతివేదైకధనాజగంతి || ౭౬౦ || కృశానుః | ఏకద్విపయవిసయా
స్లాఘానుస్లాఘానకర్తవ్యా, యతపతద్దేశవసతాం సతాహవ్యనేకప్రకా
రాదురాచారాడపలభ్యంతే || ౭౬౧ || స్నాంతి | పాతరధి | సవంతి | విధివత్సం
ధ్యాదికమాచరంత్యగ్నీనాదధతేమఖాన్విదధతేశాస్త్రాణిచాధీయతే | ఆ
భ్యచంతి | సురాకపరాధ్యోకుసుమైరంచంతికించతిధీ సన్నైఃకింతుపు
రాతనైస్తనుమమీపువ్యంతిచ వ్యుత్పతః || ౭౬౨ || పునర్నిరూప్యసవిస్మ
యం || ౭౬౩ || కష్టమేతద్దేశవాసినీనాంవిలాసినీనాం నిగ్రహేవలజ్ఞావ్యుత్ప
త్తిరాహిత్యం || ౭౬౪ || తథాహి || అపిహంతచోశవాన్సైర్యవతీనాం ని

తదమేయజ్ఞాఃచాలేమజనపదేషు, నిత్యం, క్రియంతే, ద్విజైరితి శేషః ||
౭౬౫ || గృహంతి | శాస్త్రాణ్యైవబోషధానితైరుల్లాఘం నిర్మలంహృత్
యేషాంతే, అతపస, కృతాగ్నిహేతాః, విదోహశ్చ, వైదైకధనాః, పం
డితాః పుండరీకాఃవ్యాఘ్రాశ్చ పండితశ్రేష్ఠాః, పుణ్యోత్తరాన్సుకృతప్ర
ధానాన్సంతః జగంతి, పునంతి, పశ్య || ౭౬౬ || ఎతదితి || పషవిషయః చోశ
దేశః విషయః గోచరః యస్మాస్తాదృశీ, స్లాఘాస్తాత్రానుస్తాత్రం ముహూ
స్తాత్రమితియావత్ || ౭౬౭ || స్నాంతీతి || అపిచోశదేశవాసినా బ్రా
హ్మణాః, పౌతఃకాలే, స్రవంత్యాంసద్యాంకాపేర్ద్యానా అధిస్రవంతి
స్నాంతి, సంధ్యాదికమాదివిషదాచరంతి, అగ్నికీర్తనాదధతే ఆహి
తాకగుర్వంతి, మఖాకదశాపూణామాసాదీక, విదధతేగుర్వంతి, కిం
చ, శాస్త్రాణి అధీయతే అభ్యస్యంతి, సురాకాదిత్యాంబికాఃష్ణుగణ
నాథమహేశ్వరాక, పరాధ్యైః శ్రేష్ఠైః కుసుమైః అభ్యచంతః, కిం
చ, అతిధీక అంచంతి పూజయంతి, కింతుపురాతనైః పర్యుషితైరనైః
తనుంశరీరంపుష్టంతి || పా || పువ్యంతిపోషయంతి అతః పర్యుషితాన్న భ
క్షణాత్, దువ్యంతిప్రత్యవయంతి || ౭౬౮ || ౭౬౯ || కష్టమితి || వ్యుత్పత్తిః
జ్ఞానం || ౭౭౦ || అపీతి || చిరాయ, చోశస్యకంచుళికాయాః వాససఃద్వ

రాయయువతీనాం । అపకంఠుళికాబంధౌ కుచకుంభావితివిరుద్ధముపల
 బ్ధం ॥ ౭౬౫ ॥ కింద॥ అగూఢగాఢస్తనకుంభీకుంభమంభోజడంభోదయ
 జైత్రనేత్రం । విత్తేనధత్తేబతచాశదేశస్త్రైణంప్రవీణంరతికాంతబాణం॥
 ౭౬౬॥ అపిచ॥ నవాత౯ వసుషోవాశ్చ వేననుసహస్రశస్సంగతాఃగృహః
 ద్భూహిరశంకితంగదితకామగాధాశతాః । అహార్యకతినస్తనప్రకటనాదనా
 గస్వికోమునేరపిమనాధృతింఋశుకయంతిచాశాంగనాః॥ ౭౬౭॥ కింద॥న
 కేశేషుస్నేహోనచనయనయోరంజనకథానవాపిటీవత్త్రైనవకుచతటే
 చందనరసః । నచాల్పప్యాకల్పానివసువసనంనైవకుసుమంస్తుషా
 త్వంపాపానాంఫలమధనగేహేషుషుదృశాం ॥ ౭౬౮ ॥ అపిచ ॥ అం
 సాచెదుదకుంభభారకిణితావంఘ్రిపునగౌఁమయస్ఫాయన్నాట్యమలీమ
 సౌకరతలంఘానచ్చిదాకకకశం । పాకాగ్నృత్థితధూమమేశనగళద్భా
 యోఃచాలేదేశేవానస్యనివానస్యచంద్ర్యంస్థితత్వంతద్వతీనామపియువ
 తీనాంకుచకుంభౌఅపగతఃకంఠుళికాయాఃబంధఃసంబంధయాభ్యాంతథో
 క్తౌత్త్రాకారకం విరుద్ధంవిపర్యాసః ఉపలబ్ధందృష్టం॥ ౭౬౯ ॥ అగూఢేతి॥
 అగూఢౌ అనాచ్ఛాదితౌగాఢానిరంతరౌస్తనౌ కుంభినిః గజస్య కుంభావి
 వయస్యతత్, అంభోజస్యడంభోదయజైత్రేగర్వసమృద్ధిహరణే నత్రే
 యస్యతత్, చాశదేశేస్త్రైణంస్త్రైసమూహః, ప్రవీణంరతికాంతస్య బా
 ణంలజ్జాకూపం, చిత్రై,నధత్తేనవహతి,బతేతిభేదే, కులాంగనానాం లజ్జా
 రాహిత్యాద్విరుద్ధమతిభావః ॥ ౭౭౦॥ నవేతి॥ చాశాంగనాఃనవమాత౯
 వంకస్యాయాః ప్రథమరజోదర్శనం తదేవమహనుత్సవః తస్మిన్, గృ
 హాద్భూహిభాన్, సహస్రశః అసహస్ర సంఖ్యం, సంగతాస్సత్యః, అ
 శంకితంయథాతథాగదితానిభాషితానికామగాధానాం సంభోగాభీలాప
 కగ్రాస్యశబ్దానాంశతానియాభిప్రాస్తథోక్తాఃఅనాగస్వినః నిరఫరాధినః
 మునేకపి, మనసిదృతింతైర్యం, అహార్యఃపర్వతఃతద్వత్కతినయోస్తన
 యోఃప్రకటనాత్ప్రత్యక్షీకరణాద్దేహోః,ఋశుకయంతినాశయంతి, అత్ర

హ్మవి లేహోదతేకష్టంరిక్తగృహిన్నుషాత్వనరకఃప్రీణామహోమహామహాస్వహః॥
 ౭౬౯॥ విశ్వానః॥ వయస్యమామాషయచాశమండలవాసినోజనాః॥
 ౭౭౦॥ యాక్షిన్నర్వపదాధశుద్ధిగుడితాతాన్వపు దేవార్పితం నిక్షిప్తంనిశీర
 షీతంశుచిహవిభజ్యేతచేత్తాక్షతిః॥ త్యాజ్యంశాస్త్రసిషేధతదైదితిచేత్తా
 జ్యంసత్రైలంచతద్భజ్యంపన్యసితంస్మరంతియదతోయోజ్యంసతద్దూష
 జ్ఞైః॥ ౭౭౧॥ కించ॥ పాతివ్రత్యముపెత్తనిత్యమనఘాచారావదాతాశ్మ
 నాంచాళీనాయదికంచుకంసకుచయోమాణీమసీకాతతః॥ నారీణాంను
 రతోపయోగ్యవయవస్పృష్టికృతిదోషఇత్కుక్తశ్చేదధరాపిధానమపికిం
 నస్యాత్సదావాససా॥ ౭౭౨॥ పాశ్వతోవహోక్తనస్లాఘం॥ ౭౭౩॥

మునేరపీన్యపినాకిముతకామినఇత్యర్థాపత్తిఃప్రతీయతే॥ ౭౭౪॥ ౭౭౫॥
 ౭౭౬॥ ౭౭౭॥ వర్మసితాన్నభక్షణమాషణమధ్ధరతి॥యాభిరితి॥ యాభి
 రద్భిః, సర్వేషాంపదాధానాంపవిత్రాణాంచశుద్ధిరుడితా, శాస్త్రేణైతి
 శేషఃతానుఅప్పునిక్షిప్తం, దేవానామర్పితంనివేగితం, నిశీరక్షితంశ్వమాగ్డా
 లాదిభ్యఇత్యర్థః, అతపవశుచిత్రిధాపరిశుద్ధం, హవిరన్నం, భజ్యేతచేత్, క్ష
 తిరూషణం, కా, నకాపీత్యర్థః, తత్పరుషితమన్నంశాస్త్రేణసతుయక్త్యా
 నిషేధతః త్యాజ్యంచేత్, సాజ్యంసత్రైలంచతద్వర్మసితమన్నంయద్య
 స్మాత్భోజ్యంస్మరంతి, ఘృతాక్తంత్రైలసంగతమిత్యాది నేతిభావః, అతః
 కారణాత్ తత్పర్యుపితాన్నంచూషణైర్నయోజ్యం ససంఘట నీయమిత్య
 ధః నిషేధవద్విధైరపిశాస్త్రీయత్వాదితిభావః॥ ౭౭౮॥ నిష్కంచుళిక
 త్వాదిస్త్రీమాషణం నిరస్యతి॥ పాతివ్రత్యమితి॥ పాతివ్రత్యంధర్మము
 పెత్తనిత్యం అనఘేన ఆచారేణ అవదాతాత్మనాంశుద్ధచిత్తానాం, అత
 ఎవ, చాళీనాంచాశదేశస్త్రీణాం, కుచయోకంచుకంనాస్తియది, తతః
 కంచుకాభావాత్, మాణీమసీమాలిన్యం, కా, నకాపీత్యర్థః, సురితేకప
 యోగినాం అవయవానాం స్పృష్టికృతిః ప్రకాశనం, నారీణాం దోషఇ
 త్యుక్తైతిచేత్ - వాససాలధరస్య సురతోపయోగినః అపిధానం ఆచ్ఛా

అన్యదేశస్య భాగ్యవత్తాఖర్వియత్తాపరిత్యక్తా ॥ ౨౨౪ ॥ యతోత్త్రా మణి
హయఫణితల్పే మల్లికావుంజకల్పే శమితజగదభి ౨౨౫ సంశ్రయన్యాయో
గన్మదాం । దహరకుహరవర్తదేవతాచక్రతే దళితదురితబాణేదృశ్యతే
కుంభఘోణే ॥ ౨౨౬ ॥ అంత నాగరికీజనతానువేక్ష్యసశిరఃకంపం ॥ ౨౨౭ ॥
స్నాత్వాసహ్యసుతాజలేశుచితమాభూత్వాజపాదిక్ర మైహుత్వాగ్నో
చహవిఃకృతేతరగిరాంకృత్వాచపారాయణం । సత్వాశాఙ్గధరభవామ
యహరంస్తుత్వాచతంభక్తిశిష్యోష్ఠాఃకాలమమీక్షిపంతిబహువః శ్రీకుంభ
ఘోణేద్విజాః ॥ ౨౨౮ ॥ కుటీమగోపీరుచిరానుయోగ్కథూతటీమగోపా

దనంకింకుతః సదానస్యాత్ నభవేత్, నర్వదేశ్యానామితి శేషః ॥ ౨౨౯ ॥
౨౩౦ ॥ అస్త్యేతి ॥ అన్యదేశదేశస్య, భాగ్యవత్తాధన్యతా, ఇయత్తయాపరి
మిత్యాపరిత్యక్తా, అపరిమితేశ్వరతా ॥ ౨౩౧ ॥ వాణీః ॥ దహరకుహరేద
హరాకాశేవర్తే అంతర్యామీత్యర్థః, దేవతానాంచక్రవర్తీభగవాన్
దళితః దురితంబాణఇవశస్మిన్ కుంభఘోణే నామజ్యేశే, మల్లికానాం
పుష్పాణాం పుంజెనతులేత్రతల్పై, మణిమయఃఫణిశేషవీపతల్పంశయ
నంతస్మిన్ శమితంనాశితంజగతఃఅభద్రం అశుభంయయాతాం, యోగః
స్వాత్మవిమలయఃతన్మయ్యాంనిద్రాంసంశ్రయంత్య, దృశ్యతే, అత్ర
త్రైతిశేషః ॥ ౨౩౨ ॥ అంతరితి ॥ నగరేభవాంనాగరికీ, జనతాంసమూహం ॥
౨౩౩ ॥ స్నాత్వేతి ॥ శ్రీకుంభఘోణే శేష్ఠాఃబహువః అమీద్విజాః, సహ్యసు
తాజలేస్నాత్వా, జపాదిభిః, క్రమైకర్తృభిశ్శుచితమాభూత్వా, అగ్నోహవి
స్తుత్వాచక్రతాగ్నిహేమాత్రాఇత్యర్థః, కృతేతరగిరాం వేదానాంపారా
యణం బ్రహ్మయజ్ఞంచక్రత్వా, భవస్య సంసారస్థైర్యవలమయస్యరోగ
స్యహరంశాఙ్గధరంసత్వా, తంభగమతంభక్తితఃస్తుత్వాచ, కాలంక్షిపం
తిగమయంతి ॥ ౨౩౪ ॥ కుటీష్వీతి ॥ అర్కభువనయమునాయాః తటీమ,
గోపీభిః రుచిరానుకుటీమకుంజేమ, చరన్యోభగవాన్, గోపాలఇతిశ్శ్రు
తః ॥ భసిద్ధఃఅగణ్యవైభవఃఅభింత్యమహిమా, సుగోపాలః, అకంపంస్థిరం

లశ్మితీశ్చుతశ్చరణాత్రికంపకారుణ్యముపేత్యమోదతే సచంపకారుణ్యకు
గణ్యవైభవః || ౭౭౮ || అశ్వికిలరాజగోపాలపాదకమలముపాశ్రయసా
ధుజనస్యేదమనుసంధానం || ౭౭౯ || కోపాటోపదశా విశాలపరుషాలా
పాదిరూపాశుభవ్యాపారగ్లపితాధిః లోకహృదయైర్ధూపాలపానైరలం
తాపావిష్టనకృత్ప్రసన్నజనముక్త్యాపాదనైదీక్షితం పాపానామపనోదనా
యకుహనా గోపాలమేవాశ్రయే || ౭౮౦ || కృశానుః || అత్రాపి మేవిరో
ధవప్రతిభాతి || ౭౮౧ || యతః || న్యస్తపాదస్సమనసాంశీషేషమమధుహ
ర్వహే || మురారాతిద్విరేఫోపిచంపకారుణ్యమాశ్రితః || ౭౮౨ || వి
శ్వానః || విరుద్ధానామపి సహవన్దాససంపాదకై దేవేవాసుదేవేకానా
మవిరోధకథా || ౭౮౩ || యస్మిన్విలోచనతయా సహపుష్పవంతౌపర్యంక

కారుణ్యంయస్మిన్స్తతథా, పంచకారుణ్యంనామక్షేత్రం, ఉపేత్య మోదతే
క్రీడతీన్యధాః || ౭౭౮ || ౭౭౯ || కోపేతి || కోపస్య అటాపదశాయాంప్రకా
శావస్థాయాం విశాలైర్బహుభిః పరుషాదారుణా ఆలాపాః ఆదిః యేషాం
తదూపైః అశుభైర్వాపారైః గ్లపితంభేదితం అధిః లోకస్యయాచకజ
నస్యహృదయంచేషాంతైః భూపాలపాశైః రాజాధమైః అలమితినిషే
ధై, తాపైస్త్రైభిరావిష్టస్య అక్రాంతస్య సకృదేవ ప్రపన్న స్మృతవాస్మీత్య
ర్పితాత్మనః జనస్యముక్తైరాపాదనైదానేదీక్షితం, కుహనాగోపాలం కప
టస్వీకృతరాజగోపాలరూపం భగవంతమేవ, పాపానాం అపనోదనాయ
నాశనాయ, ఆశ్రయే || ౭౮౦ || అత్యేతి || అత్య్రరాజగోపాలేపి || ౭౮౧ ||
న్యస్తేతి || సమనసాంపుష్పాణాం దేవానాంచ- శీషేషమ అగ్రేషు శిర
స్సుచ- న్యస్తపాదస్య- త్యజంతస్సన్నితీయావత్- అసౌముఖారాతిద్వోపా
లః- ద్విరేఫోభ్యంగోపి రేఫద్వయఘటితమురారాతిశబ్దవాచ్యశ్చ, మధు
హరీసుకరందాదానైచ్చుస్య- మధునామకా సురభంజకశ్చ- చంపకార
ణ్యమాశ్రితః అహోతిత్యాశ్చర్యే- భ్యంగవంపకః యోర్నిసగ్గవిరో
ధాదితిభావః || ౭౮౨ || విరుద్ధానామితి || విరుద్ధానాంస్వాభావికవిరోధా

వాహనతయా ఫణిపక్షి రాజౌ । తేజస్వి నా ప్రముదితాస్థితిః సూత్రయేతే త
స్మిన్నహేమాభగవతీకవ్యః రోధగంధః ॥ ౨౦౪ ॥ కింబహునా ॥ ౨౦౫ ॥ పరిగతస
హకారైః పాంశుభిర్నారీకైర్లైది నకరకరధారా దుష్ప్రవేశాం తరేభ్యః
మళకీతదురితేభ్యశోచ్యదేశస్థితేభ్యోనమఇదమఖిలేభ్యోనాథదివ్యస్థితే
భ్యః ॥ ౨౦౬ ॥ కృశానుః ॥ భవతుభవతపితేమనమసకర్తృతామమతు
దేవలకాదిదేవాలయోపజీవిమరాచారానాలోచయతోనభవతినమశ్చికి
షా ॥ ౨౦౭ ॥ తథాహి ॥ వారస్త్రీకుచమదిభిర్విరచయంత్యమూర్ధాది

నామపి - సహపదానాం ఏకత్ర్యంస్వస్మిన్నివాసః ॥ ౨౦౩ ॥ యస్మిన్నితి ॥ తేజ
స్వి నావీర్యవంతౌ కాంతీమతాచ - పుష్పవంతౌ చంద్రసూర్యా ప్రముది
తౌ సంతౌ - యస్మిన్భగవతి - విలోచనతయా సేత్రత్వేన సహస్థితిం ఆశ్ర
యేతే - తేజస్వి నా ఫణిరాజః శేషః పక్షి రాజః గరుడః ద్వాపరముదితానం
తౌ - యస్మిన్ పర్యంకత్వేన వాచనత్వేన పర్యంకవాహనతయా, సహస్థితి
మాశ్రయేతే తస్మిన్ భగవతి రాజగోపాలే - విరోధస్య గంధః లేకోపి క్షుతో
స్తీవ్యధః - అహేనా ॥ ౨౦౪ ॥ ౨౦౫ ॥ పరీతి ॥ పరిగతాస్సర్వతోమిళితాః
సహకారాశ్చూః శేషైరయేషు లైః - పాంశుభిరున్నతైర్నారీకైర్లైర్వృ
క్షైః - దినకరస్య సూర్యస్య కరధారయా కిరణపక్ష్యాదుష్ప్రవేశాంత
రంమధ్యభాగః యేషాం తేభ్యః - చాళదేశస్థితేభ్యః - అఖిలేభ్యః నాథస్య
భగవతః శివకేశ వాన్యతరాత్మనదివ్యస్థితేభ్యః - ఇదం సహః - కరోమీతి శే
షః ॥ ౨౦౬ ॥ భవత్ప్రీతి ॥ దేవలకాః స్థావరపూజకాః ఆదిర్యేషాంతాదృశాః
యేదేవాలయోపజీవి నః - కింకరాః తేషాం దురాచారాణా - ఆలోచయతః
మమతు నమసకర్తృతామిచ్ఛాన మశ్చికిషా సభవతి ॥ ౨౦౭ ॥ వారస్త్రీ
తి ॥ ఆమీదేవలకాః - వారస్త్రీణాం వేశ్యానాం కుచమదిభిః కరైః - దేవ
స్య హరేరమూర్ధాదిదానం విరచయంతి - తాసాం పీట్యాః చర్మతదత్తతాం
ఖూలస్యరనేన వాసితైస్సరభితైః, వదనైర్వక్షైః, మంత్రాణామఘ్నా
దికర్మాంగభూతాన్, జల్పంతి ఉచ్ఛరంతి, కించ, ద్రవ్యం కైంకర్యా

దానంకరైస్తద్విటీరసవాసితైశ్చపదనైజ్జల్పంతిమంతానసీద్రవ్యం దేవ
లకాహరంత్యదకితాదేవస్యతత్సృజితాస్వేతాసుప్రతిమాసు హంతభవి
తాకించేవతానన్నిధిః || ౧౮౮ || కించ|| ఆఘాతాచతపణ్యయా వతకథా
నోకమకసంధ్యాదికంయైరభ్యస్తమదభసభ్యవచనంనత్వేవవేదాక్షరం
అంధశ్చౌర్వపరైర్మరన్వయభవైస్సూరైరమీభిఃకృతాస్యన్నాద్యానిని
వేదితానిభగవానంగీకరోత్యేషకిం || ౧౮౯ || విమృశ్య || అహోకలిమా
హోత్త్యాదభిలజనానామనివార్యోవివేకవిపర్యయః || ౧౯౦ || యతః || సదృ
స్వాదరతోపితానిహరయేనత్వైత్తరేర్భూసురైరన్నాన్యత్రసమానయం
తివిధివత్సిద్ధానివృద్ధాఅపి । దేవస్యాయతనేవ్వదంతివిభయా వ్రాత్యైః

భం, భక్తార్పితధనం, అచకితాఃత్యక్త పరలోకభయాత్తతిప్రతివాక్యమ
న్వయః, హరంతిమష్ణంతి తైరీదృశైదేవలక్తైః పూజితాసు, ఏతాసుప్ర
తిమాసు అచార్విగ్రహేషు, దేవతానాం హరిహరాదీనాం సన్నిధిరా
వేశః, భవితాకిం భవిష్యతికిమితికాకుః, సభవిష్యత్యైవేత్యభంః హం
తేతిఫేదే || ౧౮౮ || ఆఘాతేతి || యైదేవాలయపాచక్తైః, పణ్యయువతీ
నాం వారస్తీణాం సమూహః పణ్యయావతంతస్య కథానల్లాపవవ, అ
ఘాతానుష్ఠితా, సంధ్యాదికంకనునోఆఘాతం-అదభ్యంబహుళం
సభ్యవచనం పరప్రతారకసవినయసుకుమారం వచనం అభ్యస్తంశీతం
వేదాక్షరంతునాభ్యస్తమేవ, అంధసః అన్నస్యచార్యవక్తైః దురన్వయేదు
ష్కు లేభవైగమీభిః సూదైదేవాలయ పాచక్తైః, కృతాని వక్వాని అ
న్నాద్యానిన్నసూపాదీనివేదితానిసంతిషుభగవాన్, అంగీకరోతికిమి
తికాకుః || ౧౮౯ || అహోకలిమివివేకపర్యయః అవివేకనదసద్విచారమూఢ
త్వమితియావత్ || ౧౯౦ || సదృస్వీతి || సదృశుశిష్టగృహేషు, విధివద్యథాచా
రం సిద్ధానివక్వాని, సత్త్వైవగుణేనఉత్తరైశ్శ్రేష్ఠైః, భూసురైః బాహ్మ
ణైః- హరయేఅదరతః అపితాని వేదితాని అన్నాని, అత్రలోకే, జ్ఞా
నేనవయసావృద్ధా అపి, సమానయంతినగృహ్లాంతి, దేవస్యాయ తనేమక

కృతానాదనాన్ స్పృష్టాన్ దుష్టజనననూనమఖిలైర్దృష్టానశిష్టాహ్యతాన్ || ౨౯౦ || విశ్వాపసుః || మాదృశేభ్యోహిదివ్యక్షేత్రమాహత్మ్యవేదిభ్యో భవదీయమృషాభావణమాషణంసరోదతే || ౨౯౧ || యతః || ఉషస్యేవస్మానామచితశుచితాశాలివపుషోవినీతాస్సేషాన్త్రైవిజితవృజినాః పూజకజనాః | పరిత్రాతుంహాకాన్వాధివదనతంద్రాపిదధతేపవిత్రైరన్నాన్ద్యైః పరమపురుషారాధనమమీ || ౨౯౩ || అవకణ్యతామిదమపియదభ్యుపగమ్యావ్యభిదాస్యామి || ౨౯౪ || విధివవవిధివద్వాభక్తితోభక్తివాననుశుచిరశుచిర్వానాథమర్చత్విహత్త్వః || అనుదినముపయాత్రైరచ్యమానాలయేషు వ్యాత్రైస్సంసారహినైః, కృతాన్ పశ్వాన్ చుష్టజనైస్సృష్టాన్, అఖిలైర్దృష్టానశిష్టేదురాచారైరాహృతానాదనాన్ అన్నానివృద్ధాఅపి, విభయాన్సుంతః, అదంతిభుంజతే, హంత || ౨౯౦ || ౨౯౧ || ఉషసీతి || ఉషసీపాతరేవ, స్మానామచితయాగృహీతయా శుచితయా శుద్ధ్యాశాలత ఇతీతచ్ఛాలివపుర్యేషాంతే, స్వేచ్ఛకుతసంబంధిని శాన్త్రై వినీతాశ్శిక్షితాః, అధీతస్వశాస్త్రైః ఇత్యర్థః, అతపిన, విజింసిరస్తంవృజినందురాచారయైస్తైః అమీపూజకజనాః దేవాలయోపజీవినః, లూకాన్ జనాన్ పరిత్రాతుం అపతంద్రాః గతప్రమాదాన్సుంతః పవిత్రైరన్నాన్ద్యైః, విధివత్పరమపురుషస్య భగవతః ఆరాధనం అర్చనం, విదధతే, అత్రహాకపరిరక్షణం స్వనివేదిత భగవత్ప్రసాదాన్నదానద్వారేతి ఛేద్యం || ౨౯౩ || అవకణ్యతామితి || యద్వదః అభ్యుపగమ్యభవదీయమృషణమంగీకృత్యాపి. అభిధాస్యామి వత్త్వామి || ౨౯౪ || విధివదతి || ననుపేకృతానాన్ || ఇహభవః ఇహత్యః జనః దేవలకాః, శుచిర్వానాన్, నాథంభగవంతం విధివద్వా, భక్తితోవా అభిక్తితోవా, అర్చతుపూజయతు దినేదినే అనుదినం, ఉపయాత్రైరాగతైః దేవైరింద్రాభిరచ్యమానాను అతపవలజితన్యభగవతః మూర్తిమహాప్రతిమాను పిషయేతి అవిజానుప్యాస్య, అక్షిదైవమితి జ్ఞానం యస్య తస్య అస్తికస్య అస్తి, వకస్యాపి, కింతు అరుచిః

మదేవై రరుచిరజితమూర్తిహ్వాస్తికస్యాస్తికస్య || ౧౯౫ || ఇదంచావధే
యం || ౧౯౬ || కేచిచ్ఛక్రిధరావిచారచకితాః శ్మృతపాలభీతాఃపరేశ్వరా
తాః తిపిత్పచంత్యపహితాశ్శుద్ధాశ్చదివ్యంహవిః | అగ్రేన్యస్తమిదంమదై
వభగవానాలోకనైస్సీకరోత్యంహస్సంహరణాశయాచతదిదంప్రాశ్నం
తిభాగ్నోత్తరాః || ౧౯౭ || పశ్యతావత్స్వానుభవసేద్యౌః ప్రకర్షణకేహే
భగవదాయతనతదితరస్థలపరికల్పితాన్నయోః || ౧౯౮ || ఉపసాగరై
స్సాన్నరైరుపచితరసామోదభరమవ్యవైత్యన్నం గేహకృతమయ మభో
గ్యంబుధజనః | అథూయస్సంసాగరిణ్యపిహవిషి దేవాలయ భవేశ్వన
ల్పంభోగ్యత్వం పునరఘహరత్వంచనుమతే ౧౯౯ || ఇదంచబోధ్యం ||

నాస్తి నైవేత్యధః || ౧౯౫ || ౧౯౬ || కేచిదితి || కేచిద్దేవాలయసూదాః, చక్ర
ధరస్యభగవతః అపచారాచ్చ కితాః భీతాః, అతపనశుద్ధాః అవహితాః అప్ర
మాదాశ్చ సంతః, దివ్యం హవిరన్నాద్యం, పచంతి, పచపంచకమిదం వాక్య
త్రయేపియోజ్యం పరే అన్యైకేదిత్, శ్మృతపాలాత్ రాజ్ఞః భీతాస్సంతఃక
తిచిత్, శ్రద్ధాతః, భగవానగ్రేన్యస్తాగ్రయాణా మన్యతమేన ప్రకా, రే
ణశుద్ధం ఇదంచావిః, మదాఉపలక్షితైః ఆలోకనైస్సీకరోత్యం గీకరోతి,
భాగ్నోత్తరాః- అహసాంసంహరణే ఆశయా, తదిదం భగవదంగీకృతం
హవిః, ప్రాశ్నంతి ఘంజతే || ౧౯౭ || పశ్యేతి || భగవదాయతనెపరికల్పితా
న్నస్యప్రకర్షణః ఉత్కర్షణః, తస్మాద్దేవాలయాదితరస్థలే పరికల్పితస్య
అన్నస్యకర్షణశ్చ, ద్వాస్వీయేన అనుభవేన సిద్ధౌ, తాపశ్యేత్యన్వయః ||
౧౯౮ || ఉపసాగరైరితి || స్నానైర్బహుభిరుపసాగరైః వ్యంజనైః, ఉపచి
తః ప్రవృద్ధః రసస్యమథురాదేః ఆమోదస్య సుగంధస్యచ ద్వయోః భా
రః అతీతయః యస్మిత్తథోక్తమపి గేహేశిష్టగృహా, కృతంపక్వం అన్నం
అయంబుధజనః, అభోగ్యంభోక్తుమయోగ్యం అవైతిమనుతే, భూయాం
నః సంసాగరానిస్మిన్ సంతీత్యభూస్సంసాగరిణ్యపి దేవాలయభవే
హవిషి ఆన్నేణ అనల్పం భోగ్యత్వం పునః కించ, అఘహరత్వంచ మ

౮౦౦॥ దేవాగారనిషేవిణః కిల జనాదువ్యంతుశుద్ధ్యంతువాతేమీస్వామిపరి
గృహేణనియతంమాన్యామనిషాజుషాం॥ ప్రాయేణాశ్రయగౌరవేణలభతే
హీనోపిమానాహాతాం । కుబ్జక్షీబముఖోజనోపిభజతే పూజాం హిరా
జాశ్రయాత్॥౮౦౧॥ ఇత్యన్యతః పరిక్రామన్నగ్రణౌవలోక్యసహషం
సాంజలిబంధం॥ ౮౦౨॥ పాతుంపాతకినోజనానశరణాపాతుంతసుస్సా
గరం యాతుంయాతుపురీమరీకరణముఖేజేతుందశాస్యాదికాః । నె
తుంభూతనయాంముదంపిరహిణీ మేతుంయశశ్చాశ్వతందాతుంశర్మచ
రాఘవేణరచితంసేతుంనమసుగ్రహహే॥ ౮౦౩॥ హంతకరినానామమీ
షామపిఅతిమహతీప్రీతిరనుబంధిజనై॥ ౮౦౪॥ యతః॥ లంకాపురేపక్షి

నుతే॥౮౦౫॥ ౮౦౦॥ దేవేతి॥ దేవాగారేదేవాలయే నిషేవిణః పరిచా
రకాః జనాః దువ్యంతువాత్ప్రభవంతువా, శుద్ధ్యంతుశుద్ధాభవంతువా
కిల, అతిసగౌహీ, తేమీపరిచారకాః, స్వామినోదేవస్య పరిగ్రహే
ణహేతునా మనీషాజుషాం బుద్ధిమతాం, నియతమవశ్యం, మాన్యాభవం
తి, హీనోపిజనః, ప్రాయేణ, ఆశ్రయగౌరవేణ, మానస్యఅహాతాం,
యోగ్యత్వంలభతే, హీయస్మాత్కుబ్జక్షీబముఖోపిజనః, రాజాశ్రయాత్
పూజాంభజతే లభతే॥ ౮౦౧॥ ౮౦౨॥ పాతుమితి॥ పాతకినఃపాపినః, అ
శరణాగరక్షికహీనాః జనాపాతుంరక్షితుం, తమః ఆజ్ఞానమేవ సాగ
రంపాతుంపానంకతుంనాశయితుమితి యావత్, యాతునాంరక్షసాం
పురింలంకాం, యాతుంగంతుందశాస్యాదికాః రావణాదీనరీకరణముఖే
జేతుం, విరహిణీం వియుక్తాం, భూతనయాం సీతాం, ముదంనేతుంప్ర
పయితుం, శాశ్వతంయశః ఏతుంలబ్ధుం, శర్మసుఖం మహాపాతక నిర్
సనజన్యందాతుంచ, రాఘవేణ శ్రీరామేణరచితం సేతుం నమసుగ్రహ
హే॥ ౮౦౩॥ హంతేతి॥ కరినానాం నిర్దయానామపి నిష్ఠురాణాం చే
తిచ అమీషాంనలసేతుశైలానాం, అనుబంధినిదేహానంబంధిని జనైసీతా
యాః విషయే, ప్రీతిః అతిమహతీ॥౮౦౪॥ లంకేతి॥ భూమిభృతఃశైలాః,

ముఖేనరుద్ధాంభూమీసుతాంభూమిభృతోనుబంధాత్ | సేతూభవంతఃస్వ
యమాస్లవం తెవతింపునఃప్రాప్యితుంపయోధౌ || ౧౦౫ || సరూప్య || ౧౦౬ ||
పయోధిను ధ్యైస్లవమానమూర్తయఃతరంగవేగాపిత ఫేనచిహ్నితాః | హ
సంతికింసుందరసుంతరణవంఃమగ్నమేతేనలసేతుమాధరాః || ౧౦౭ || పు
నర్విమృశ్య || ౧౦౮ || లంకాపురావాసిరఘూన్వహారిసంపర్కపాపాదినసం
భురాజః | సపక్షఘాభృన్నిబిడాంతరౌపిపక్షఘాభృద్భిరబంధిః స్త్రీ ||
౧౦౯ || శుద్ధాస్సంశ్రితః ధర్మః సేవతమేసాధోగ్రవర్మాణపాః స్థిత్యాసం
భుజలెనః క్షితిభృతోఘోరంతపఃకుర్వతే | నృశ్యంతీరిహః త్యమేవ చ

అనుబంధాత్ సంబంధాత్ స్వభృతభూమిజన్యస్వరూపాద్దేహోః, పక్షి-
ముఖేన దిశా స్థేన, లంకాపురేరుద్ధాం, భూమేస్సుతాం సీతా-వతిం
రామంప్రాప్యితుం, స్వయం పయోధౌ సేతూ భవంతః, ఆస్లవంలేఉ
న్మజ్జంతి || ౧౦౫ || ౧౦౬ || పయోధీతి || పయోధేర్మధ్యై, స్లవమానా అని
మగ్నా మూర్తీ క్షేపంతే, తరంగాణాం సాముద్యాణాం వేగే నార్పి
తైః ఫేనైః చిహ్నితాః, ఏతే, నలోనాను సుగ్రీవసేనావతిః తేనకృతే
సేతౌ భూధరాః శైలాః, అణవస్య క్షీరాభ్యైః కుర్వేఽంతరణవంనిమ
గ్నం, మందరం నామశైలం, హసంతివేమృత్ప్రేక్షాయాం కిం శబ్దః ||
౧౦౭ || ౧౦౮ || లంకేతి || సింధురాజ స్సముద్రః, లంకాపురావాసినః
రఘూద్వహరేః రావణస్య సంపరేణ యత్పాపంతస్మాదివేత్త్యుత్ప్రే
క్షా, సపక్షైః, ఆప్తైః, పక్షసహితైశ్చభూభృద్భిః రాజభిః పర్వతైశ్చ, నిబి
డంసాంద్రంఅంతరం మధ్యభాగః యస్యతః క్షేక్తోపి, ససహాయోపిసన్ని
త్యధః, విపక్షైఃశత్రుభిః పక్షరహితైశ్చభూభృద్భిః రాజభిః పర్వతైశ్చ
అబంధిబధ్యతేన్మ, కష్టమితిభేదే || ౧౦౯ || శుద్ధాఇతి || సంశ్రితః ధర్మః
స్య సేతుమర్హదాయైస్సంశ్రితః, ధర్మేణ శ్రీరామ ధనుర్మోట్యా
యుక్తః సేతుర్వైస్సైశ్చతచ, సోధౌత్వాంతౌ ఉగ్రౌనపకంచతపశ్చద్వా
యైస్సై అతపవశుద్ధాః నిష్కలమహిమేక్షితి భృతః రాజానఃపవతాశ్చ

పలాస్తీత్వైరతన్వాశుగైః లావణ్యందధతీకదాపినచలం త్యాలోక్యపీచీర
 మూః॥ ౧౦౦॥ క్షణమభిధ్యాయన్నంజలింబధ్వా ॥ ౧౦౧॥ అస్తాకదృష్టిర
 పివారిధిరేషయస్మాత్ప్రస్తాబిభర్తి విపులోపలసాంద్రసేతుం । గోపాయ
 తెదురితవంతిజగంతితస్మైకోపాయతెరఘుపతేమహతేనమోస్తు॥౧౦౨
 ౧౦౩॥ కృశానుఃసాక్షైషం॥ కాకుల్స్థరోషచకితఃకమితానదీనామాసీద్యదా
 ననుగురుష్లవనాహతాయః శక్యస్తదైశతరితుంహరిభిషదాభ్యాం కిం
 చాఫలంకథయసేతుకృత్తిశమస్య ॥ ౧౦౪ ॥ విశ్వావసుః॥ తతకృతమేవ
 మయాభవతాతునసన్యగవధారితం శ్వేతహిమపునస్సావధానః॥౧౦౫

సిందోస్సుముద్రస్యజలస్థిత్యా ఘోరంయష్కరంశపః॥ కుర్వతే, అతః ఏ
 తేక్షితిభృతః ఇహలోకే సముద్రేద, లావణ్యంసౌందర్యం లవణరసంచ
 దధతీః తీర్థైరతనోర్మనృథస్యతశుగైః బాజైరతనుభిః మహాస్థిరాశుగై
 ర్వాయుభిశ్చనృత్యంతీః ఉల్లసంతీః ప్రవర్ధితాశ్చ, అమూర్షివీః వ్యాఘ్ర
 వానాః-చపలాః పుంశ్చలీః చపలాః చంచలాః పీచీః తరంగాన్ శ్చ ఆలోక్యదృ
 ష్ట్వా, నచలంతినవికుర్వంతినభ్రమంతిచ చపలాకమలావిద్యున్నంశ్చ లీపిప్లి
 లీమచేతికోశః, సత్యమేవలులితాఇతిపాతేతుతీర్థైరతన్వాశుగైః, లులితాః
 తుభితాః సృశ్యంతీః సృత్తుంకుర్వంతీః ఉచ్చలంతీశ్చ అమూః స్త్రీయ ఇతి నర్వం
 పూర్వవత్ ॥ ౧౦౦ ॥ ౧౦౧ ॥ అస్తాకేతి ॥ అస్తాకః అనల్పః కృష్టిర్గర్వయస్యత
 థోక్తోపివ పారిధిర్యస్మాత్ప్రస్తాపాత్ తగ్రస్తస్యక, విపులైరుపతైః పాషాణైః
 సాంద్రం సేతుంభిభర్తి, తస్మై, దురితవంతిజగంతి, గోపాయతే స్వత్రస్త
 సముద్రధృతసేతుద్వారార్క్షతే, మహతే, హరఘుపతే, తేతవకోపా
 యనమోస్తు ॥౧౦౨॥ ౧౦౩॥ కాకుల్స్థతి॥ కాకుల్స్థస్యశ్రీరామస్యరో
 పాచ్ఛకితః, నదీనాంకమితాభతానముద్రః, యదాయహిగురూణాంకు
 ర్భరశైలాసాంష్లవనాయఉల్లలనాయఅర్హంతాయంయస్యతథోక్తః, ఆ
 సీత్, ననుప్రశ్నేతదాతహి, ఏషః సముద్రః, హరిభిర్వానరైః పదా
 భ్యామేవతరితుం శక్యఇతిహతోః, సేతోః కృతైః కరణాత్ యశ్శ్రమ

అంభోరాశింవానరాలంఘయంతిత్వేతద్వాన్యజీకృత్యరాజీవనేత్రః ।
 అంహోరాశేల్లంఘనార్థంసరాణాముద్నాంరాశౌ సేతుముచ్చైర్బ
 థాత్ ॥ ౪౧౬ ॥ పునర్నిరూప్య ॥ ౪౧౭ ॥ నసాగరోసానభవసాఫెనవ
 జానచామీవిపులొడువగాః । నసేతురేషోపినిశాచరాణాన్యపాపకా
 నామపిధూమకెతుః ॥ ౪౧౮ ॥ పశ్యాత్రిజలచరభృమచమత్కరం ॥ ౪౧౯ ॥
 గజేంద్రబుద్ధ్యానలసేతుశైలాన్ గ్రాహ్యగ్రనుతేజలధౌవసంతః । తద్ద్యా
 నజాయాససముత్థదంష్ట్రాన్వధాఃప్రధావంతియథాగతంతే ॥ ౪౨౦ ॥ డిం
 డీరఖండాన్వయపాండురాభం దామిప్తముచ్చైఃపరిణాహవంతం । కా

స్తస్యఫలంకింవాభవేత్, తత్తర ధయ ॥ ౪౧౪ ॥ తదితి ॥ అవధారితంగృహీ
 తం ॥ ౪౧౫ ॥ అంభఇతీ ॥ వానరాః, అంభోరాశింసముద్రం, లంఘయం
 తు, ఇత్కుక్తప్రకారం ఏతత్ వానరసముద్రలంఘనం వ్యాజీకృత్య, రా
 జీవనేత్రః శ్రీరామః, నరాణాంఅంహసాం పాపానాంరాశే లంఘనా
 ర్థం ఉద్నాంఉద కానాంరాశౌ, పద్దన్నిత్వాదినా ఉదకశబ్దస్యఉదన్నా
 దేశః, ఉచ్చైరున్నతంసేతుం, అబధాత్ బద్ధవాన్ ॥ ౪౧౬ ॥ ౪౧౭ ॥ నె
 తి ॥ అసాపురోవతేన్, సాగరః, కింతునభఃఆకాశమేవ, అమీఫేనవజాః
 న, కింతువిపులానాంధూలానాం ఉదూనాం నక్షత్రాణాంవగాఃబృందా
 ని, ఏషోపిసేతుః కింతు నిశాచరాణాం నృపాతకానాం మనుష్య పా
 పానాందధూమకెతుః ఉత్పాతవిశేషః సవాలనక్షత్రయాపః ॥ ౪౧౮ ॥ ప
 శ్యేతి ॥ జలచరాణాంమత్స్యదీనాంభ్రమస్యవిపరీతజ్ఞానస్యచమత్క
 రంమాహాత్మ్యం ॥ ౪౧౯ ॥ గజేతి ॥ జలధౌవసంతః గ్రాహకరాః, నల
 స్యసేతా యేశైలాతాన్, గజేంద్రాఇతిబుద్ధ్యాభ్యుషేణ, గ్రనుతేకబ
 శయంతి, తేషాంశైలానాం గ్రాహజ్ఞాయతేఇతితజ్ఞాత్ ఆయాసాత్ స
 ముత్థదంష్ట్రాణాంవ్యధాయేషాంతేషాక్తాస్సంతః, తే గ్రాహః, యథాగ
 తంతాగతదేశసునతీన్య, ప్రధావంతీ ॥ ౪౨౦ ॥ డిండిరేతి ॥ డిండిరఖం
 డానాంఫేన పుజానాంఅన్వయేనసంపర్కేణపాండురా అభాయస్యతం

కుల్స్థ సేతుం కలయేగుణాధ్యుః ఛాతూః జ్ఞరీయంధృతమణః వేన || ౮౨౦ || చి
రాదరా భూరిభరాతా మూర్తిః హాః రిశోరిష్వర్పితనైజకృత్యః | శృ
మక్ష యాయాణః వవారిశీలే శేలేనకిం సేతుమిషేణశేషః || ౮౨౧ || వి
మృశ్యస్థాఘం || ౮౨౩ || యః పురాపాపదశకః ఛేదనాధనతాంగతః | న
సేతునః కథం శక్తః పాపపంచకభంజనై || ౮౨౪ || ఇతి పరావృత్త్యాన్యతో
విలోక్యసామోదం || ౮౨౫ || తాపం విలుంపతిన్యకామిహ తామ్రపణీ
త్యాఖ్యానమాభవదవానలజ్వలభీతోద్ధంపాథోఽధేన్ద్రిజగతిప్రధితోవ
రోధోరో ఛాలసత్పరమహాహాషియాధః || ౮౨౬ || తదభ్య

ద్యాః సుదీఘం, ఉద్యైవరిణాహనంత, అతిః స్త్రీణాం, గుణైః ,
పాపనిహారణాదిభిః తంతుభిశ్చ ఆశ్రియంతానాం, కాకుష్ఠతామంత్ర
వేనకృతం, కౌతంశుభం ఉత్తరీయం, కలయేమన్యై || ౮౨౦ || చిరాదితి ||
చిరాత్ కథారాయాః భువనసంబంధినా భూరిణాభరణభారణాతః మూర్తిః
అతపవ హరితకరిమ దిగ్దజేమ అపితం నైజం స్వీయం కృత్యం భూభ
రణకార్యయేన తథోక్తః, నః ప్రసిద్ధశేషః, శ్రమస్య భూభరణాయానస్య
క్షయాయ, శీతే అణః సస్యవారిజలే సేతోమిషేణ, శేలే కిమితి సాపహ్న
వోత్పేక్షా || ౮౨౧ || ౮౨౩ || య ఇతి || యస్సేతుః, పురా రామావతారే
పాపానాం దశకస్యద, పాపస్యదశ కాశిగాంసీయస్యతస్య రావణస్య
భేదేనాధనతాం కారణత్వంగతః, సః సేతుః, పాపానాం బ్రహ్మహత్యా
దీనాం పంచకస్య భంజనేపిషయే, కథం శక్తః, శక్తవేత్తద్ధాః, శలేపం
చాశదితి సంభవప్రమాణ సిద్ధత్వాదితీభావః || ౮౨౪ || ఇతితి || పరావృ
త్త్యాన్యత్యాన్యశ్చ || ౮౨౫ || తాపమితి || రోధసోస్తీరయోలః సత్ పరమ
హాహాణాం మహాషీణాం యూధయస్యసః, త్రిజగతిలోకశ్రయేప్రధి
తః ప్రసిద్ధః తామ్రపణీత్పుక్తప్రకారాం ఆఖ్యాం నామ, వహా, పాథో
ఽధేరభైరవనాధః అంతఃపురస్త్రీ, తామ్రపణీ నదీతియావత్, భవస్సంసా
రపవదవానలః తస్య జ్వలభితాత్ వృద్ధైరుత్తం నృణాం తాపం మనోవృథాం

ణం నిర్వణ్యం || ౪౨౭ || చకాస్తీకురుకాపురీశుచినితాన్త్ర పణీతతే
 విరక్తిపరిపక్తిగీసుత్రియుగభక్తిభిర్వైష్ణవైః । దృఢవ్రతశతాద్యురోమకుశ
 సంపతద్యంభరధ్వని ద్విగుణజ్యౌభణద్రవిడవేదఘోషోజ్జ్వలా || ౪౨౮ ||
 అశ్రీత్యానాంధర్మనిత్యానాంహరిభృత్యానామిత్థమసుసంధానం || ౪౨౯ ||
 పరిసృష్టవతేసహస్రశాఖాంపరమాంద్రావిడ సంహితాంహితాంసరిః | గు
 రవేకరవామనిత్యగునైశ్రవకోపాయమహాషయేప్రణామా || ౪౩౦ ||
 అంచామచింతితగు మచ్ఛతంతంపంచామరమూననధీరయంతం | శతా
 రిసంజ్ఞంకిలయస్యమూలేతపఃఫలంకించదుదంచితంసః || ౪౩౧ || యద్వా ||
 విశేశశ్రితానామమృతాశ్మకంఫలం విలక్షణోభాతిసతింతిగ్రీణీగరుః | స
 విలుంపతి నాశయతి || ౪౩౨ || తదితి || తస్యాతామ్రపణ్యాకఃఅభ్యణ్యం
 సమీదేశం || ౪౩౩ || చకాస్తీతి | శుచినిపరిశుద్ధే, తామ్రపణీతతే, దృఢ
 వ్రతస్యశతారేః శతకోపస్యనామవైష్ణవయోగినః, ఉరోగతేవకుశమాల్య
 సంపతతాంప్రవిశతాం బంధరాణాంభృంగాణాం క్వనినాద్విగుణంద్వి
 రావృత్తం జృంభణం వ్యాపసంయస్యతాదృశేనద్రవిడ వేదస్య ప్రబంధ
 స్యఘోషేణఅసుసంధానజన్యేనఉజ్జ్వలా, కుదుకానామపురీ, విరక్తైర్వై
 రాగ్యస్యపరిపక్తిమాఫలాత్మికాత్రియుగైభగవతిభక్తిర్యేషాంత్రైవైష్ణవైరు
 పలక్షితా, చకాస్తీప్రకాశతే || ౪౩౪ || ౪౩౫ || పరితి || సహస్రాణిదత్వారి
 శాఖాః ఖండికాః యస్యాస్తాంపరమాంసర్వోత్కృష్టాంహితాం దాడిం
 ద్రవిడభాషామయాంసంహితాం ప్రబంధంసః అస్మత్కలంపరిసృష్టవతే ని
 మాంయప్రదాత్రేశతకోపాయ మహాషయే గురవేనిత్యంప్రణామా
 కరవామ || ౪౩౬ || అంచామేతి || యస్యచింతితరొమాతే శతారి సం
 జ్ఞంకించిత అనిర్వాచ్యంసః అస్మత్సంబంధితపః ఫలముదంచితం అవి
 చ్ఛతం, తంపంచ అమరమూనందారాడి అవధీరయగతంతిరమ
 ర్వంతం అచ్ఛతం చింతితరుంతింతిగ్రీణీవృక్షం అంచామపూజయామః ||
 ౪౩౭ || దిశ్నీతి || సహస్రశాఖంద్రవిడాగనుంస్సృజన్ సప్రసిద్ధోము

హాసశాఖంద్రపిడాగమం సృజన్ సయస్యమూలం నముపాశ్రితోముఖః
 ౪౩౨॥ హరిమివకృతావతరణం వకుళాభరణం వృణీమహేశరణం । ధ్యే
 యం యం విమరాశ్యాముముతుభిర్యత్స్వబంధమధ్యేయం ॥ ౪౩౩ ॥ త
 స్మిన్నతిర్యేస్తువృథాశతారౌగాయంతి ఉచ్చైరిహయస్వగాథా । ప్రహ
 యదేహం ప్రళయంతిదివ్యేపదేహమన్నదభిప్రగీతే ॥ ౪౩౪ ॥ కృతకు
 రితః రోధానాం లితశ్రుతిమాళిభావబోధానాం । వసితరమానాథానాం
 ననుధాపిసమాశతారిగాథానాం ॥ ౪౩౫ ॥ జనానుద్దిశ్య ॥ ౪౩౬ ॥ కఠి
 నశతనరేంద్రస్తానకాక్షైకపాశాశతరపితరపూర్త్యైజాతుమాసంగ
 రిభ్యం । బుతతదృఢతమస్మేమాచసంసారకూపేపతతశతజిహ్వీ రశ్రమా

నిః శతారిః యస్యతిత్రిణీకరొమూలం సముపాశ్రితః, సః శ్రితానాం
 సేవకానాం అన్యతాత్మకం మోక్షరూపం ఫలం దిశక్ ప్రయచ్ఛక్, ద్రావిడ
 వేదద్వారేతి శేషః, అతఏవ విచక్షణః అచ్ఛతస్సక్, భాతి ॥ ౪౩౨ ॥ హరిమి
 తి ॥ వకుళాభరణం శతకోపం శరణం రక్షకం వృణీమహేస్వీకుర్మః, యం శత
 కోపం, ముముతుభిః ధ్యేయం ధ్యాతవ్యం, ఆర్యాపూజ్యైః యస్య ప్రబంధం
 ద్రావిడం ముముతుభిః అధ్యేయం అధ్యేతుం యోగ్యం, విచక్షః, తమితి సంబం
 ధః ॥ ౪౩౩ ॥ తస్మిన్నితి యస్య శతారేః సంబంధిః గాథాః ప్రబంధరూ
 పాః ఉచ్చైః గాయంతిః పతంతిః జనాః ఇహ దేహం మానుషం ప్రహాయ
 అహమన్నాదభితి శ్రుత్యేతి శేషః, ప్రకషేణగీతే ప్రసిద్ధపదేవైకుంతే,
 ప్రథయంతి పథాయంతే, తస్మిన్ శతారౌ మేవృథా మతిరస్తు ॥ ౪౩౪ ॥
 కృతేతి ॥ నిరోధః వారణం శ్రుతిమాళిభావః ఉపనిషదభిప్రాయః, వశేత్ పత
 తాం స్వాధీనీకృతః, శతారిగాథానాం, సుధా అశ్మత మపి, న సమా ॥
 ౪౩౫ ॥ ౪౩౬ ॥ కఠినేతి ॥ హేజనాః, యాయం జతరపితరస్మృతదరభాం
 జన్యపూర్త్యై పూరణార్థం, కఠినానాం నిర్దయానాం శతానాం వి
 ప్రియకాణాం నరేంద్రాణాం రాజ్ఞాం స్తావకాణాం స్తుతికారిణి, అతఏవ
 శ్లోకపాశా పద్మాభమాణా, జాతుకదాచిదపి, మాసంగరిభ్యం మాపతత,

నీతముక్తిః॥ ౪౩౭॥ ఇతికృతానుమామంత్యం॥ ౪౩౮॥ సనుశతకోపాయ
త్వం ప్రణతిప్రాప్తాయభావుకొపాయత్వం । విమలమతేకురుకాయాన్ని
రసితుమంహేవిగాజతేకురుకాయాః॥ ౪౩౯॥ పశుధాన్యరణియానాం
గాథానాంసన్మఖాతాబ్జభరణీయానాః॥ హరిగృహమధ్యతారస్వరేణపున
తేప్రపంచమధ్యతారః॥ ౪౪౦॥ సన్దామం॥ ౪౪౧॥ విరక్తైరాస్థానీమధు
మధనభక్తైర్నటనభూర్విముక్తైర్నిశేణీసుకృతరుపజ్జ్యేష్ఠలహరిః । సగ్ర
తైరున్యాయానామితికృతకోక్తిప్రియసఖీచిదగూరయోణీవకుశధరవాణీ
యతే॥ ౪౪౨॥ సనంతాచపలోక్యనహుళంకృతానుమద్విశ్వం॥ ౪౪౩॥

దృఢతమస్మిన్ గాథాజ్ఞానేదృఢతిమిరేచ, సంసారికూపే, మాలుతా, అ
శ్రమేణానాయానేన అనీతముక్తిః ప్రాపితమోక్షాః శతశః శతకోప
స్యఉక్తిః దివ్యపబంధరూపాః, పతత, రాజస్తుతః సంసారపతనసేతుః
ప్రబంధోముక్తిహేతురితహేతుద్వయోపపాదనాతావ్యతింగద్యయం॥
౪౩౭॥ ౪౩౮॥ నన్వితి॥ సనువిమలమతేత్వం, కాయాద్వైత, అం
హః నిరసితుం, భావుకఃకుకలః ఉపాయః సాధనంతస్యభావస్తత్వం ప్రా
ప్తాయ, నులభకారణాయేత్యధః, కురుకాయాంపురి, విరాజతేశతకోపా
య, ప్రణతింకురు॥ ౪౩౯॥ వకుళేతి॥ హరిగృహస్యమధ్య-తారేణ ఉ
చ్చైస్తరేణ స్వరేణాదేన ఉపలక్షితాః, సతాంముఖాజ్ఞైః భర్తం యో
గ్యానాంభరణీయానాంపఠనీయానామిత్యధః వకుళాభరణీయానాం శ
తకోపసంబంధినీనాం గాథానామధ్యతారఃప్రపంచంపునంతేపవిత్రీకుర్వం
తి॥ ౪౪౦॥ ౪౪౧॥ విరక్తైరితి॥ విరక్తైర్నైరాగ్రస్యఆస్థానీనభా, మధుమధన
భక్తైర్నటనభూః నాట్యశాలా, విముక్తైర్మోక్షస్య నిశేణీఆరోహణదా
రుయంత్రవిశేషః, సుకృతానాంపుణ్యానామేవతరూణాంపజ్జ్యేష్ఠః ఫలం,
సగ్రపత్తైః ఆత్మాపణస్యఉద్యానక్షితిరుభ్యాసభూమిః, అకృతకోక్తేర్నై
దస్యప్రియాసఖీ, చితః చిన్మయస్యబ్రహ్మణః అంకూరస్య ఆవిభావస్య
యోణీప్రదేశః, అసావకుశధరస్యవాణీప్రబంధఃవిజయతే॥ ౪౪౨॥ ౪౪౩॥

అభ్యంతరేదమాభ్యంతరస్థస్థైర్బుభుశ్శయా । కురుకాపురవాసిభ్యః
కురుకామంసమస్మియాః ॥ ౪౪౪ ॥ కృతానుః ॥ సత్యమేవసాధాపిపు
నరతేతశ్శ్రుత్యతయః కతిచిదశ్శ్రవతాంతశ్చి భాతేహనాతి మానసీయ
తా ॥ ౪౪౫ ॥ తథాహి ॥ నసంధ్యానున్నానాతిస్మశ్శునకమండల్యభివృత్తిః
నచాతుమాన్యాదివశ్రమపినభిక్షాటనవిధిః । నలిప్సాయాస్త్యాగోనప
రిపతనంచాపనిషదాంయతిస్వంనైలేషాం శ్రుతిగతిమతిక్రమ్యచరతాం ॥
౪౪౬ ॥ నకేవలమేవతావదేవశృణుతావదన్యదపి ॥ ౪౪౭ ॥ సన్నాస్యాసా
శ్శనుమాశ్శితోపి సకలవ్యాపారలోపాశ్శక్తం కైంకర్యంబవలో హరేర
పదిశక్వాగ్రాజధానీంవిశక్ । అథాన్వాజయతిశ్శితోజితమతేహ
మృష్టాన్నమశ్శాత్యసాకోమృప్యేదిహరామరాశ్శతదిదంకష్టంయతేశ్చే

అభ్యంతరితస్యబ్రహ్మణఃభావయాథాధ్యంతత్త్వంతస్యబుభుత్సయాబో
ధ్మమిచ్ఛయా, అభ్యంతాః, అధీతాఃవేదమాశయః ఉపనిషదః ప్రబంధరూ
పాః యైస్సైభ్యఃకురుకాపురవాసిభ్యః, సన్భ్యఃసమస్మియాః కామంకు
రు ॥ ౪౪౪ ॥ సత్యమితి ॥ అతీతాఃపరిత్యక్తాశ్శ్రుతయఃస్తృతయఃఉభయో
క్తనమాన్యైస్సై, ఇహకురుకాయాం, అతిమానసీయతానభాతి ॥ ౪౪౫ ॥
నైతి ॥ ఏలేషాంయతినాంకతిప్రతివాక్యంయోజనీయం, తిస్సమసంధ్యాను
కాలేమ, స్నానంనాస్తి, కమండలోరభీభృతిధాన్రణంన, లిప్సా'ధనలో
భః, శ్రుతిగతింవేదోక్తమాగ్నాంతిక్రమ్యచరతాందు రాచారాణామితి
యతివిశేషణం ॥ ౪౪౬ ॥ ౪౪౭ ॥ సన్నాస్యసేతి ॥ సకలానాంవ్యాపా
రాణాంలౌకికానాం లోపః త్యాగః ఆత్మాస్వరూపం యస్యతత్కం న
న్నాస్యాశ్రమం, ఆశ్రితోపి, చపలః అథాన్వాపరతంతః, అతపివాసా
హరేఃకైంకర్యంపూజనం, అపదిశక్వాగ్రాజీకుర్వత్, రాజధానీంపట్టణౌ
దికం, ద్రాక్షసత్వరంవిశక్, అథాన్వా ఆజయంతి, కించశ్శ్రేణిఃఉజ్జితః
దృఢఃమతఃయేనతథేనాక్తస్స, మృష్టంషడ్రసోపేతంఅన్నమశ్శాతిభక్షయ
తీతియత్, తదిదం, యతేర్దుశ్చేష్టితం కలెశ్చేష్టితమితిపారేకలెకలియు

ష్టితమ్ || ౪౪ || కిం జహునా || అన్యాయ్యమస్తికిమితోపకలాయుగే
యత్ సన్నాన్యసినివిదధతే గృహీణాం ప్రణామాన్ | ఏతత్తుచేతఇహ
కృంతతివైష్ణవోసావిత్వాఽధ్రశూద్రమమతిర్న సతిద్విజోయత్ || ౪౫ ||
విశ్వావసుః || సఖే మైవం సంభాషిస్తాః || ౪౬ || ముంచంతుహంతయతి
నూకతిచిద్వృతాఘాన్యంతుభైక్షచరణంకలయంతువామీ, హర్యంఘ్రిపం
కదుహకింకరతారతాశ్చైత్పంకప్రసక్తిరకశకహృదాంక్వతేషాం || ౪౭ ||
యత్సునరభిహితం ఘణివర్యపర్యంక్వైకయాధః పర్యటనమపేతుర్యా

గన్య, ఆధవా కలఃపాపినః యతినః చెష్టితం, ఇహలోకేకొన్యైష్ట్యే
సహితనకోపేత్యధః రామరామేత్యత్యాశ్చర్యే || ౪౪ || అన్యాయ్య
మితి || సన్నాన్యసినిగృహీణాం గృహస్థానాం ప్రణామాన్ విదధతేకుర్వ
తఇతియత్, ఇతః సన్నాన్యసిక్రియమాణగృహస్థః పణసనాత్, అన్య
య్యం అనుచితంకర్మ, కిమస్తినికిమపీత్యధః, కించ, అస్తాంత్రశూద్రః
వైష్ణవవిష్టోభఃక్వ ఇత్యాలోద్యంత్రశూద్రం, సాతానీతిభాషానామ, అ
మతిమూఢబుద్ధి రతపవస్వయంద్విజోపివైష్ణవః, నమస్క రోతీతియత్
ఏతత్ సాతానినామాసమాంత్రశూద్రం | పతివైష్ణవద్విజకృత నమస్క ర
ణంతు, ఇహ అత్రకురుకాయాం, ఇతః చిత్తం, కృంతతివిపాటయత్యేవ ||
౪౫ || సఖఇతి || ఏవంమాసంభాషిస్తాఃమావద || ౪౬ || ముంచంతిమితి ||
కతిచిద్యతినః, ప్రతానాంసానసంభ్యాదీనాంఘ్రాః ముంచ, తుకలయం
తువాగృహ్ణంతువాభైక్షచరణ మున్యంతు ముంచంతుకలయంతువా, అ
మీ, హరేఃఘ్రిపంకదుహయోఃకింకరతాయాంక్వైకరేయతా ఆసక్తా
శ్చేత్, తదాఅకశంకహృదాంతేషాం భగవత్పాదపద్మా రాధకానాం,
పంకన్యపాపన్యపఃస్త్రికుత్యభవతిపాపపఃస్త్రినాన్యైవేత్యధః || ౪౭ ||
పర్యటనమితి || పర్యటనం, సంచారోపి, తురీయన్య చతుర్థన్య ఆశ్రమన్య
సన్నాన్యసన్య అననుగుణం అనుచితమితియత్ వచః అభిహితం కథితం
తత్, నిపుణం నిరూపణన్య విచారన్య విరహేణ అభావేన విజృంభితం

శ్రీమానసుగుణమితి తన్నిపుణ నిరూపణ విరహవిజృంభితం || ౪౫౨ || కే
చనపంకజలోచనకైంకర్యామైవపర్యటంతేమీ । నన్నాస్మిసనఇహధన్యా
స్తైహి స్వతఉపగతస్పృహవిరహః || ౪౫౩ || ఇత్థంహిహేయోపాదేయ
విదఉదాహరంతి || ౪౫౪ || భోగాయైవ నితంబినీపరిణయోయాగాహృ
తిః ఖ్యాతయోస్వాథం పాకకృతిః కుపాత్రవిషయత్యాగాథామథార్జ
నం | స్వాధ్యాయాధ్యయనప్రతిగ్రహకృతే వాదాయశాస్త్రశ్రమః దు
ష్టేచ్ఛోదరపూర్తయేయవిహరేః కైంకర్యమాచర్యతే || ౪౫౫ || అన్య
చ్ఛ || ౪౫౬ || ధూయోవోషైరపిపతివృతః పూరుషసాన్వికానాం ప్రా
యః పూజ్యోభవతిభగవద్భక్తిమాసాద్యహృద్యాం । ఆకాంతాపిపగిబల

ప్రకాశితం || ౪౫౭ || కేచనైతి || యేకేచనసన్యాసినః, పంకజలోచన
స్వభగవతః కైంకర్యామైవ, నస్వాథం, పర్యటంతే, రాజధానీమితిశే
తః, స్వతః స్వభావాత్, ఉపగతః స్పృహవిరహఃధన తృష్ణారాహిత్యో
యేషాంతేతేనన్నాస్మిసః ధన్యః, హిరే వార్థే || ౪౫౩ || ఇత్థమిత్థం
హేయంత్యాజ్యం ఉపాదేయంగ్రహ్యం తెవిదం తీతితద్విదః, ఇ
త్థంవక్ష్యమాణ ప్రకారేణ, ఉదాహరంతి కథయంతి || ౪౫౪ || భోగా
యైతి || నితంబినాన్యః(స్త్రీ)యః, పరిణయః వివాహః, ఆచర్యతే యదిమ
ష్యేత్ నింద్యోభవేదితి వదత్యయం ప్రతిప్రకమాంతమన్వయః, భోగా
యైవేత్యేవకారః ప్రతిపతుర్థ్యంతమన్వయః, తద్వ్యావర్త్యచ, నతు
సంతత్యై, నతు స్వగాయ, నత్వతిధిజనాథం, నతుధర్మాథం, న
తుబ్రహ్మలోకాథం, నతుజ్ఞానాయ, నతుపర మపదాథామితి చక్రమే
ణ బోధ్య, అహృతిఅనుష్ఠానం, ఖ్యాతిః కీర్తిః, కుపాత్రేభ్యః కువిష
యేభ్యః, పర దారసు రాదిభ్యశ్చత్యాగాథాదానాథం, శాస్త్రైవశ్రమః
అభ్యాసజన్యః || ౪౫౫ || ౪౫౬ || ధూయఇతి || ధూయోబహుశః వో
షైర్యథాశ్రమధర్మత్యాగాదిభిః పరివృతోపి, పూరుషః, హృద్యాంమ
నోజ్ఞాంభగవతిభక్తింతదీయామితిశేషః, ఆసాద్యప్రకాశీకృత్యసాత్త్వికా

భుజ్యైః కంటకైరప్యనల్పైః కింనాదృత్యాసురభికుసుమాకేతకీభాగ్యభా
జాం || ౪౫౭ || ఇత్యన్యతోపిలోక్యసాంజలిబంధం || ౪౫౮ || క్రియాసార్థి
తవేదేభ్యః గ్రాహయద్భ్యః శుశ్రీః పాండ్యచోళనివాసిభ్యః
పండితేభ్యోనమోస్తుతః || ౪౫౯ || కృశానుః || మహ్యంపునః హ్యను
రాణామప్యేషాం నరోచ తేననుసిగ్రయా | యదేతేషామిథ్యావాజినవీన
బహుళమపలభ్యంతే || ౪౬౦ || అమీఖలుపామాణికార్థం దూరికృత్యతి
ప్రామాణికార్థం మూరికుర్వంతి || ౪౬౧ || తథాహి || ప్రత్యక్షగోచరమశేష
మపి ప్రపంచమిథ్యైతి మాయిన ఇమే ప్రతిపాదయంతి | సర్వప్రమాణస

నాం సత్యప్రధానానాం, పాయః పూజ్యః భవతి, దృష్టాంతమాహ, ప్ర
బలైర్భుజ్యైః సరైర్నరనల్పైః కంటకైరపి ఆకాంతాపి, సురభి కుసు
మాకేతకీవృక్షః భాగ్యభాజాం ఆదృత్యానుభవతి కిం ఆదరణీయైవేత్యర్థః ||
౪౫౭ || ౪౫౮ || క్రియేతి || క్రియయా విహితకర్మానుష్ఠానేన సాధితాః
ప్రమాణీకృతాః వేదాద్యైరైత్యభ్యః, బహుళా శిష్యా శుశ్రీః, గ్రాహ
యద్భ్యః, పాండ్యచోళశ్చ దేశభేదాలదుభయ నివాసిభ్యః పండితే
భ్యోః, వః యుష్మభ్యం, నమోస్తు || ౪౫౯ || మహ్యమితి || సమసిగ్రయా
సమసిగ్రరణం, మహ్యం నరోచ తేషామనసమ్మతేత్యర్థః, ఏలేషుపండి
తానాం మధ్యే, మిథ్యాత్వం ప్రపంచస్య అసత్యత్వం నదంతీతి తద్వాది
న అద్వైతినన్యైర్భ్యః, ఏవకారేణ మిథ్యావాదిభ్యోన్యైః పండితా ఇ
తీనూద్యతే || ౪౬౦ || అమీఞ్చితి || ప్రమాణేన ప్రత్యక్షేణ సద్ధం ప్రామాణి
కం అర్థం జగతస్సత్యత్వం, దూరికృత్యరజ్ఞౌ సర్వత్వ మివబోత్తరకాలిక
బాధేన నిషిద్ధ్య, అప్రామాణికం, యతోవాచోఽవతాంతే అప్రాప్యమాన
సానహేత్యాదిశ్రుత్యా సర్వ ప్రమాణాగోచరం అర్థం | బహ్మ, డూరికుర్వం
తి అంగీకుర్వంతి, ప్రాతీతిక దూషార్థం నృష్టవీన || ౪౬౧ || ఉక్తమే
వార్థం | నృష్టయతి తథాహితి || ప్రత్యక్షైతి || మాయాశబ్దస్తద్వాదపరః | మాయా
యాః పరిణామః ప్రపంచ ఇతి వాదః | ఏషామస్తీతి మాయినః, ఇమే అద్వైతి

రణీను తివతమానంబ్రహ్మశ్రయంతిచపరంబతనిర్విశేషం॥ ౪౬౨ ॥ హంత
 బ్రహ్మబంధవఇమేబ్రహ్మణేపరస్తైశ్చద్రుహ్యంతి॥ ౪౬౩ ॥ యతః॥ యదేవ
 సర్వజ్ఞమపాస్తదోషంభవాతిహరిశుతమాగమాంతే । అజ్ఞంపరంబ్రహ్మ
 తదేవభోక్తృసంసారతాపీతిదసంగిరంతే॥ ౪౬౪ ॥ నకేవలన్ మీపరస్తైశ్చ
 నః ప్రత్యక్షస్యచతురాదేప్రమాణస్యగౌరవరం విషయమపి అశేషం
 సిఖిలప్రపంచం, మిథ్యాజ్ఞేకాళిక బాధాదసశ్యమితి, ప్రతిపాదయంతి
 స్థాపయంతి, కించవిశిష్టతేవ్యవచ్చిద్యతేషభిరితివిశేషాః శుక్లాదిగుణాః
 సత్వాదయశ్చతైలబ్ధసత్తాకంవస్తువిశిష్టశత్రుత్వైసనాస్తీతి నిర్విశేషం
 నిర్గుణమిత్యథాః, తథాచశ్రుతిః, నిర్గుణమశబ్దమన్పశ్యమరూపమా
 ద్యమిత్యాదిశ్రుతేఃఅతఏవ సర్వేషాం ప్రత్యక్షాదీనాంప్రమాణానాం స
 రణీంవిషయస్వగుతీత్యవతమానం, యతోవాచో నివశాంతే, అప్రా
 ప్యమనసాసహిత్యాది శ్రుతేః, పరంపరీక్షంబ్రహ్మసకలజగద్యావకం
 సకలజగదధిష్ఠానభూతం సచ్చిదానందాశ్చకం ఆశ్రయంతి అంగీకర్షం
 తి, ప్రాకృతస్త్వైవ ప్రాకృతగౌరవత్వాదిభావః, బతేత్యాశ్చర్యై ॥
 ౪౬౨ ॥ ౪౬౩ ॥ యదితి॥ ఆగమాంతేఉపనిషది, యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిది
 త్యాదావితీశేషః, యదేవబ్రహ్మ, సర్వజ్ఞంసర్వజ్ఞత్వాదిగుణయుక్తం, అపా
 స్తదోషంహేయగుణరహితం, భవాతిహరి సంసారమఃఖనివతాకంచ
 సత్, శ్రుతంబోధితం, తత్పరబ్రహ్మైవ, అజ్ఞంకించదజ్ఞంఅనుదరాకన్యై
 త్యాదావప ఆల్పార్థేనశ్చ సమాసః, భోక్తృసంసారసుఖమఃఖానుభవ
 శీలం, దాసుపశేత్యాదిశ్రుతేః, అతఏవ సంసారేణ తాపోస్యాస్తీతి
 తత్తాపిజీవఇతి, సమ్యక్సిరంతేకథయంతి, సర్వజ్ఞత్వాదికించజ్ఞత్వాదిగుణ
 యోరభేదకథనమేవ బ్రహ్మణీద్రోహాత్ప్రతిప్రాతీతి కొభిప్రాయః । మృత్యు
 స్సమృత్యుమాపోతియఇహనానేవవశ్యతీతమేవం విదిత్వాతిమృత్యుమే
 తినాన్య పంథావిద్యతేయనాయ, ఆత్మావాపకమవాగ్ర ఆసీత్, ఏకమే
 వాద్వితీయం బ్రహ్మ నేహనానాస్తికించన, తత్త్వమసీత్వాదిబహుశ్రుతివ్యా

బ్రహ్మణేమగ్రాంతి, తత్ప్రమాణభృశ్శుతిభ్యశ్చ || ౪౬౫ || యతః || మి
థ్యాధాన్వేదకత్వాచ్చుతిమకుమతీభిః కమకాంఠైరిరస్తప్రామాణ్యే
బ్రహ్మకాండై స్సహగుణవచనైః శేషితోబ్రహ్మశబ్దః | మిథ్యాధాన్వేషి
భక్తిః ప్రకృతిరపిపరం బ్రహ్మనైవాభిధత్తై వాచ్యత్వా నాశ్రయత్వాత్కా
థముపనిషదాంమానతాంజానతాంతే || ౪౬౬ || నపరమేతేశ్శుతిభ్యోద్రు
హ్యంతి | కింతుశారీరకాయ || ౪౬౭ || పరాశరభువాశాస్త్రం బ్రహ్మజ్ఞా
నోపాత్తథాతక థనమేవమహాన్ ద్రోహాత్తత్త్వద్వైతి నానుభిపాయః ||
౪౬౮ || నైతి || తస్మిన్ బ్రహ్మణి ప్రమాణ్యభ్యః యాథాధ్యక్షా సాధకైభ్యః ||
౪౬౯ || మిథ్యేతి || కుమతిభిః, కుమతీభిః, కుమతీతం అనత్యంప్రపం
చం అతంతిజానంతీతకుమతీభిః ప్రపంచమిథ్యాన్వజ్ఞాత్వభిరత్యక్షః, గత్య
థాకన్య జ్ఞానాథాకత్వాదతతైరౌణాదికప్రత్యయః గుణవచనైః సగు
ణప్రతిపాదకైః బ్రహ్మకాండై రుపనిషద్భిః, సహసహితై, కమకాంఠై,
మిథ్యాఅసత్యానాం అథాన్వానాం కమకాంఠైగుణానాంచ ఆవేదకత్వా
ద్బోధకత్వాద్దైత్యో, నిరస్తం నిషిద్ధంప్రామాణ్యం ప్రమాకారిత్వం యన్యత
థోక్తై నైతి, బ్రహ్మైత్యేకశబ్దః, శేషితః ప్రమాణత్వేనస్థాపితః అస్మిన్ బ్ర
హ్మశబ్దేపి, విభక్తిః సాద్విదిః మిథ్యా అనత్యః అథాన్వేకత్వాదితీ రూపః
యస్యాస్తథేకాత్తాభవతి, ప్రకృతి ర్విభక్తిరహితబ్రహ్మైత్యేకశబ్దరూపం, వా
చ్యత్వస్యశబ్దబోధ్యత్వస్య అనాశ్రయత్వాద్దైత్యో, పరంబ్రహ్మనాభిధత్తై న
బోధయత్వేన, తస్మాత్తథాచ్యుతయత్ర శేషః, అన్యథా బ్రహ్మణఃవాచ్యత్వగు
ణవైశిష్ట్యపత్తేరితిభావః, తత్త్వతే కుమతయః ఉపనిషదాం మానతాం
ప్రామాణ్యం, కథం జానతాం ప్రాప్తకాలేలోట్, అజ్ఞానం ప్రాప్తవసర
మిత్యర్థః || ౪౭౦ || నైతి || శారీరకాయ వ్యాసాయ || ౪౭౧ || పరాశరే
తి || పరాశరభువావ్యాసేన బ్రహ్మణః జ్ఞానాయబ్రహ్మజ్ఞాతుమిత్యర్థః,
తుమథాన్వయభావవచనాదితి చతుర్థి-జగత్యితీ శేషః, నిర్మితం, శాస్త్రం
బ్రహ్మసూత్రాణి, అవేద్యంమనోవాగగోచరం బ్రహ్మైతివదంతీ వాదిభిరి

నాయనిమితం | అసమంజసతానీతమవేద్యబ్రహ్మవాదిభిః || ౮౬౮ ||
 యాదృశస్వభావస్సర్వేశ్వరస్తద్విపరీతమేవ తముపదిశంతిపరుద్ధబుద్ధయమే
 తె || ౮౬౯ || సర్వజ్ఞమజ్ఞాతీసర్వపదాభి ధేయంకస్యావ్యవచ్యఇతిన
 ర్వమహగుణానాం | స్థానంచనిగుణఇతీహ సమస్తవేద వేద్యంత్యవేద్య
 ఇతి తేజగదీశమాహుః || ౮౭౦ || వివిధమరిగవ్యాసస్థితస్థిరవ్యసనాకులా
 దతిమితమతే జీవాదేవాభిధాం పరమేశితుః | అపగతపరిచ్ఛేదా
 మోదాంబు ధేనుపగచ్ఛతాం మశకశిశుతోభేదోనస్యాతుగతో మదహ
 స్తినః || ౮౭౧ || అపరంచ || ౮౭౨ || దృశ్యంమిథ్యావృత్తికతాఽపిమిథ్యా
 తివోతుగభావిశేషణం, అద్వయస్యబ్రహ్మణః అవేద్యత్వవాదాదితి హేతు
 బోధ్యః అసమంజసతాం అయోగ్యతాం అవ్యవస్థాపకత్వరూపానీతం
 ౮౬౮ || యాదృశేతి || తస్మాద్విపరీతం భిన్నంతద్విరుద్ధస్వభావమితియా
 వత్తం సర్వేశ్వరం || ౮౬౯ || సర్వజ్ఞమితి || సర్వజ్ఞంజగదీశం, అజ్ఞాతీ, ఆ
 హురితినర్వత్రయోజ్యం, సర్వేషాంపదానాం శబ్దానాం అభిధేయం వా
 చ్యం, కస్యాపిపదస్య అవాద్యఇతి, సర్వేషాంమహతాంచగుణానాంస్థా
 నం ఆశ్రయం, నిగుణశ్చేతి, సమస్తైర్వేదైర్వేద్యంజ్ఞేయం, అవేద్యఇతి
 తె అద్వైతినః || ౮౭౦ || వివిధేతి || వివిధానాం మరితానాం వ్యాతేన
 రాశీనాస్థితైః స్థితైర్వర్వసనైరాకులాత్, అతపన అశ్యంతమితా అ
 త్యల్పమతిః జ్ఞానంయస్యతస్మాత్రింవిద్జ్ఞాదిత్యభావః, జీవాత్, ఏవకా
 రోత్కంతానాచిత్త్యవ్యవృత్తకః, అపగతపరిచ్ఛేదః అపరిచ్ఛిన్నః ఆమోదః
 ఆనందవీన అంబుధిః యస్యతస్య, పరమేశితుః పరమేశ్వరస్యఅభిధాంజ
 మాదజహల్లక్షణయాధర్మైకచేశత్యాగేనఅభేదం, ఉపగచ్ఛతాం అంగీకర్వ
 తాం అద్వైతినాం, మశకశిశుతః బాలచుశకాత్, మదహస్తినః, అభేదః
 కుతోహతోనాస్యాత్ కింతుస్యాదేవ || ౮౭౧ || విద్యావిసయసంపన్నై
 బ్రాహ్మణైగవిహస్తిని | శునిచైవశ్వపాకేచ పండితాన్మయదశిన ఇతిభగ
 వదుక్తైః ప్రమాణత్వాదత్యంతవిరుద్ధయోరభేదాభ్యుపగమస్యతేషాంస

దోషోమిద్యైవేతియాధీరమీషాం | సాధిష్ఠానాం శేషికింనేతి చింతాసా
 ధిష్ఠానాంపండితానాముదేతి || ౨౭౩ || విశ్వావసుః || వయస్యమైవంమ
 హీనుతమాపణేషు విజృంభిష్ఠాః || ౨౭౪ || పారంపర్యత ఆగతోనిజకులె
 పంథానహ తవ్యఇత్యద్వైతంపరిగృహ్యహంతజగతోమిథ్యాత్వమాచ
 మదశీనాంనైసగీకత్వా దితీభావః || ౨౭౫ || ౨౭౬ || దృశ్యమితి ||
 దృష్టుంయోగ్యందృశ్యంరజ్జూరగాద్యపిమిథ్యాఅసత్యః, దృష్టేరయంసపా
 ఇత్యాదిభిమస్యకర్తా ఆశ్రయశ్చైత్యాదిశ్చ, మిథ్యా, దోషః పితౄదిశ్చ
 మిథ్యా, అత్యక్రమేణప్రపంచాంతఃకరణావచ్ఛిన్నచైతన్యాజ్ఞానాచదృశ్య
 దృష్టికర్తృదోషశబ్దైః గ్రాహ్యైః బొత్తరకాలికబాధాదితి సర్వేషామన
 త్యత్వేనాతురితిఅద్వైత్యభిప్రాయః, ఇత్యుక్తప్రకార మమీషానుద్వైతి
 నాం యాధీష్ఠానమస్తి, సాఅంశత్రయేపి మిధ్యేతి బుద్ధిః, అధిష్ఠానంఆ
 ధారః రజ్జ్వాదిబహుచ అస్మిన్నంశేషికింకుతోనభవతి, ఇత్యుక్త ప్రకారా
 చింతాతకః, సాధిష్ఠానాం శ్రేష్ఠానాం పండితానాంఉదేతిజాయతే,
 అజ్ఞాననాశాత్సత్యే అధిష్ఠానాం శేసానభవతీత్యద్వైతినః- అతఏవఅధి
 నాకామాధి కృతమనోవృథయా సహితాస్సాధిష్ఠాః గాఢాజ్ఞానః తేషా
 మేవేదృశీచింతేతి సాధూ క్తిన్యాయావతారఇత్యప్యాహుః || ౨౭౩ || ౨౭౪ ||
 పారంపర్యతఇతి || నిజేస్వీయేకులెవంశే, పరంపరాయాఃభావః పారం ప
 ర్యం అవిచ్ఛిన్నాచారసంప్రదాయ ఇతియావత్, తత ఆగతః ప్రాప్తః,
 పంథాః అద్వైతమాగః, సహతవ్యః సత్యాజ్యః అన్యథాసంప్రదాయ
 విరుద్ధమాగ్రస్వీకారే మహాప్రత్యవాయస్మరణాదితిభావః, అనేన వస్తు
 నారామానుజీయానందతీర్థీయమతయోః తాదాత్మికసాంకేతి కల్పేన
 వాంఛికసంప్రదాయాగతత్వాభావస్సూచ్యతే, ఇతిహేతోరద్వైతంజీ
 వేశ్వరయోరభేదమపింపరిగృహ్య, ఇమేజగతః మిథ్యాత్వం ఆదక్షతాం
 బుగ్ధతాంప్రాప్తకాలెలోట్, అద్వైతపరిగ్రహేణజగన్మిథ్యాత్వం ప్రా
 ప్తకాలమిత్యర్థః, అనెనజగన్మిథ్యాత్వవాదః సంప్రదాయసిద్ధఇతి సూ

క్షతాం । అధ్యైతునిగమానశేషతత్త మేకమాణినిమాతమప్యాస్తిక్యా
చ్చమరానికామమితరేకతావదేతాదృశాః ॥ ౮౭౫ ॥ కించ ॥ శుశ్రీర
ధ్యైతాగః కేమపితారోమనుగణంక్రతూనాహతారః కేమపిదదితారఃప్ర
తిదినం । అమీస్మాతాశ్శౌద్ధాగ్యపిరచయితారోవిధునుతే శుశ్రేరప్రా
మాణ్యంప్రసజదననుస్థాపకతయా ॥ ౮౭౬ ॥ కృశానుః ॥ సమంతాదవలో
క్యైస్తులా అప్యమీపిషయాఃశైవప్రచురతయానన్లాఘామహాంతి ॥ ౮౭౭

చ్యుతే, పరంతునిగమాణ ఋగాదీణ అశేషతఃఆమూలా గ్రింఅధ్యైతుం
కమాణితద్విహితానికామం, ఆస్తిక్యాత్ అస్తిపరలాకఇతినిష్పయాధై
తోః నిమాతమపి అనుష్ఠితుంచచతురాః, ఇతరేమతాంతరస్థాపతాదృ
శా అద్వైతతుల్యైః, నకేపీత్యధః ॥ ౮౭౫ ॥ శుశ్రీరితి ॥ యద్యపి స్మృతివిహి
తం కమస్మాత్రేంపిషామస్తీతియోగేన సర్వేపి బ్రాహ్మణాః స్మాతాః
తథాపి, స్మాత్రేపదం పంచజాదివదద్వైతినుయోగరూఢమితీద్యేయంత
మీస్మాతాఃశుశ్రీతిఃఋగాదీణ వేదాణామధ్యైతాగః బ్రహ్మయజ్ఞం కుర్వా
ణాః, ప్రతిదినం హనుగణంమంత్రసముదాయం, జపితారః జపంకుర్వా
ణాః, క్రతూణాంజ్యోతిష్కేమాదీణ, ఆహతారః సంపాదయంతః, కేమ
పిదదితారః యదాశక్తిదానంకుర్వంతః, శౌద్ధానిపిత్యాగ్నికమాణి, ర
చయితారాపిసంతః, అననుస్థాపకతయాఅధ్యయనజపహోమాదానశ్చ
ద్ధకమానుస్థానాప్రయోజకతయాప్రసజత్ప్రసజ్యమానం శుశ్రేర్వైద
స్యప్రామాణ్యం అప్రమాణత్వం, విధునుతే నిరస్యంతే, తదధ్యయనేత
ద్విహితకమానుస్థానైవత త్ప్రామాణ్యస్యాథే సిద్ధత్వాదితిభావః, అ
త్రవేదాప్రామాణ్యనిరసన వస్తునా అద్వైతి నాం వేదప్రమాణకల్పేనత
దుక్తజగత్ప్రత్యక్షజీవేశ్వరాభేదవాదయోస్సప్రమాణకత్వం వేదాప్రా
మాణ్యద్వారా పూర్వోక్తాద్వైతివిషయకాఖిలకూషణానాం శశపిషాణ
ప్రాయత్వంచ సూచితం ॥ ౮౭౬ ॥ సమంతాదితి ॥ నిస్తులాఅసదృశాలపి
శివేభక్తాశ్చైవాః ప్రచురాఃబహులాఃయేషుతేషాంభావస్తత్తాతయాహే

అత్రహితత్వదాధః, యథావస్థితమనభీదధానాశ్చైవావిమరూపి విమో
హయంతి॥ ౮౭౮॥ తథాహి॥ మదనజనకే వీతాతం శైవహానుణశేవధౌ
షరమపురుషేనిత్యాసక్తాంశ్చుతిం కమలామివ ॥ బలపశుపతాశులోపే
తేమనాభవదాహకేనిహితః స్పృహయాంశ్చైవాజ్ఞుంశ్చభాగ్య హతామి
వ ॥ ౮౭౯॥ సూక్ష్మాదాహోఽభిచ్ఛేత్సూచిహుతపహాన్సంపదాన్లూస
తునా ॥ ౮౮౦॥ అత్రేతి॥ తదితిపదస్య అర్థః ॥ బ్రహ్మ ఈశ్వరత్వానన్భి
న్నం, యథావస్థితంఅనిత్యకాంతస్వభావంయథాతథా, అనభీదధానాః అ
కింధయంతస్సుతః॥ ౮౮౧॥ మదనైఃపీతాః గతాఃఆతంకాఃరోగాఃవోషకూ
పాఃయస్మింస్తస్మిన్, మహతాంలోకోత్తరాణాంగుణానాం శైవభౌనిధౌ,
మదనస్యజనకే షరమపురుషేవిష్ణౌ, నిత్యాసక్తాంఅతవకమబాలక్ష్మీమి
వస్థితాంశ్చుతింబ్రహ్మకాండం, శూలయారోగేణశూలేనాయుధేనదడపే
తే, పశూనాంమూఢానాంపతిఃశ్రేష్ఠః, అతిమూఢభితియావత్, బ్రహ్మాన
యోదేవాఃసర్వేపశవఃతేషాంపతిశ్చతస్మిన్మహానాభవస్యమదనస్యదాహ
కేఅభాగ్యేనపాక్తననశ్చ, ర్మణాహతాంస్త్రీయమివ, సహితంనిక్షిప్తంహృ
దయంఅభిప్రాయేయస్యాస్తథేకైకై, శైవాః, జల్పతీకథయంతి । అత్య
శైవానాం తాగ్నర్వమభివర్ణయామః, మహతాంఅగుణానాంకామగ్నో
ధాదీనాం శైవభయస్మాత్తస్మిన్ రాగద్వేషాదిజనకేఅతవకమదనస్యస్మ
రపికారిస్యజనకే, అతవవపశేషేణఇతాః ప్రాప్తాఃఆతంకాః తాపాస్త్ర
యః యస్మాత్తస్మిన్తజ్జనకే, నిరుక్తావశంకాన్వాతంకభిత్త్యమరః, పరంభృ
శశుపురుషేఅల్పపురుషే అనుదరాకస్యైత్యాదావివలంబార్థే నన్
సమాసః, నిత్యంతిత్వమదం శైవసక్తాం, అతవకేచిత్తైమలంఅపురుషసం
బంధజన్యమఃఖంయస్యాస్తథేకైకైమివస్థితాని కాశ్చిత్తాత్మకవిబ్రహ్మ
వాతాఇతికోశః, అతవవవ అభాగ్యహతామివశ్చుతిం, మనసేభవంతితి
మనోభవాఃకామాదయఃతద్దాహకే, శూలమివశూలం అజ్ఞానంశైవోపే
తేప్రాప్యేకత్యర్థః పశుపతాసర్వేశ్వరే, నిహిత హృదయాం శైవాః జ

మిచ్ఛేదీశానాత్ జ్ఞానమిచ్ఛేదనవధివిభవం మోక్షమిచ్ఛేదుక్తం చాత్ |
 ఇత్యాద్యాస్తత్త్వవాచా హితయుః ఫణితీరాకలయ్యాపి విష్ణుశ్చైవాస్మి
 వాంత్యజంతో బలభవహతయే భావయంతే భవంతే || ౮౮౦ || అపిచ || తద్విష్ణోః
 పరమం పదం హితమసః పారే సదాపశ్యతాసాంద్రం సూరిగణేన నిమగ్న
 మహానందాత్మకం శాశ్వతం || అపేక్షసంత ఇమే సమేతమనిశం బేతాళ
 భూతాభిభిః లోకంభీకరమంచితుం వ్యవసితామాపాశ్వరం నశ్వరం || ౮౮౧ ||

ల్పంతీతి || ౮౮౧ || సూర్యాదితి || కమప్యనిర్వాచ్యం సంపదాల్లాసం, ఇ
 త్యాద్యాః సత్త్వవాచః హితాః మునీనాం వ్యాసాదీనాం ఫణితీః పురాణ
 వాక్యాని ఆరోగ్యం భాస్కరాదిచ్ఛేదిత్యాదీని, ఆకలయ్యజ్ఞాత్వాపి, తే
 శైవాః, విష్ణుశ్చైవాం త్యజంతః, భవంశీనాం భవస్యసంసారస్య
 శివస్యచ హతయే ఛేదాథేన భావయంతే భజంతే, అతః, తమేవం
 ఓదిత్వాతి మృత్యుమేతినాన్యః పంథావిద్యతేయనాయ, జ్ఞాత్వాతం
 మృత్యుమత్యేతినాన్యః పంథావిముక్తయే జ్ఞానాదేవతుకైవల్యమిత్యా
 దిభిః బహుశుతిస్త్రుతిభిః-జ్ఞానానామైక్షః జ్ఞానం చేశానాదేవేతి
 శ్రుతిస్త్రుతిప్రసిద్ధైః భావయంతే భవంత ఇతి సుష్మాక్తమితి శైవాపదంతి ||
 ౮౮౦ || తదితి || తమసః పారే అజ్ఞాననాశేన తితత్ బ్రహ్మపశ్యతాసూరి
 గణేననన కాదిజ్ఞానిసంఘేన-సాంద్రం, నిమగ్నః నిమగ్నః మహాశ్వా
 నందః ఆత్మాస్వరూపం యస్య తత్త్వం శాశ్వతం, అతవీవ పరమంచవి
 ష్ణోః పదం వైకుంఠం, అప్రెక్షంతః అనిచ్ఛంతస్సంతః, బేతాళానామ
 భూతానిపి శాచాస్తైషామాళిభిరనిశం సమేతమతవవభీకరం, కించ నశ్వ
 రం మాపాశ్వరం శైవం లోకం, అంచితం | పాస్త్రం, ఇమే శైవాః వ్యవసీ
 తానిశ్చితవంతః, అతిమూఢా ఇతి భావః, వస్తుతస్తు యస్య బ్రహ్మేద విష్ణు
 శ్చ ఉభేభవతదనః, మృత్యురస్యోపసేచనమిత్యాది శ్రుత్యావైకారిక
 మూర్తిత్రయా స్థానాంత్రయాణామపి నశ్వరత్వేన నిర్వికారసదా
 శివావాసపరమైకైలాస కాంక్షిం శైవేషాక్తదూషణం ఆరోపిత మేవేతి

విశ్వావసుః || సఖేగుణగ్రహణకుతూహలీ భూయాః || ౮౮.౩ || నిత్యంక
 మ్ సమాచరంతి గమాశాస్త్రాణిచాధీయతే సంతస్వంతిచనస్తతఃతు
 నిచయం ధిన్వంతిభక్త్యాతిథీః | సాంబంశ్యంబకమచయంతిశుచయ
 శ్చైవాన్సదైవాదరాదేషామీదృశకమణాం కతిపయేదోషావిషహ్యేన
 కిం || ౮౮.౩ || అన్యచ్ఛ్రోతవ్యం || ౮౮.౪ || స్మరహరపరిచర్యాసాంప
 తంతన్యతేయాజనయతహరిభక్తింహంతజన్మాంతరేసా | శమితదురితవ
 గ్గంసాచసూతేపవగ్గంకుతఇహఫలహానిః కుర్వతాంశర్వపూజాం ||
 ౮౮.౫ || పరంతు || సారుద్రభక్తిర్వితనోతిభద్రంయాఽష్టవిద్వేషలవాస
 థేయం || ౮౮.౬ || ౮౮.౭ || నిత్యమితి || శుచయఃనిర్మలాః, అతపవ్రతై
 వాః నిత్యంకమస్మానసంధ్యాఽహ్నామాదికం, సవ్యగాచరంతి, నిగ
 మాశాస్త్రాణిచాధీయతే, సస్తతం తూనాన్యజ్ఞానానిచ
 యం, సంతస్వంతికుర్వంతి, అతిథీభక్త్యాధిన్వంతిపీఠిణ్యంతి, అంబయా
 జగజ్జనన్యా సహితం సాంబంశ్రీణ్యంబకానియస్యతగ మహేశ్వరం, ఆ
 దరాత్ మోక్షసాధనజ్ఞాన ప్రేక్షాః నదైవాచయంతి, ఈచ్ఛశాః లో
 కొత్తరాః ధర్మాస్సతగ్మాణియేషాం తేషాం ఎషాన్తైవానాం, కతి
 పయేదోషాదోషాః, విశేషేణ సవ్యనభవంతికింక్షంతవ్యాపవేత్యధాః
 దుష్కృంతిపరంక్షందయేతిదోషాః దూషకాః రామాజీయాదయః కతిపయే
 నతుసర్వమతస్థాః విషహ్యేనకీమిత్యపిప్రాహుః || ౮౮.౩ || ౮౮.౪ || స్మ
 రేతి || సాంపత్రియంస్మరహరపరిచర్యాశివపూజాతన్యతేసా ఇదానీం
 తనశివపూజా జన్మాంతరేహరిభక్తింజనయతి, హంతసాహరిభక్తిఛ్చశమి
 తదురితవగ్గం, యథాతథా, అపవగ్గం మోక్షం సూతే, శర్వపూజాం
 కుర్వతాం ఇహఫలహానిః కుతః, నకుతోపీత్యధాః, వాస్తవాథకస్త, సా
 శివపూజా, జన్మాంతరేప్రాక్తనెజన్మని, హరిభక్తింజనయతి ప్రాదుభా
 వయతి అనుమాపయతి విష్ణుభక్తైశ్శివభక్తిజనకత్వం శంభురహస్య
 కాశీ ఖండాదౌ సుప్రసిద్ధతరం, కించ, సాశివపూజా, అపవగ్గం సూ

హిష్ణుః | తపవథర్మా యభ వంతి దారాక దాపియా న్నాభీమృశంతి జా
గాః || ౮౮౬ || శేషశాయవిద్వేషపవమూ ధ్నా భిషిక్తోదోషః పుగుషా
ణాం || ౮౮౭ || పశ్య || నాస్తిక్యమావహతినారక మాతనాతి ప్రాశ్నీహం
తిపరిలుంపతి సంపదంద | ఆయుఃక్షిణోత్యుపచివోత సనస్తవో మాక్ష్యే
షేమాముకుంశవిషయో విషయోగతుల్యః || ౮౮౮ || కృశానుః || సత్యమే
వతథాపి అవైదికవృత్తిప్వేనప్రయాస్యతాం శివభక్తిమభినయతాంపాపం
డవిశేషాణాం వేషపవభీషయతిహృదయం || ౮౮౯ || శ్రిశాభవ్యమాగ్ధ
శ్చితాభస్మశుష్కస్నిటాలాజటాలాస్ఫుటాలా పశూన్యాః | శ్రశానాగ్ని
సఖ్యాన్యశానిదహంతః పిశాచాశవామీదీశాసుభ్యమంతి || ౮౯౦ || కిం
వైషానుతిభాగుస్సితారీతిః || ౮౯౧ || పక్షీకృత్యగిరీశంసిద్ధ్యా రహితాశ్చ
తే, జ్ఞానజననద్వారేతి భావః || ౮౯౨ || నెతి || యారుద్రభక్తిః, విష్ణేవి
ద్వేషస్యలనస్యాశ్చనహిష్ణుః అసహనశీలా, సారుద్రభక్తిఃభద్రం మో
క్షం వితనోతి, యాక్షదారాక్షజారాః క ౩ పినస్ప్రశంతి నామృశంతి
తపవదారాభార్యాః ధర్మాయభవంతి || ౮౯౩ || శేషేతి || మూర్ధా
భిషిక్తః సర్వేభ్యోధికత్వశ్చక్రః || ౮౯౪ || నాస్తిమితి || విషయస్య
యోగేనసానేనతుల్యః, ముకుందచిషయః ద్వేషః, నాస్తిగ్ధా బౌద్ధత్వం,
అవహతిజనయతి నారకంసంకం, ప్రాశ్నీం ప్రాగ్భ్యం పరిలుంపతినా
శయతి, ష్టిణోనిహంతి, ఉపచివోతివధాయతి || ౮౯౫ || సత్యమితి || అ
వైదికీమ వేదావిహితాసువృత్తిమ కామి కాద్యాః మోక్షాచారే షుప్రయా
స్యతాంకరుమిచ్ఛతాం, పాపండవిశేషాణాం పంచారాశ్మభాషానా
మ || ౮౯౬ || శ్రితేతి || శ్రితః అభవ్యః అకుశలః మార్గఃయైస్తే, చితా
యా భస్మనాశుష్యత్ నిటాలంలలాటం యేషాంతే, జటాలాః జటాధా
రిణః స్ఫుటేనశ్చుతి ప్రసిద్ధేన ఆలాపేనశూన్యాః, ఆమీపాపండవిశేషాః
పిశాచాశవాశ్రశానాగ్నాః సఖ్యా సద్భూతాద్భూతాపీక్షేణేన నిదహంత
స్సంతః, దిశాసు సర్వానుభ్రమంతి || ౮౯౭ || పక్షీకృత్యేతి || మా నెనచిత్త

మానహీనాన్ || ఇద్భుత్వధిగతుమిమేధనంజయంలింగదశా నేనైన ||
 ౪౯౨ || అన్యైశ్చాత్ || ౪౯౩ || దీర్ఘవక్త్రసఖరాః ఖగకల్పాఉద్ధరంతః
 హబాహుయుగంతే | శౌచమాచరితుమప్యసమర్థానీచబుద్ధిహృదయః | బ్ర
 మయన్తి || ౪౯౪ || విశ్వావసుః || సఖేగుణగ్రాహిణానై తేవికూషణీయాః ||
 ౪౯౫ || శీతోష్ణజృంభణసహేషుజితేంద్రియేషుః క్షేపవాససరిశుష్క
 కలైబరేషు | పుణ్యస్థలాటనపరాకృతకిల్బిషేషుజానీహికానసిగుణాన్
 జటిలేష్వమీషు || ౪౯౬ || ఇశ్యగ్యతోపిక్ష్యసాశంకం || ౪౯౭ || కఇమే
 పుస్తకహస్తాఃకల్పవివోత్తాయతతత్తతఃపర్యటంతి || ౪౯౮ || కృశానుః ||
 సిపుణమాలోక్యసపరిహాసం || ౪౯౯ || జ్యోతిశ్శాస్త్రమహేషాదధాబహు

సమున్నత్యా, సహి వ్యాప్యధామవాకపర్వతత్వమనానేనచహీనాః
 అశవీపసిద్ధ్యాఫలపాప్త్యపర్వతోవహ్నిమాత్మనుమిత్యాచరహితాః, చ
 కారద్వయమప్రథంకం, ఇమేపాషండాః, లింగస్యశివాచా మూతే
 ధూమయాపహతోశ్చదశా నేనైన, గిరిశం శివంసర్వశంచ, సక్షీకృత్య
 ఇష్టదేవతాం అమమిత్వదైశ్యంచ కృత్వా, ధనంకాంక్షితంజయంసర్వో
 త్కర్షణం చద్వే, ధనంజయం వహ్నించ, అధిగతుంలబ్ధమిచ్ఛంతిఅత్ర
 పర్వతేధామదర్శనార్థమోవహ్నివ్యాప్యతివ్యాప్తిస్మృతౌవహ్ని
 వ్యాప్యధామవాకే పర్వతఇతి విశిష్టజ్ఞానాత్పర్వతోవహ్నిమాత్మనుమ
 తి జ్ఞాయతఇతి న్యాయశాస్త్రసరణి నూనిచితా || ౪౯౨ || ౪౯౩ || దీర్ఘ
 తి || దీర్ఘవక్త్రసఖరాః ఆయతకుటిల సఖాఃఖగకల్పాః గర్భభతుల్కాః
 శౌచమప్యాచరితు మసమర్థాః తేపాషండాః, బాహుయుగముద్ధరం
 తః ఊర్ధ్వబాహవస్సంతః, నీచబుద్ధీనాం హృదయం, భగవయంతీమో
 హయంతి || ౪౯౪ || ౪౯౫ || శీతేతి || జితేంద్రియేషు, అతవి పశీతోష్ణ
 జృంభణ సహేషుఅమీషు జటిలేషు, కానప్యనిర్వాచ్యావిషయితౌ
 ఉక్తగుణానాం దుష్కరత్వాదితిభావః, జానీహిగృహేణ || ౪౯౬ || ౪౯౭ ||
 కఇతి || కల్యే పాత్రరేవ, పుస్తకహస్తాః పంచాంగధారిణః, పర్యటంతిసం

తరోత్సర్గాపవాదాత్మభిః కల్లోలైర్భిడైకణాకతిపయాకలభ్యావృతా
 థాకామ! దీర్ఘాయుస్సుతసంపదాదికథనైర్దైవజ్ఞపాశాః ఇమే గెహం గె
 హనునుప్రవిశ్యధనినాం మోహం ముహుః కుర్వతే || ౯౦౦ || కించ || విలి
 ఖతిసదసద్వాజన్మపత్రంజనానాం ఫలతియదితచానీందశయతా వృత్త
 దాక్ష్యం : ఫలతియదిలగ్నప్రప్టురైవైషదోషోహరతిధనమిహేవంహంత
 దైవజ్ఞపాశః || ౯౦౧ || అపిచ || ప్రమోదః ఘోదోవాపుష్పసమతిపుంసోవిధి
 వశాన్మయేనం పాగైవాభిహితమితిమిథ్యాకథయతి | జనావిష్టానిష్టాకల

చరంతి, ఇమేకే || ౯౦౨ || ౯౦౩ || జ్యోతిరతి || ఉత్సర్గాపవాదాత్మభిః
 సామాన్యవిశేషస్వరూపైః కల్లోలైః తరంగైః నిబిడేనాంద్రైః, జ్యోతిశ్శా
 స్త్రపయోనిధౌ, కతిపయాకత్రిచతురాకాకణాకలేశాకలభ్యా ఆధీత్య
 కృతాథాకా ఇవతథాభిసున్యమానాః, ఇమేదైవజ్ఞపాశాః జ్యోతిషిగాధ
 మాః, గెహం గెహంప్రతిగృహమను ప్రవిశ్య, దీర్ఘాయుస్సుతసంప
 దాదికథనైః తపదీర్ఘాయుభావిష్యతీత్యాదిభిః వాక్యైః, ధనినామో
 హం భ్రాంతిం ముహుః కుర్వతే ఇమేహత్తాన ఇతి బుద్ధింజనయంతీత్య
 థాః || ౯౦౦ || విలిఖతీతి || దైవజ్ఞపాశః, జనానాం సంబంధి, సత్యథా
 థాంవాతనవాజన్మపత్రం విలిఖతి, సత్జన్మపత్రం ఫలతియది, తదా
 ఆత్మనః దాక్ష్యంసామర్థ్యందశయతి ప్రకటయతి, అసత్జన్మపత్రం
 నఫలతియదితదాలగ్నస్యప్రప్టుర్వక్తు రేవదోషః స్పృహవాదిత్వకృతః ఇ
 హేతి వ్రకటయతి, ఎవంఇహలోకేధనంహరతి, హంత ధనినామితిశే
 షః || ౯౦౧ || ప్రమోదఇతి || పుంసః జనస్య, ప్రమోదోవాఘోదోవా, విధేకర్మ
 ణః పాగ్నినస్యవచోత్పాశాత్, ఉపసమతి ప్రాప్నోతి, నతుస్వకథనా
 దిత్వథాః, ఇదం సుఖమఃఖాన్యతర పాప్తిః మయాపాగభిహితమేవ ఇ
 తిమిథ్యాకథయతి, ఇష్టస్యైవఖస్యైవకలనే సంపాదనేతినిష్టస్యదుఃఖస్య
 పరిహారేదవకం ముగ్ధయథాగథానియతా నియమేన ఆనక్తానతప
 వజనా, అసౌదైవజ్ఞపాశః, మేషాదీనాంరాశీనాంపరిగణనయా సంఖ్యా

నపరిహారైకైతన్యతాన సామెషాదీనాం పరిగణనయైవ భ్రమయతి॥౯౦౨॥
అస్తువాతక్యవాదీ దైవజ్ఞస్తథాపివృథాతద్వచశ్శృణవణం ॥ ౯౦౩ ॥ అనుభ
మఖనుఖంవాకమాణాంపక్తివేళా స్వహాననియతమేతే భుంజతేదేహ
భాజః॥ తదిహపురతపీవస్యాహమాహూతికశ్చైశ్చ ధయఫలమమీషా
మంత్రఃకింశతసాస్యతీ॥ ౯౦౪ ॥ పిశ్వావసుః ॥ విహికాముష్మికారం
భోపయోగినోనాపాలంభమహాంతిజ్యోతిర్విదః ॥ ౯౦౫ ॥ శృణుతా
వత్ ॥ నదైవం సపిత్త్యంచకమాత్యసిధ్యేన్నయత్యాస్తిదేశేననుజ్యోతి
షజ్ఞః సతారానచారానవానాంగ్రహణాం సతిథ్యాదయోనాయతోత్రై
షబుద్ధః ॥ ౯౦౬ ॥ యచ్చసమర్థితం మాహూతికవచనశ్శృణవణంము

నెనైవ, భ్రమయతితవజన్మలగాత్తత్తీయేరవేష్యవేశాదిష్టజన్మలగై
తత్ప్రవేశాదనిష్టమిథ్యాది నామోహయతీత్యర్థః ॥ ౯౦౨ ॥ ౯౦౩ ॥
అనుభమితీ, సతేదేహభాజఃకర్మణాంప్రాక్తనానాంపక్తైఃపాకస్యవేళాను
అనుభం దుఃఖంవా అథవానుభంవానియతంభుంజతేమాహూతికః
జ్యోతిషికఃతత్తుఃఖం సుఖంవాపురతః పూర్వమేనప్రాహచెత్, అహ
హేత్యాశ్చర్యే, తతఃపూర్వకథనాత్, అమీషాందేహభాజాం, అంతతః
ఆహార్యజితీషఃనిష్కృష్యకింఫలంస్యాత్ కథయ, కర్తాయత్తమేవఫలంభ
వేదన్యథాకిమపినభవేదిత్యర్థః ॥ ౯౦౪ ॥ విహికేతి॥ ఇహలోకేభవావిహీ
కాఅముష్మికాపరలోకేభవాఆముష్మికాశ్చయేఆరంభాకర్తాణి తేషుఉ
పయోగినః, కాలవిశేషజ్ఞాసననేతిభావః, ఉపాలంభంనిదాం॥ ౯౦౫ ॥ నతి॥
ననుహాకృశానో, యత్రదేశేగ్రామే, జ్యోతిషజ్ఞఃనాస్తి, తత్తదైవంకమాన
సిధ్యేత్, పిశ్యంకమాచనసిధ్యేత్, తారానిత్యనక్షత్రాణిససిధ్యేరణ
నవానాంగ్రహణాం సూర్యాదీనాం, చారామేషాదిప్రవేశాః, ససిధ్యే
రణ, తిథ్యాదయః ప్రతిపదాదయః, తిథయః, ఆదిశబ్దసభానవీయాద
యః బవాదికరణాదయశ్చగృహ్యంతే, ససిధ్యేరణయః కారణాత్, ఏ
షజ్యోతిషికఃఅత్యంతత్యతారాదిమ, బుద్ధఃజ్ఞానవాన్, అత్యవైవాదిపదం

ధేతితన్నిపుణ రూపణా నపణాయంతి || ౯౦౭ || భానాశ్శీతకరస్యవాపి
 భుజగగ్రసేపురేనశ్చి తే తీర్థానామటనంజనస్యఘటయేత్తాపత
 యోచ్చాటనం | ఇష్టేప్రాగవధారితే సత్సత్తేస్తుష్టేష్టలాభోభవే త్క
 ష్టేచవ్యసనేశ్శీతత్ప్రహృణః కర్తుంబహుద్యైక్షమా || ౯౦౮ || అవిసంగం
 భక్త్యదైవజ్ఞవచనస్వ మపవనన్ || ౯౦౯ || పుష్టిహాసా కుముద సుహృ
 దఃపుష్పవంతోపరాగౌ శుక్రాదీనాముదయవిలయావిశ్వమీసర్వస్యప్రాః
 ఆవిష్కార్యంత్యఖిలవచనేష్వత్రకుంభీపులాకన్యాయాజ్ఞోర్వితనన్యాయగతివి
 దాం నిశ్చలంమానభావం || ౯౧౦ || విదైవజ్ఞం గ్రామం విబుధవిభుర
 తత్తద్ జ్ఞానపరః, సిద్ధ్యతి ఘటనాథః, తథాచ దైవకర్మాది జ్ఞానం
 నఘటతేత్యథః, యతాత్రైష బుద్ధః ఇతిపాఠః || ౯౦౬ || ౯౦౭ || భా
 నోరితి || భానాభుజగగ్రసేసూర్యగ్రహణేవా, శీతకరస్య భుజగగ్ర
 సేవా, పురఃపురస్తాత్, నిశ్చితేనతి, చైత్రా దిదశ్శపూణక్ మానయోః
 జ్యోతిషిక నెతి శేషః, తాపత్రయోచ్చాటనంతీర్థానాం గంగాదీనాం
 అటనం, జనస్యఘటయేత్, కించ, ఇష్టేప్రాగవధారితే సతి, ధృతేః ద్దే
 ర్యస్యలాభః, తుష్టేసంతోషస్యలాభశ్చభవేత్, కష్టేదారుణే వ్యసనె
 తుమఃఖే ప్రాగవధారితేసతి, అత్యల్పాకే, తస్యన్యసనస్యపరిహృతిని
 వారణం, జహుద్యైకతుంక్షమాభవేత్ || ౯౦౮ || అవిసంగభేతి || అవి
 సంగభః అవిశ్వాసః || ౯౦౯ || పుష్టితి || కుముదసుహృదత్వం ద్రస్య పు
 ష్టిహాసావృద్ధిక్షయే, పుష్పవంతయోహ్మూర్త్యచంద్రయోః ఉపరాగౌగ్ర
 హణే, శుక్రాదీనాముదయఃవిలయః అస్తమయశ్చ, ఇత్యుక్త పథా అమీ
 సర్వైజ్ఞై దృక్ప్రాఃకాలపశేషాఃదైవజ్ఞనిశ్చితాఇతిశేషః, కుంభీ అన్న
 స్థాలీపులాః అన్నకణః తయోన్యాకాయఃపకస్య పులాకస్య పక్వతా
 జ్ఞానాత్ స్థాల్యఃసర్వస్యాః పక్వతాజ్ఞానరూపః తస్మాత్ జ్యోతిర్న యవి
 దాం, అఖలేదుశచ నేమ, నిశ్చలం నిస్సంశయం, మానభావం ప్రామా
 న్యం, అవిష్కార్యంతి || ౯౧౦ || విదైవజ్ఞమితి || శోభనా బుద్ధియన్య

భూపతిసభంముఖం శ్రుత్యాహీనం మనుజపతిశూన్యంచవిషయం | అనా
 చా గాణదారానపహరికథం కాన్యగుపిచప్రసక్తత్వాపేతంగురుమపిసు
 బుద్ధిః పరిహరేత్ || ౯౦౧ || కృశానుః || అన్యైరమిత్యన్యతో వీత్యసావ
 హాసం || ౯౦౨ || మిథ్యాషడ్భేదాంతమృషాకషాయైరసహ్యలేప్యై ర
 యథాధృతైః | వైశ్యాఇమేవంచితరుక్ష్ణవగాః పిచండభాండంపరి
 పూరయంతి || ౯౦౩ || కించ || నథాత్పిర్విజ్ఞానం నచపరిచయోవైద్య క
 నయేనరొగాణాం తత్త్వావగతిరపినోవస్తు గుణధిః | తథాప్యేతైవైద్యా
 ఇతిశరళయంతోజడజనాః అసూన్భృత్యామృత్యోరివవసుహరంతేగద
 జుషాం || ౯౦౪ || కషాయైరుపవానైశ్చ నృణాముల్లాఘతాంకృతాం | ని
 సజనః, విచైవజ్ఞంగ్రామం పరిహరేత్ త్యజేదితికర్తృక్రియాపదే ప్రతి
 ద్వితీయాంతంయోజ్యై, విబుధ విధురం పండితశూన్యం భూపతి సభం
 విభాషసేనేత్యాదినా హ్రస్వః, శ్రుత్యావేదేన హీనం ముఖంబ్రాహ్మణ
 స్యతిశేషః, అపగతాహరికథాయ స్మాత్తత్, ప్రవక్తృత్వానభీష్సి తోపదే
 శాత్ అపేతం నివృత్తం తన్మాథమితియావత్ || ౯౦౧ || ౯౦౨ || మిథ్యై
 తి || ఇమేనైద్యాః, అనన్యైషధగుళికాకషాయై హ్యైతైః వంచితరు
 క్ష్ణానాంరోగిణాంవగాః యైస్తథోక్తాస్సంతః, పిచండంభాండమివజతర
 పితరం, పరిపూరయంతి || ౯౦౩ || నేతి || వస్తుతః ఏతేషాంథాతోవాతప్రైత్యజ్ఞై
 స్మాత్కన్యనాడీ విశేషస్యవావిజ్ఞానంనాస్తి, వైన్యకనయే శారీరసూత్ర
 స్థానాదా గ్రంథేపరిచయః అధ్యయనంనాస్తి, రోగాణాం జ్వరమేహాదీ
 నాంతత్వస్యయాథాధ్యున్య అవగతిజ్ఞానమపినాస్తి, వస్తానాంబోష
 థానాం గుణాః శైత్యపైత్యాదయః తేషాంధిజ్ఞానంనాస్తి, తథాపి ఏతే
 స్వయం వైశ్యాఇతి జడాజనా తరళయంతఃఖామయంతస్సంతః,
 అతపవ మృత్యుభృత్యా ఇవేత్యుత్పేక్షా, గదజుషాంతం రోగిణాం, అ
 నూపాప్రాణా వసుధనంచ, హరంతే || ౯౦౪ || కషాయైరితి || కషాయైః
 త్రికటుత్రిఫలాదిసారమయైః, ఉపవానైః లంఘనైశ్చ, కృతాంజాతాం

జౌషధకృతాం వైద్యోని వేద్యహరతేభనం॥ ౯౦౫ ॥ విశ్వావసుః ॥ వయస్య
విశ్వోపరికారిషు వైద్యేష్యవిద్యానికల్పయేధాః ॥ ౯౦౬ ॥ పశ్యపశ్య ॥
మస్తైమస్తరవేదనాకబళితే మగ్నేస్య రేంతగళం తప్తాయాంజ్వరపావకే
నతనాతాం తేహృషీకవ్రజే | దూనేబంధుజనేకృతప్రళపనేర్ద్యైర్విధా
తుంపునః కశ్యక్తకలితామయప్రశమనాద్వైశ్యాత్పరోవిద్యతే॥ ౯౦౭ ॥
మాబోధివైద్యకకళామయమామయేషు పాప్తైషుయోభిషగితిపృథితస్తమే
వ | ఆకారయశ్యఖిలపవవిశేషదర్శి లోకోపితేనభిషగేషన దూషణీయః ॥
౯౦౮ ॥ కష్టమహేకృతోపకారేష్వగదంకారేమకృతఘ్న ఏవలోకః ॥
౯౦౯ ॥ ఇత్థంహికవయః కథయంతి ॥ ౯౧౦ ॥ నివృత్తాధ్వరకృత్యఋ

ఉగ్లాఘతామారోగ్యం, వైద్యఃనిజౌషధకృతాం నివేద్య, భనం హరతే రో
గితామితి శేషః ॥ ౯౦౫ ॥ వయస్యేతి॥ అవద్యానిదూషణాని॥ ౯౦౬॥మ
స్తైతి ॥ మస్తైశీరసి, రోగిణ్యతి శేషః, మస్తరయావేదనయారోగ వికారే
ణ కబళితే ఆక్రాంతైసతి, అంతగళం కంఠగళాన్వరేమగ్నేననేన
తి, తనా దేహజ్వరపవపావకః అగ్నిస్తైనశస్తాయాం సత్త్వాం, హృ
షీకాణాం చతురాదీంద్రియాణాం వ్రజేనమూహేతాం తేక్షీణవనతి,
దీనేబంధుజనేమా తృపితాగ్రదాకృతప్రళపనే, ధైర్యవిధాతుంస్థాపయి
తుం, కలితామయప్రశమనాత్వైద్యాత్ పరోన్యః కః పుమాన్ శక్తఃవి
ద్యతే, నకోపీత్యధః॥ ౯౦౭ ॥ మేతి ॥ అయంవైద్యః వైద్యకళాం
వైద్యశాస్త్రం, మాబోధిమాజ్ఞాసీత్, తథాపి, విశేషదర్శితారత
మ్యకౌవిదః, అభిలోపిలోకఃజనః, ఆమయేషు పాప్తైషునశ్ను, విధేరితి
భావః, యః భిషక్ వైద్యైతిప్రథితః ప్రసిద్ధః, తమేనాకారయతి అహ్వా
యతి, తేనకారణేన, ఎవభిషక్ నదూషణీయః ॥ ౯౦౮॥ కష్టమితి॥లో
కః జనఃఅగదంకారేమవైద్యేషువివయే, కృతంఉపకారం ఆరోగ్యంహం
తి విస్మరతీతి కృతఘ్నః ॥ ౯౦౯ ॥ ఇత్థమితి ॥ యతః ఇత్థంకవయఃపండి
తాః ॥ ౯౧౦॥ నివృత్తైతి॥ నివృత్తంనమాపితం అధ్వరకృత్యంయాగక్రి

త్విజమసేవాతీర్ణాపగోనావికం యుద్ధాతంసుభటంచసిద్ధజయోవో
 ధారమాప్తస్థలః । వృద్ధంవారవధూజనంచ కితవో నిర్విప్లవ ద్వాపనోధ్వ
 స్తాతంకచయశ్చికిత్సకమపి ద్వేష్టిప్రదేయాథీనం ॥౯౨౦॥ కృశానుః॥
 విమానమగ్రతశ్చాలయన్మగ్రతోపలోక్యసోపాలంభం ॥ ౯౨౧ ॥ సఖే
 త్రపశ్యకవీనామేషాంశాస్త్ర విప్రతిష్ఠిద్ధాంచర్యాం ॥ ౯౨౨ ॥ శ్రీనాథస్త
 వనామరూపకవనాం వాణీం మనోహారిణీం కష్టంహకవయః కదర్శకుటిల
 త్మాపాలసాత్కుర్వతే । దూరోపాహృతసారసైంధవ పయోదేవాభిషే
 కొచితం సంసౌకెఽనియుంజతేసుమతయశ్శాకాలవాలస్యకిం ॥ ౯౨౩
 కించ ॥ స్తువద్భవనివతకెనతిహరౌకఃసూక్తిభిః కరోతివరవణిక నీచరి

యాయస్యసః, జనఇతిసర్వత్ర ప్రథమాం తెయాజ్యం, ప్రదేయంవేత
 నం అథకాలేయాచతశ్శిఖిణీనా, సర్వత్రద్వితీయాంతే విశేషణం,ద్వై
 ష్టీతి క్రియాపదమపి సర్వత్రయోజ్యం, ఆపగానదీ, వోధావాహకః ని
 ర్విప్లవమనుభూతం తస్యవారవధూజనస్యయావ్వనం యేనసః, ఆతంకచ
 యః రోగసమూహః, చికిత్సకమపివైద్యకమపి ॥ ౯౨౦ ॥విమానమితి॥
 సోపాలంభం సనిదంయథాతథా ॥ ౯౨౧ ॥ సఖిఇతి ॥ ఏషాంకవీనాంసం
 బంధినీంచర్యామాచారం ॥ ౯౨౨ ॥ శ్రీనాథేతి॥ ఇమేకవయః, శ్రీనాథ
 స్యస్తవనే అనుకూలముచితం కవనంప్రబంధకరణ శక్తిఃస్యాస్తాం అత
 ఏనమనోహారిణీం వాణీంశబ్దధోరణీం, కదర్యాణాం కుండార్యాణాంకు టి
 లానాంత్మాపాలానాం,సాత్కుర్వతేఅధీనాంకుర్వతేహాకమిష్టతి ఫేదె,అ
 నాచిత్యైదృష్టాంతం వైద్యమ్యేణదశయతి.నుమతయః అతపవ జనాః
 దేవస్యరామనాథస్య అభిషేకోఽవతంహారాత్ ద్విత్రిశతయోజనదేశాత్
 ఉపాహృతం సారసైంధవం గాంగంపయః, శాకాల వాలస్యసంసౌకే,
 వినియుంజతేకిం, సవినియుంజతపవ ॥ ౯౨౩ ॥ స్తువదితి ॥ కవిస్తథా, స్తు
 వతాంభవస్యనివతకేహరౌ సత్యపి, సూక్తిభిః, గర్వితంనిందితం, వ
 రవణీన్యాః ఉత్తమాంగనాయాః చరితంసంభోగాది తద్వణనం కరో

తపణానంగహితం | అసీతిరవనీపతిగృహశునీతనుంమాక్షికైవిభూ
యతిదేవతామకుటభాగయోర్యగైర్యథా || ౯౨౫ || విశ్వావసుః || అంతర
ధ్వాంతహరయః కవయస్త్యయానాధిక్షేప్యాః || ౯౨౬ || కామంవాచకః తిచి
దఫలాస్సంతులౌకేపీనాంసం త్యేవాన్యామధురి పుకథాసూస్తవాః కామ
దోధ్యైః ! విత్తంకామం భవతువిఫలం దత్తమశ్రీత్రియేభ్యః పాత్రేవ
తైభావతిహిధనైభావ్యతాధూరిదాతుః || ౯౨౭ || కల్యాణం భగవత్క
థాగ్రధనతః కావ్యంవిధాతుఃకవేస్తస్యైవాంగతయాశ్చచిన్ద్రయతశ్శృం
గారపీరాదికం | కోదోషోభవితాయదత్రకవితాశీలైస్సమాశ్రీయతేపం
థావ్యాసవసుంధరాశ్శ్రుతిభవగ్రంథాదిమప్రేక్షితః || ౯౨౮ || కృశానుః ||

తి, యథా అనీతిః వృద్ధైరశిక్షితః అవనీపతిః రాజా దేవతానాం మకుటభా
గేమయోగైః మాక్షికైః, గృహశున్యాః తనుం, భూషయతి || ౯౨౫ || అం
తరేతి || అంతరస్యమానసికస్యధ్వాంతస్యఅజ్ఞానతిమిరస్యహరయస్సా
ర్యాః నాధిక్షేప్యాః || ౯౨౬ || కామమితి || కవీనాంకతిచిద్వాచకః, లోకేకా
మంతిఫలాః రాజాదివర్ణసేనవృథాగ్రస్సంతు, అతినగేలోట, తతోన్యాః
మధురిపోకథాంసంస్తవశీతిసంస్తవాః, అతపవకామదోధ్యైః వాచకః
సంత్యేవతేహమితిశేషః, అశ్రీత్రియేభ్యః, అపాత్రేభ్యః దత్తం భూరి
దాతుమహావదాన్యస్యవిత్తంకించిత, కామంవిఫలంభవతు, తతోనైః
పాత్రేవతైః ధనైః, ధన్యతాపుణ్యంభవతి హిరేవాథే || ౯౨౭ || క
ల్యాణమితి || భగవత్కథాగ్రధనతఃకల్యాణం శ్రేయస్కరం కావ్యం వి
ధాతుఃకతుః తస్యకావ్యస్యైవాంగతయాశ్చచిన్ద్రయగారపీరాదికం రసంక్ష్
చిత్ రచయతః కవఃకోదోషః భవితాభవిష్యతి, యద్యస్మాదత్రలోకే
కవితాశీలైః కవిభిః, వ్యాసః వసుంధరా శ్శ్రుతిభవః వల్మీకజన్మాతయో
గ్రంథాదిమ భారతరామాయణాది ప్రబంధేషు ప్రేక్షితః అయంపం
థాః, అంగతయాశ్చగారపీరాదివణానం, సమాశ్రీయతే, నతుస్వకల్పి
తజిత్యుధః || ౯౨౮ || సరేతి || సరస్తుతీనాంవిధాతారః, కతార ఇ

నరస్తుతివిధాతారో న వస్తుత ఇ మే బుధైః | న్లాఘనీయా ఇతి కవీణా శాస్త్రాధ్యక్ష
 న్యోవినిందతి || ౯౨ || విశ్వావసుః | ధనవపలసకల పురుషసాధారణమిదం
 దూషణమవివేకిభిః కవిచ్ఛేదకైవల మాధీయతే || ౯౩ || పద్మైః హృద్య
 తమైస్తువంతికవయః ప్రియైః పృథ్వీసతీనన్యైతాన్తవతేనవాభి రజ
 మతాగ్రైరసాగ్రైరపి | పద్యారంభణశక్తిశక్తివిహితోభేదః కవీనాంభవ
 త్యన్యేషాంచపరంనరస్తుతికృతా దోషస్తుసాగ్నత్రికః || ౯౩౧ || క్షణమా
 లోచ్యసాదరం || ౯౩౨ || ప్రాచేతనవ్యాసపరాశరాద్యాః ప్రాచీనకవీం
 ద్రాజగదచితాస్తే | గోష్ఠీనవీనాపిమహాకవీనాం పూజ్యగుణజ్ఞైరుభవ
 నోపకర్త్రే || ౯౩౩ || తథాపి || ౯౩౪ || మాఘశోచ్రోమయూరో మురరిపు

మేకవయః, వస్తుతః స్వభావాత్, ఉక్తవిధాదేవబుధైః న్లాఘనీయా, ఇ
 త్యేవంకవీణాశాస్త్రాధ్యక్ష్యః పండితః, విశేషేణనిందతి || ౯౨ || ధనే
 తి || ఇదంనరస్తవసూపం దూషణం, అవివేకిభిః అవిమర్శిభిః || ౯౩౦ ||
 పద్మైరితి || హృద్యతమైః పద్మైః, కవయః, పృథ్వీశ్వరాణాం రాజ్ఞాం, ప్రా
 యేణస్తువంతి, కవిభ్యోన్యైకవిత్వదరిద్రాః, అదమతాగ్రైరతపీవాసాగ్రై
 ర్వచాభిః, పృథ్వీశ్వరాన్తవంతి, పరంతు, కవీనామన్యేషాంచపద్యనా
 మారంభణేనిమాణేశక్తిః సామర్థ్యం అశక్తిశ్చతాభ్యాం విహితః స్త్రైః
 భేదః విశేషః అస్తి, నతుకవీనామేవత్వదుక్తదోషఇత్యాహ, నరస్తుతికృత
 దోషస్తునర్వత్ప్రధనదవలేషు భవతీతసార్వత్రికవీన || ౯౩౧ || ౯౩౨ || ప్రా
 చేతసేతి || ప్రాచతసః వాల్మీకిః వ్యాసః పరాశరాశ్చతదాద్యాః తేషాం
 ద్వాః ప్రాచీనకవిపురాతనాః, కవీంద్రాః, జగత్సర్వస్య అచింతాపూ
 జ్యాః, భవనోపకర్త్రే అతపీవ నవీనా ఆధునికీమహాకవీనాం గోష్ఠీనభా
 పి, గుణజ్ఞైః పూజ్యైవ || ౯౩౩ || మాఘశ్చితి || శ్రుతిమకుటగురుర్వేదాం
 తాచార్యః, ఖ్యాతాః వాసవదత్తాపరిణయాదికృత్యాప్రసిద్ధాః, అన్యేసు
 బంధ్వాదయః సర్వేచకవయః, కృతిభిః కావ్యైశ్చిశు పాలవధాధిభిః, వి
 శ్వమాన్లోదయంతి సోలోషయంతి, యతస్తతః నవీనాపిగోష్ఠీతిపూర్వేణ

నవిశ్రామ్యంతి || ౯౩౯ || శ్లోకాహి||కనుజబ్రహ్మవిచారణాం విహజతో
భోగావనగప్రదాం ఘోషంకంచనకంతకోషఫలకంకువకంత్రమీతా
ర్మికాః | ప్రత్యక్షంనపునాతి నాపరశాతేపాపానిపీలువస్థూ వ్యాప్తి
నావతి నైవపాత్యనుమితిర్నోపక్షతారక్షతి || ౯౪౦ || మోక్షుఃకించవిశీష్ట
ధీరనుమితానజ్ఞానయుగ్మంమగుత్వా చానేతిచమోక్షవాదముఖరానై
యాయికాశ్చేద్యధాః | మేషస్యాంఽడిమియత్సలంబలిభుజోదంతాఃకియం
తస్తథేత్యేవసంతతచిత్రనైశ్శ్రీమజుషోనన్యః కథంపండితాః || ౯౪౧||వి
శిష్యచైతన్యశుషూతారికరీతిర్వివేకినా నపహాసాస్పదం || ౯౪౨ || శృ
ణుతావత్ || నజిఘ్రిత్యామ్నాయం స్మృతతినశదంగాన్యపినకృష్ణురా
రక్షతి, ప్రత్యక్షాదయస్తార్మికప్రసిద్ధాః || ౯౪౩ || హేతురితి , కించ
అనుమితోపరస్వతోవహ్నిమానిత్యాది సంభావనాయాం విశిష్టస్య సాధ్య
న్యాప్తిమతః ధూమాదేఃపర్వతాదౌనృతీత్వజ్ఞానంవహ్నివ్యాధూమవాక్
పర్వతఇత్యాదిరూపమేవమోక్షుఃజ్ఞానపవనహ్నివ్యాప్తోధూమఃవాక్ధూ
మపవనఃఇత్యాద్యాకారకయోః యుగ్మఽద్వయంతునహేతుః, మరు
త్వాయశ్చత్వాచఃస్వగిందియగ్రాహ్యః, ఇత్యుక్తక్రకారేణ మోహ
యైతేనవాదేనముఖరాః కలహాయమానాః, నైయాయికాఃబుధాశ్చేత్
పండితాయదిన్యః, మేషస్యాంఽడం ఇయంతి పలానయన్యతథేక్షాంతం ఏత
త్సంఖ్యాకపలపరిమాణమితి, బలిభుజః కాకస్యదంతాః కీయంతఃఇత్యేవ
సంతతంచిత్రనైః పరిశీలనైః, శ్రీమజుషః, పండితాః కథంనన్యః, కింతు
పండితాభవేయరైవేత్యథః, ఉభయశ్రఫలాభావశేషాదితిభావః || ౯౪౪ ||
విశిష్టేతి || శుషూగనిష్ఫలా || ౯౪౫ || నెతి || నిహతంపరిత్యక్తంపరలో
కార్థంయతనంప్రయత్నః యేనసః, అతపవ అపాతార్మికః, ఆమ్న
యంవేదంజిఘ్రిత్యాదయస్సర్వేప్రధ్యయనార్థకాః, తస్య వేదస్యఅం
గానిశ్చిదాదీని, పరేషాం పరిభనాథాభిః ఉక్తిభిరుపలక్షితం శుషూగంత
రగంవదంత్యక, సర్వమాయుర్నయతి యాపయతి || ౯౪౬ || ప్రయత్నై

ణంనాధీతేనగణయతికించస్మృతిగణం | వదన్ శుషుం తర్కం పరపరిభ
వా క్షోభిరసానయత్యాయుర్సర్వం నిహతపరలో కాథన్ యతః ||
౯౪౩ || అపిచ || ప్రియతైర్ స్రాక్షేపరిచితకుతర్కప్రకరణాపరంవా
చావశ్యాకతిపయపదోఘా విదధతః | సఖా యాంవాచా టాశ్శృతక
టురటంతోఘటకటాన్లజ్జుతెనుండాన్స్వయమపితుజిహ్వాతివిబుధః ||
౯౪౪ || విశ్వానమః || వయస్యవివిధాపాయ విధాయ కామావమంధః
౯౪౫ || శృణు || మోహంరుణద్ధివిమలీకురుతేచబుద్ధింనూతేచసంస్కృ
తపదవ్యవహరశక్తిం | శాస్త్రాంతరాభ్యసనయోగ్యతమంవ్యనక్తితర్క శ్ర
మోనతనుతేకమిహోపకారం || ౯౪౬ || తథాహి || ప్రియః కావ్యై

రితి || అస్తాకైరనలైః ప్రియతైః పరిచితానిలభ్యస్తానికుతర్కస్యప్ర
కరణాని యైస్యైకతిపయేహంపదానాం అవచ్ఛేదకాదిశబ్దానాం ఓఘాః,
వాచఃవాగిందియస్య, పరంవశ్యాక, విదధతః, అతఏవవాచాటాః బ
హుగహ్యానాచః, మందాః మూఢాః ఏతేనైయాయికాః, సఖాయాం
ఘటపటాన్ శబ్దాన్ శ్రుతికటుకణకరేరారం యథాతథా, రటతస్య
ద్వాయమానాస్సంజః, స్వయంసలజ్జంతే, అపితుకింశు,విబుధః జిహ్వాతి
లజ్జతే, ఏతాన్దృష్టైతి శేషః || ౯౪౩ || ౯౪౪ || మోహమితి || తర్కే-
శ్రమఃతర్కశాస్త్రాభ్యాసశ్రయః, యతః || మోహం బుద్ధిమాంద్యం,
రుణద్ధివారయతి, అతఏవబుద్ధివిమలీకురుతే, సంస్కృతైః పక్షైః వ్యవ
హారే భాషణే శక్తించసూతేజనయతి, శాస్త్రాంతరాణాం వ్యాకరణాద్య
స్యశాస్త్రాణాం అభ్యసనేయోగ్యతమం వ్యనక్తి తతః, ఇహన్యాయాభ్యే
తరి, కంఠపకారం నతనుతేనకరోతి || ౯౪౫ || ప్రియఇతి || కావ్యైః
కావ్యాభ్యాసానుసంధానైః, గమితం వయఃయావ్యవసం యస్యతస్యపా
ణినీయస్యవ్యాకరణ వ్యైవలంబురాశేః పాగజ్ఞస్యాపి, సఖాయాం వా
దస్యశాస్త్రీయచచార్యాః ఆరుభేషికంవాక్యంపదితుంవత్తుంమనఃయ
స్యతస్య, అపరికలితన్యాయశాస్త్రస్యపుంసః జనస్యజిహ్వరసనా,ప్రి

ర్లమితవయసః పాణినీయాంబురాశేః పారజ్ఞస్యాప్యపరికలితన్యాయశా
 స్త్రస్యపుంసః । వాదారంభేవదిశు మనసోవాక్యమేకంనభాయాం ప్ర
 హ్వజిహ్వోభవతికియతీంపశ్యకప్తామవస్థాం॥ ౯౪౭ ॥ కింబహునా ॥ ౯౪౮॥
 అపరిక్షిత లక్షణప్రమాణైరపరాన్యప్తపదార్థసార్థతత్వైః । అవశీకృత
 జ్ఞేయైశ్చిజ్ఞాతైరలమైతైరనధీతతరగ్ విద్యైః ॥ ౯౪౯ ॥ నిరూప్య ॥ అ
 ద్భుతస్తరగ్ పాఠేనాధిరగాఢేనాయస్యవధాకః । అక్షపాదోత్తమస్పృష్టస్త్వ
 కళంకకళానిధిః॥ ౯౫౦ ॥ పునరాలోచ్యనన్తాఘం ॥ ౯౫౧ ॥ జ్ఞానాధిర
 క్షచరణఃకణభక్షకశ్చశ్రీపక్షిలోఽమృతదయనస్సచవధామానః । గంధశ్వర
 శ్వశధరోబహువశ్వనవ్యాగ్రంధేర్నిరుంధతఇమేహృదయాఽధకారం॥ ౯౫౨

యః అధికం ప్రహ్వనమ్రవాహ్ను న్యేతి, యావత్ భవతి, శాకృశానో
 కియంతీయూవతీం అనిర్వాచ్యామితి యావత్, కప్తాం అవస్థాం, పశ్య ॥
 ౯౪౮॥ ౯౪౭॥ అపరిక్షితేతి॥ అపరిక్షితాని అపరిశీలితాని లక్షణాని అసా
 ధారణభర్మాః ప్రమాణాః ప్రత్యక్షాదీని చయైస్తైః, అపరాన్యప్తాని అవి
 చారితాని పదార్థానాం ప్రవృత్తుగుణాదీనాం సార్థకస్య సమూహస్య త
 త్వాని యాధాధ్యానియైస్తైః, అవశీకృతాః జ్ఞే త్రాణిజయశీలానియ్యక్తి
 నాంజాలానియైస్తైః, అనధీతతరగ్ విద్యై రైతైః పండితైరలం, ఏతేమాధూవ
 నిత్యధాః॥ ౯౪౮॥ అద్భుతఇతి॥ అగాఢః పురవగాహః, తరగ్ ఏవపాఠేనాధి
 స్సముద్రః, అద్భుతః ఆశ్చర్యకరః, యతః తమసాతిమి కేణరాహుణావాఅ
 జ్ఞానేనచస్పృష్టః సభవతీత్యతః స్పృష్టః అక్షాణీందిరియాణ్యైవపాదాః కిర
 ణాః, యస్య సః, అక్షం నేత్రం ఇందిరియం పాదేచరణేయస్య సః, గౌతమనా
 మాఅకళంకానాం స్థళంకానాం నిరపవాదానాంచకళానాం షోడశాంశా
 నాం విద్యానాంచ నిధిచంద్రః పండితశ్చ, యస్య తరగ్ పాథోధాః నర్థకః, అతో
 అద్భుతఇతి సంబంధః ప్రసిద్ధనముద్రవిపర్యయాదాశ్చర్యం॥ ౯౪౯॥ ౯౫౦॥
 జ్ఞానైతి॥ జ్ఞానాధిః స ఇతి చ సర్వత్రయోజ్యం, అక్షచరిణాదయః తరగ్ క
 తా రంబహువశ్వనవ్యాగ్రంధేర్నిరుంధత ఇమేహృదయాఽధకారం అ

కృతానుః॥ అపరత్రవ్యోనుయానమానయన్మగ్రతొనిర్వక్ష్యసోపాలంభం॥
 ౯౫౩ ॥ మీమాంసకాః కతిచిదత్రమిశంతివేదప్రామాణ్యసాధనకృతోప
 నతేభివంద్యాః॥ ఉద్భవోపితోఽభ్యుపనిషద్భిరశేషశేషీభ్యస్తేవనాభ్యుపగతః
 పురుషోత్తమోయైః॥ ౯౫౪ ॥ విశిష్టవమీమాంసకగొష్ఠ్యాంఽశుగ్రతాశ్శబరా
 దయశ్శబరాశ్శబరభగవద్భక్తానాంవినిందనీయాః॥ ౯౫౫ ॥ తెమీమాంసాశా
 స్త్రులోకపరిసిద్ధాన్సర్వషీఁణాం సేహిరేనైవసత్తాం । చైతన్యస్యావస్థ
 మదేవతానాంచకుర్విష్వంవీత్సరం మన్యమానాః॥ ౯౫౬ ॥ విశ్వావసుః॥
 నిగమాథానిథాఽరణ్యధాదరేషు మీమాంసకేషు మాసనసహస్రభాః ॥

జ్ఞానం, నిరుంధ తేవారయంతి॥ ౯౫౬ ॥ ౯౫౭ ॥ మీమాంసకాః॥ మీమాంసాం
 జానంతీతి మీమాంసకాః, కతిచిచ్ఛభాః, అత్రమిశంతి తవతః॥ తె వేదన్య
 ప్రామాణ్యస్య సాధన, స్థావనంకుర్వంతీతితత్కృతోపి, తేమీమాంసకాః॥ అ
 భీనందితుంయాగ్భూతభివంద్యానభవంతి, యతః॥ శేషన్యప్రపంచన్యశేషీ
 గురురితిఉపనిషద్భిరుద్భవితః శబ్దాపితః పురుషోత్తమః నారాయణాత్మా
 పిబస్త్రేవజగజ్జన్మాదికారణం, నాభ్యుపగతః నాంగీకృతః కర్త్రేవజగజ్జ
 న్మాదికారణమితితత్పిద్ధాంతాదితిభావః॥ ౯౫౪ ॥ విశిష్టేతి ॥ శబరః
 మీమాంసాసూత్రభాష్యకర్తా ఆదిర్యేషులం తె, శబరాః కిరాతా ఇవ ॥
 ౯౫౫ ॥ త ఇతి ॥ మీమాంసాశాస్త్రస్య లోకేన విజ్ఞానైవసరిద్ధాః, తే
 అమీఇతిభేదః, మాంసాశానిన్యుగాదిమాంసభేదకాని అస్మాగ్ని బాణాది
 నీయన్యతస్మిన్ లోకేకిరాతజనైవసరిద్ధాశ్చ, తేమీమాంసకాః, విష్వంప్ర
 పచం, విగతః ఈశ్వరః యస్యతథ్మాత్మమన్యమానాన్సంతః, సర్వేషాం
 జుషీణాం వసిష్ఠాదీనాంసతాంస్థితం నసేహిరేనేచ్ఛంతీన్మ, దేవతా
 నాంఅగ్నిష్టోమాదీనాం చైతన్యస్య దేహేంద్రియాదివిశిష్టాత్మనః, అప
 హ్నసంమిథ్యాత్వం, చక్రఃవ్యవస్థాపయంతిస్త సవమాధ్యాయే దేవతానాం
 విగ్రహాదిపంచకనిరాకరణాదితిభావః॥ ౯౫౬ ॥ నిగమేతి॥ నిగమానాం
 వేదానాం అథాస్యనిథాఽరణ్యంన్యాయసహస్రేణ నిష్కర్షస్తస్మిన్

౯౫౭ || శృణు|| ఆదాధమే ప్రమాణం ప్రధిత మధభివాం శేషతాంచప్ర
యక్తిం పౌర్వాపర్యాధికారోతదను బహువిధంచాతి దేశంతథోహం బా
ధంతంత్రం ప్రసంగం నయనయనశతై స్సమ్యగాలోచయద్భ్యుః భిన్నామీ
మాంసకభ్యోవిదధతిభువి కేసాదరం వేదరక్షాం || ౯౫౮ || పశ్యతావద్భగ
వత ఇతి జైమిని మునే శ్శాసనం వైదికైస్సర్వేరప్యసతి క్రమణీయం || ౯౫౯ ||
తథాహి || నైయాయికా వాననుశబ్ది కావాత్రయీశిరస్సు శ్రమశాలినోవా
వాదాహ వేదిభృతి జైమినీయ న్యాయోపరేధై సతి మానము ద్వాం || ౯౬౦ ||
యద్భమీమాంసకే మదోష్టాటనంతత్ర తావదవధేహి || ౯౬౧ || శగవవద

బద్ధాదరేమ, మాసన్నహృథాః మాసన్నద్ధోభవ, దూషణాథమితి శే
షః || ౯౫౭ || ఆదావితి || ఆదాప్రథమతః ధమేదశః పూర్ణా మాసా
దౌ, ప్రధితం పసిద్ధం, ప్రమాణం, అగ్ని హేమాత్రం జుహుయాదిత్యాది శ్రు
తిం, అభిదాం ధర్మాణాం భేదం, అథ, శేషతాం అంగత్వం, అథ, ధ
ర్మాణామితి సర్వత్రివిధీయాం తేయోజ్యం, ప్రయక్తిం ప్రయోగం, పౌ
ర్వాపర్యం క్రిమంతి కారం ఫలం బహువిధం అతిదేశం, సకృత్ క్రమసా
వ్యం, ఉహం మంత్రాదీనాం వికృతా కర్మణి లింగవదనపరిణామేన
ఉచ్చారణం, బాధం అతిదేశేన ప్రాప్తస్య బాధంతంత్రం సకృత్కరణే
న అనేకోపకారకత్వం || ప్రసంగం ఆధికక సిద్ధిం చ, ఏతాన్, నయాః తత్త
దధికరణప్రతిపాద్యన్యాయా ఏవ నయనాని తేషాం శత్రైః దశదశభిః, సమ్యక్
ఆలోచయద్భ్యుః విచారయద్భ్యుః, మీమాంసకభ్యుః భిన్నాః అన్యే, భు
వి కేబుధాః, వేదస్మరతాం స్వప్రతిపాద్య సీతాన్యకత్వరూపాం, విదధ
తి, ప్రమాణాదీని ద్వాదశాధ్యాయనామాని అతిదేశాధ్యాయానప్రమా
ప్రమా ద్వావపీత్యపి బోధ్యం || ౯౫౮ || పశ్యేతి || శాసనం శాస్త్రం న్యాయః
ఆజ్ఞాద || ౯౫౯ || నైయాయికా ఇతి || నైయాయికాదయః క్రిమేతా
కైకవైయాకరణ వేదాంతినః వాదవివ ఆహవాన్ముద్ధంతస్త్రిక, జైమినీ
యస్త్వమీమాంసా శాస్త్రీయస్య న్యాయస్య ఉపరోధబాధకై సతీత్యర్థః

సఖ్యపగమనంచై వచైతనస్య నిహ్నవశ్చేషాం । కమః శ్రద్ధావభకత
త్పూర్ణాన్యప్రదశఃనాయైవ ॥ ౯౬౨ ॥ పునరాలోచ్యసంబహుమానం ॥
౯౬౩ ॥ ఆగమరూపవిచారిణ్యధికరణ సహస్యశిక్షితవివక్షే । స్వామినిజై
మినియోగిన్యపిరజ్యతి హృదయమస్మదీయమిదం ॥ ౯౬౪ ॥ కించ ॥ శబ
రకుమారిలగురవోమంజనభవ దేవపాథకసారధయః । అన్యేపివిశ్వమా
న్యాజయంతి సంతాపయామాణంతత్రాస్తై ॥ ౯౬౫ ॥ అస్త్వితివిమానంగమ
యః పార్శ్వతోదృష్టౌసాపహసం॥౯౬౬॥ టిడ్డాణజ్జ్వయసచ్చటాజసి
జసాంతేష్టస్థిసేషస్థమిబ్వస్మత్స్పానచిచ్ఛనాఘరత ఇశ్శుశ్చోఘట్యచాంత్యా
దిటి । లోహోవ్యోర్వలివృద్ధిరేనియచి భందాధాఘ్నధాబ్జాయ్జలావిత్తే

మానముద్రాం బిభృతి, తన్నాన్యయోల్లంఘనేనకీనుపినవదంతీత్యథః ॥
౯౬౦॥౯౬౧॥ భగవదతి ॥ ఏషాం, భగవతః ప్రపంచేశ్వరస్య అసఖ్యప
గమనం అనంగీకరణం, దైవతానాం చైతన్యస్య నిహ్నవశ్చద్యయం, క
మఃశిశ్రద్ధాయాఃపథకంయత్ తన్యకమఃణః పౌర్ణాన్యంతస్యప్రద
శఃనాయైవభతతినవస్తుత్యత్యథః ॥ ౯౬౨ ॥ ౯౬౩ ॥ ఆగమేతి ॥ ఆగమ
స్యవేదస్యరూపం విధ్యథవాదనంత్రాచ్యత్తకంస్వరూపంవిచారయ
తీతివిచారిణి, అగమైరూపస్య స్వస్వరూపస్యవిచారః అస్యాస్తీతివిచారి
ణీచ, అధికరణానాన్యాయానాం సహసేణ అధికెనరణానాం యు
ద్ధానాం సహసేణచ, శిక్షితాః వివక్షాః శాస్త్రాంతర పూర్వవక్షాఃశత్ర
వశ్చయేన తస్మిన్, జైమినియోగిని, స్వామిన్యపిభగతీవ, నిపాతానామ నెకా
థకత్వాదపేరివాథః, స్వామినిజైమినియోగిన్యపీత్యపిశద్రాథకఇతివా,
అస్మదీయంహృదయం రజ్యతి ॥ ౯౬౪ ॥ శబరేతి ॥ శబరః మీమాంసా భాష్య
కతా, కుమారిలభట్టః, గురుః ప్రభాకరః, అన్యే అప్పయదీక్షితాదయః
తంత్రంమీమాంసాశాస్త్రం॥ ౯౬౫ ॥ ౯౬౬ ॥ టిడ్డేతి ॥ టిడ్డాణజ్జ్వయ
సజితిసూత్రైకదేశః, దఘ్నజ్జాత్యయస్థకర్ణకర్ణక్వరపఇతిశేషాంశః
తేష్టస్థిసేషస్థమిబ్వస్మత్సేత్యప్రేకదేశః, తాతాంఝధాసాధాంధ్యమిధ్యస్థా

తేదివసాన్నయంతికతిచిచ్చబ్దాపతంతకటూ ॥ ౯౬౭ ॥ కించ॥ సూ
త్రైః పాణినికీతికైర్బహుతరైర్నిష్పాద్యశబ్దాశిం వైకుంఠస్తవ మక్ష
మారచయితు వంధ్యశ్రమాశ్శాబ్దికాః పక్షాన్నంమహతాశ్రమేణ వివి
ధాపూపాగ్ర్యనూపాన్వితం మందాగ్ని ననురుంధ తేమితబలానాఘాత్తు
మప్యక్షమా ॥ ౯౬౮ ॥ విశావసుః ॥ మహ్యభరణేషువైయా కరణేషు
భవాన్మాన్మకలయదోషశకలం ॥ ౯౬౯ ॥ యతః ॥ కృతదురితనిరాకర
ణంవ్యాకరణం చతురధీరధీయానః । బుధజనగణనావసరై కనిష్టికామేవ
చైవరంజయతీ ॥ ౯౭౦ ॥ కించ॥ పాతంజలైష్ఠ్య పదాపగాయాః పాతంజ

మహాజీతిశేషాంశః, ఇత్యుక్తప్రకారాః కర్తూః పరుషాక్షరాః కఠిచిచ్ఛ
బ్దాః పఠంతస్సంతః, ఏతేవైయాకరణాః దివసాన్నయంతి॥ ౯౬౭॥ సూ
త్రైరితి॥ పాణినామనినాకీర్తితైః నిమిత్తైః, బహుతరైః సూత్రైః ధా
తూత్తరంప్రత్యయవిధాయకైః కతః రిక్యదిత్యాదిభిః, శబ్దానాం రామకృ
ష్టేత్యాదీనాం ఆవళిసమూహం నిష్పద్యతే విభావ్య, వైకుంఠస్య విష్ణో
స్తనంరచయతుం ఆక్షమాగద్యపద్యాన్యతరాత్మనానిర్మాతుం అశక్తాః,
అతఏవవంధ్యశ్రీమాః న్యథాన్యాసాశ్శబ్దాభిర్యైవైయాకరణాః వివిధైర
పూజైః అగ్ర్యంశ్రేష్ఠంసూపాన్వితం అన్నంపత్వా, మితం అల్పంబలం
శక్తిః యేషాం తానతఏవ ఆఘాతుమపి కిముతభోక్తుమిత్యపి
స్మృచయతి, అక్షమా, మందాగ్నీక్షుద్రహితాజనా
అనురుంధతే అనుసరంతి, తత్పద్యశాభవంతీత్యర్థః॥ ౯౬౮॥ మహీ
తి॥ మహ్యోభవః ఆభరణేషు॥ ౯౬౯॥ కృతేతి॥ కృతదురితనిరాకరణం
వేదాంగత్వాదితిభావః, వ్యాకరణం అధీయానః ఏషః చతురధిః కులబు
ద్ధిః వైయాకరణః, బుద్ధజనస్యగణనావసరే, కన్యైకాంఅంగుళిమేవ, రం
జయతి సపవప్రథమశత్యర్థః॥ ౯౭౦॥ పాతంజలఇతి॥ యేశాభిర్యైః,
పతంజలైశ్శేషస్యేదంపాతంజలంశబ్దభావ్యంతస్మిన్, విష్ణుపదాపగా
యాః గంగాయాః జలైశ్చేత్రంఅథ్వాత్మజైవిష్ణోచపాతంప్రవేశం అవగా

లెచాపిచయెవగాహం । ఆచక్షతే శుద్ధిదమాప్రసూతేరాచక్షతే రిత్తమ
 ధౌక్షజేద ॥ ౯౭౧ ॥ అపిచ ॥ నృణాంనభ్యస్తాఫణాభృదీశగిరాండు రా
 పాబుధరాజగోష్ఠీ । అబుద్ధచాపశ్రుతిపద్ధతీనాం యుద్ధక్షమేవోద్యతయో
 ధసాధా ॥ ౯౭౨ ॥ తథాహి ॥ అస్వీకృతవ్యాకరణౌషధానాంఅపాటనం
 నాచినుగాథమాస్తై కస్మింశ్చిదుక్తేతుపదేశథం చైత్వైస్వరం వపుస్సిద్ధ్య
 తివేపతేచ ॥ ౯౭౩ ॥ కృశానుః ॥ కథంనఖేశతకోటిపాణినిగదితా దపిపా
 ణినిగదితమేవ వ్యాకరణ మాదియతే ॥ ౯౭౪ ॥ విశ్వావసుః ॥ పా
 ణిసయమేవవ్యాకరణంహిపా యేణానాపాధిక ప్రీతికారణమితిత
 త్రైవాదరః పండితానాం ॥ ౯౭౫ ॥ తథాహి ॥ సూత్రంపాణి నిబద్ధాకం
 హంసానమనమప్రవేశంచభజనమితియావత్ ఆప్రసూతేజన్మాగభ్య
 ఆక్షతేమరణపర్యంతంచ, శుద్ధిదంఆచక్షతే, భాష్యపతనంగంగాస్నానం
 విష్ణుభజనంచత్రయం ఆజన్మనురణంశుద్ధిపదానైకుల్యమితి వదంతీత్య
 ధః ॥ ౯౭౬ ॥ నృణామితి ॥ అనభ్యస్తాఫణాభృదీశస్యవతంజలే గీర్భా
 వ్యంయైస్సైషాం, నృణాం, పండితానాంబుధరాజగోష్ఠీపండితశ్రేష్ఠనభా
 అబుద్ధాఅనభ్యస్తాచాపశ్రుతే ధానువేదస్య పద్ధతిమాగః యైస్సై
 షాం, నృణాం, ఉద్యుగః యుద్ధాయసన్నధః యోధానాంసాధుఃసంఘః
 యస్యాసాయుద్ధస్యక్షమాభూమిరివమరాపాదుష్ప్రవేశా ॥ ౯౭౭ ॥ అ
 స్వీకృతే ॥ అస్వీకృతంఅననుభూతం వ్యాకరణమేవ బోషధయైస్సైషాం
 ఖుంసాం వాచినుగాథంఅపాటనం పటుత్వశూన్యతా, ఆస్తైతిత్వతి ॥ అ
 తః కస్మింశ్చిదేశస్మి శబ్దేతు ఉక్తేనతి, వపుఃస్వైస్వరంభృశంస్విద్యతివే
 పతేకంసతచ ॥ ౯౭౮ ॥ కథమితి ॥ శతకోటిర్వజ్రిం పాణాయస్యతేన
 ఇంద్రేణ శతకోట్యాదిభిశ్చనిగదితాత్ ఉక్తాత్ వ్యాకరణాత్ పాణిని
 నామునినావకేన గదితమేవవ్యాకరణం, అద్రీయతే స్వీక్రియతే, బుద్ధై
 రితిశేషః ॥ ౯౭౯ ॥ పాణినియమితి ॥ పాణినెరిదంపాణినియం, అనావా
 ధికంవ్యాకరణం తరాన పేక్షంయథాతథాప్రవిశదాయాంనిదోషా

రేకలయన్ సముద్వహతీసుశృశం | వణాదీనాంధరా త్రుత్బుధ్వా పిధివ
దృభిః ప్రయుక్తైశ్చ || ౯౨౬ || ఇతివిమానమన్నశ్చరయన్ పురతో
వలోక్య || ౯౨౭ || సఖేపశ్యచా ఛాదనాన్ధనచాప లేనికీయమాణా
మ్నయాన్ || ౯౨౮ || అఃకష్టమప్రహృష్టాశ్శిష్టా అపిపితృచాపలాపిష్టాః
అథ్యాపయంతివేదానాదాయచిరాయమాసిమాసిభృతిం || ౯౨౯ || విశ్వా
వసుః || వయస్యమైవంవాదీః || ౯౩౦ || నాధ్యాపయిష్యన్నిగమాన్శ్రమే
ణోపాధ్యాయలోకాయదిశిష్యవగాన్ || ౯౩౧ || నిర్వేదవాదంకిలగర్వితానాం
ఉర్వితలంహంతతదాభఃవృత్ || ౯౩౨ || కృశానుః || విరుద్ధమిదంభాషి
తంయద్వేదాపాయే సతీనయజ్ఞాభ్యుదయస్సాన్వితుః || ౯౩౩ || విశ్వవసుః ||

యాంప్రతితాశ్చిత్తత్వజ్ఞానేకారణం, తత్రపాణినివ్యాకంఠపవ || ౯౩౪ ||
సూత్రమితి || యతిపాణినాహస్తైః నిబద్ధం పాణినామునినాబద్ధం నిర్మ
తంచ, సూత్రంమంగళతంతుం, పాణినిబద్ధమితేవిధేయతయావాయోజ్యం
కంఠేగీవాయాం వాగింద్రియేచ, కిలయన్ కుర్వంత్యన్, సుదృశం (స్త్రీ)
యం, శోభనవిజ్ఞానంచ సముద్వహతి పరిణయతి సమ్యగ్భిభృతీచ, అ
సౌబుధిః, వణాదీనాం వణాన్ శ్రమాణాం సంబంధినిః అక్షురపదాదీ
నాం సంబంధినశ్చ, ధర్మాన్ అధ్యయనాదీహ్రస్వత్వాదిపులింగా
దీంశ్చ, పిధివదృఢాశస్త్రం, ప్రయజ్ఞే అనుతిస్తతి ఉచ్చరితద || ౯౩౬ || ౯౩౭ ||
సఖిభిః || ఛాందసాన్ వేదమాత్యాధ్యత్వాన్ వికీర్యమాణామ్నయాన్
భృతకాధ్యాపకాన్ || ౯౩౮ || అఃకష్టమితి || విత్తచాపల్యావిష్టాః, అత
పవలప్రహృష్టా అసంతుష్టాః, శిష్టా అపి ఛాందసాః, మాసిమాసి, భృతిం
వేతనం, ఆదాయ, వేదాన్ చిరాయ అధ్యాపయంతి || ౯౩౯ || ౯౪౦ || నె
తి ఉపధ్యాయలోకాః జనాః, శిష్యవగాన్, నిగమాన్ శ్రమేణనాధ్యా
పయిష్యన్ నాపతయిష్యన్ యది, భృతకప్రత్యవాయశంకయేతిభావః, త
దాఉర్వితలంభూలోకః నిర్వేదవాదంతతేవనివేదానం నిర్వజ్ఞంచాభ
విప్రతిగ్ధం, హంతేతిభేదే, వేదమూలకత్వాత్తైషామితభావః || ౯౪౧ ||

అవగచ్ఛ శావదవిరుద్ధమేవ || ౯౦౩ || నామ్నాయజ్ఞోమభేయస్మిన్యజమా
 నతయాస్థితః | తస్మియాగమశస్సేపి నామ్నాయజ్ఞో భవేన్నకిం || ౯౦౪ || కృ
 శానుః || పునరన్యతోద్వృష్ట్యాసాపహం || పత్యైతా రాజసేవినఃపరిత్య
 క్తలోకద్వయసౌఖ్యాక పురుషా || ౯౦౫ || నైషాంసంధ్యాభవతి స
 కలలానామ్యుతాచాపి, సాం గానస్వేకాలేహవసనియమోనాపి వేదా
 థా చింతా | నతుద్వైలానియతమశనం నాపి నిద్రావకాశః నద్వైలోకా
 వపితనుభృతాం రాజసేవాపరాణాం || ౯౦౬ || విశ్వావసుః | దుస్సహే
 మాబహుజనపోషకాణామేషాం నిదా || ౯౦౭ || అశుభపుషికలావప్యప్ర

విరుద్ధసితి || అపాయః, అభావః అభ్యుదయః అనుష్ఠానం || ౯౦౨ || ౯౦౩ ||
 నెతి || యస్మిన్మమభేయజ్ఞై, అమ్నాయజ్ఞః వేదవత్తానభవతీతినామ్నాయజ్ఞః
 మాయజమానతయాసాపహం త్వేనస్థితః భవేత్ | తస్య అవేదయజమాన
 స్య సమాతః సంపక్తాత్, సాపియజ్ఞః నామ్నాయజ్ఞః ఆమ్నాయజ్ఞయజమా
 నరహితః వభవేత్ కింభవేదేత్యర్థః, అథవా, ఆమ్నాయజ్ఞః నభవేన్నకిం
 నభవేదేవేత్యర్థః, కించ, నామ్నానామమాత్రేణ యజ్ఞః నభవేత్ కిం
 భవేదేవ, అపితుజ్ఞాత్వా యథావదనుష్ఠితః యజ్ఞః నభవేదేవేతి కృత్వా
 పూర్వోక్తరీత్యాజగతః నివేదవాచత్వేన తినిర్వితానత్వం సిద్ధమేవేతిభా
 వః || ౯౦౪ || ౯౦౫ || నెతి || ఏషాం రాజసేవిణాం, సంధ్యా తదనుష్ఠా
 నం సకలాసంపూర్ణాభవతి, అచ్యుతస్య భగవతః అచా పూజాపి,
 సాంగానభవతి, స్వేయధౌతైకాలే, హవసస్యదౌహసనాడేనియమఃన
 భవతి, వేదస్య అథాచింతాతాత్పర్యపరిశీలనం నభవతి, ఏవమాముష్మి
 కసౌఖ్యాభావముక్త్వా విహికసౌఖ్యాభావమాహ, తుద్వైలానియాం బు
 భుక్షాకాలే నియతం సిద్ధం అశనంభోజనంన, అపిచకించ, నిద్రాయా
 అవకాశః అంతరం నభవతి, యతస్తతః, రాజసేవాపరాణాంతనుభృతాం
 ద్వైలోకాతత్సాఖ్యే అపినస్తః || ౯౦౬ || దుస్సహేతి || ఏషాం రాజసేవ
 కాణాం దుస్సహసౌభుమయోగ్యా || ౯౦౭ || అశుభేతి || అశుభపుషిదు

మత్తాస్వధర్మా దనుదినముపకారానాచరంతోబుధానాం | బహుజన
పరిపుష్టేబద్ధదీక్షాస్తపతే తనుసుఖమపిహిత్యాతస్వతే రాజసేవాం || ౯౦౮
సర్వాణిదివ్యక్షేత్రాణ్యవలోక్యసాంజలిబంధం కృశానుముద్దిశ్య || ౯౦౯
గంగార్పురీపరిచితాంఘ్రి జగన్నిదానం రంగాదిధామసువిరాత్కృతస
న్నిధానం | విశ్వంస్వతోవిశదమేవవిలోకమానం వందస్వనస్తువరదాతి
హారాభిధానం || ౯౧౦ || కృశానుః || నస్వత్రితృతీయచరణాథేన
మహ్యోరోచతే || ౯౧౧ || పిలోచనైవిభోర్యస్యవిఖ్యాతేపుష్పవత్తయా |
సాక్షాత్కృతుంస్ఫుటంసర్వం సశక్నోతి కథంహరిః || ౯౧౨ || విశ్వానమః

షణ్మణ వధాకే, కలాయుగెపి, స్వధర్మాదప్రమత్తాః | ప్రమాదరహి
తాః బహుజనానాం పరిపుష్టే పేషణే, బద్ధదీక్షాః, అతపివతే రాజసే
వకాః అనుదినం బుధానాం ఉపకారానాచరంతస్సంతోతనుసుఖందేహ
సౌఖ్యమపిహిత్యాతను సూక్ష్మమపి సుఖమితివా, రాజసేవాంతస్వతేకు
ర్వంతి || ౯౦౮ || ౯౦౯ || గంగతి || రంగాదిమ శీరంగ జంబుకేశ్వరా
దిమ ధాను సుస్థానేమ, విరాత్కృత సన్నిధానం విశ్వంప్రపంచం, స్వ
తః స్వభావదేవ, విశదంయథాచథా విలోకమానం, గంగాయాః ర్పు
ర్యా ప్రవాహాణపరిచితః అంఘ్రిగ్యస్వతత్, గంగార్పుర్యా పరిచితాః
అంఘ్రయఃమూలానీవతంఘ్రియఃజజాయన్యతత్, గంగాజటాజూటమి
తిచాథః, వరదానివరప్రదాని ఆతిహారాణి భక్తమఃఖహారాణిచ అభి
ధానానామని హరిహరాదీనియస్వతజ్జగన్నిదానం వస్తు, వందస్వనమ
స్కరు || ౯౧౦ || నస్వతి || అత్రగ్లోకే తృతీయచరణస్య విశ్వంస్వత ఇ
త్యాదేః అథః స్వతఃజగదలొకనం || ౯౧౧ || పిలోచనశ్చతి || యన్యవి
భోర్విలోచనేద్వే, నతృతీయమితిచ, పుష్పం పటలాఖ్యరోగఃతద్వత్త
య, పుష్పవంతౌ, సూర్యాచంద్ర మసాతదాత్మతయాచవిఖ్యాతే, స
హరిః, సతుహరిఃతదన్యలోచనస్యాపి తన్యనత్వాదిత్యక్షః, సర్వంస్ఫు
టం సాక్షాత్కృతుంకథంశక్నోతి, సశక్నోత్యేవ || ౯౧౨ || చంద్రేతి ||

ఇంద్రసూర్యలోచనతయానవమతాః రం చక్రధరంస్తువలేతుః సకు
ప్యామి || ౯౯౩ || శృణుతాచదిదం || ౯౯౪ || శ్రేయస్తాయదసప్రదారసిక
చ్ఛాయస్సహాయశ్చైయశ్చింతాగత్సనపత్న పీఠిత లనశ్చక్రీయతా
మాయతం | యోవిశ్వేనహిగాత్రవాక్ హిమరుచాప్యష్టాంశునానెశ్య
వాక్ సుగ్రీవేణచమిత్రవాక్ కుశలవబ్రహ్మదిభిఃపుత్రవాక్ || ౯౯౫ || సఖే
సంక్షిప్తవత్సరమాణం సారభూతమథంగృహణ || ౯౯౬ || సరాస్సురా
వాపశవఃపరెపి వాననిందనీయాఃపురుషేణభూష్టునా | యతోతిదోషప
చురెజగత్త్రయేనసంతి తే వీశగుణాః కలావపి || ౯౯౭ || కృశానుః || దా

చమత్కారః శ్లిష్టశబ్దప్రయోగః, చక్రంధారయతీత్యంశభావ వితణ్ణర్థా
త్ విష్ణోశ్చక్రపదాయకమితిద || ౯౯౩ || ౯౯౪ || శ్రేయః ఇతి || తోయ
దస్యసంపద్రాయేస్వభావరసి కాస్థిరాఛాయాస్యసః, చింతాగత్సన్య
చింతామణేః సపత్నః సదృశః పీఠితస్య కటాక్షస్య లవః యస్యసః, శ్రి
యః సహాయః హరిః, అయతన విచ్ఛిన్నం శ్రేయః చక్రీయతాంభృతంకరో
తు, యోహరిః, విశ్వేన, హిరేవాథే, గాత్రవాక్, శరీరవాక్ ఆత్మవేదగ్ం
సర్వమిశ్రుతేః స ఇతినంబంధః | తోయదానాం సంప్రదాయః మార్గః వ్యో
మ, ఛాయా అనాతపాదవఛాయాః శేషాః, తతశ్చవ్యోమైవరసి కాః మ
నోజ్ఞాశేషాయస్య, శ్రియః సకలలోకైశ్చర్యస్యసహాయః భర్తామహే
శ్వరః, ఉష్ణః అంశవోజ్వాలాయస్యతేనలగ్నినేశ్యపిశబ్దస్య ముచితః కుశ
లంవాంతిప్రాప్నునాతీతికుశలవాః, బ్రహ్మనయః బ్రహ్మవిష్ణుగుద్రేంద్రా
స్తతేః పుత్రవాక్ బ్రహ్మవిష్ణుగుద్రేంద్రాస్తేన ప్రసూయం లేతితిశ్రుతేః
త్రయస్తే కారాణాత్మావౌజాతాస్తస్మాన్మహేశ్వరాది పురాణాచ్చేతిశే
షముభయశ్రుతగుణ || ౯౯౫ || ౯౯౬ || సరా ఇతి || భూష్టునా ఊర్జస్వినా
పురుషేణ సనిందనీయాః యతః కలావపి అతివోషప్రచురెజగత్త్రయే, లేనక
సురపశుపక్షాదయః, వీతగుణాః కెవలదోషవంత ఏవనసంతి, కింతుగు
ణమతోపి సంతీత్యధః || ౯౯౭ || దాధ్యాకయేతి || అస్మాకం సంబం

ధ్యాన్యగుణసమృద్ధేనామణ ఫణితిస్సగుస్తనస్తానాం । అస్మాకము
పసిబద్ధసేధాంతస్యైవ పూర్వపయోక్తిః ॥ ౯౯౮ ॥ కవేర్వాక్యం ॥ ఇతిన
కలజనానామీరయంతౌ స్వభావా మభుమథన పవిత్రక్షేత్రసేవాకృతా
న్తా । అనుపథివృథనఖ్యా హంతగంధర్వముఖ్యానిజసదనమగాతాం నిర్భ
రానందసాంద్రా ॥ ౯౯౯ ॥ సకలమశలసిద్ధ్యైసర్వదేవస్తలెమవ్రజతు
భువిదవృద్ధింవన్నేరాద్యుత్సవశ్రీః । అపగతభవరోగై రథ్వరాణాంప్రయో
గైరజలశుభక రాణామస్తుభద్రద్విజానాం ॥ ౧౦౦౦ ॥ జగయజగతిలక్ష్మ
తార్యపయోజ యతువచస్కృతమాభిదేశికానాం । జయతునిగమవత్త్వ

నీ, దూషణానాం ఫణితిః కథనం, సమస్తానాంవస్తానాం పూర్వపయోక్తిః
సిద్ధాంతస్యైవ, గుణసమృద్ధేః దాధ్యా యదృశీకరణాయఉపసిబద్ధాభ
వతి ॥ ౯౯౮ ॥ ఇతీతి ॥ ఇత్తుక్తపకారేణసకలజనానాంస్వభావా ఈరయం
తా, కథయంతౌఅనుపథిమాగే, మధోజలమరస్యవసంతస్యచమథనః,
నైశకిహారిః మీత్రగున్మథనాశనాద్వసంతదుఃఖకరః హరత్పతస్యసంబం
ధీనాం పవిత్రాణాంక్షేత్రాణాంసేవయాకృతాథా అతపివ నిభకరా
నందసాంద్రాసంతౌ దృఢనఖ్యా గంధర్వముఖ్యాకృతానువిశ్వావనూని
జనదనంగధర్వలోకంతిగాతాం ॥ ౯౯౯ ॥ సకలేతి ॥ కించ, భువి, సర్వదే
వస్తలేమ, వన్నరాద్యుత్సవశ్రీః, సకలానామశలసిద్ధ్యైసర్వదేవై వ్రజతు
ప్రాప్నోతు అపగతః భవః సుసారవీరరోగః యేభ్యస్తైఃఅథర్వాణాం
ప్రయోగైః అనుష్ఠానైఃఅజలస్యలోకద్వయస్యశుభకరాణాంద్విజానాం
భద్రంమంగళం అస్తు, అత్రేవాక్యాంతే వ్రవక్రద్వైత్మాణాం క్షేయోభి
వర్ధనాయశీ ॥ ౧౦౦౦ ॥ జయత్వీతి ॥ లక్ష్మణార్యాకరామానుజార్యాః
తత్పత్యః విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతః, లక్ష్మసస్య సామిత్యేః ఆర్యః పూజ్యః
శ్రీరామః తస్యపత్యః ఇష్టేశివశ్చజయతు, స్మష్టాచైతచ్ఛివశీతాదా, శ్రం
తిమాభిదేశికాఃవేదాంతాచార్యాఃలేహం సంబంధి, శ్రుతీనాం మాంః
ప్రపత్తత్రత్యంవచఃసకలరహస్యాథవోధకావెకగ్రంథయావం, శు

సుప్రసన్నంజయతుచిరాయముగారిదంజనాదౌ ॥ ౧౦౦౧ ॥ ప్రకాశదో
వప్రచురేచదీయే గ్రంథేప్రయస్మిక్తకరుణానుబంధాత్ । ప్రసాదవంతో
నకృతానవంతు పరంతు విశ్వావసవంతుసంతః ॥ ౧౦౦౨ ॥ * * * *

ఇతి పంచమతథంజన నిబంధన విఖ్యాత తాతయజ్ఞ భాగి నేయ
వాజపేయసర్వ పృష్టాప్తార్యామాదియాజ్యత్రేయ వంశమాక్తికిభవద
ప్రయార్యతనూభవశ్లేషయమకచక్రవర్తరఘునాథాచార్యతనయస్య
శ్రీనివాసకృపాతిశయసంవిదితనయస్యసీతాంబాగర్భసంభవస్య
శ్రీమత్తాండీనగరవాస్తవ్యస్యవెంకటార్యయజ్ఞనః కృతిమ

విశ్వగుణాదర్శన కావ్యంసంపూర్ణం-

తీనాం మాళీఃఉపనిషత్ తత్రత్యంవహఃసర్వైశ్వగ్యసంపన్నః సర్వైశ్వ
రశ్చ శంభురాకాశ మధ్యః ఈశానస్సర్వవిద్యానామిత్యాదిచ, తాదృ
శోపనిషదః దేశికానాం ఉపదెష్టాణాంవచః ఉక్తవిధంజయతు,సుప్రస
న్నం నిగమవత్త్వవైదికమాగఃజయతు, అంజనాద్రాసీలాచలే,మురా
రిః శ్రీనివాసజయతుసర్వోత్కర్షణైవతతాం ॥ ౧౦౦౧ ॥ ౧౦౦౨ ॥

ఇతిశ్రీమత్కౌశికకులపయఃపారావారచంద్రేణ మీనాక్షిజానై
ర్యజ్ఞైశ్వరవిద్వచ్ఛూడామణైరాత్మజేన, సద్విదానంద బ్రహ్మస్వరూప
శ్రీకృష్ణపాద కమలఘానామృతపానప్రముదితహృదయేన, మధురసుబ్బా
శాస్త్రీణా, సంగ్రహతఃకృతం భావదర్శనంనామ విశ్వగుణాదర్శనవ్యా
ఖ్యానంసంపూర్ణం * * * *

విశ్వగుణాదర్శన కావ్యం, సవ్యాఖ్యానంసంపూర్ణం.

